BÜTÜN ESERLERİ

OSMAN YÜKSEL

Serden geçti

Bir Nesli Nasıl Mahvettiler
Gülünç Hakikatler
Akdeniz Hilâlindir

TÜRK EDEBİYATI VAKFI YAYINLARI
1978
7. BASKI

2

Osman Yüksel
SERDENGEÇTİ

(1917 Akseki- 10 Kasım 1983 İstanbul)

Asıl adı Osman Zeki Yüksel'dir. Serdengeçti dergisinde bu imzayla çıkan yazılarından dolayı bu soyadla tanındı. Aralarında Ahmet Hamdi Akseki, eski müftülerden Hacı Salih Efendinin de bulunduğu âlimler yetiştirmiş bir aileye mensuptur. Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinde 2. sınıf öğrencisi iken Mayıs 1944'te meydana gelen olaylara karıştığı için öğrenimi kesildi. Nihal Atsız ve Alpaslan Türkeş'le birlikte bir süre tutuklu kaldı. Serbest bırakılınca fakülteye başvurarak öğrenimine devam etmek istediyse de kendisine izin verilmedi. Bunun üzerine dönemin Milli Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel'e hitaben "Yüksek makamın alçak vekiline" sözleriyle başlayan bir dilekçe yazdı. Osman Yüksel yeniden hapishaneye gönderildi. Hapisten çıkınca ünlü Serdengeçti dergisini çıkarmaya başladı. Pek çok sayısı toplatılan bu dergide çıkan yazıları yüzünden hayli dava açıldı ve sık sık tutuklanıp serbest bırakıldı. Kendisine Serdengeçti unvanını kazandıran bu dergi, sık sık kapanması ve yazılarından dolayı çok sayıda mahkûmiyet kararı çıkması nedeniyle 33 sayı çıkabilmişti. (1947-1962) Tek parti yönetiminin İslâmiyet ve Müslümanlar üzerindeki ağır baskılarını protesto eden aydınların önde gelenleri arasında yer alan Osman Yüksel "Kalemini Hak yolunda bir kılıç gibi kullandı, bu yüzden Anadolu'da efsanevî bir kahraman gibi tanındı." 1952 yılında Bağrıyanık adlı bir mizah gazetesi çıkardı. Başlığı altında "Hak yolunda bağrıyanık yolcular" sözü yer alan bu yayınında da inancının mücadelesini zengin esprilerle dolu yergileriyle sürdürdü. A.P. listesinden Antalya milletvekili seçilerek, parlâmentoda görev yaptı (1965-1969). Batılılaşmayı protesto için Meclise kravatsız gelip gittiği için kravatsız milletvekili olarak da ün kazandı. Partisinin politikası ve parti ileri gelenlerine yönelttiği eleştiriler yüzünden A.P.'den ihraç edildi. Son olarak Yeni İstanbul gazetesinde "Selâm" başlığı altında günlük fıkralar yazdı.

OSMAN YÜKSEL SERDENGEÇTİ

Serdengeçti 2

Bir Nesli Nasıl Mahvettiler
Gülünç Hakikatler
Akdeniz Hilâlindir

TÜRK EDEBİYATI
VAKFI

TÜRK EDEBİYATI VAKFI YAYINLARI 78

T.C.
KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI
SERTİFİKA NUMARASI
16549

Kapak
Atilla Ceylan

Tashih
Erdal Hamami

Mizanpaj
Türk Edebiyatı Vakfı

Baskı–Cilt
Şenyıldız Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti.
Gümüşsuyu Cad. Işık Sanayi Sitesi
No: 19/C 102 Topkapı - İstanbul
Tel: 0212 483 47 91 (Pbx)

1. Baskı 2004
7. Baskı 2014

TÜRK EDEBİYATI VAKFI YAYINLARI
Divanyolu Cad. Nu: 14
Sultanahmet / İSTANBUL
Tel: (0212) 526 16 15 - 527 50 32
Faks: (0212) 513 77 49

www.turkedebiyati.com.tr
tedev30@gmail.com

TKM ISBN: 978-975-7594-81-9
ISBN: 978-975-7594-83-3

İÇİNDEKİLER

BİR NESLİ NASIL MAHVETTİLER?.....13
Ön Söz 15
Altıncı Basılışa Geçerken 17
Hilâl Hasreti 19
Kara Gâvur 20
Gâvurun Şapkası 20
Şehadete Yolculuk.....21
Güzel İzmir, Güzel Aydın.....22
Allah'ın Paşası 24
Sus... Sonra Asarlar! 24
Gâvur Muallim 25
Şapkalı Kurtarıcı 26
Bir Bayram Günü.....26
Eski Mektep-Yeni Mektep 28
Kaymak Tabağı.....29
Çıplaklar Bayramı 30
Osmanlı'ya Sövgü 31
Göbekli Hatip 31
Selânikli Tarihçi 33
İnkılâpçı Aklı 34
Önce Allah Korkusunu Yok Ettiler.....36
Rüzgâr Eken Fırtına Biçer 39
Ana Baba Hakkı Yok... 40
Kuluçka Makinesi 42
Müspet mi, Musibet mi? 43
Kocakarı.....44
Yırtılan Çarşaflar.....45
Kaybolan Terbiye.....46
Edepsizlik Salgını 47
Şer Çocukları 48

RADYO KONUŞMALARI 53
Söze Başlarken *55*
Radyo Konuşmalarım 2 ..... *58*
Radyo Konuşmalarım 3 ..... *63*
Radyo Konuşmalarım 4 ..... *68*
Radyo Konuşmalarım 5 ..... *72*
Ayasofya 77
Serdengeçti'nin Ayasofya Müdafaası 79
Mevlâna 86
Mesnevî Hakkında 99
Mesnevî'den Seçme Hikâyeler 101
Hz. Ömer ile Rum Kayserinin Elçisi 101
Sağır Hikâyesi *103*
Düşmanın Hz. Ali'nin Yüzüne Tükürmesi, Ali'nin Kılıcı Derhâl Elinden Bırakması *104*
Mehmet Âkif 107

GÜLÜNÇ HAKİKATLER 121
Ön Söz 123
Sağırlar Bile 125
Çocuk mu Yetiştiriyoruz, Köpek mi? *125*
Değişmeyen Zihniyet *125*
Tek Yüzlü Hakikat, İki Yüzlü Para *126*
Marko Paşa Kimmiş? *126*
İhtisas Hastalığı *126*
Küçük Küçük, Kibar Kibar Hırsızlıklar *127*
Sayın Bayanlar ve Köpekleri *128*
Kadın Aklı *128*
Zati Sungur *128*
Hasan Âli Yücel'in Duası *128*
Diş ve Tırnak *129*
Falih Rıfkı Türkçü Olmuş (!) *130*
"Dağ Başını Duman Almış!" *130*
Kuyruk Acısıymış! *131*
Atatürk ve Köylü *132*
Atatürk Ne Demiş?! *132*
Doğrusu Ne Bağlılık! *132*
Atatürk ve Reşit Galip *133*
Konya ve İnkılâplar *133*
Atatürk ve Kanun *133*
Bale Mektebi *134*
Türkiye Şarapçılık Merkezi Oluyor *134*
Kravat Meselesi *135*
Pul Fıkrası *135*
Dokunulmazlık *136*
Dağ Bir Fare Doğurdu! *136*

Anıt-Kabir *137*
Kervancı Profesör *137*
100.000'likler Kalkıyor! *138*
Bu Memleket Nasıl Kalkınır? *139*
Meğer Hasan Âli Bir Değil İki Defa Sıfırmış! ..*139*
Şekil Dünyası *140*
Garden Parti-Kokteyl Parti *141*
Altı Ok-Altı Direk *141*
Cumhuriyet Dedüğün-Demokrasi Dedüğün....*141*
Bay Bayur ve Bay Atay *142*
Namuslu Olmaktan Korkan Namussuzlar ..*142*
Kaplan ve Pars *142*
Hamdullah Suphi ve Türk Ocakları *143*
Azrail Partisi *143*
Diyanet İşleri Reisimiz ve Athenagoras..... *143*
Şehzadeler-Şefzadeler *144*
Kubbe ve Habbe *144*
Korkunç Bir Mukayese *145*
Yirmibeş Yıldır
Gerdekten Çıkmayan Güveyi *145*
25 Kuruşluk Komünizm *145*
Boynuzlu Otobüsler *146*
Çocuk ve Köpek *146*
Altı Ok'un Hikâyesi *147*
Beygirler Bile *147*
Yüz Numaralar ve Komünizm *148*
Umumhaneler Kalkacakmış! *148*
Resmî ve Alenî Kumarlar *148*
Sağ ve Sol *149*
Bâb-ı Âli mi, Bâb-ı Âdi mi? *149*
Bâb-ı Âli'de Bir Âdilik Daha *150*
Misli Görülmemiş Bir Dolandırıcılık Daha..*151*
Anadolu Öküz mü? *152*
F. Rıfkı Parti Kuruyormuş! *152*
12 Ton Oyun Kâğıdı *153*
Defter Ziyaret Edilir mi? *153*
Atatürk'ü Yaşatma Cemiyeti *154*
İstanbul Sergisi *154*
Zulmetten Nura-Nurdan Zulmete *155*
Yedi Gün Yedi Gece *155*
Bir Rivayet *156*
Nâzım Hikmet ve Açlık Grevi *156*
"Lüzumu Yok, Mebus Oldum" *157*
Yana Yattı, Çamura Battı! *157*
Vaşington-Yavaşington *157*

Ali İhsan Paşa.....158
Vasfi Raşit.....159
C.H.P. ve Zelzeleler.....160
Hindi Türkiye=Türkiye Hindi.....160
Muvakkatler Dünyası.....162
Yılbaşı.....162
Peştamal ve Hamam!.......163
Kapalı Odalar!.....164
Yevmî Gazeteler.....164
Lâikler Ayıldı.......165
C.H.P.'nin Kiri.....165
İnönü'nün Açılan Ağzı.....166
Neşeli miyim, Değil miyim?.....166
Ölürsem Mort-Kalırsam Lord.....166
Kadın Güreşçiler.....167
Sahtekârlık Şaheserleri.....167
Korkunç Bir Rakam.....169
Akıl ve Yeri.....169
Kırşehir-Kâbe ve Tavaf.....170
Kırşehir ve Kırılan Heykel.....171
İrtica ve Komünizm.....171
Cinsî İrtica.....172
Al da Bozdur!.....173
Sağ mısın, Sol musun?.....173
İnönü Müstenkif.....173
Yalvaç-Peygamber-Atatürk.....174
Cezmi Türk, F. Rıfkı'yı Destekliyor.....174
Haç'ı Koynunda İmiş!.....175
Orman Koruma Kanunu
Atatürk'ü Koruma Kanunu.....176
Selânik Tarafından.....176
Birleşmiş Milletler-Yerleşmiş Milletler.....178
Atatürk ve İçki.....179
Atatürk ve Kadın.....180
Kazık Marka.....181
Şunlara Bakın!.....182
Bir Başkası Daha.....182
Tespih Çekme-Tetik Çekme.....183
"Pazar"cı Pazarcıya!.....183
"Ulus" ve Bizim Ömer Efendi.....184
"Ulus" Yangını.....185
Ateşimiz.....185
Ticanîlik Leyleklere de Sirayet Etti.....186
Boyacıgiller!.......186
Açın Kapıları: Osman Geliyor!.....186

Paris Mektubu: Çıplaklar Balosu *187*
İlân-ı Aşk-İlâna Aşk.. ..... *188*
Serdengeçti ve Devrimciler *189*
Tepesi Delik Fes ve Üniversiteli *190*
"Soy"lar-Soyguncular *190*
Hikmetinden *190*
Yine "Büyük Doğu" *190*
Zavallı Kurbanlar *191*
Asil Kan *191*
Mısır ve Püskül *191*
İnönü mü, Kin Önü mü? *191*
Maskeli İnkılâp *192*
Partiler Arasında Siyasî Hava Raporu *193*
Hemen Gel! *193*
"O Biçim" Kahramanlık! *194*
Gazeteler ve Et *194*
İşe Hayvanlar da Karışırsa *194*
Aşağıdan Al! *195*
Namus ve Tercüme *195*
Avrat Panayırı *195*
Partiler *196*
Kiralık *196*
Doktora Vereceğine Mühendise Ver *196*
Yeni Neşriyat *197*
Anıt-Kabir ve Heykel *197*
Bağrıyanık-Karnıyarık *198*
Bâbıâli ve İşkembeciler *198*
Tuşla mı, Sayı Hesabıyla mı? *198*
Niye Evlenmiyorsunuz? *199*
Kardeşiz Be! *199*
Noel Baba-Meryem Ana! *199*
Allahla Kul Arasına *200*
Ayasofya Davası *200*
Âlât-ı Câriha *201*
Üzüm ve Şarap *202*
Atatürk ve Şehinşah *202*
Serdengeçti'ye Ait Fıkralar *203*
Bir Cümle İle *203*
Hürriyet-Zürriyet *203*
Çocuk ve Mecmua *203*
Seçim Rüyası *203*
Bu Kervan Böyle Gitmez *207*

AKDENİZ HİLÂLİNDİR 209
Ön Söz 211
Osman Yüksel ve Şiirleri 213

Cenk Türküsü *215*
Kimseye Yol Vermeyiz *218*
Akdeniz Hilâlindir *219*
Sevdim Sevgilim Diye Anayurdu Derinden *230*
Sancağıma *231*
Anadolu'dan Sesler *233*
Toprağı Öptüm Vatanımda *235*
Yurt Kan Ağlar İken Yiğit Kaçamaz *236*
Toprak Var mı Yurt Gibi, Vatan Gibi? *237*
Yaşasam Bir Hayâli Bir Hakikat Sanarak!.. *238*
Yaşa Her Gün, Gün İçin!.. ..... *239*
Acılara Karnım Tok, Neş'eye Aç Gözlerim *240*
Bir Cihan Görürdüm O Gözde, Kaşta!.. ..... *241*
Bak da Avun Gözyaşının Seline!.. ..... *242*
Gençtir, Yapar *243*
Hayat Sen Ne Güzelsin!.. ..... *244*
Ben Okudum Bahtımı Yılların Defterinden *245*
Ben Ufkun Çocuğuyum *246*
Yangın Var!.. ..... *247*
Ayın Ondördü *248*
Kara Toprak Kapmış Kara Gözlümü *249*
Sevmek ve Sevilmek Gibi
Tat Var mı ki Başka *250*
Ummak Ne Güzel Şey!.. ..... *251*
Bir Ceylân Geçti Ele *252*
Anladım *253*
Muktedirsen Devir Geç Silsile-i Cibâli *254*
Bu Zamanın Elinde *255*
Senin Sevgi Dediğin *256*
Hapishanelerde Hulya ve Hayat *260*
Yunus'un Yollarında 1 ..... *261*
Yunus'un Yollarında 2 ..... *263*
Sonbahar *265*
Mektup 1 ..... *266*
Mektup 2 ..... *268*
Elli Beş Sene *269*
Yavruma *270*
Bozkır *271*
İhtiyarlık *272*
Onsuz Olamıyorum *273*
Sevgiliye *274*
Issız Dağ Başlarında *275*
Hapishane Türküsü *276*
İntikam *278*
Bulamazsın *279*

Böyle Geçer Günlerimiz *280*
Gelsen de Bir Gelmesen de *281*
Kendisi *282*
Kanlı Bahar *283*
Asrî Aile *284*
Hazreti Mevlâna'yı Ziyaret *286*
Bir Kahraman Bekliyoruz *287*
Aslan Mehmetçik *288*
Ağıtlar *291*
İmparatorluğa Mersiye *294*
Ayasofya *296*
Sakarya'dan Geçerken *298*
Bu Kervan Böyle Gitmez! *299*
Yakarış *300*
Sevgiliye *301*
Hücrem *302*
Erzincan Destanı *303*
Türklüğün İlâhisi *308*
Namık Kemal'e *309*
Dağlar *310*
Benden Geri *311*
Dağlar Gibi *312*

BİR NESLİ NASIL MAHVETTİLER?

ÖN SÖZ

Vaktiyle 1950 yılında D.P. iktidarının hemen arefesinde "Bir Nesli Nasıl Mahvettiler" başlığı altında bir broşür neşretmiştik. 16 sayfadan ibaret, cirmi küçük cürmü büyük esercik fevkalâde rağbet görmüş, birkaç gün içinde sürümü onbinleri aşmıştı. Bizim neşriyatımızı noktasına virgülüne varıncaya kadar takip eden o zamanın iktidarı neslimizi mahvedenlerin niyetini, zihniyetini, taktiklerini gösteren bu broşürü, Bakanlar Kurulunun kararı, İçişleri Bakanlığının emirleriyle, memleketin her köşesine, nahiye merkezlerine, hatta en küçük jandarma karakollarına varıncaya kadar çektiği telgraflarla toplattırmaya kalkıştı. Bakanlar Kurulunun bu kararı, İsmet Paşa'nın imzası ile Resmî Gazete'de aynen neşredildi. Bu küçücük, bir formalık broşür için Bakanlar Kurulunun toplanması, İçişleri Bakanlığının her yere yağdırdığı şifreli telgraflar, nihayet zamanın Reisicumhurunun imzası ile Resmî Gazete'de broşürümüzün "yasak kitap" olarak ilân edilmesi, o devrin zihniyetini göstermesi bakımından çok mühimdir.

İş, bu kararla da bitmedi. Hemen savcılığa celp edilerek sorguya çekildik. Millî Mücadeleyi yanlış istikamette göstermekten, bilmem neden, ...den, ...den, mahkemeye verildik. Hâlbuki biz bu eserimizde, Millî Mücadele günlerini, Kuva-yı Milliye ruhunu bütün sıcaklığı, heyecanı ile canlandırmış, böyle bir hava içinde doğan, büyüyen bir şehit yavrusunun sonradan menfi telkinlerle nerelere kadar sürükleneceğini, düşeceğini göstermek istemiştik.

Tepeden inme emirlerle harekete gelen savcılığın iddialarını teker teker ele alarak çürüttük. Bu iddialar mahkeme tarafından da tasvip edilmedi, broşürümüz serbest bırakıldı!...

Aradan altı sene gibi bir zaman geçmesine rağmen bu küçük eserimize karşı gösterilen büyük alâka gevşemedi; tavsamadı. Birçok okuyucularımız bize "Bir Nesli Nasıl Mahvettiler'in sonu ne oldu, ne olacak, diğer formalarını neşretmeyecek misiniz?" gibi sualler soruyorlar.

Gönül isterdi ki okuyucularımızın bu sorularına tam bir cevap verelim. Üç kısımdan ibaret olan ve 300 sayfaya yaklaşan bu eserin hepsini bir arada bir kitap hâlinde neşredelim. Düşündük ki, böyle bir eserin neşri için siyasî hava, manevî iklim henüz müsait değildir. Fakat bu kadar alâka karşısında hareketsiz de kalamadık. Kitabın birinci kısmını neşretmeye karar verdik. Eserin diğer kısımları neşredilmese bile (inşallah neşredilecektir,) bu kısım başlı başına bir değer taşımaktadır ve bu bir faciadır.

(Üçüncü Baskının Önsözü)
Ankara - 25.06.1966

Bu faciayı kitabın ilk baskısında vaktiyle şöyle takdim etmiştik :

"Genç okuyucu!...

İlk formasını takdim ettiğimiz şu kitap senin kitabındır. Bu kitap, buhranlar, hüsranlar içinde çırpınan, hayatı facialarla dolu, ayarsız, kararsız genç neslin serencamıdır.

Bu hayat ölümden de beterdir.

Ölümün bir yüzü var.

Ölen bir defa ölür.

Bu kitaptaki insanlar, bir defa değil, bin kerre ölürler!.

İnanmak ister, inanamazlar!

Güvenmek isterler, güvenemezler!

Yaşamak isterler, yaşayamazlar.

Gülmek isterler, gülemezler!

Ölmek isterler ölmezler!

Bunlar yaşayan ölüler, ruhlarını kaybetmiş canlı cesetlerdir!

Daha başlamadan bittiler.

Bitmeden tükendiler.

Önü yok sonu yok, bir boşluğa düştüler. Kitaba "Bir Nesli Nasıl Mahvettiler?" ismini verdik. Bu bir roman ismi değildir. Zira bu kitap roman değildir. Bu kitap hayat gibi daima şikâyet edilen, fakat kendisinden vazgeçilemeyen bir sürükleniş, ölüm kadar korkunç bir gerçektir. Kitaptaki insanlar bizleriz. Bizim neslimizdir. Burada genç varlıklar, dışımızı saran, içimizi sarsan, gençliğimizi, varlığımızı yokluğa boşluğa doğru alıp götüren, silip süpüren kör bir kuvvetin mahkûmudurlar!...

Evet ölüler var; yaşayan ölüler!... Elbette öldüren var. Öldüren kim? Bu kansız cinayetlerin failleri nerede? İşte biz onu bulduk, yakaladık. Onu bütün çıplaklığı ile görüyor; gözlerinizin önüne, ibret dehşet levhaları hâlinde seriyoruz. İmanımızın, vicdanımızın katilleri! Size lânetler olsun...

Bir vatandaş bir adam yaralar. Cezası: Yıllarca hapishanelerde yatmaktır. Bir insan, bir zümre, bir nesli mahveder, bir milleti öldürür. Cezası : Yıllarca saltanat sürmektir.

Analar, babalar!... Bu kitabı dikkatle okuyunuz. Çocuklarınızı nasıl imansız yaptılar; yaptığınızı nasıl yıktılar?!... Onları doğru yoldan nasıl saptırdılar; kimlere, nasıl, niçin taptırdılar?

Çocuklarınız size neden itaat etmiyor, sizin yolunuzda gitmiyor?

Çocuklarınızla aranıza bu nifakı sokan kim?

İşte bu suallerin cevabını burada bulacaksınız! Bu cevaplar; mürettep hâdise, kuru fikir, usandırıcı mütalâa, his ve hayal mahsulü cevaplar değildir. Cevap olarak karşınıza, perişan hâlleriyle kendi çocuklarınız çıktılar. Onları bu hâle düşürenleri, neslimizi mahvedenleri gör, tanı, anla! Unutma ve affetme.

Osman Yüksel Serdengeçti
Ankara - 01.01.1949

Altıncı Basılışa Geçerken

Allaha şükürler olsun ki, neslimizi mahvedenlerin, bu kansız cinayeti irtikâp edenlerin iç yüzlerini, bütün çıplaklığı ile tespit, tahlil, teşhir ve takdim eden bu kitabın altıncı baskısını da yapıyoruz.

Hemen diyebiliriz ki, bizim cephede, hiçbir kitap, bu kadar yayılmamış, okunmamış, benimsenmemiştir. 70.000 kitap!... Bu rakam dile kolaydır.

Bu bizim şahsî kudretimizden ziyade, milletimizin ruhunda, mayasında meknuz olan, mukaddes duygulardan, hak ve hakikat sevgisinden ileri geliyor.

Hakikaten burada yazılanlar olmuştur. Millet bunu biliyor. Fakat şimdiye kadar hiç kimse, bu konuyu ele almaya cesaret edememiş, almak isteyenler de esas meselenin, asıl felâket ve facianın içine girememiş, etrafında korkak, ürkek nazarlarla, titrek kalemlerle dolaşmış durmuştur.

İlk defadır ki biz, bu neslin içinde bulunduğu çıkmazı ve neslimizi bu hâle getirenlerin niyetlerini, zihniyetlerini, bir devri, sahne sahne, parça parça, sebep ve netice münasebetleriyle birlikte göstermeye çalıştık.

Bize bu yolda uzaktan yakından müzahir olanların cümlesinden Allah razı olsun!...

Osman Yüksel Serdengeçti
12 Mart 1971

HİLÂL HASRETİ

Sen, Birinci Cihan Harbi'nin sonunda, perişan ve garip Anadolu'nun bir köşesinde doğdun. Gözlerini dünyaya açtığın zaman yanında zavallı anacığından başka kimsecikler yoktu. Doğumundan üç gün sonra babanın kara haberi, üç ay sonra nüfus tezkeresi geldi! Ağlıyordun!... Yetim kalmıştın; garip anan sana gözyaşlarıyla gülüyor, senin küçücük yüzünde, şehit kahraman babanın hayalini görüyor, sana yanık yanık ninniler söylüyordu:

Uyu yavrum uyanacak günler var,
Yarınları gözetleyen dünler var,
Baban şehit izlerinde ünler var!...

O izlerde sen de dolaş ninni!
Öç gününe tezce ulaş ninni!

Uyu yavrum yine şimşek çakıyor,
Şehit baban gelmiş bize bakıyor
Yarasından kızıl kanlar akıyor,

Bu yarayı ben bağlayım ninni,
Sen ağlama ben ağlayım ninni...
Uyu yavrum tepesinde haç yatan
Camiler var, bu mu seni ağlatan
Dayanamaz çiğnenmeye bu vatan

Camilere götür Hilâl ninni!...
Hem yurdu hem öcünü al ninni!...

Lâmbasız, karanlık bir odada, beşiğinin başında söylenen bu ninniler, sana bir ana sütü kadar sıcak geliyor, varlığını damla damla dolduruyordu.

Ana, Anadolu... Allah... Peygamber... Şehit... Baban... Hilâl... İstiklâl... Tepesinde haç yatan camiler... Çiğnenen vatan... Anacığının gözyaşlarıyla durmadan, tespih çeker gibi söylediği tekrar ettiği bu kelimeler!...

Sen, âdeta bu kelimeleri kuşatan, yaşatan esrarlı bir hava içinde büyüyordun!...

Kara Gâvur

Üç yaşına yeni basmıştın ki, Anadolu yeni bir kıyama hazırlanıyor, cepheden dönenler, tekrar cepheye sevk olunuyordu. Sen masumane soruyordun:

- Ana, bu amcalar nereye gidiyor?
- Cepheye yavrucuğum, gâvurları gırmaya..
- Ana, gâvurlar da kim, nasıl adam bunlar?
- Hep kötülük yaparlar yavrum; onlar bize benzemezler. Allaha, Peygambere inanmazlar!... Babanı da şehit eden o herifler. Baksana kahrolasılar yine üzerimize çullandılar. Bu amcalar onlarla dövüşmeye gidiyor. Gâvurlar, şapkalı herifler...
- Ana ne şapkası, nasıl şey bu?

Anacığın bir türlü bunu tarif edemedi. Nemli gözlerle harman yerinde toplanan askerlere bakıyordu. Sen yine soruyordun:

- Ana, gâvur dediğin kapkara bir şey mi?
- Evet yavrum!...

Gâvurun Şapkası

O zamandan beri ne zaman bir gâvur kelimesi duysan, içine kapkara bir şey çöker! İsli pisli kapkara bir şey!... Fakat senin aklın şapkaya takılmıştı; çocukluk bu ya. Mütemadiyen onu soruyordun:

- Ana şapka, şapka!...

Anan kızar gibi oldu. Ne bileyim yavrucuğum, gâvurların başlarına geçirdikleri şeymiş!..Benim bir amcam vardı; o anlatırdı; askere gittiğinde görmüş. Abdest alınan leğeni göstererek: "İşte buna benzer bir şeymiş!"

Çocuk muhayyilende, babanı şehit eden gâvurlar iyice teşekkül etmiş, canlanmıştı. Leğen gibi, kapkara şapkaları olan adamlar... Gâvurlar...

Harman yerine giderken hep bunları düşünüyordun. Anan, elinden tutmuş seni oraya götürüyordu. Aman ne de kalabalıktı burası... Anan gibi kadınlar, senin gibi çocuklar, amcalar, dayılar, babalar hep burada toplanmıştı. Herkes susuyor, önde sarıklı bir adam, hoca efendi, yüksek sesle cemaate bir şeyler söylüyordu. O da anan gibi gâvurlar diyordu; farz, vacip, cihat, cennet, cehennem, şehit, gazi, vatan, millet, ırz, namus kelimelerini sık sık tekrarlıyor, halk kollarını göklere kaldırmış "âmin!" diyordu. Sanki her "âmin!" deyişte bir sürü gâvur ölüyordu!... O kadar kuvvetli ve içtendi bu dualar!

Şehadete Yolculuk

Anan ağlıyordu, sen ağlıyordun. Âmin! Âmin! Âmin! Yerler gökler âmin sedaları, yarabbi yarabbi! nidalarıyla dolmuştu... Sonra birdenbire bir karışıklık oldu. Herkes birbiriyle sarmaş dolaş oluyor, helâlleşiyorlardı. Yukarı mahalleden bir kadıncağız oğlunun boynuna sarılmış, bırakmıyordu. Herkes bu ana ile oğula bakıyordu. Öteki askerler hayli uzaklaşmışlardı. Oğulcuk, anasının ellerinden öperek:

"Hakkını helâl et şefkatli ana.
Canım feda olsun öksüz vatana."

dedi, gitti.

Gittiler!... Bir daha geri dönmediler. Vatan öksüz, çocuklar yetim, analar dul kalmıştı!... Harman yerinde ağlamayan kalmadı. Kalabalık, askerleri nemli gözlerle bir müddet daha takip etti. Nihayet askerler görünmez oldular!... Bu memleketin bu toprağın çocukları, bu memleket için bu topraklar için can vermeye, kan vermeye gidiyorlardı... O günleri hiç unutmadın değil mi? Duaları... Âminleri, askerleri, sarılanları, ağlayanları...

Anacığınla birlikte evinize dönmüştünüz. Eviniz bomboştu! Yalnız sizin ev değil, bütün evler, yollar, sokaklar bomboştu!

Memleket baştan başa bir dullar, yetimler memleketi oluvermişti!...

Dünkü gibi hatırlıyorsun değil mi? Bir gün anan yine namaz kılıyor, vatanın selâmeti için dualar ediyor, sen de minicik avuçlarını sonsuzluğa doğru açmış, ince, tit-

rek korkulu seslerle "âmin!" diyordun. Bu dualar, yalvarmalar o millî felaketi, babanın üzerine yürüyen o gâvurları hatırlatıyordu. Anan henüz secdeden kalkmamıştı ki, sen kollarına atıldın! Anacığının boynuna sarılarak yüzünden gözünden öptün. "Ana babamı öldüren gâvurları ben öldüreceğim" dedin! Anan gözleri yaşararak gülümsedi:

"Büyü de yavrum, büyü de inşallah."

Güzel İzmir, Güzel Aydın

Cephelerden kara haberler geliyordu. Yunanlılar İzmir'i işgal etmişlerdi, düşman ilerliyordu. Bu haberleri Kâtip Hasan Efendi cerideden okumuştu. Gidenlerden bir haber yoktu. Her yeri matem kaplamıştı. O sıralarda ortalığa şöyle yanık bir türkü yayılmıştı:

Doğma güneş yasımız var,
Git haber ver diyar diyar,
Türk'ün kolları bağlandı,
İzmir'i ondan aldılar.

Aydın Aydın güzel Aydın,
Ah bir kerre kurtulaydın.

Karalar mı giydi bu yaz,
Yeşil duvaklı bağların,
Kargalara mesken olmaz,
Bülbül yuvası dağların.

Aydın Aydın güzel Aydın,
Keşke yanıp yıkılaydın.

Bunu mektep çocukları söylüyordu. Bu şarkı ağızlardan ağızlara, bu yas, gönüllerden gönüllere, diyarlardan diyarlara dolaşıyordu:

Doğma güneş yasımız var,
Git haber ver diyar diyar!.

Artık sen de büyümüş, altı yaşına girmiştin. Bir sabah anan seni giydirdi kuşattı; mahalle mektebine götürdü. "Eti senin, kemiği benim" diye hocaya teslim etti. Bu hoca efendi harman yerinde gördüğün hocaya benziyor, bu da düşmandan bahsediyor, küffarın hâk ile yeksân olma-

sı için Cenabıhakk'a dualar ediyor, size de "âmin" demenizi söylüyordu.

Nihayet dualar kabul olundu; rüyalar hakikat oldu. Cephelerden sevinçli haberler geliyordu. Türküler, şarkılar, havalar değişivermişti:

İnönü dağlarında çiçekler açar
Altın gümüş ordu ateşler saçar,
Bozulmuş düşmanlar yel gibi kaçar.

Yaşa Mustafa Kemal Paşa yaşa
İsmin yazılacak mücevher taşa.

Ölenler dirilmiş, gidenler gelmiş gibi herkes sevinç içindeydi. Anan şükrediyordu. "Bu günleri bize gösteren Rabbime binlerce şükür" diyor, secdelere kapanıyordu.

Sen yerinde bir türlü duramıyor, anacığına sualler soruyordun!...

- Ana bu Kemal Paşa da kim?

- Evvel Allah'ın, sonra baban gibi yiğitlerin yardımıyla memleketi, gâvurların elinden kurtardı; anası atası nur içinde yatsın! O şapkalı herifleri denize döktü...

- Ana gidenler hep gelecekmiş! Babam da gelecek mi? Anacığın senin bu sualine ağlayışlı bir gülüşle cevap verdi:

- Hayır oğlum. Baban cennete gitti. Şehit oldu. Peygamberimiz Hz. Muhammed "Şehitler cennette benim yanımdadır" buyurmuş; onun mertebesi, yeri çok yüksek. Zaten sağlığında rahmetli, Peygamberimizin bu hadisini tekrar eder: "Bir şehit olsam, ah bir şehit olsam" der dururdu. İşte muradına erdi. Allah şefaatinden mahrum etmesin yavrum.

Sen susuyordun. Yutkundun, yutkundun! Bir şey diyemedin! İçinden kendi kendine : "Herkesin babası gelecek, benim babam... Benim babam cennette imiş. Cennet..." Cennet, deyince yüzün gülüyor, gözlerinin önünde sarı, pembe, yeşil rengârenk bir âlem, sonsuzluğa doğru akıp gidiyordu. "Cennet, babam cennette. Cennet çok güzel. Ama ne yazık ki babam burada değil, yanımızda değil, babam gelmeyecek!..."

- Ana Mustafa Kemal Paşa da Cennette mi?

- Hayır oğlum, o bizim başımızda, dünyada.

- Cennet dünyadan iyi değil mi? O kadar akıllı, büyük adam dünyada ne duruyor, Cennete neden gitmiyor?

Anan bu çocukça, garip suale cevap veremedi, şaşırdı kaldı. "Sus" dedi. "Namaza duracağım!"

Allah'ın Paşası

İki gün sonra eline Mustafa Kemal Paşanın kuzu fesli (kalpaklı) bir resmi geçmişti. Ne kadar da sevmiştin bu resmi. Altında "Gazi Mustafa Kemal Paşa Hazretleri" yazıyordu. Bu resme baktıkça bir daha bakıyor, bir türlü doyamıyordun. Bu bizim paşamız, Allah'ın paşasıydı; onu bize Allah göndermişti. Sen böyle diyordun. Getirdin o resmi anacığının namaz kıldığı yerin tam karşısına astın.

Anan resmi yavaşça kaldırdı ve sana :

"Kıbleye secde ettiğimiz yere resim asmak günah! Başka bir yere asalım" dedi. Yatağının baş ucuna. Sen her sabah kalkınca bu resme bakıyordun. Bu resimde harman yerindeki bütün askerleri, şehit babanı görür gibi oluyordun. Seviniyordun. Bütün böyle kalpaklı, sevimli insanlar, bizimkiler, kapkara şapkalı herifleri, kapkara gâvurları denize dökmüşlerdi.

Sus... Sonra Asarlar!

Böylece aradan birkaç yıl geçti. Bir gün sizin mektebe birtakım şapkalı adamlar geldi. Sen korktun ve doğru eve koştun.

- Ana bizim mektebe gâvurlar geldi. Şapkalı şapkalı adamlar: Babamı öldüren herifler!...

Anan "Onlar senin muallimlerin oğlum" dediyse de bir türlü inanamıyordun! "Şapkaları var anacığım, şapkaları var" diyordun!...

Anan sokaktan geçen bir zaptiyeyi göstererek "Sus" dedi! "Sonra bizi asarlar!"

- Gâvurlar mı?

- Sus yavrum sus!...

Çünkü o sıralarda sizin kasabaya da şark vilâyetlerinden bir sürü uzun boylu, dev gibi adamlar sürülmüş, bu adamların memlekete gelişi, bilhassa kadınlar arasında türlü dedikodulara yol açmıştı. Kadınlar bir araya geldiler mi, baş başa verirler, bu "menfiler" hakkında-sürgün

edilen Kürtlere menfi derlerdi-birbirinden daha meraklı, birbirlerinden daha korkunç hikâyeler anlatırlardı.

Kimi derdi ki, "Bu adamlar bir oğlan çocuğunu kesmişler, kazanda kaynatırlarken zaptiyeler tarafından yakalanmışlar."

Bir başkası, "Hadi gız sen de, bunlar beş vakit namazını kılan insanlar öyle şey yapmazlar."

Bir diğeri "Kemal Paşanın kanununa karşı gelmişler, isyan etmişler."

Ötekisi "Şapka giymeyiz diye tutturmuşlar, onun için sürmüşler, bu adamcağızları buraya. Bizim herifler nasıl giyecekler bilmem ki. Sen bilirsin yarabbi!. Gördün mü sen başımıza bir geleni!..."

Böyle konuşmalar oluyor, haberler yayılıyordu. Anacığın belki de bu dedikoduların tesiri ile "Sus yavrum sus, sonra bizi asarlar" diyordu. Halk korku, merak ve tecessüsle karışık bir şaşkınlık içindeydi.

Gâvur Muallim

Sen istemeye istemeye, çekine çekine mektebe devam ediyordun. Bir gün muallim bey, size dönerek "Çocuklar Allah var mı söyleyin, bakayım?!" dedi. Çocuklar şimdiye kadar duymadıkları, düşünmedikleri bu sual karşısında şaşkına döndüler. Belki de korkularından ses çıkarmadılar. Fakat sen duramadın!... "Var!" diye bağırıvermiştin... Muallim bey güldü. "Böyle bir şey yok çocuklar. Bunlar kocakarı masalı, yalan..." dedi...

Talebelerin şaşkınlığı büsbütün artmıştı. Masal, yalan!... Şimdi masallardaki devleri düşünüyorlardı. Acaba "Allah" dedikleri böyle bir şey olmasın!... Muallim tekrar söze başladı: "Çocuklar!" dedi. " Şimdi hep bir ağızdan Allahım bize şeker ver! diye bağıracaksınız." Çocuklar hep bir ağızdan bağırdılar:

"Allahım bize şeker ver!"

Hiçbir cevap veren olmadı!...

Muallim, şimdi de "Muallim Bey bize şeker ver " diye bağırın, dedi. Çocuklar tekrar bağırdılar:

"Muallim bey bize şeker ver!"

Muallim bey, sırıtarak arkasını döndü, sakladığı yerden bir miktar şeker çıkardı, çocuklara birer ikişer da-

ğıttı. Çocuklar şaşkın, ürkek nazarlarla muallime bakıyorlardı. Kimse olup bitenlerin manasını anlamamıştı. Bütün sınıfı derin bir sükût kaplamıştı. Şekerleri, kimi sıranın altına attı, kimi içine koydu. Herkes işin sonu nereye varacak diye düşünürken muallimin sesi tekrar yükseldi: "Görüyorsunuz ya çocuklar, Allah yok!... Olsaydı beni gördüğünüz gibi onu da görürdünüz! Şeker istediniz, bağırdınız! Duymadı, getirmedi, vermedi! Olsaydı, duyar, gelir, getirir verirdi. Bak benden istediniz getirdim, verdim!... Çünkü ben varım, siz varsınız. Veren de biziz, alan da." Sonra, muzaffer bir eda ile güldü: "Öyle değil mi?" Sen tam o sırada elinde terden yapış yupuş olan şekeri adamın yüzüne fırlattın "Sen gâvursun" diye bağırdın!... Muallim seni tokatladı, kulağından tutup dışarı attı. Sen ağlayarak evine gidiyordun. "Bu adam anamın anlattığı, babamı öldüren gâvurlardan olacak. Başında şapkası var, üstelik Allah'ı da inkâr ediyor. Hani onları biz denize dökmüştük. Bunlar nereden çıkıp geldiler? " diyor, ağlıyordun!...

Şapkalı Kurtarıcı

Bir gün sonraki derste, muallim kara tahtaya tıpkı kendisi gibi şapkalı bir adam resmi astı. "İşte bizim Allahımız, bunu gözümüzle görüyor, elimizle tutuyoruz. Bu, bizi kurtaran, yoktan var eden Mustafa Kemal!..." diyordu!... Sen iyice bakıyordun." Hayır, bu anamın anlattığı, yatağımın baş ucuna astığım Kemal Paşa değil. O başka. Hem o Allah değil ki, Allahın paşası. Tıpkı bizim gibi insan!... Allah olur mu hiç?" Mütemadiyen kafandan bu ve buna benzer düşünceler geçiyor, bağırmak istiyor, bağıramıyor, yutkunup duruyordun. Daha evvel yediğin tokadın acısını hâlâ unutmamıştın... Sonra mualliminiz kara tahtaya, son kelimeleri, "Yaratan kurtaran"larla biten bir manzume yazdı. Çocuklara : "Hepiniz bunu Fatiha gibi ezberleyeceksiniz, sonra karışmam ha..." dedi.

Bir Bayram Günü

Bir bayram günüydü. Yeni bayramlardan biri. Sizi harman yerine topladılar. Sıra sıra dizdiler. Küçük küçük kâ-

ğıtlar, bayraklar ve yeşil dallarla süslenmiş yüksekçe bir yere, paltosunun arkası koyun kuyruğuna benzeyen bir adam çıktı. Evvelâ adam 5 dakika sükût edeceğiz dedi; tam 5 dakika zaptiye gibi "hazır ol!" vaziyetinde durdu. Sonra yırtılırcasına haykırmaya başladı: "Padişahlar, hainler, zalimler." Böyle bir şeyler söylüyor, hiddetinden nutuk verdiği yer sallanıyor, arkasındaki kuyruk gibi şey de inip kalkıyordu. Bize dönerek : Bu vatanı o yarattı, sizi o yarattı. Biz yarattık; o, biz. O... Mütemadiyen "O" "Biz" deyip duruyordu.

Sen düşünüyordun: "Eyi amma vatanı bu adamlar mı yarattı? Eskiden vatan yok muydu? Bu dağları, bu taşları bunlar mı yarattı? Hani ya ölmemişler, yaralanmamışlar? Vatanı kurtaran babam, babam değil mi?"

Dört beş sene evvel aynı yerde okunan duaları, cepheye giden askerleri, analarının babalarının boynuna sarılanları hatırlıyordun. Hani onlar, nereye gitti? Vatanı kurtaran onlar değil mi? Onlardan kimse yok? Bu adamlar da kim, nereden çıktı bunlar? diyordun?...

Akşam mektebin salonunda bir müsamere verilecekti. Buraya herkes davetli idi. Sen de gittin. Arkadaşlarından çokları müsamereye iştirak ediyorlardı... Muallim seni nedense almamıştı. Bakalım, neler olacaktı? Herkes merakla bekliyordu. Nihayet perde açıldı. Bir köşede göbekli, kalın boyunlu bir hoca minderin üzerinde oturmuş, sallana sallana bir şeyler okuyordu. Elinde meşin kaplı bir kitap vardı, Kur'an-ı Kerim'di galiba. Hem okuyor, hem de arada sırada geyiriyor, her geyirişinde "estağfurullah!" diyordu. Hocanın hemen başının üzerinde bir falaka, diğer köşede de çerçeve içinde âyet yazılı bir levha asılı duruyordu. Derken odayı pejmürde kıyafetli, burnu sümüklü bir sürü çocuk doldurdu. Çocuklar ezile büzüle hoca efendinin karşısında diz çöktüler. Hoca gâh kitaba, gâh öfkeli öfkeli çocuklara bakıyordu. Sık sık geyiriyor; hemen arkasından basıyordu: "Estağfurullah"ı! O kadar kerih, o kadar iğrenç vaziyetler alıyordu ki adama bakıp da tiksinti duymamanın imkânı yoktu. (Tabiatıyla bütün bunlar Müslümanlığı ve onu temsil edenleri tezyif, tahkir etmek, halkın gözünden düşürmek için ustaca tertip edilmiş oyunlardı.)

Eski Mektep-Yeni Mektep

Aradan çok geçmeden içeriye genç, çarşaflı peçeli bir kadın girdi. Bu kadın değil, erkekti; amma mahsustan kadın kıyafetine girmişti. Gitti, hocanın elini öptü, diz çöktü. Hoca göğsünü açmasını işaret etti. O da ilik-lerini çözdü. Hoca efendi diviti, kamış kalemi çıkardı. Kadına yanaştı; bir besmele çekti; kalemle göğsüne yazı yazmaya başladı. Yazıyor, olmadı, deyip diliyle yalıyor, tekrar yazıyor, ağzından, Siftah Bismillâh kelimeleri dökülüyordu. Derken, setre pantolonlu bir bey de arkasında maiyeti, içeriye girdiler. Adam, "Bu ne rezalet!..." diye bir tehdit savurdu. Çocuklar, hoca, hep birden ayağa kalktılar. "Dışarı!" emrini verdi. Sonra rahle üzerindeki kitabı alıp yere fırlattı. Bastonu ile köşede asılı levhayı kırdı. Falakayı indirdi. Onun yerine Kemal Paşanın bir resmini ve "Cumhuriyetçiyiz, Halkçıyız, Lâikiz, İnkılâpçıyız, Devletçiyiz, Milliyetçiyiz" yazılı bir levha astı. Sizi de dışarı çıkardı.

Hocayı da zaptiyeler sürüklediler götürdüler. Çok geçmeden pejmürde kıyafetli çocukların yerine, beyaz yakalı, temiz giyimli bir sürü çocuk içeri girdi. Bunlar aynı çocuklardı. Bu çocuklar hep bir ağızdan: "Türküm, Doğruyum, Çalışkanım" tekerlemesini söylediler. Perde indi ve müsamere böyle bitti.

Eski Mektep-Yeni Mektep müsameresi. Sen ömründe böyle pis pis geyiren, âdeta geviş getiren hoca görmemiştin. Bunu nereden bulmuşlardı. Ne iğrenç adamdı bu. Bu hoca harman yerinde halkı cihada davet eden, dualar okuyan hoca efendiye hiç mi hiç benzemiyordu.

O günlerde kasabada Kur'an-ı Kerim'i yere atmışlar, yırtmışlar gibi dedikodular alıp yürüyordu. İhtiyarlar "Allahım ne günlere kaldık!..." diyorlar, gizli, hararetli hararetli konuşuyorlardı.

Büyüklere göre Deccal ya çıkmış ya çıkacaktı. Olup bitenler hayra yorulacak şeyler değildi. Her gün Muhiddini Arabî gibi İslâm büyüklerinin kitabı açılır, "elif," "lâm," "mim" gibi rumuzlardan istihraçlar yoluyla neticelere varılır, günün hâdiseleri bu zaviyeden mütalâa olunurdu.

Ak sakallı bir ihtiyar, hem ağlıyor, hem söylüyordu. Ben, diyordu, "Üç oğlumu bunun için mi şehit verdim?

Şehit evlâtlarımın çocuklarının gözleri önünde, babalarının uğrunda can verdiği, son nefesinde elinden, dilinden düşürmediği, Kur'an-ı Kerim'i yerlere, ayaklar altına atsınlar ha!...Kendileri neye inanırlarsa inansınlar, nasıl yaşarlarsa yaşasınlar, fakat bizim dinimize, kitabımıza, işimize karışmasınlar" diye sızlanıyor, bir taraftan da torunlarına "Dışarı bakın oğul kimse olmasın... Son..." diyordu. "Sonra" nın sonu gelmiyor, onun yerine gözlerinden yaşlar geliyordu..

Müsamere hâdisesi vicdanları öylesine sarsmış, gönülleri öylesine kırmıştı ki... Yalnız bu kasabada değil, memleketin her köşesinde buna benzer hâdiseler oluyordu. Herkes şaşkınlık içinde idi. Her gün, her an âdeta yeni bir felâket bekleniyordu.

Kaymak Tabağı

Artık sen bir hayli büyümüştün. Anan yemedi içmedi, dişinden tırnağından artırdığı birkaç kuruşu "Oğlum okusun, adam olsun" diye tahsilin için ayırdı; seni yakınınızda bulunan bir şehre, orta mektebe gönderdi. Bu şehir senin için yepyeni bir âlemdi. Caddeler, dükkânlar, meydanlar, mektep, arkadaşlar... Pansiyon hayatı. Senden daha büyük arkadaşlarının açık saçık konuşmaları. Şimdiye kadar duymadığın şeyler. Bunları hem korku, hem merakla dinliyor, acayip acayip şeyler düşünüyordun... Şimdiye kadar nefsinden, cinsiyetinden habersiz, anacığının yanında bir kuzu gibi büyümüştün. Şimdi bu muhit, arkadaşlar, hemen her gün yatağa yatar yatmaz birbirinden daha cıvık, gıcıklayıcı hikâyeler. Henüz maddî değilse bile manevî bekâretini bozuyordu.

Bir gün arkadaşlarından biri "Kaymak Tabağı" isimli müstehcen bir kitap ele geçirmişti. Çocuklar yiyecek gibi bu kitabı elinde tutan arkadaşın etrafında itişe kakışa toplanmışlardı.

- Oku ulan!...
- İneklik yapma be!...
- Ağzımın suyu aktı!...

– Vay anam kaymak tabağı.

Her kafadan bir ses çıkıyordu.

Kaymak Tabağı okunmaya başlıyor: Aman Allahım. Apaçık... Girdi çıktı edebiyatı. Tenasül uzuvlarının boyuna bosuna, derinliğine varıncaya kadar. Kitap okundukça çocuklar bir elleri ceplerinde birbirleri üzerine yığılırcasına daha beter sıklaşıyorlar, okunanları yutar gibi nefes nefese dinliyorlardı. Sen karşıdan bunlara merakla bakıyor, okunanların bazılarını duyuyordun. Amma arkadaşların hemen hepsi Kaymak Tabağı'nı âdeta ezberlemişler, ballandıra ballandıra teneffüslerde, yatakhanede, şurada burada anlatıyorlardı. Hatta akça pakça etli toplu bir kız talebeye Kaymak Tabağı ismini vermişlerdi. Çocuklar kızın arkasından, "Kaymak, ne hoş olur ko..." diye bağırıyorlardı.

Mektep 19 Mayıs şenliklerine hazırlanıyordu. Hemen her gün mektebin önündeki sahada provalar yapılıyordu. Kız erkek bir arada... Bu, çocuklar için bulunmaz bir fırsat, doyulmaz bir seyirdi. Mektebin ileri gelen başarılı kızlarını kendi aralarında paylaşmışlar, kızların asıl isimleri âdeta unutulmuş, "benimki" "seninki" "onunki" oluvermişti. Kaymak Tabağı'nı aralarında bölüşememişlerdi. Ona herkes sahip çıkıyordu.

Çıplaklar Bayramı

19 Mayıs günü. İçleri bayıltan bir sıcak vardı. Bahar, gençlik. Çırılçıplak soyunmuş, açık tarafları kapalı taraflarından fazla yeni gençlik! Yeşil çimenler üzerine serilmişti. Cimnastik gösterileri yapacaklardı. Başta vali olmak üzere hükûmet adamlarının hepsi vardı. Gençler bir arkaya, bir öne, bir sağa, bir sola, defalarca eğildiler, büküldüler, gerilediler. Herkes tarafından görüldüler, alkışlandılar. Bugün kim bilir kaç yüz genç içini çekti. Kim bilir daha neler neler çekti.

Kenarda durmak, bu şeylerden iğrenmekle beraber, bu hava az çok seni de içine almış, çocukluğun o pembe, masum havasını ifsat etmişti. Kaymak tabakları, şehvet sahneleri, arkadaşların sululukları, anlatanlar, anlatılanlar!... Hepsi feci şeylerdi...

Osmanlı'ya Sövgü

Orta mektepte, size Yurt Bilgisi dersine giren şişmanca, göbekli, apal apal yürüyen, Kıbrıslı bir adam vardı. Yaşı bir hayli ilerlemesine rağmen, talebelerin içine karışır, millî bayram olarak kabul olunan günlerde nutuklar çeker, "Yaşımın ilerlemesine bakmayın, ben de sizdenim; Cumhuriyet neslindenim" derdi!... Talebeler alkışladıkça bu tüyleri dökülmüş, göbekli adam daha da gençleşir, küçülür küçülür giderdi. İşte bu akşam da 19 Mayıs'ın şerefine bir müsamere verilecek mutlaka, o çıkacak, İnkılâptan, Cumhuriyetten bahsedecekti. Liseye felsefe dersine giden bu göbekli muallimi tanımayan yoktu. Hemen bütün bayramlarda meydana bu çıkar, her sene aynı şeyleri söyler, aynı alkışları toplardı. Bu gün de öyle. "Cumhuriyet" dedi, "medeniyet" dedi, "memleket" dedi, "yetlerin" üzerine zevkle öyle basarak net ve sert telâffuz ediyordu ki âdeta kendi sesine hayran, kendi sesinden kuvvet alıyordu. Halka hitaben "Artık padişahlık, halifelik devri bitmiştir. Kendilerini yeryüzünde Allah'ın gölgesi sanan bu adamlar, alçak Hânedan düşmanla iş birliği yapmış, sonra kaçıp gitmiştir. Hem Allah cisim değildir derler, hem de biz Allah'ın gölgesiyiz derler; böyle mantıksız şey olur mu hiç? Bir şeyin gölgesi olabilmesi için o şeyin cisim olması lâzım. Her şeyin gölgesi kendine benzer. Allah'ın gölgesi de padişahlarmış. Bak sen şu işe!" Felsefe hocası, felsefeyi siyasete âlet ediyordu.

Salonda gülüşmeler oldu. Kendilerini Allah sanan bu alçak adamlar... Bizi kurtaran Atamız... O en büyük insan, o en büyük varlık... Yaratıcı o. Köhne zihniyetleri yıktı. Örümcekli kafaları parçaladı. Modern, asrî, Kant -Kont daha bir sürü şeyler söyledi. Fakat halk bunlardan fazla bir şey anlamadı. Ama yine de alkışladı. Arkasından müsamere. Yine eski devre atıp tuttular. Din adamlarını tezyif, terzil eden sahneler gösterdiler.

Göbekli Hatip

19 Mayısın ertesi günü size Yurt Bilgisi dersi vardı... Anlaşılan göbekli nutukçu mualliminiz müsamerede çektiği nutkun hızını alamamış, içinde daha birçok şeyler

kalmış olacak ki bir nutuk edası ve sedası ile inkılâptan, köhne fikirlerden bahsetmeye başladı. "Halkın karşısında fazla açılamadım, ne de olsa onlar cahil. Siz inkılâp çocukları. Atatürk neslisiniz... Ben de kafa, ruh bakımından sizin gibiyim. Memleketi düşmanlardan temizledik. Memleketten düşmanları kovduk. Fakat vazifemiz bitmemiştir arkadaşlar. Kovduğumuz o düşmanlardan da beter düşmanımız var: Taassup ve cehalet kaynağı, Allah fikridir. Meselâ Kıble dedikleri nedir? Kâbe dedikleri nedir? Müslümanlar hacca gittikleri zaman Kâbe'yi tavaf ederler. Kâbe bir kara taştan ibarettir. Müslümanlar, namaz kılanlar bu taşa doğru yönelirler. Hicaza gidenler bu taşın etrafını çepeçevre kuşatırlar, namazlarını öyle kılarlar. Taşı kaldırın namazdakiler yüz yüze gelirler. Şu hâlde insanlar, insanlara taparlar!... Bunu doğrudan doğruya yapamazlar. İşte böyle bir taşın, bir perdenin arkasına gizlenirler. Sonra Tevfik Fikret'ten:

Beşerin böyle dalâletleri var.
Putunu kendi yapar, kendi tapar

gibi, imanları, vicdanları sarsıcı, yıkıcı şiirler okudu. Sınıfta çıt yoktu. Herkes yarı hayran, yarı şaşkın bir hâlde idi... Bu Yurt Bilgisi muallimi ne yaman, ne zeki adamdı. Şüphesiz çok derindi. Onun bildiğini kimse bilemez, anlattığı şeyleri kimse anlatamazdı. Amma bu adam herkesi rahatsız ediyordu. Bir nevi gönül ve kafa rahatsızlığı veriyordu insana.

Şimdi kalplerde, zihinlerde yerleşen, sevilen, tutulan bir kuvvet kayboluyor, âdeta her yer ve her şey boşalıyor, tutunulacak, sevilecek, kendisine bağlanılacak hiçbir şey kalmıyordu. Boşluk, boşluk, ebedî boşluk!... İnsanın yaşayabilmesi için her şeye inanması, tutulması gerekirdi. Çocuklar işte bu boşluktan korkuyorlardı. Kimsede itiraz etmeye, sual sormaya mecal yoktu. Hakikaten de doğru, makûl diyorlardı içlerinden çocuklar. "Kara taşı, Kâbe'yi kaldırın insanlar yüz yüze gelirler, şu hâlde insanlar insanlara taparlar." Yurt Bilgisi muallimi bunu kaç defa tekrar etmişti. İlk mektepteki "şeker" seni pek aldatmamıştı amma bu öyle değildi. Adam doğru söylüyordu. Fakat sen ve arkadaşlarınız çok sevdiğiniz birisini, çocukluk arkadaşını-

zı kaybetmiş gibiydiniz. O gecelerin, gündüzlerin sahibi, seven, acıyan, duyan, duyuran Ulu Tanrı'nın yerine şimdi kapkara bir taş oturmuştu. Hatta muallim bir aralık, Peygamber hakkında, "Hz. Muhammed de putperestti; bu taşın kutsiyetine inanmıştı. Kâbe'deki bütün putları devirdiği hâlde ona ilişmedi" demişti. Bu sözlerle de, ismi geçince kalplerinizin daha şiddetle attığı Hz. Muhammed'e karşı olan sevginiz sarsılmaya başlamıştı.

Selânikli Tarihçi

Selânikli tarih muallimi daha ileri giderek, Peygamberi dokuz karı almakla, şehvetperestlikle itham etmiş, hac meselesinde de Muhammed "Baldırı çıplak hemşerilerinin geçimini temin için yapmıştır bunu... Hacca gitmek İslâmın şartları arasına bu düşünce ile girmiştir" demişti.

Böylece aile ile mektep, babalarla çocuklar, nesiller arasına nifaklar sokuluyor, uçurumlar açılıyor, bu uçurum gittikçe korkunç bir hâl alıyordu.

Hâlbuki Kıble, Müslümanların bir noktaya yönelmesi, fikirde, imanda, amelde, gayede birliği gösteriyor, ibadette, Müslümanlar arasındaki intizamı ve ahengi temin ediyordu. Karataş bir sembol, mukaddes bir işaretten ibarettir. Fakat o zaman siz öyle şeyleri düşünecek seviyede değildiniz...

Çok evlenme meselesine gelince Hz. Muhammed bütün gençliğini yaşlı bir kadın olan Hz. Hatice ile geçirmiştir. Elli üç yaşına kadar bu kadınla iktifa etmişti. Hz. Hatice ölünce siyasî ve dinî birçok sebeplerle olmuştu bu evlenmeler.

İki gün sonra tarih dersinde buna benzer diğer bir hâdise oldu. Mavi gözlü, sarı saçlı, Selânikli olduğu söylenen o tarih hocası. Bu adam sizi Allahın günü "Aptallar, geri kafalılar, öküzler! Zaten Anadolu'dan adam çıkmaz ki. Atatürk olmasa hepiniz esirdiniz, köle olacaktınız" gibi sözlerle azarlar, kötülerdi.

O günkü dersiniz İslâm tarihi idi. Hz. Muhammed'den, İslâmiyetten, Kur'an-ı Kerim'den bahsediyordu. Amma nasıl! Bu, Yurt Bilgisi hocasından da beterdi.

Mevzu Kur'an, Cebrail, Vahîy meselesine gelince, adam şöyle bir hikâye anlattı: "Bir gün hocanın biri abdest alıyordu. Yanına yaklaştım. 'Merhaba Hoca Efendi' dedim. Mukabele etti. Hocam sana bir şey soracağım :

- Allah mekândan, zamandan münezzeh değil mi?

- Hay hay, elbette. Ona ne şüphe!

- Peki, Allah'la Peygamber arasında Cebrail'in gelip gittiğini, Peygambere Allah'ın emir ve nehiylerini getirdiğini söylüyorsunuz değil mi?

Zaman meselesine gelince: Her gelen giden, olan-biten bir zaman içinde cereyan eder. Bu hâdisenin de bir zaman içinde cereyan etmesi lâzım. Şu hâle göre, Allahın zamanın, mekânın dışında, üstünde, dinî tabiriyle "zamandan mekândan münezzeh" olmaması lâzım "deyince, hoca efendi gazaba geldi" Neuzübillâh!... Şimdi bir kan çıkacak!" dedi, hemen camiye girdi. Tarih muallimi gülüyor, "Bu hâdise üj-bej sene evvel cereyan etmişti" diyordu.

Adam "Ç" ve "Ş" harflerini "J" gibi telâffuz ediyordu. Onun için herifin adını siz (üj - bej) koymuştunuz. Amma onun size koyduğu daha müthiş bir şeydi. Âdeta kalbinize bir bomba yerleştirmişti. Hakikaten de "öyle" diyordunuz. Cebrail gelip gittiğine göre, Allah da bir yerde, bir yeri olması lâzım. Böyle diyor, böyle düşünüyordunuz.

Tarih muallimi, felsefe dersi verir gibi boyuna bu türlü şeylerden bahsediyordu. Gözünüzle görmediğiniz, elinizle tutmadığınız şeylere inanmayınız çocuklar. Bir de böyle aklınızın almadığı şeylere. Tecrübe ve akıl... Esas bu. Bu türlü geri fikirleri artık kirli çamaşırlar gibi bir köşeye atınız. Masal ve hurafe devri geçmiştir. Müspet ilim, müspet.

İnkılâpçı Aklı

Siz o zaman nasıl bilirdiniz ki müspet düşünüş bu değildir. Bir dakika sonra ne olacağını bilemeyen akıl, böyle şeyleri kavramaktan âcizdir... Akıl, mutlak hakikati kavramaktan çok uzaktır. Bu gün aklın hakikate erme bakımından kifayetsizliği, âcizliği garp filozofları tarafından da kabul edilmiştir. 19. asrın müfrit pozitivizmi yıkılmıştır. Yeni yeni ilmî, felsefî büyük sistemler kurulmuş, bu yeni hamleler, bizim çok eskiden bildiğimiz İslâm mutasavvıfları tarafından en güzel bir şekilde sistemleştiril-

miş, söylenmiş, yaşanmış, Kur'an hakikatlerine doğru yol almaktadır. Garpta 60 - 70 yıl evvel modası geçen, çürüyen her şey, moda, fikir, sanat cereyanları 60 - 70 yıl sonra bizde yeni bir şeymiş gibi benimsenir, yayılır. Volterlerin, Ogüst Kontların, Emile Zola ve benzerlerinin dinsiz, Allahsız, ateist, natüralist fesefeleri, sanatta Tevfik Fikret, felsefe ve içtimaiyatta Abdullah Cevdet, fikir hareketlerinde Hüseyin Cahitlerin tercümeleri, telif, şiir ve makaleleriyle Türk münevverleri arasında yayılmış, her yeniden, her değişiklikten ümit bekleyenler bunların etrafında toplanmışlardı. İşte garbın yeni buluşlarını, yeni hamlelerini takip etmeyen, sadece din, iman, maneviyat düşmanı düşünürlerin fikirlerini, ebedî hakikatlermiş gibi kabul eden bu "Kadrocular" "Aklıselimciler"(!) müspet ilimciler, sonradan inkılâpçılar kadrosu hâline gelmişti. İşte felsefe ve tarih hocası, münevverlere has bir fikir imtiyazı gibi tanınan bu "tabiat"çıların yetiştirmelerindendi. "Allah yarattı, Allah yaptı" diyecek yerde, "tabiat yarattı, tabiat yaptı" diyen, "Allah" yerine "tabiat" kelimesini koyuvermekle her şeyi hallettiklerini, müspet düşündüklerini zanneden, bir inkılâp sarhoşluğu, mistisizmi, bir ihtilâl sadizmi ve yıkıcılığı içinde kıvranan bu adamlar eskiden kalma ne varsa, iyi olsun kötü olsun, yanlış olsun doğru olsun, hepsini silip süpürmek, yeni bir dünya yaratmak sevdasında idiler.

Her şeyden ve herkesten şüphe. Amma kendi söylediklerinden asla şüphe etmeye kimsenin hakkı yok! Şüphe ettiğiniz takdirde inkılâp düşmanı, yobaz olursunuz. Yalnız gözünle gördüğüne inanacaksın! Aklın ermediği her şeyi inkâr edeceksin! Tam hayvanca bir idrak, daha doğrusu idraksizlik. Öyle ya. Zavallı koyun, kurt gelinceye, gözleriyle kurdu görünceye kadar kurdun varlığından habersiz. Gözün görmediği, aklın ermediği ha... Göz nereye kadar görür, akıl nereye kadar erer?!...

Mevlâna der ki :

"Ben kapkara bir topraktım,
Öldüm! Yemyeşil bir çimen oldum.
Öldüm! Oynayıp sıçrayan bir hayvan oldum.
Öldüm! Düşünen, konuşan, inanan bir varlık, bir insan oldum.
Öldüm! Gidiş bu gidiş olduktan sonra ölümden niye korkayım."

Her varlık kendinden üstün bir varlığa inkılâp etmekte, onun hizmetine girmekte.Toprak çimene, çimen hayvana, hayvan insana. Ve nihayet bütün yollar Allah'a doğru. Kâinat nizamının kuruluşu böyle. Hakikat böyle. Hiçbir varlık Allah'tan başka sâbit değil; değişiyor: Kendi kendinde kalmıyor, yerinde saymıyor!... İnkılâpçıların bunu anlamaması bizzat inkılâp fikrine zıt. "İnsanların insanlara tapması", insan denilen varlığın yerinde saymaması demek. İnsanı, varlıkların son tekâmülü diye kabul edenler, oradan Allah'a yol vermeyenler, hem yaradılışa, hem tekâmüle aykırı bir gidiştedirler. Böylece onlar çıkmaza girmişlerdir.

Önce Allah Korkusunu Yok Ettiler

Sen bunları o zaman mülâhaza edecek durumda değildin. Yapılan bu telkinler gönlünü, kafanı boşaltıyor, "yalnız gözünle gördüğüne inanacaksın" gibi sözler ufkunu daraltıyor, içerden boşalıyor, dışardan sıkıştırılıyordun!... Aksi gibi her gün karşına yeni yeni hâdiseler çıkıyor, kendi ruhunla, kalbinle geliştirmeye, yapmaya çalıştığın iman duvarlarını yıkıyordu. İşte bir hâdise daha:

Bugün dersiniz Tabiiye (Biyoloji). Kara tahtanın yanında köşede bir insan iskeleti duruyordu. Mualliminiz bu iskelet üzerinde ders verirdi. İçeriye, dershaneye henüz yeni giriyordunuz ki arkadaşlarından biri, sana iskeleti göstererek "Bak işte baban Cennetten çıkmış gelmiş" dedi. Sen öylesine sarsıldın, çarpıldın ki az kalsın düşüp bayılacaktın. Hâlbuki her zaman bu ve buna benzer şakalar yapılırdı. Nedense bugünkü sana çok dokunmuştu. Bir iskelet. Baban. Millî Mücadele. Gaziler, şehitler. Cennet, ebediyet... Bir anda yeniden mahvolmuştun. Kafandaki yanlış ve karışıklık şimdi bütün ruhuna, benliğine sirayet etmişti. Çıplak ve korkunç hakikat, iskelet işte karşında idi. Bu iskelet:

"Beni Cennette mi sanıyordun, ananın ve mahalle mektebindeki hocanın masallarına hâlâ inanıyor musun" der gibi sana sırıtıyordu. Yurt Bilgisi ve tarih derslerinde söylenenler imanını altüst etmiş, ümitlerini kırmış, hâlâ babanı Cennette sanıyor. O bize şefaat edecekmiş. Vah yazık! Karşımdaki şu iskelet, şu kemik babam değilse de,

babam da işte böyle bir şey. Cennet varmış, Allah yok ki Cennet olsun. İnsanları ne güzel de aldatmışlar, "Muhammed düşmanlarını mahvetmek için taraftarlarına Cennetler vadetmiş, emrine itaat etmeyenleri Cehennemle korkutmuş, onları buna inandırmış. Onlar da durup dinlenmeden dünyanın bir tarafından öbür tarafına kılınç sallamışlar. Çünkü Peygamber: "Cennet, kılıçların gölgesi altındadır" demiş. Bu iman onlardan Türklere geçmiş, böylece zamanımıza kadar gelmiş." Tarih muallimin geçen dersteki bu sözlerini de hatırlıyor, karanlık bir boşluğa doğru sürükleniyordun.

"Demek babam bu hâle geldi; bundan ibaret. Harman yerinde toplananların, o gidip de gelmeyenlerin sonu bu. Bir avuç kemik ve gübre. O farzlar, sünnetler, Cennetler, şehitler, gaziler... Demek bu.. Netice bu!..."

"Yalnız gözünle gördüğün, elinle tuttuğun şeye inanacaksın" demişti muallimin.

Bunlar kuruntu, hayal! Fakat vatan var, millet var. Bunları gözümle görüyorum, bunlar için yaşanmaya değmez mi? Belki. Fakat, ben öldükten sonra vatan, millet. Kaldı ki Yurt Bilgisi hocasının en çok sevdiği Tevfik Fikret:

"Milletim nev'-i beşer, vatanım rû-yi zemin" demiş, (Yani ben millet tanımam... Her insan benim milletimden... Vatanım da her yer demek istiyor.) Ruh, ebediyet!... Kısaca, Allah olmadıktan sonra bunlar neye yarar? Ben öldükten sonra kurtardığım vatandan, milletten haberim olmayacak. Hiçbir şey duymayacağım. Hiçbir şey hissetmeyeceğim. Yarabbi ne feci!... Ben öldükten sonra vatan, millet!... Hâlbuki dinimizde, cenaze, mezara konduktan sonra oradan uzaklaşanların ayak seslerini bile duyarmış! Anam böyle derdi. Bizim mahalle mektebindeki hoca da aynı şeyi söylerdi. "Peygamber böyle söylemiş, böyle buyurmuş" diye içli içli anlatırlardı bize. O korkularla, ümitlerle, Cennetlerle, mükâfat ve mücazatlarla dolu âlemin ne oldu şimdi? Ölünün ayak seslerinizi duyması, ziyaretine gittiğiniz yakınlarınızın mezarlarının başına geldiğinizi hissetmeleri. Bütün bunları duyduğun, bunlara inandığın zaman ne kadar sevinmiştin!... "Demek ki bizim için ölüm yok, sadece

yer değiştirmek var. Şimdi yerin üstündeyiz. Yarın yerin altında." diyordun. İslâmiyet ne kadar canlı, hayat ve ümitlerle dolu bir din; ölmez bir prensipti!

Hayat bir nefesten ibaret. Bu nefes çıktığı an, bir yığın gübreyiz. Allah'ı, ebediyeti bir anlık nefese, bir yığın gübreye tercih edenlerin gafleti, dalâleti işte sahte inkılâpçıların marifeti!... Neslimizi mahvedenler bunlardır!.

Seni ve senin gibileri çocuğum. Senin gibileri.

"Biz bize taparız... Demek ki Allah yok. Her yerde hazır nâzır olan, her şeyi gören bilen Allah yok!... O hâlde ben istediğimi yapabilirim. Kim görecek benim yaptıklarımı..." Kafanda böyle düşünceler... Birgün mektepten kaçtın; yanında da mektepten kaçmayı âdeta âdet hâline getirmiş hergele H... de vardı. O, bakkaldan bir şişe rakı aldı. Şehirden bir hayli uzaklaştınız. Bir ağacın dibine uzandınız. İçin korku, tereddüt, tecessüslerle doluydu. Şişenin dibine hergele H... bir tane vurdu, ortalığa köpürerek kokusundan hoşlanmadığın o nesne yayıldı. Sana şişeyi uzattı. Sen olan oldu, her şeyin sonuna kadar varmalı dercesine, çok sevdiğin bir şeyi devirircesine rakıyı devirdin, sonra kendin de devrildin!... Ayıldığın zaman arkadaşın "Ulan, diyordu, sen anandan doğma sarhoşmuşsun, bir yudum olsun bana bırakmadın. Bunun başlangıcı böyle olursa sonunu Allah bilir."

- Allah mı bilir?
- Evet ya!
- Allah yok ki!
- Sen iyice sapıttın ulan!
- Allah mı bilir?

Bu cümleyi bir daha tekrar ettin yıkıldın. Az sonra güneş batıyordu. Sen hâlâ kendine gelememiştin. Sonra bir istifra, bir istifra... Leş gibi... Aklın bir parça başına gelir gibi oldu... Bak diyordun, bu zıkkımı mide bile kabul etmiyor, isyan ediyor çıkarıyor, kafanı, kalbini karıştıran fikirleri, Yurt Bilgisi ve Tarih muallimlerinin fikirlerini, böyle kusup çıkaramıyordun. Onlar iliklerine, ciğerlerine, kafana işliyor, tahribatına devam ediyordu.

Bu düşüncelerle şehre dönerken yanınızdan geçen bir kadına evvelâ arkadaşın sonra sen söz attınız. Kadın dehşetli sinirlendi. "Terbiyesizler, mektep kaçakları, ben size

gösteririm" dedi. Hızlı hızlı yürüdü gitti. Bir ihtiyar da değneğine dayana dayana gidiyordu, içinizde öyle menfi, yıkıcı şeyler kaynaşıyordu ki, önünüze geleni yakıp yıkmak istiyordunuz. "Hey ulan moruk çekil karşımızdan" diye bir nara attınız. Zavallı ihtiyara da çattınız! İhtiyar döndü baktı: "Vah!... Vah!... Daha ikisi de sübyan, Allah ıslah eyleye!..." dedi. "Bizim zamanımızda," "Biz bunlar gibiyken" ile başlayan cümlelerle kendi kendine konuşmaya başladı.

Rüzgâr Eken Fırtına Biçer

Eve döndüğün zaman kendini karyolaya öyle bir attın ki boş bir çuval gibi yığıldın kaldın. Hakikaten iyice boşalmış, koflaşmıştın. Bu öylesine kahredici bir boşluk ve kofluktu ki seni yiyor yutuyor, daha da doymuyordu. Her yer, her şey bomboştu. Bastığın toprak kayıyor, baktığın gök sallanıyor, el uzattığın her dal kırılıyor, düşüyordu!

Allah yok ha!

Her şey yalan ha!

O hâlde bu dünyada benim işim ne? İçinde kaynayan duygular, sevgiler, korkunç bir boşluğa çarpıyor, bütün varlığını parça parça ediyordu. Artık kendini kelimenin tam manasıyla bırakıvermiştin. Âdeta insiyaklarınla yaşıyordun. Gün geçtikçe kötü kötü huylar ediniyordun. Pansiyonlar, bu kontrolsüz, başıboş bırakılmış yatakhaneler, hakikatte birer batakhanedir. Hemen her gece çocuklar yataklarına girince, iç gıcıklayıcı türlü hikâyeler anlatırlar; karyola gıcırdatırlardı. Yataklarının baş ucuna çıplak artist fotoğrafları asarlar "öldüm bittim" gibi iç çekişlerle neler neler çekerlerdi!... Hakikaten buradaki genç çocuklar, daha hayata doğmadan ölüp bitiyorlardı. Gözlerinin altı morarmış, benizleri sararmış, elleri titrek bu genç insanların çektiğini kimse bilmezdi. Bu ölçüsüz cinsî israflardan sonra ruhlara çöken gam, kasavet, yeis, o kendi kendine kızmalar, herkesten ve her şeyden bıkma, nefret, bedbinlik, pis bulaşık bir madde esareti altında ruhun sefaleti! Bu yıkılış ve sefaleti hazırlayan, teşvik ve tahrik eden bütün sahneler içimizde, etrafımızda!... Sinemalar, tiyatrolar, gazeteler, mecmualar, şenlikler, kaldırımlar, çıplak kadınlar. Hemen her köşe başında dudak dudağa, kucak kucağa film reklâmları... Şehvet panayırları... Her

yerde, her şeyde o, çikolataların içine varıncaya kadar o. Çıplak kadın. Şehvet, şehvet, şehvet!... "Sonra her şey maddedir, hayat zevkten ibarettir" diyen kitaplar, makaleler, öğretmenler, felsefeler!...

Bir gün, gece geç vakit pansiyonda büyük bir gürültü oldu. Bağrışmalar, konuşmalar!... Ne var, ne oluyoruz demeden mesele anlaşıldı...Çocuklardan birinin Paris'te ağabeyisi varmış. Üniversitede... Küçük kardeşine oradan bir düzine açık saçık kadın fotoğrafları göndermiş. Öylesine fotoğraflar ki insan bakmaya hayâ eder... Tam 12 türlü cinsî münasebet şekli. Çocukların hemen hepsi bunu, yarın imtihana girecekleri derslerinden daha iyi ezberlemişlerdi; noktasına, virgülüne varıncaya kadar!... Cebinde cinsî münasebetleri canlandıran kartpostallar bulunan arkadaşlarını yatırmışlar, koynunda taşıdığı fotoğrafları zorla almaya kalkmışlardı. İşte bu gürültü bundan kopmuştu!... Paris'te ağabeyisi olan bu genç talebe, bazen istemeyenlere dahi bu resimleri zorla gösterir, bazen de işte böyle göstermem, vermem diye tutturur, bu kartpostalları kız kardeşi, karısı imiş gibi sonuna kadar muhafazaya çalışırdı... Talebelerin gözünde Paris hep bu türlü münasebetlerin cereyan ettiği yerdi!... Şu liseyi bitirseler bir kolayını bulup Paris'e kapağı atacaklar, "A"dan başlayıp "Z"den çıkacaklardı.

"Rüzgâr eken fırtına biçer", böyle bir cemiyetten bundan başka ne beklenebilirdi?!

İşte sen, Millî Mücadele'nin, mukaddes duyguların, namazların niyazların, ebediyetlerin çocuğu, şehit yavrusu, işte sen böyle bir hava içinde yaşamaya mahkûmdun!...

Ana Baba Hakkı Yok...

Günlerden bir gün, sizin pansiyona acayip bir adam geldi. Bu adam tahsilini Fransa'da yapmış. Felsefe muallimi imiş. Ev buluncaya kadar pansiyonun ön tarafındaki küçük odada kalacakmış. Şöyleymiş, böyleymiş!... Daha "miş"ler "mış"lar bitmeden adam çıkageldi. Başına toplandınız; Fransa'yı anlatmaya başladı. Gayet bozuk bir Türkçe ile konuşuyor, sıkışınca Fransızca kelimeler kullanıyordu. Daha ilk konuşmasında, "Bizim Fransa"da diye konuştu, çekildi gitti; ne siz ondan bir şey anladınız, ne o sizden...

Aranızda beş vakit namazını kılan bir arkadaş vardı. Ona siz "Molla Güranî" derdiniz. Bu çocuk sabah erken kalkar, yavaşçacık, sessizce dışarı çıkar, abdestini alır, karyolanın üzerinde namazını kılardı. Kazara birisi uyansa "Bıktık şu Molla Güranî'den, burası cami mi be" diye bağırır, herkesi uyandırırdı. Çocuklar bu yaygaracıya değil, zavallı Molla'ya kızarlardı. "Amma eski kafa ha!..." "Yahu bu Yurt Bilgisi derslerine gitmiyor mu? Tarihçiyi de mi dinlemedi!" gibi her kafadan bir ses çıkardı! Çocukcağız bu şamata ve yaygaralar arasında namazını kılar, bu sesleri duymamak ve bu hoyrat arkadaşlarının yüzünü görmemek için hemen yatağa girer, yorganı başından aşağı çekerdi. Bir defasında da Fransa'dan gelen felsefe muallimi çocuğu namaz kılarken görmüş, "O arkadaşınız öyle ne yapıyor, ne diye inip çıkıyor?" diye sormuş, siz de hep bir ağızdan, "Namaz kılıyor efendim, namaz kılıyor" demiştiniz. Adam evvelâ bir şey anlayamamış, sonra, "Ha büyük annem de böyle iner çıkar, yatar kalkardı" diye din aleyhine atmış, tutmuş, pansiyon talebelerine kendi tabiri ile onların anlayabileceği şekilde "İlmî, felsefî" bir konferans vermişti. Felsefe muallimi : "Kâinatın aslı maddedir. Ruh diye bir şey yoktur. Maddenin en küçük parçası atomdur. Atom parçalanamaz. O parçalanamayan en küçük parçadır. Cemiyetin esas temeli de iktisattır, paradır, menfaattir, maddedir. İnsanlar ve milletler arasındaki münasebetler münhasıran maddeye, menfaate dayanır. Asıl temel "alt yapı" budur. Din, hukuk, sanat gibi şeyler üst yapıdır. Bunlara üst yapı demek de doğru değil. Bunlar alt yapının, maddenin gölgeleridir. Bazı ahmaklar gölgeleri, maddeden, hakikî cisimden ayrı görürler, ona müstakil bir varlık izafe ederler. Bunlar gündüz uyuyan ahmaklardır. Uyurken biz bu gölgeleri hakikî varlıklar gibi görürüz. Rüya dediğimiz işte budur. Uyanınca her şeyin hayalden, gölgeden ibaret olduğunu anlarız. Bu millet hâlâ uyuyor, rüya görüyor. Bu milleti daldığı derin uykudan siz uyandıracaksınız. Analarınıza babalarınıza siz akıl vereceksiniz. Sizin onlardan alacağınız bir şey yoktur. Uyuyan adamlar konuşmazlar, ancak sayıklarlar. Anne ve babanızdan korkmayın, çekinmeyin, onlara hakikati anlatın, korkacak ne var bunda. Dünyada her şey bir anlık zevkten ibarettir. Siz bir zevk neticesinde dün-

yaya geldiniz. Mademki varlığımıza vesile olan "bir anlık" zevktir... Başlangıcımız zevk olduğu gibi sonumuz, gayemiz de zevk olmalıdır. Anneleriniz bir kuluçka, babalarınız da bir baskı makinesinden başka bir şey değildir. İnsan bir makinedir!" dedi. Sözü kesti. Siz donmuşçasına adamı dinliyor, "amma kafalı adammış ha," diyordunuz. İçinizden bazıları da felsefe muallimin konuşmasını matrağa aldı. Anamız kuluçka makinesi imiş. Babamız da baskı makinesi, mühür gibi bir şey!... Hah hah, ha ha!... Namaz kılan çocuğu tuttular, mademki dediler sen dini temsil ediyorsun; sen bizim gölgemizsin, biz nerede isek sen de oradasın! Meselâ biz aşağı mahalleye gidersek, sen de. Çocuklar burada öyle kahkahalar attılar ki Molla Güranî de güldü!... Çünkü aşağı mahalle diye "Kerhâneye" diyorlardı.

Çocuklardan biri "Bizim kocakarı 'analık hakkı' der tutturur... Bu makine hikâyesi benim hoşuma gitti. Civciv yumurtadan çıkınca kabuğu kaç para eder... Ona "Sen bir makinesin, hem de lâçka olmuş bir makine" diyeceğim... Beni 9 ay karnında taşımasaydı, kim dedi ona taşı diye. Mamafih maaşa geçince 9-10 lira hamal parası veririm!... Sonra emzirmiş... Kediler köpekler de emziriyor, marifet mi bu?... Kaç kilo süt emzirdi ise hesap edip parasını vereceğim!..." dedi. Bu mütalâalar arkadaşlarının pek hoşuna gitmiş, kendisini yarı şaka, yarı ciddî "harika çocuk!" diye alkışlamışlardı!...

Kuluçka Makinesi

Şaka, gürültü, patırtı faslı bittikten sonra seni bir düşüncedir almıştı. Demek analar bir kuluçka makinesi. Benim anam, benim anam da mı?! Garip anam, sevgili anam, varım yoğum, cihanım, Cennetim anam. Ben sadece yeryüzünde onu seviyordum. Yalnız ona bağlanıyordum. Yine de severim yine de bağlıyım. Fakat bu makine tabirinden üşüyorum. Ruhuma bir soğukluk yayılıyor, âdeta donacağım. Yarabbi bu herif de nereden çıkıp geldi?! diyordun. Gönlündeki tek sıcak nokta da yavaş yavaş donmaya başlamıştı. Düşen kalkan, duran yürüyen, gülen oynayan, seven sevilen, düşünen konuşan her şey gözünde o kadar maddîleşmiş, mihanikîleşmiş, makineleşmiş ki, Fransa'dan gelen felsefe muallimi ismini söylemeden,

"İzm"lerden bahsetmeden buz gibi komünizm propagandası yapmış, her şeyi maddeye irca etmiş, rüyalara kadar uzanmış, büyük, metafizik meselelerin izahını beş-on cümlenin içinde çırpıştırıvermişti. Hele aile hakkında, ana-baba hakkındaki görüşleri çocukların kafalarında kavak yelleri estiği bu ilk delikanlılık çağlarında müthiş, menfi tesirler yapacak sözler, fikirlerdi. Böylece babalar çocuklar arasına nifaklar sokuluyor, aile mefhumu, aile muhabbeti, kutsiyeti, aile birliği yerini fabrikaların seri hâlinde imâl ettiği soğuk makinelere terk ediyordu.

Müspet mi, Musibet mi?

Bugün günlerden cuma. O sofu çocuk öğle tatilinde seni yakaladı. Hadi seninle cuma namazına gidelim dedi.

- Namaz mı? Ben onu terk edeli yıllar var.

- Canım hadi. İyi ya yıllarca evvel kaybettiğin bir dostuna kavuşmuş olursun.

Bu söz sana çok dokundu. Yıllarca evvel kaybedilen bir dost. Hakikaten sen böyle bir dost kaybetmiştin onu arıyordun. Sevgi veren, aşk veren, heyecan veren, içini nûr ve huzurla dolduran bir dost... O dost nerede idi, o dostu nerede bulacaktın. Bu sefer itiraz etmeden arkadaşına tâbi oldun. Çünkü bu cümleyi "yıllarca evvel kaybettiğin dostuna kavuşacaksın" cümlesini kim söylerse onun ardından sen de gidecek, o ne yaparsa sen de yapacaktın.

Caminin önündeki çeşmede abdest aldınız. Ellerinizde ayakkabı camiye gireceğiniz sırada sen ayakkabılarını oracığa, kapının ağzına bırakıverdin!. Arkadaşın:

- Oraya bırakma, çalarlar sonra.

- Çalarlar mı?

- Evet.

- Nereye koyacağız

- Namaz kıldığımız yerin önüne. Orada ayakkabılara mahsus yerler var.

Ellerinizde ayakkabılar içeri dalıyorsunuz. Arkadaşın ayakkabılarını nereye koymuşsa sen de oraya koyuyorsun. İmam efendi hutbe okumakta. Hutbenin Arapça kısımlarını hemen yutar gibi okuyuverdi. Türkçesine gelince zavallı imam efendi bir türlü söktüremiyordu. Gözlüğünü çıkarıyor, tekrar takıyor mümkün değil!... Neyse na-

maza durdunuz. Herkesin ayakkabısı gözünün önünde. Allah değil, âdeta ayakkabıya tapıyorlar. Muallimlerin sözleri, fikirleri beyninde kaynaşıyor. "Her şeyin aslı maddedir, insanlar maddeye taparlar. Kâbe bir kara taştan ibarettir. Kara taşı kaldırın, insanlar yüz yüze gelir. Şu hâlde insanlar insanlara taparlar". Zaten çoğunu unuttuğun sûrelerden hangisini okuduğunu bilmiyor, mütemadiyen bunları düşünüyordun. Gözün hep o çamurlu ayakkabılarda idi. Ne diye bu adamlar ayakkabılarını secde edilecek yere koyuyorlardı. Çalarlarmış! Çalarlarsa çalsınlar, ayakkabı Allah'tan daha mı mühim?... Geç canım böyle namaz mı olur, hakikaten bizim muallimlerin dediği doğru. İbadet ederken dahi, madde, menfaat... Hem de en aşağı cinsinden...Şunların ayakkabılarını namazda iken aşırsan acaba kaç tanesi namaza devam edebilir?... Şeytan aklına böyle acayip şeyler getiriyor, daha beteri seni dinden imandan çıkarıyordu!... Allah ve ayakkabı... Duyguların, göklerden, gönüllerden, kalplerden ine ine ta ayakkabına kadar düşüyordu. Zira muallimleriniz "gözünüzle gördüğünüz, elinizle tuttuğunuz şeylere inanacaksınız" diyorlardı. Namaz bitmişti.

İşte ayakkabı elinde idi. Onu gözünle görüyor, elinle tutuyordun. Müspet görüş bu idi. Fakat bu sözde müspet görüşler seni öyle musibetlere sürüklüyordu ki, her gün bunlardan en az bir tanesiyle karşılaşıyor, mahvoluyor, kahroluyor, helâk oluyordun.

Kocakarı

Mektepler tatil olmuş; sen de memleketine, anacığının yanına dönmüştün. Anan seni, aylardır beklediği biricik oğlunu bağrına basmış, yüzünden defalarca öpmüştü. Fakat sen, o eski sıcak, sevgili oğulcuk değildin. Sende bir tuhaflık, bir soğukluk vardı. Anan da bunun farkında idi. "Her hâlde çocukcağız çok çalışmış, yorulmuş, bu durgunluğu ondan" diyordu. Anacığın o eski duygulu ana, sana gözyaşlarıyla ninniler söyleyen şehit haremi idi. Fakat sen çocuğum, fakat sen, onun boynuna sarılan "ana, o gâvurları ben de öldürmeye gideceğim" diyen şehit yavrusu değildin. Dost-düşman gâvur-Müslüman ana kucağı, baba ocağı. Bütün bunlar şimdi senin için hiçbir

mana ifade etmiyordu. Anan ne söylerse hemen itiraz ediyor, ne yaparsa, senin için ne yaparsa yapsın bir türlü memnun olmuyor, evde bir dakika olsun oturmuyor, hemen sokağa fırlıyordun. Anacığın "yarabbi bu çocuğa ne olmuş, bir derdi var bunun ama bana söylemiyor, sen bilirsin yarabbi!" diye Allah'a dua ediyor, sana "oğlum, yavrum" demeye dahi korkuyordu. Çünkü hemen zavallı kadını tartaklıyordun!... Anan artık ana olmaktan çıkmış, "kocakarı" olmuştu. "Kocakarı" gel, "kocakarı" git.

Yırtılan Çarşaflar

Bir gün yemekten sonra anan sana içli içli, dertli dertli bir şeyler anlatmaya başlamıştı. "Ah oğlum sen gideli neler oldu" diyordu. Bizim buraya bir kaymakam göndermişler. Neydi onun adı? Dur bakayım adı batsın, aklıma gelmedi. Tıpkı küçükken sizin mektebe gelen şapkalı herifler gibi. Din, iman, ırz düşmanının biri. İşte bu devrilesi, yaşamayası, karının kızın çarşaflarını yırtmaya kalkmasın mı? Yürüyüşünden, gidişinden hoşlandığı kadınların, genç kızların çarşaflarını kendi eliyle, hoşlanmadıklarının, bizim gibi kocakarıların örtülerini jandarmalara yırttırdı. Sorma başımıza gelenleri. Alçağın derdi çarşafları kaldırmak değil, başka... Söyletme beni oğlum. H.Ö.lerin kızının çarşafını, kaymakam hem de kendi eliyle üç yolun ortasında yırtmaya kalkmasın mı? Kızcağız düşüp bayılmış. Utanmaz herif, "ne de güzel yüzün varmış" diye bu hengâmede kahkah gülmesin mi? Geçenlerde tarladan eve dönüyordum. Önüme jandarma karakolundan zebellâ gibi iki herif çıkmasın mı? "Oğlum ben şehit haremiyim; dokunmayın bana. Bunu düşmanlarımız yapmadı" dedimse de kim dinler. "Kadın, çarşaf yasak! Emir aldık" diye üzerime çullandılar, çarşafımı didik didik ettiler. Rahmetli baban bu günleri görseydi!... Ne günlere kaldık yarabbi!... Gökten taş yağmadığına şükredelim" diyordu. Anan sana boyuna içini döküyor, derdini anlatıyor, senden bir hareket, bir şeyler bekliyordu. Fakat sen hep susuyor koyunun kaval dinlediği gibi dinliyor, içinden "çarşafta ne imiş, çıkarın atın ne olacakmış sanki. Ananızdan çarşafla mı doğdunuz" diyordun!. Kadıncağızın derdi bir değildi ki. Herif gitmiş, ye-

rine bir başkası gelmiş . Bu, yaşlıca bir zatmış. Çarşaflara falan dokunmamış amma, bu da mezarlığı park yapacağım diye tutturmuş. Mezarları dümdüz etmiş. Karşı gelmek isteyenleri müdeiumumla - müdde-i umumî diyecek - anlaşarak tevkif ettirmiş. Hatta Müftü Efendiyi bile!... Ramazanda top da attırmamış!... Sabahları ezan da okumayacaksın diye müezzini tehdit etmiş. Beyefendi uyuyamıyormuş!...

"Ezan-ı Muhammedî nasıl yasak edilir oğlum... Ezan yerine Allah göstermesin çan çalınsaydı daha mı iyi olacaktı; bizim kaymakam bey o zaman rahat rahat uyuyacak mıydı oğlum! O harman yerinde toplananlar, baban ve baban gibiler nereye gittiler? Niçin gittiler? Ya şimdi ne oldu? Neler oluyor!... Cümlemizi sen ıslah eyle yarabbi!..."

Daha neler neler. Falan öğretmen falan yerde 11 yaşında bir kız talebenin ırzına geçmiş. Bu ırz düşmanını evvelâ tevkif etmişler sonra bırakıvermişler... Anan boyuna söylüyordu...

Artık memleketi, evini, ananı, eskisi gibi sevmiyordun. Burada hâlâ eski hava esiyordu. Bir an evvel tatilin bitmesini dört gözle bekliyordun. Hem bu yıl liseye geçmiştin; yeni yeni muallimler, arkadaşlar, senin için ne de olsa bir tecessüs mevzuu idi.

Kaybolan Terbiye

Mektepler açıldı. Muallimlerinizin ekserisi kadınlardı. Hem de genç, güzel kadınlar. Çocuklar şimdiden şu daha güzel, bu daha cilveli diye münakaşaya başlamışlardı. Biraz sonra Tabiiye dersine gireceklerdi. Tabiiye muallimi de çok kıyak kadındı ha. İşte onun dersinden bir sahne:

Bugün sınıfta bambaşka bir hava esiyordu. Ön sıralarda oturan talebelerin bazıları arkadaki boş sıralara geçtiler. Bütün gözler kapıya dikilmişti. Tabiiye muallimi M. Hanım bekleniyordu. M. Hanım hem güzel, hem de edebi, terbiyesi yerinde bir kadındı; fakat ne çare!... Çocuklar duramıyorlardı işte. O sınıfa girer girmez, hatta daha girmeden herkese bir hâl oluyordu. Kaynaşmalar, ahlar, oflar. Arka sıralara çekilmeler.

Bugün derste M. Hanım nebatlarda çoğalmadan bahsediyordu. Çiçeklerdeki erkek ve dişi uzuvlardan... Tahtaya renkli tebeşirle çiçeklerin resimlerini yapıyor, polen tozlarının erkek tohumların, dişi uzuvların üzerine nasıl konduğunu izah ediyordu. "İşte" diyordu. "Polen dişi uzuv üzerine konar, tohumun dişi uzva temasıyla orada sulanma husule gelir, dişi uzuv şişer ve tohumu içine alır". Daha "alır" kelimesini söylemeden arka sıralardan "ah" diye bir feryat yükseldi. Tabiiyecinin elinden tebeşir düştü. Sonra "kimdir o münasebetsiz adam?!" diye bağırdı. Koca sınıfta ses yok. Eller yavaş yavaş pantolonların ceplerinden çıktı. Muallim hanım şöyle bir dolaşıverseydi talebelerin çoğunu suçüstü yakalayacaktı. Dolaşmadı, fazla arayıp sormadı da. Yavaşça yerine oturdu. Bütün sınıf ona bakıyordu; o önüne. Başından vurulmuşa dönmüştü. Zil çalar çalmaz uzun adımlarla hızlı hızlı yürüyüp gitti. Tabiiyeci çıkar çıkmaz sınıfta bir gürültüdür koptu. Herkes avazının çıktığı kadar bağırıyordu. "Kimdi ulan o hergele?" "Kapıları kapayın, muayene var!" diğer bir ses, "Vallahi bu muayenede şu üç ahbap çavuşlardan başka herkes çürüğe çıkar!" Üç ahbap çavuş dedikleri Molla Güranî ile onun kafasında diğer iki arkadaşı idi.

Edepsizlik Salgını

Yeni Tarih mualliminiz de öyle genç ve güzel bir kızdı. Fakülteyi henüz bitirmişti. İlk hocalığını sizde yapıyordu, aynı zamanda size Coğrafya derslerine de giriyordu. İkinci ders Coğrafya idi. Mevsim bahardı. Pencerelerden sınıfa tatlı bir ışık dökülüyordu. Kimsenin ders yapmaya, ders dinlemeye niyeti yoktu. Herkes şimdiden coğrafyacıyı hayal etmeye başlamıştı.

Geliyor!... İşte geliyor sesleri yükseldi. Genç öğretmen sınıfa girer girmez sınıf elektriklenivermişti. Gözler daha çok parlamış, nefesler sıklaşmış, ön sıralardan arka sıralara doğru bir kaynaşmadır başlamıştı. Öğretmen hanım yeşil bir entari giymişti. Ne de yakışmıştı kâfire. Sıraların önünde, yeni sürmüş uzun ince bir dal gibi sallanıyordu. Muhabbet havası ön sıralardan arka sıralara doğru gittikçe artıyordu. Hele arka sıralar!...

Orası bir âlemdi! İki senelikler, yaşını başını almışlar, tiryakiler. "Eyvallah abi" cinsinden olan gedikliler hep arkada toplanırlardı.

Hoca hanım, karşıya yeşil bir harita asmıştı, oradan bir şeyler anlatıyordu. Dünyanın muhtelif yerlerindeki, girinti-çıkıntılardan, körfez ve limanlardan bahsediyordu.

Fakat çocukların aklı bambaşka şeylerde idi. Dünyanın falan yerindeki girintiden-çıkıntıdan onlara ne! Onların düşündüğü girinti-çıkıntı malûm... Hoca hanım haritaya doğru dönünce fırsattan istifade "Bu kadar da ince giyilir mi canım, tül gibi" öteki, "Yok canım gül gibi", "Karşımızda sallanıp duran yemyeşil canlı bir dünya, yaşayan dünya dururken duvardaki ölü yeşil haritaya kim bakar?!" gibi lâflarla fısıldaşıp birbirlerini gıcıklayıp duruyorlardı.

Nihayet ders bitti, amma dersin bitmesiyle edepsizlik bitti mi? Ne gezer, coğrafyacıya harita demişlerdi ya. Benim gemi şu körfeze girdi! Senin gemi şu limanda demirledi. Liman sıcak mıydı, değil miydi, daha bu misillû bir sürü edepsizce lâflar.

Şer Çocukları

Ya Kimya hocanız : E. Hanım sarışın, kısa boylu, geçkin bir kadındı. Yürürken yuvarlanıyor sanırdınız. Yaşının bir hayli ilerlemesine rağmen güzel ve genç görünmeye çok özenirdi. Bir kerre saçları her gün ondüleli idi. Başındaki her tel, her kıvrıntı, her gün emir almışlar gibi aynı yeri ve şekli muhafaza ederdi. Dudakları dalak yemiş gibi kızıl, yüzü un ambarına düşmüşçesine pudralı idi. Yüzünün kırışıklıklarına pudralar birikirdi. Yakışıklı çocuklara biter, bayılır, tutuluverirdi. Çocukların sıralarının yanında durur, sürtünür, oyalanır bir şeyler olurdu. Bazen ders vermez, masaya dirseklerini dayar, başını iki avucunun içine alır, gözüne yakışıklı çocuklardan birini kestirir, dalar giderdi. Fakat bu bakış, sevdiklerine doğru akış tek taraflı idi. (Bazı kimyevî hâdiselerde, kimya muadelelerinde olduğu gibi) iki taraflı - ric'î değildi. Kimya hocamız bu aşk oyununda, bu kaynaşmada "iyot" gibi açıkta kalırdı. Bu hâlinden dolayı ona talebeler bazen acırlar, bazen de

kızarlardı. Çocukların manzarayı çaktığını anlayınca, masanın üzerine kapanır, oradan tarassuta daha gizli bir şekilde devam ederdi. Günahları boynuna, bazı talebelerin evine gelip gittiklerini de söyleyenler vardı. Hatta bu dedikodular muallimlerden bazılarına kadar uksetmiş, onlardan biri de "Kafa işlesin de, belden aşağısı ne olursa olsun" demişti. İnsanı "belden aşağısı ve belden yukarısı" diye ikiye ayıran bu komünist görüş, daha o zamandan itibaren yayılmaya başlamıştı. Belden aşağısı, belden yukarısı. Hâlbuki insan gerek madde, gerek ruh yapısı bakımından bir bütünlük arz eder. Bunun altı üstü, aşağısı yukarısı yoktur. Her ne çeşitten olursa olsun her harekette beşerî varlığımız iştirak hâlindedir. Sözde ilim, asrîlik, modernlik, inkılâpçılık perdesi arkasında oynanan bu oyunlar, serdedilen bu fikirler, yapılan bu telkinler hakikatte ruh gibi, iman gibi, şeref, haysiyet gibi, bütün insanî varlığımızı, seciyemizi aşağılara doğru çeken, menfi, yıkıcı propagandalardı. Sık sık tekâmülden bahseden bu insanlar, tekâmülü ters tarafından anlıyorlar; sırasıyla cemadattan, nebatattan, hayvanattan insana doğru yükselecek yerde insanı, insanlığı hayvana, hayvanlığa doğru çekiyorlardı!... Alt yapının, bel aşağısının felsefesini, fikriyatını yapıyor, ellerine teslim edilen genç çocuklara hakikat diye müspet ilim diye, bunları telkin ediyorlardı. Her fırsatta alabildiğine din, iman, mukaddesat, tarih, mazi düşmanlığı yapıyorlar, gençliğe zamanın kör ve sağır, şer kuvvetlerini ebedî hakikatlermiş gibi takdim ediyorlardı. Çocuklar mektebe gidiyor, çocuklar mektebi bitiriyor, gençler ortaokullara - liselere devam ediyorlar, hayata hazırlanıyorlardı ama, hangi hayata?! Niçin, nasıl, nereye? İşte bu suallerin cevabı yoktu!... İnsanın hayvanî maddî varlığını aşan, her sual cevapsız kalmaya mahkûmdu. "İnsanlar insanlara, insanlar menfaate, insanlar maddeye tapıyorlardı." Hakikat bundan ibaretti. Böylece nâmütenahiye giden, Allah'a giden, ebediyete giden her yol kapanmış, insan, hayvanî, behimî varlığı, ihtirasları, insiyakları içinde tepinip duruyor, tepindikçe, saplandığı bataklığa daha beter batıyordu.

Allah'ı ayakkabının içine kadar sokan, korkunç bir sukut.

Artık sen kollarını göklere kaldıramıyor, hep aşağılara indiriyor, hep aşağılarla, aşağılık şeylerle meşgul oluyordun. Hele bir an süren bedenî zevklerden sonraki düşüşlerin, bitişlerin, tükenişlerin, pis kirli yataklara serilişlerin... Her gün aynı hayatın tekrarı!... Yemek masası ile 100 numara arasında geçen bir hayat. Sabah akşam, gece gündüz ve her şey dümdüz.. Basit, yavan.. Bayat. Ortada başka bir şey yoktu.

Mazi, tarih, cinayetlerle dolu "Kanlı bir harabe". Allah bir vehim... Ruh bir kuruntu. Ebediyet bir seraptı. O hâlde sen neye bağlanacak, niçin, kimin için yaşayacaktın?!...

Dünyada her şey yalandı; herkes yalan söylüyor, insanlar, devletler birbirini kandırıyordu. Hayat, mücadele gibi şeyler de senin için manasızdı. Akıbeti ölüm olduktan sonra ve ölümle her şey bitecek olduktan sonra... Tabiiye dersinde köşede duran iskelet gözlerinin önünden gitmiyordu. İşte dünyada hakikat olan bir şey varsa bu iskeletti. "Liseyi bitirip de ne olacak sanki... Hadi bitti!" Eh sonra... Üniversite... O da bitti; ondan sonra... Hayat, mayat. Bunlar bayat lâflardı. Hayata atılma. Herkes bunu söylüyordu. Hayata atılma... Sen hayattan çoktan atılmıştın!. Hayatla, cemiyetle, diğer insanlarla arandaki bağ çözülüyor, her şeye nefretle bakıyor, her şeyden nefret ediyordun!... Hatta kendi kendinden bile... Kendi kendinle de bir türlü geçinemiyordun... Kendini, benliğini aşan, bütün kuvvetler, kıymetler yıkılmış, iman kaynakları kurumuş, sen kendi kendinle, kendi nefsinle ortada tek başına kalmış, bırakmıştın! Duyduklarına inanmıyor, gözünle gördüklerinden dahi şüpheye düşüyor, görmediğin âlemi inkâr ediyordun!... Her attığın adımı tekrar geri alıyor, verdiğin her karardan hemen vazgeçiyordun!.

Uğrunda bunca kan dökülen topraktan nefret ediyor, göklere, geceleyin yıldızlara bakıyordun. Yanıp sönen, göz kırpan yıldızlar alay ediyorlarmış gibi geliyordu sana... Yiyip yutan, atıp tutan, alıp götüren, çürütüp bitiren yerler... İnsanlarla alay eden mağrur, yüksek, erişil-

mez gökler... Bu ikisi ortasında sen!... Şaşkın, harap, bîtap!... Ne yapacağını, nereye gideceğini bilmiyordun!... Nice nice ihtirasların çarpıştığı, menfaatlerin kaynaştığı, hayat!...

İnsanlar... Birbirini atlatan, aldatan, çekiştiren yiyip yutan insanlar... Kalp kapılarının, gök kapılarının, Allah'a giden bütün yolların, servetlerle, şöhretlerle, şehvetlerle, menfaatlerle kapandığı bir cemiyette sen ne yapabilirdin çocuğum, ne yapabilirdin?

RADYO KONUŞMALARI

SÖZE BAŞLARKEN

Ben daha çok yazılarımla tanınmış bir adamım... Konuşmayı ve hele fazla konuşanları sevmem... Bu neden böyledir diye araştırdığım zaman çocukluk hatıralarım canlanır hafızamda. O, millî bayram olarak kabul olunan günlerde, harman yerlerinde, ilk mekteplerin salonlarında söylenen o beylik, bayramlık sözler, dalkavukluklar, yaltaklanmalar... Devrin ve günün adamlarına alkış tutanlar... Hep onları hatırlarım ve tiksinirim... Onun için uzun zaman, birçok imkân ve ısrarlara rağmen halkın huzuruna çıkıp konuşmadım; nutuk çekmedim. Fakat sohbet toplantılarını, yârenliği, ukalâlığa kaçmamak şartıyla severim. Samimî, yerli, nükteli konuştuğum için de etrafım beni candan, gönülden, bıkmadan zevkle dinleyegelmişlerdir.

Vaktaki siyasete atıldık, halkın huzuruna çıkıp, meydan meydan dolaşıp konuşmak, nutuk çekmek de icap etti. Çaresiz bu işi de yapacaktık. Yaptık da... Fakat hâlâ korkarım, hâlâ iğrenirim. Kendini, partini öveceksin, diğerlerine söveceksin... Yapmasan olmaz, tadı çıkmaz. Millet böyle istiyor. Söylediklerimiz yalan mı, yalan değil amma yaralayıcı. Tam bir İslâmî, insanî ölçüye tâbi tutarsak hoş değil. Kırıcı. Başka türlü de olmuyor. Ne yapalım, politika bu...

Ah o nutuk çekmeden evvelki çektiklerim... O hâli bir ben bilirim bir de Allah!... Heyecanlı, sinirli, boğulacak

gibi... Sara nöbeti gelecek gibi bir hâl. Konuştuktan sonra da fikrî, ruhî bir huzursuzluk... Tatminsizlik...

"Şunu unuttum, şunu söyleyecektim, şunu söylemeseydim" gibi kendi kendini didiklemeler... Yiyip bitirmeler... Onun için seçimlerin bitmesini, imtihanların bitmesini bekleyen endişeli bir talebe gibi beklerdim.

Ben ilk defa radyoda konuşmalarıma 1968 Senato seçimlerinde başladım. Konuşmalarım büyük bir ilgi gördü. Beni Bölükbaşı'na benzetenler oldu. Padişahlardan bahseder gibi "İkinci Osman" dediler. Bazıları da ondan daha esprili, sesi de ondan daha tok, daha tesirli dedi! Hatta solcu bir gazetede radyo konuşmalarını inceleyen bir yazar beni konuşanlar içinde "en ilginç ve etken!" tip olarak takdim etti.. Biraz daha mantıklı konuşsaymışım yıldızlar arasına girecekmişim...

Radyo konuşmaları başka konuşmalara benzemiyor... Bir kerre bütün söyleyeceklerinizi 10 dakikaya sığdıracaksınız. Radyo evine gidiyorsunuz. Elinizde mensup olduğunuz partinin size konuşma yetkisi veren kâğıdı ve yapacağınız konuşmanın üç sureti... Sizi kapalı bir odaya sokuyorlar. Orada radyo idarecileri ve hâkimler var. "Üç dakikanız, iki dakikanız kaldı" gibi kartonlara yazılmış işaretler... Siz konuşurken bir birini gösteriyorlar, bir birini... Karşında mikrofon... İnsan şaşırıyor. Deli gibi kendi kendine konuş... Her ne hâl ise konuşma bitiyor. Meselâ "10 saniye fazla geldi" diyorlar. 10 saniye için haydi yeniden oku... Bu sefer sinirlerin iyice bozuluyor. Ya daha hızlı konuşacaksın, ya metinden 2-3 cümle çıkaracaksın. Neresini çıkarırsın... Konuşmayı öyle tertiplemişsin ki... Bir cümle çıkarsan, insanın gözünü çıkarmış gibi olacak. Seri konuşunca da tesir azalıyor. Bizim Anadolu insanı, yavaş yavaş, ağır ağır insan. Nefes ala ala, yerleştire yerleştire konuşmak lâzım. Suyu bile biz taksit taksit içeriz.

Ben ilk radyo konuşmalarımı 1968 yılının Mayıs ayında C.K.M.P. adına yapmıştım. İlk konuşmamda C.H.P.'yi ele aldım. İşe kökten giriştim. Şimdiye kadar Türkiye radyosun-

da Cumhuriyet kuruldu kurulalı, söylenemeyen şeyleri söyledim. Açık ve cesur konuştum. Bir gün sonra gazeteler bu konuşmamdan dolayı hakkımda dava açıldığını yazdılar.

O gün konuşmam biter bitmez telefonum sabaha kadar işledi. Tebrikler tebrikler... Takdirler ve sabah telgraflar... Yığın yığın... İkisi hariç, hepsi de takdir ve tebrik telgrafları.. Ama gelen telgraflar kadar oy almadı parti... Ben o zaman seçime girmemiştim. Parti adına konuşuyordum.

İkinci konuşmamda A. Partisini ele aldım. İsmet Paşa mahallesinden sonra, Süleymaniye mahallesine geçtim. Esprilerle dolu bir konuşma. Bu da büyük ölçüde ilgi gördü. Bütün konuşmaları benim yapmam isteniyordu. Teşkilât, boyuna genel merkezi sıkıştırıyordu.

1969... Milletvekili seçimlerinde üç konuşma yaptım... Bu seferki sesim geçen seferki kadar gür, ahenkli değildi. Sesimi seçim bölgem olan Ordu'da harcamıştım. Yorgundum; bitkindim. Buna rağmen gene birçok tebrik ve takdirler... Dinleyicilerim bu konuşmalarımı bastırmamı istiyorlardı. Hiç olmazsa teksirle... Teksirle başa çıkamadık. Mademki bu kadar isteniyor, bastıralım dedik. Yalnız burada bir şey var. Artık bu konuşmalar, konuşma değil yazı... Radyodan dinlediğiniz, o gür tok ses yok artık... Seçim havası da dağıldı. Israrlı istek üzerine giriştik bu işe... 1968 yılı Senato seçimlerinde yaptığımız ilk konuşma hariç (çünkü bu mahkemelik oldu) diğer dört konuşmayı aynen neşrediyoruz.

Burada şu hususu belirtmeyi vicdanî bir vazife biliyorum. Bu konuşmalarımızda seçim heyecanı ve yarışı içinde, diğer partilere ve parti liderlerine normal zamanlarda söylenilmesi pek hoş olmayan bazı ağırca, sertçe tabirler, cümleler var. Bunu o günün şartları içinde mütalâa etmelerini, fazla alınmamalarını hasseten rica ederim.

Bizim için, bilhassa M.H.Partisinin lideri Alparslan Türkeş için neler söylemediler, neler yazmadılar... Bütün biz bunları yuttuk, unuttuk gittik. Zaman neyi unutturmaz ki... Tanrı Türk'ü, Allah bütün Müslümanları korusun...

Serdengeçti

Radyo Konuşmalarım 2

Radyo Konuşmalarım 1
dava konusu olduğu için neşredilemedi
Serdengeçti

Muhterem kardeşlerim,

Bugün İstanbul'un Fetih günüdür. "Feth-i mübîn" Türk milletine ve bütün İslâm âlemine mübarek olsun.

Kardeşlerim: Fetih denilince, ilk akla gelen Ayasofya'dır. Hâlâ zulmetler içinde olan Ayasofya! Ayasofya için ben vaktiyle bir yazı yazmış bundan dolayı tevkif edilmiş, yedi ay hapishanelerde yattıktan sonra beraat etmiştim. Şimdi bu yazının bir kısmını, fethin yüzsuyu hürmetine, sizlere teberrüken okuyorum:

Ey İslâmın nûru, Türklüğün gururu, Ayasofya... Şerefelerinde Fethin, Fatih'in şerefi ışıl ışıl yanan nuhteşem mabet... Neden böyle bir hoş, neden böyle bomboşsun?... Hani minarelerinden göklere yükselen, tâ... mâverâdan gelen ezanlar... Hani o ilâhî devir, ilâhî nizamlar...

Ayasofya ses vermiyor, Ayasofya bir hoş, Ayasofya bomboş... Hani nerde, şu muhteşem minberde, binlerce erin ve gazinin baş koyduğu şu temiz yerde, şimdi hangi kirli ayaklar dolaşıyor?...

Ayasofya, Ayasofya, seni bu hâle koyan kim?

Seni çırılçıplak soyan kim?

Hani nerde, gönüllerden kubbelere, kubbelerden gönüllere gürül gürül akan Kur'an sesleri?... Kur'an sesleri dindirilmiş... Müslümanlar sindirilmiş... Allah, Muhammed, Hulefâ-i Râşidîn'in, bu din ulularının levhaları kubbelerden yerlere indirilmiş...

Ayasofya, Ayasofya seni bu hâle koyan kim? Seni çırılçıplak soyan kim?

Aziz kardeşlerim, sözde muhafazakâr ve milliyetçi olan A.P. iktidarı eline büyük fırsatlar ve imkânlar geçmesine rağmen, Ayasofya'yı câmi yapmamış, bu hususta dahi Demirel, Mason Localarının direktiflerini bir emir eri gibi yerine getirmiştir.

Muhterem kardeşlerim, geçenki konuşmamızda altı oku, altı direk hâline getirip, onunla apartmanlar kuran, milleti can evinden vuran, halkla zerre kadar ilgisi olmayan Halk Partisi icraatından bahsetmiş, emirleri ve müsaadeleri olmadan, Yenişehir'deki akasya ağaçlarının bile çiçek açmadığı bir devirde, topraktan, petrolden, halktan, hukuktan bahsetmeyen millî şefin, sandalyeden düşüp, ayakları toprağa değince, nasıl bir toprak kanunu savunucusu, iktidar lâmbasının gazı, petrolü tükenince, nasıl bir petrolcü olduğunu size anlatmıştım. Şimdi İsmet Paşa mahallesinden Süleymaniye mahallesine geçiyoruz. Burası benim eski mahallemdir. Bu mahalleyi ve sakinlerini iyi bilirim.

Sevgili kardeşlerim: Bugün ben bir partideyim, fakat asla partizan değilim. Benim konuşmalarımda esen hava partizanlık havası değildir. Ben nerede, hangi şartlar altında bulunursam bulunayım, fikirlerimden, davamdan zerre kadar fedakârlık yapmam. İcabında ben, mahpusluğu mebusluğa tercih eden bir adamım. Tam 28 yıl şer kuvvetlerine karşı koydum; namussuzlarla amansızca mücadele ettim. 92 defa mahkemeye verildim, 8 defa hapishaneleri boyladım. Zincirlere vuruldum, kollarımda kelepçeler, şehirlerden şehirlere, hapishanelerden hapishanelere sürüldüm. Azap hücrelerinde tabutluklara atıldım... Sonunda A.P.'den de atıldım, hep atıldım. Fakat asla satılmadım. Aziz kardeşlerim, Türk halkı gibi, A.P.'ye oy veren kardeşlerimiz gibi, bizler de bir Allah'a, bir kitaba inanan, bir türlü giyen, bir türlü yiyen "*şükür Allah'a*" diyen insanlarız. Renk renk, türlü çeşitli insanlar değiliz.

Muhterem kardeşlerim, A.P., Müslüman Türk milletinin oyları ile iktidara gelmiş bir partidir. Bu iktidar iki temel üzerine dayanıyordu, biri hak, diğeri halk... Kırat, bu iki temeli de tepmiş, milletin iktidarını temelsiz, emelsiz bir hâle getirmiştir. Biliyorsunuz, biz iktidara geldiğimiz zaman, şumullü geniş bir af çıkardık. Bu afla cânileri, katilleri, ırz düşmanlarını, hırsızları hepsini hepsini affettik. Yalnız Allah yolunda olanları, Allah dedikleri için yallah hapishaneleri boylayanları o nûr gibi insanları, imanlı üniversite gençlerini affetmedik. Daha doğrusu affedilme-

diler. Ben de bu din kardeşlerimi affetmeyenleri affetmedim. Onları, millet de, Allah da affetmeyecektir. İşte A.P. ile benim mücadelem bu tarihten itibaren başlar. Gazetelere yazdığım yazıların, yaptığımız bu samimî mücadelenin hızını kesmek, tesirini azaltmak için, A.P. yöneticileri, Müslüman geçinen, eli az çok kalem tutan, din simsarlarını, Müslümanlardan devamlı surette mukaddesat vergisi tarh eden din bezirgânlarını kiraladılar. Bu sahte "ehvenişer" fetvacıları, bütün gençliğini bu yolda harcamış bizleri, gerçek Müslümanları "Kâfir", Bilgi locasından gelen Süleyman Beyi "Hazreti Süleyman" ilân ettiler.

Müslüman Türk milleti! Biliyorsunuz: Seçimlerde, Demirel dindarlarla, hocalarla beraberdir. Seçimden sonra iktidara gelince de Masonlarla localarla beraberdir. Bir ayağını Eyüp Sultan'a, bir ayağını Moskova'ya atan münafıklardan bu millete hayır gelmez. Allah bu millete Eyüp sabrı versin. Sultan Süleyman'a kalmayan bu dünya, Demirel Süleyman'a da kalmaz. Yunus Emre'nin dediği gibi "Süleyman var, Süleyman'dan içerü.."

A.P. iktidarı hak nizamını, hak yolunda olanları böylesine çiğnedikten, çiğnettikten sonra, büyük halk kitlelerine de arkasını dönmüş, aslını saklayan haramzadeler gibi, hakkı da, halkı da unutmuştur. Memlekette bir sürü yolsuzluklar almış yürümüş, personel kanunu çıkmadan porselen yolsuzluğu çıkmıştır. Ayda binlerce maaş alan ve hemen hepsi Mason olan büyük memurlara haddini bildirecek, küçük memurların yüzünü güldürecek olan bu kanun hâlâ tatbik sahasına konulmamıştır. Bir tarafta cebi dolarlı, boynu yularlı kodamanlar, diğer tarafta eşeğine bile yular bulamayan dert, sıkıntı çeken insanlar... Bir yanda kulüpler, barlar, lidolar, kafedanslar, kafeteryalarda kafa çekenler ve sonra tenbelhaneler... Esrar çekenler, bıçak çekenler... Kahvehanelerde "yatandaş" hâline gelen vatandaşlar. Bütün bunlar, bütün bunlar... İşte Türkiye...

Kardeşlerim, bugün Türkiye büyük buhranlar içindedir. Her gün çıkan ihtilâl haberleri... Sokaklara dökülen gençler... Yürüyüşler... Grevler... Gösteriler... Bildiriler... Kimse yarınından emin değil. Herkes birbirine soruyor: "Ne oluyo-

ruz, nereye gidiyoruz?" Büyük şehirlerin meydanlarında "Morison Süleyman, satılmış, istifa!" avazeleri, âfâkı çınlatmakta... Üniversitelerde ortanın, kıyının solcuları, o yolun yolcuları solcular. Demir Perde'yi de, Çin Seddi'ni de aşarak Kızıl Çin'e ulaşmakta, Mao, Mao diye miyavlamakta... Talebe yurtlarında, bu memleketin çocukları birbirlerine yuha çekmekte, bıçak çekmekte, hatta tabanca çekmektedir. Geçenlerde azılı komünist bir talebe, Müslüman bir genci tabanca ile alçakça öldürmüştür. Artık üniversitelerde bile fikir konuşmuyor. Silâhlar konuşuyor... Fikir kurşun olmuş, tabanca namlularında beklemekte!

Başta korkak, sarsak, bir idare... Vaktiyle, genel merkezlerine iki taş atılınca hemen istifa mektubunu oracığa bırakıp pencereden kaçan, kırattan da tırıs giden, bir genel başkan ve arkadaşları... Bunlar mı bu memleketi bu bâdireden kurtaracaklar?... Geç babam geç... Atı olan Üsküdar'ı geçti... Kızıl atlılar da neredeyse kıratlıları geçecekler... İkide bir Meclis'te Sükan (herhâlde doktorluğundan kalmış olacak) "Ben komünistlerin nefes alışlarını bile dinliyorum" diyor. Hakikatte ise komünistler, Faruk Sükan dostumuzun suyunu, nefesini kesmek üzereler. Faruk Bey, bu işlerin farkında değil. Kardeşlerim: Sükanlar, mükanlar, su işleri müdürleri, bu sudan, havadan gelmiş adamlar, bu işlerin adamı değildirler. Evet Demirel bir hesap adamıdır. Kızılırmak'ın falan kolundan saniyede ne kadar su aktığını bilir. Kızılırmak'tan anlar, velâkin Kızılay'dan anlamaz. Suyun içinde, canlı balık... Sudan çıkınca alık.

Kardeşlerim: Koskoca Demokrat Parti iktidarını, Beyazıt meydanları, Kızılaylar yıktı. Barajlar, garajlar Menderes'i kurtaramadı. Türkiye'deki komünistler türlü maskeler altında, bütün dünyada denenmiş bir metotla çalışıyorlar.

Türkiye'ye milyonlarca ruble akıyor. Silâh, cephane akıyor. Bizim hükûmet ne yapıyor bunlara... Bakıyor. Süleyman Bey, "Türkiye'yi büyük yapacakmış!" Hakikatte Türkiye büyük felâketler arefesinde... Neredeyse Kızılay'da bir kızılca kıyamet kopacak ve Kızılay kızıl meydan hâline gelecek. Hâl böyleyken, Demirel ve arkadaşları, gelinlik kızlar gibi sandık sevdasında... "Biz sandıktan

çıktık" diyorlar da, başka bir şey demiyorlar.. Evet kalkınma silkinme, yatırım batırım, garaj baraj... Bunların hepsi lâzım, fakat kardeşlerim, bize hepsinden evvel iman barajları lâzım, yalnız Keban ve seçim kanunu barajı değil... Şimdi de İstanbul'da 4 milyar lira harcayarak, bir asma köprü yapacaklar. Anadolu'da dört yüz liraya mal olacak köylerimizin köprüleri dururken, Türkiye'nin malî gücünün üstünde böyle bir şeye girişilmesi israftır, lükstür. Bir köprüye bu kadar parayı harcayanlar, yarın Sırat köprüsünden geçemeyeceklerdir.

Sevgili kardeşlerim. Artık iş iyice çığırından çıkmıştır. Kırat'ın yuları da onların elinde değildir. Onlar ipin ucunu kaçırmışlardır. Hiçbir şeyi kontrol edecek hâlde değillerdir. Sadece yabancıların telkini ile nüfus kontrolü yapıyorlar. A.P. gittikçe bir salla parti hâline gelmektedir.

Disiplinli, kontrollü, iradeli bir idareye hasret çekiyoruz. Bu anarşiye, huzursuzluğa, serkeşliğe artık yeter. *"Dur..."* diyecek "Sağa bak, hizaya gel" diyecek cesur, mert, sert, erkek bir sese ihtiyacımız var. Talebeyi okula, askeri kışlaya, namussuzu hapishaneye sokacak bir irade ve idare...

Sevgili kardeşlerim, C.K.M.P. bir parti olmaktan ziyade, bir fikir ve iman ocağıdır. C.K.M.P. oy partisi, suretihaktan görünen, kuzu postuna bürünen, koyun partisi, oyun partisi, değildir. Er kişilerin partisidir. Burası, kavi imanların, temiz vicdanların, dik seciyelerin, eğilmez başların, mücahitlerin otağıdır, aslanlar yatağıdır.

C.K.M.P. Allah'tan başka kimseden korkmayanların partisidir. Korkusuzlar bize geliniz. İman ordusuna katılınız.

Kardeşlerim, bizler iman edenler, yeni bir Malazgirt savaşına hazırlanıyoruz. Bu savaş ruhların bir savaşı olacaktır; bu savaş, imanlılarla imansızların savaşıdır. İnanmayanlar, münafıklar, riyakârlar, kâr peşinde koşanlar; Moskova kıbleli, cepleri rubleli komünistler, siyonistler, ne kadar "ist ve pist" varsa hepsi bu savaşta helâk olacaktır. Taze bir iman ve heyecan tufanı ile Anadolu'yu, bu aziz vatanı yeniden fethedeceğiz. Evet, yeni bir fetih, yeni bir basübadelmevt olacak. Bugünler belki yarın, belki yarından da yakındır. Hepinizi Allah'a emanet ederim kardeşlerim.

29 Mayıs 1968

Radyo Konuşmalarım 3

Karşınızda Meclis'in kalender, kravatsız Milletvekili: Osman Yüksel Serdengeçti!... Bağrı yanık kardeşiniz, sizlere sesleniyor.

Aziz kardeşlerim:

Yıllardır ve yıllardır bizden olmayanların yüzünden ağzımız yandı; yüreğimiz yandı, tabanımızın altı yandı; başımız yandı. Yandık gittik kül olduk... Hep onlara kul olduk. Aslı olduk, Kerem olduk. Sıtma olduk, verem olduk. Çemen olduk, Yemen olduk, Fîzan olduk, ozan olduk, Kore olduk, yara olduk.

Yıllardır ve yıllardır, onlar yediler, biz baktık; onlar dediler biz dinledik. Onlar yaşadılar biz inledik. Onlar suyun öte tarafından geldiler... "Bu vatanı biz kurtardık; bu milleti biz yarattık" dediler. Yaradan'a sığındık; sustuk.

Bizi susturdular!

Fakat artık susmayacağız. Konuşuyoruz, konuşacağız.

Millî Hareket başlamıştır.

Aziz kardeşlerim: Bağrı yanık Anadolu çocukları! Biz senin derdinle dertlendik, davanla davalandık; sevdanla sevdalandık. Bizi dinle, daha doğrusu kendini dinle. Ey Anadolu'nun bin yıllık sahibi: *Türk milleti! Kendine dön!..*

Kardeşlerim: 1071 Malazgirt'ten bu yana, biz bu topraklar için kaç nesli birden harcamışız. Milyonlarca şehidin kefensiz yattığı bu toprakları bu gün, yabancılara peşkeş çekenler var: Siyaset yoluyla çekenler var. Ticaret yoluyla, riyaset ihtirasıyla çekenler var.

Turizm perdesi arkasında düşmanlarımıza bu topraklar üzerinde tarihî haklar hazırlayanlar var. Gün geçmez ki, turizm sevdalıları, vatan topraklarının altından, yabancı eski bir devrin kalıntılarını çıkarmasınlar ve bu kalıntılara bir nevi kutsiyet izafe etmesinler!.. İzmir'de Efes'te, bir "Meryem Ana" efsanesi uydurdular. Orasını Hristiyanlığın mukaddes yerlerinden biri hâline getirdiler. Meryem Ana'dan sonra ortaya Noel Baba çıktı. Antalya'da. (Noel Baba benim hemşehrim imiş de haberim yok!..) Antalya'yı Antakya takip ediyor. Antakya'daki kiliseler onarılıyor. Yabancılar bunu bizim turizm damarımıza basarak yaptırıyorlar. Bizim paramızla, bizim emeğimizle...

Bu aziz vatanı, bir eski Roma, bir eski Bizans ülkesi hâline getirmek istiyorlar. Bir gün gelecek diyecekler ki "Ey barbar Türkler, siz bu topraklara sonradan geldiniz. Bakın bizim anamız da burada, babamız da... Siz kim oluyorsunuz?" Kardeşlerim: Böyle bir gün gelebilir. Allah etmesin, böyle şeyler olabilir. Biz kendi ellerimizle yabancılara tarihî haklar hazırlıyor, Makaryos'un iddialarını teyit ediyoruz.

Kardeşlerim:

A.P. iktidarı bütün ısrarlarımıza rağmen, Fethin, Fatih'in mabedi Ayasofya'yı ibadete açmadı. Papa'yı, devlet adamlarımız İstanbul'a kadar giderek karşıladılar. Papa cenapları, lâik Türkiye'nin devlet adamlarıyla birlikte Ayasofya'ya girdi. İstavroz çıkardı; dua etti. Buna mukabil Ayasofya'da iki rekât namaz kılan, imanlı üniversite gençleri karakollara götürüldüler.

Eski Yunan'ı, Roma'yı, Bizans'ı yalnız eserleriyle değil, âdet ve an'aneleriyle yaşatmaya çalışıyoruz... Esir pazarları kuruyor, kızlarımızı soyarak, bu pazarlarda teşhir ediyor, turistlere satıyoruz!...

Bütün bunlar A.P. iktidarı zamanında olan işler...

Diğer taraftan, modernlik perdesi arkasında, Batının ne kadar müzahrefâtı varsa, memlekete soktuk. Moda adı altında, bu giyiniş, düşünüş, yaşayış tarzı bizi bizden, Türklüğümüzden, Müslümanlığımızdan uzaklaştırmış, yeni Türk nesillerini -bilhassa aydınlarımızı- dejenere etmiştir. Büyük şehirlerde görüyorsunuz:

Uzun saçlı oğlanlar. Kısa etekli, mini etekli kızlar, kadınlar. Şakaklarından ağızlarının içine girercesine bırakılıvermiş favoriler. Kafedanslarda, kafeteryalarda kafa çeken, dans eden genç çocuklar, orta okul kızları... Bir tarafta Amerika, diğer tarafta Rusya, Çin-Maçin... Mao hayranlığı. "Moskova'dan Sevgilerle" isimli filmler. Yabancı, zararlı neşriyat... Fuhşiyat... Türk düşmanlığı, tarih, mukaddesat düşmanlığı. Bütün bu rezaletlere "Dur" diyecek, kuvvetli, kudretli bir ses lâzım... İşte bu "Milliyetçi Hareket"in sesidir. Millî hareketçiler diyor ki:

Ey Türk kendine gel,

Kendine dön!..

Vaktiyle Çanakkale'yi topla tüfekle geçemeyen kuvvetler, şimdi başka kanallardan kolayca geçmesini bildiler.

Türkiyemiz bir uçtan bir uca, yabancı zevklerin, yabancı oserlerin, yabancı fikirlerin bir panayırı hâline gelmiştir. Biz buna kültür emperyalizmi diyoruz. Kültür emperyalizmi, siyasî askerî emperyalizmden daha tehlikelidir. Çünkü milletler topla, tüfekle, zorla yok edilemezler. Fakat, yabancı ideolojilerin, yabancı zevklerin propagandası içinde kendilerini kaybeder, erir giderler.

İşte Milliyetçi Hareket, bu zaruretten doğmuştur.

Mehmetçik, nasıl vatan sınırlarını askerî, siyasî emperyalistlere karşı müdafaa ediyorsa, bizler, Milliyetçi Hareket'in imanlı askerleri, millî kültür sınırlarımıza dikilerek, bizden olmayan her şeyi, bizim olan bu topraklara sokmayacağız... Sokulmuş olanları da sınır dışı edeceğiz. Türkiye'yi yeni baştan, Türk için, Türk'e göre kuracağız.

Kardeşlerim:

Milliyetçi Hareket Partisi arı-duru-diri, tertemiz bir partidir. Bizim içimizde tek mason, tek komünist ve tek siyonist yoktur. Biz bütün, "ist" lerden, "pist"lerden uzağız.

Onun içindir ki, Milliyetçi Hareket doğduğu günden itibaren birçok düşmanlıkları üzerine çekmiştir.

A.P. yöneticileri, diğer partileri bırakmış bizimle uğraşıyorlar. Milliyetçi Hareket'in imanlı, namuslu, vatansever liderine katil, cani, hırsız diyorlar... Türk milleti huzurunda bunları ispata davet ediyorum: Eğer bunlar bu iddialarını ispat edemezlerse, dünyanın en alçak, en rezil, en deni insanlarıdır.

Şimdilik şu kadarını söyleyelim ki; Alparslan ve arkadaşları, ihtilâle girmemiş olsalardı, iktidar aşırı solun elinde idi... Süleyman Demirel, Başbakanlığı rüyasında bile göremeyecekti..

Sarı zarfı elden ele dolaştıranlara deriz ki: İhtilâlden hemen sonra kurulan koalisyon hükûmetinin başı İnönü idi. Alparslan Türkeş böyle bir şey yapmış olsaydı, İnönü bunun hesabını Türkeş'ten sorar mıydı, sormaz mıydı? Bu hususu Türk milletinin yüksek takdirine bırakıyorum. Onlar ne derlerse desinler kervan yürüyecektir. A.P.li kardeşlerimizi bu mason ekibinin elinden kurtaracağız. Onların korktuğu başına gelecektir. Daha

şimdiden Müslüman Türk halkı bu akıncı partiye akın etmektedir.

Biz Müslüman Türk'ün öz nizamını kuracağız. Süleyman Bey artık milleti aldatamayacaktır. Seçimlerde hocalarla bir olan Süleyman Demirel, seçimlerden sonra localarla iş birliği yapıyor. Yalandan arada sırada bir namaz kılıyor. Falan yerde falan zaman namaz kılacağı en az bir hafta evvel, dindar çevrelere yayılır, fabrika temeli atılacakmış gibi hazırlıklara başlanır. Hazreti Süleyman da âlâyıvâlâ ile namazını kılar, borcunu eda eder. Bunlar resmî politik namazlardır. Müslüman geçinen, kıratın arpalığından yemlenen, çimlenen din-iman bezirgânı, Cennet-Cehennem komisyoncusu birtakım dergi ve gazetelerde de Başbakanın bir secdesini bine çıkarır ve onbinlerce lira alır. Bunlar bir taraftan Yahudilere-siyonistlere, masonlara ateş püskürürler, söverler, sonra da tutar hemen hepsi mason olan yeminlilerin başı Demirel'i överler. O Süleyman ki, dini bütün bir Müslüman olan, Müslüman Anadolu esnafının oylarıyla Odalar Birliği Başkanlığına gelen zatı, zorla kapıları kırıp kolundan tutarak attırmış, yerine, seçilmeyen bir masonu oturtmuştur.

Böylece sandıktan çıkan bir zata, kasadan çıkan, Yahudi kasasından çıkan zatı tercih etmiştir.

Esasen Süleyman Demirel'i genel başkanlığa getiren de yine aynı kuvvettir.

İki gün içinde meçhul bir adam malûm olmuş, Türkiye'nin en büyük partisinin başına geçmiş oturmuştur. Kıratın yuları kimin elindedir, Demirel'i kimler idare ediyor? Bu hâdise bunu iyice göstermiştir.

Şimdi başka bir Bakanlık koltuğunda oturan ve bir kulüp çalıştıran, bir zamanlar Diyanet İşlerini tedvire memur bir vekil, Diyanet İşleri Reisi'ni tıpkı Demirel'in Odalar Birliği Başkanı'na yaptığı gibi kolundan tutup atmış, sonra da gazetelere şöyle bir beyanat vermiştir:

"Bizim nazarımızda bir Diyanet İşleri Reisi ile alelâde bir tapu memurunun hiçbir farkı yoktur." Aynı zat Meclis'te yaptığı bir konuşmada "Bizim lâiklik anlayışımız tıpkı Halk Partisi'nin lâiklik anlayışı gibidir. Aramızda hiçbir fark yoktur" Bunları yapan, yaptıran kimdir, kimlerdir? Seçim sandığından çıkan Demirel Süleyman mı,

hapishaneden çıkan berbat Süleyman mı? Ehvenişer fetvacıları, din simsarları buna ne buyurur?

Milliyetçi Hareket'in başını ve onun dava arkadaşlarını halka dinsiz gibi gösterip A.P.ye oy toplayan bu toplayıcılar, çerçiler, acaba milletin bu hâdiseleri unuttuğunu mu sanıyorlar? Bu tek yüzlü hakikate iki yüzlü parayı tercih edenler, bu kiralık kalemler, bu satılmış vicdanlar, Müslüman Türk milletinin tek ümidi olan, sinesinde bütün mücahitleri toplayan bir iman ocağına, davası yolunda çarmıhlara gerilmiş, zincirlere vurulmuş, kollarında kelepçeler şehirlerden şehirlere sürülmüş bu inanmış adamlara çamur atmaktan utanmazlar mı?

Türkiye'de azan, azıtan komünistleri yerle yeksân edecek tek kuvvete, Milliyetçi Hareket'e, onun imanlı gençliğine "Türkeş'in piçleri" diye nasıl hitap ederler? O imanlı bağrı yanık Anadolu çocukları ki, bu yolda kanlarını akıtmışlar, oksijen çadırlarına dahi girmişlerdir. Nâmertlere karşı mertçe Allah yolunda, millet yolunda, vatan yolunda kendilerini feda eden bu gençlere karşı çıkmak, onları kötülemek, milliyetçilikle, Müslümanlıkla bu, nasıl bağdaşabilir? Kendilerine üstadın bir sözünü hatırlatırım: "Düşmanımın düşmanı benim dostumdur." Müşterek düşmana karşı bir ve beraber olacağımız yerde, bizi gazeteleriyle, çıkardıkları broşürlerle, yaydıkları alçakça dedikodularla yıpratma yolundadırlar. Bu yol Hak yolu, Allah yolu değildir. Milliyetçi Hareket'e karşı gelenler elbet bir gün helâk olacaklardır. Bunları, bu din simsarlarını Suudî Arabistan Kralı dahi kurtaramayacaktır.

Aziz Türk milleti: Şimdiye kadar ne olduysa olmuştur. Çile dolmuştur. Vakit saat gelmiştir. Milliyetçi Hareket başlamıştır. Sen de ortaya atıl, Milliyetçi Hareket'e katıl. Oyunu rastgele verme... Sonra oy diye ağlarsın da son pişmanlık kâr etmez. Bir oydan ne çıkar deme... Her şey bire bağlı. Ona bağlı... O olmasa da biz olmalıyız... İşte anla, biz o yoldayız... Kardeşler: Seçim listelerinde bir sürü hayvanlar var. Sakın şaşma... Bu hayvanların altına düşme. Üç Hilâl'li Fatih'in bayrağının altına gel... Damgayı oraya bas...

Ambleminiz Hilâl olsun. Vereceğiniz oylar helâl olsun. Kardeşlerim.

Ekim 1969

Radyo Konuşmalarım 4

Aziz kardeşlerim:

Sözlerime, eski A.P.li arkadaşlarımı selâmlamakla başlıyorum. Benim kendilerine hiçbir kırgınlığım yok. Sözüm A.P. yöneticilerine karşıdır.

Kardeşlerim: Adalet Partisi iktidara hak yolunda, halk için sloganı ile geldi. Fakat çok geçmeden soluğu kesildi. Hakkı da halkı da bıraktı. Yerli, milliyetçi fikirleri yadırgadı. Beynelmilel bir teşkilât olan mason localarının emrine girdi; kadrosundaki milliyetçileri ihraç etti. Kalanları da bir kenara itti. A.P.liler hâlâ zannederler ki, parti içinde, Süleyman Bey ve ekibine karşı koyabilecek milliyetçi- mukaddesatçı bir grup var. Hayır kardeşlerim: A.P. içinde böyle bir grup yoktur. Bunların başı olan zatlar [1], daha dün yapılan ön seçimlerde "Başbakanlarıyla aralarında hiçbir anlaşmazlık olmadığını" beyan etmişlerdir. Bunların A.P. içindeki muhalefeti göstermelik bir muhalefet, milliyetçilikleri sahte bir milliyetçiliktir. Bu, Süleyman Beye muhalif gibi görünerek muhafazakâr halkı partiye bağlamak için öteden beri takip edilen usuldür; bir tertiptir; bir mason oyunudur. Demirel ve Bilgiç bir elin içi ve dışı gibidirler. Elin dışı, içine nazaran zıt gibi görünürse de, hakikatte bunlar aynı vazifeyi görmeye memurdurlar. İki Ispartalı bu elle iktidar sandalyesine sıkıca yapışmışlardır. Demirel, mason-Yahudi sermaye çevrelerini arkasına almış, Bilgiç saf Müslüman Anadolu halkını... Süleyman Bey para kasası... Bilgiç oy masası. Süleyman Bey iktidarın başı; Bilgiç, Kıratın binek taşı.

Kardeşlerim: A.P. içindeki milliyetçi muhalefetin hızını kesen, türlü vaat ve oyalamalarla milliyetçileri avutan, uyutan, Ulaştırma Bakanlığına ulaşınca da her şeyden vazgeçen işbu Sadettin Bilgiç'tir.

A.P.li kardeşlerim: Adalet Partisi içinde bu mukaddes davayı yürütecek ciddî, samimî bir kadro yoktur. Olsa da yürütemezler. Hemen adamı yürütürler. Çünkü Adalet

[1] Sükan ve Bilgiç kastediliyor.

l'artisi'nin hayatî noktalarına masonlar ahtapot gibi yapışmışlardır.

Geçen seçimlerde millete dindar görünmek için, camilerden kasten ayakkabılarını çaldıran, sonra da pazar yerlerinde "falan adayın camide ayakkabısı çalınmıştır" diye tellâl bağırtan A.P.liler, bu seçimlerde, ahıra bağlayacakları hayvanlarını, Kur'an-ı Kerim'e yerleştirmişlerdir; böylece oy toplamak için, hayvanla Mukaddes Kitabımızı birleştirmişlerdir [2]. A.P.nin dine ve dindarlara karşı saygısızlığı saymakla bitmez. Elmalı'ya, Erbakan'a yapılan çirkin hareketler herkesin malûmudur.

Arkadaşlar, A.P., iktidarının ilkbaharında, şümullü geniş bir af çıkarmış, bu afla canileri, katilleri, hırsızları, ırz düşmanlarını affetmiş, yalnız ve yalnız Müslümanları affetmemiştir. Benim A.P. ile mücadelem bu tarihten itibaren başlıyor.

A.P. halkın gayreti ile alın teriyle yapılan İmam Hatip okullarına kadro vermemiş, verdiklerini de oy düşüncesiyle, def'ibelâ kabilinden vermiştir.

Okullarda din derslerini talebe ve velisinin ihtiyarına bırakmış, ders saatlerini kasten çocukların ders dinleyemeyeceği saatlere atmıştır.

Diyanet İşleri kadrosunda vazife gören, idealist, gayretli din adamlarımızı oradan oraya sürmüş, hepsinin defterini dürmüştür.

Müslüman Türk Milleti, A.P.li kardeşlerim: Bu ahval ve şerait içinde seni, ben, ürkek, korkak partiden, erkek partiye davet ediyorum.

Manevî sahada milleti böyle yaya bırakan kıratlılar, maddî alanda da halkı yüzüstü bırakmışlardır. Personel kanununu, iktidarlarının ilk senesinde tatbik edeceğini söyleyen Demirel, ayda 12 bin, 15 bin, 20 bin maaş alan, ek görevli, pek görevli, denk görevli, hemen hepsi de mason olan kodaman yüksek memurların baskısı altında kalarak, bu kanunu tatbik etmemiştir. Böylece emekliler, küçük memurlar perişan olmuştur. Pahalılık kıratın da taşıyamayacağı kadar ağırlaşmış, halkın bu feryadı karşısında Sü-

[2] A.P. liler Kur'an-ı Kerim'e at resmi bastırarak bunu bütün vatan sathında dağıtmışlardır.

leyman Demirel'in kulakları bir evvelki gibi sağırlaşmıştır. İşçiler hakkındaki kanunu da hâlâ çıkarmamışlardır.

Kardeşlerim: Bugün onbinlerce işçimiz yad ellerdedir. Dün Fatih olarak, efendi olarak gittiğimiz memleketlere, bugün işçi, uşak olarak gidiyoruz. Hele kadın işçilerimiz... Başıboş sahipsiz giden bu kızlar, kadınlar orada çabukça yoldan çıkıyorlar. Biz, yirminci asır Türkleri ne bedbaht insanlarmışız. Bir gün olup, karılarımızı, kızlarımızı yabancıların kucaklarında mı görecektik? Ne hacalet, bu ne rezalet...

Milliyetçi Hareket bir ahlâk, bir fazilet partisi olduğu için adına ve davasına sadık kalarak, bütün bu rezaletlere, kepazeliklere bir son verecek ve büyük Türk milleti inşallah bu mes'ut günleri görecektir.

Adalet Partisi ekim ve geçim sahaları dar, bölge halkını da ihmal etmiştir. Karadeniz Bölgesi bunlardan biridir. Günlerdir Karadeniz havalisini, Ordu ilini dolaşıyorum. Bu halkın tek geçim vasıtası fındık mahsulüdür. Nüfus kalabalıktır. Bu kadar nüfusu, bu fındık dalları taşıyamaz. Eğer bu bölgeye fabrikalar yapılmazsa, iş sahaları açılmazsa bu halk yalnız fındıkla yaşayamaz.

A.P. 1965 seçimlerinde millete vadettiği T.R.T. Kanununu 4 yıl içinde çıkarmadı. Radyo'yu hizaya getiremedi. A.P.liler kendi beceriksizliklerini hep anayasaya yüklerler, her yerde anayasaya ana avrat söverler; sonra da aynı anayasayı korumak için kanun getirirler. (Münafıklık alâmeti) "Temellileri temelinden söküp atacağız" derler, sonra da Milliyetçi Hareket Partisi'nin bu hususta hazırladığı kanun teklifine imza atmaktan çekinirler.

Aziz kardeşlerim:

Onlar ne anayasayı değiştirebilirler ne temellileri söküp atabilirler. Onlar ancak temel atma merasimi yaparlar.

İşte huzurunuzda söz veriyorum: Onlar anayasayı değiştirebilirlerse ben de anamı değiştireceğim!

A.P.liler öteden beri "Biz Demokrat Parti'nin devamıyız" derler; Menderes için sahte gözyaşları dökerler, sonra da

Menderes ve arkadaşlarına bir avuç toprağı çok görürler, (Münafıklık alâmeti) Onları mezarsız bırakırlar. Eski demokratların affını "Ordu bu affa karşıdır" diyerek Meclis'ten çıkan bu kanunu, Senato'da el birliği ile rafa koyarlar. Her gün millî iradenin temsilcisi olduğunu, sandıktan çıktığını söyleyen Demirel, bu hareketi ile hem Meclis'in haysiyet ve şerefiyle oynamış, hem de Ordu'yu siyasete karıştırmıştır.

Geçen ramazanların birinde, güpegündüz "ille de domuz sucuğu yiyeceğim" diyen A.P.nin Genel Başkan Vekili Talât Asal, küçük partiler için "Vitrin partileri" demişti. Vitrin partileri ha... Şimdi size bir vitrin göstereceğiz. Bu vitrin A.P. vitrinidir... Vitrinin bir tarafında Süleyman Demirel, Müslümanlarla birlikte Hacıbayram'da namaz kılmakta... Bir tarafta ramazanda Kosigin'le kadeh tokuşturmakta... Rus Başvekilinin hanımı olmadığı hâlde, bizimkinin var. Berberi Nuh da yanında... Nuh Tufanı kopsa, o, oradan ayrılmaz!... Sayın Nazmiye Hanım da Kosigin'le kadeh kaldırıyor. Resmini gördük... Rus geliyor aşka... Rus'un aşkı başka... Balık baştan kokar amma bu balık başka... Bizim Süleyman Beyin Müslümanlığı da başka. Vatandaş!... A.P. vitrinini gör. Oyunu ona göre ver!

Kardeşlerim: Adalet Partisinin boş bıraktığı, boş verdiği meselelerden biri de gençlik, üniversiteler ve asayiş meselesidir. İlim, irfan, ahlâk yuvası olması icap eden üniversiteler, bugün bir şekavet yuvası, cephane deposu hâline gelmiş, getirilmiştir. Üniversitelerde bugün ilim yapılmıyor, bomba yapılıyor! Kitap okunmuyor, meydan okunuyor! Devlete, rejime, hükûmete meydan okuyorlar... Kanun, nizam, devletin haysiyet ve şerefi ayaklar altında çiğneniyor. Bu azmış, azdırılmış şerirlerin karşısında emniyet kuvvetleri, toplum polisi firar hâlindedir. Bu şerirler, Milliyetçi Hareket'in imanlı gençlerinden başka kimseden korkmuyorlar. Memleket bir uçtan bir uca mayın tarlasına dönmüştür. Üniversitelerde başlayan patlamalar mabetlere kadar uzanmaktadır. Adalet Partisi iktidarı korkak, ürkek, sarsak, gevşek bir iktidardır. Daha doğrusu Adalet Partisi bir iktidar değil, bir çoğunluk partisidir. Millet tuttuğunu koparan, her yerde herkese sözü-

nü geçiren, kuvvetli, kudretli, disiplinli bir iktidar arıyor. Askeri kışlasına, talebeyi mektebine, namussuzları hapishaneye sokacak bir iktidarın hasreti içindedir. Bu iktidar Milliyetçi Hareket'in iktidarı olacaktır.

Arkadaşlar: Milliyetçi Hareket Partisi, rakı masalarında, para kasalarında kurulmuş bir parti değildir. Milliyetçi Hareket Partisi, zindanlarda, tabutluklarda, sehpa gölgelerinde kurulmuş bir partidir. Milliyetçi Hareket Partisi'ni kuranlar, *Allah* yolunda, millet yolunda, vatan yolunda anadan, babadan, yârdan hatta serden geçen insanlardır. Harama uzanmamış eller, temiz alınlar, eğilmez başlar, bükülmez bilekler, en ulvî dilekler, komünizmi ezecek güçler, imanlı gençler... Hepsi bu partidedir. Bu parti senin partindir. Oyunu üç kâğıtçılara verme... Üç Hilâl'cilere ver... Damgayı Mübarek Üç Ayların altına bas. Sizi ürkek partiden erkek partiye davet ediyorum.. *Allah* yardımcımız olsun!.

Ekim 1969

Radyo Konuşmalarım 5

Aziz kardeşlerim:

Bugün sizlerle siyasî partilerin bir muhasebesini yapacağım. Bu bir partiler resmigeçidi olacaktır. Evvelâ şu kadîm Milâttan evvel kurulmuş Halk Partisi'nden bahsedelim. Millî Mücadele'nin şerefini dahi kimseye vermeyen bu parti, Millî Mücadele'den sonra ne yapmış, nasıl bir yol takip etmiştir?

Kardeşlerim; Halk Partisi'nin bu millete yaptığını müstemlekeciler müstemleke halkına yapmamışlardır.

Şurası acı bir hakikattir ki, Millî Mücadele'de zafer kazanıldıktan, binlerce şehit vatan uğuruna, din uğruna, hilâl istiklâl uğruna, kara topraklara kefensiz gömüldükten sonra, Halk Partisi tarafından bu ruha ihanet edilmiş, büyük iman cephelerinin sesi susturulmuştur. Paris sokaklarında yetişenler, hukukubeşer beyannamesini ezbere bilenler, lâiklik ve inkılâpçılık perdesi arkasında, yoksul Anadolu halkının imanını, vicdanını, hak ve hukukunu pervasızca çiğnediler. İklimlere ve kıt'alara hükmeden ecdadımızı, şurada burada, Halkevleri'nde türlü kılıklara sokarak tahkir ve tezyif ettiler. Bizi mazimizden, bizi kökümüzden, bizi bizden ayırdılar. *Ne kadar batırdılarsa, o kadar "kurtardık", ne*

kadar yıktılarsa o kadar "yaptık", ne kadar öldürdülerse o kadar "yarattık" dediler. Eski nesille yeni nesil arasına nifaklar soktular; babalarla çocukları, birbirine düşman yaptılar. Kadınlara birdenbire geniş hürriyet vererek aile müessesesini kökünden sarstılar. *(Onlar kadını kafes arkasından, sokakta kafeslemek için kurtardılar).* Ruhların kaynaştığı, vicdanların tatmin bulduğu büyük iman merkezlerini kapattılar. Kanunlar çıkararak toplantıları yasak ettiler. Cemaatleri dağıttılar. Bunların yerine, iradelerin gevşediği, sevkıtabiîlerin işlediği yerler, sinemalar, tiyatrolar, stadyumlar, meyhaneler açtılar. Gençliğimizin galeyanını, heyecanını bu bataklıklara akıttılar. Ruhumuzu, ateşimizi söndürdüler; bizi ölmeden evvel öldürdüler. Kendi prensiplerini dahi istismar ettiler. *Altı oku altı direk hâline getirdiler, onunla apartmanlar yaptılar. Milleti, halkı, köylüyü düşünmediler...* Tam yirmi yıl tanrılar gibi konuştular. Firavunlar gibi saltanat sürdüler, yediler, içtiler, kustular!... Bol harcırahlar, hususî vagonlar, yatlar, şahane saraylarda şahane hayatlar... Zevk, eğlence âlemleri... Vur patlasın çal oynasın!... Her gün bayram, her gün seyran! Altta kalanın canı çıksın. Altta kalan milletti, halktı, köylü idi. Amma nutuklarda, amma afişlerde *(Köylü milletin efendisidir)* diye yazılı idi. Halkı ve köylüyü *"efendimiz sensin, efendimiz sensin"* diye diye soydular. Ne utandılar, ne usandılar, ne doydular! *"Yurtta sulh, cihanda sulh"* deyip yan gelip yattılar... İşte bunlar böyleydi, böyle battılar...

Aziz kardeşlerim:

Böyle battılar, amma ısırgan otu gibi yine çıktılar. Halk Partisi yine eski Halk Partisi'dir. Paşa yine eski paşadır. Mangal maşasız olmaz, Halk Partisi de Paşasız olmaz!...

İsmet Paşa iktidarı, öteden beri askere ve memura dayanır, Halk Partisi'nin halkla hiçbir ilgisi yoktur. Halk Partisi bir barem partisidir.

Paşa şimdi çıkmış, sosyal adaletten, toprak kanunundan bahsediyor. Daha evvel bir konuşmamda; "Ey İsmet Paşa!.. Senin devr-i saltanatında, senin iznin olmadan Yenişehir'deki akasya ağaçları bile çiçek açmazdı! Toprak kanununu o zaman niye çıkarmadın? Sandalyeden

düşünce, ayağın toprağa değince mi toprağı hatırladın? Sen milleti, sen köylüyü, toprağa kavuşturursun amma nerede? Mezarlıkta... Mezarlıkta". demiştim.

İsmet Paşa ve adamları iktidarda iken başka konuşurlar; iktidardan düşünce başka konuşurlar.

Paşa'nın gayet sempatik, romantik, manyetik (çekici) bir Genel Sekreteri var; konuşurken insan şiir okuyor sanıyor! Söylediği şeyler, olacak şeyler değil... Hep hayal... Ütopya!... Bülent Bey, (Ortanın solu komünizme karşı bir duvardır) buyuruyor! Hey gidi Bülent Bey... Komünizm Çin Seddi'ni bile aştı! Senin duvarının ne hükmü var! Senin duvarın olsa olsa komünizme bir basamak, sıçrama tahtası olur. Hem de öyle olmuştur. Yıllardır, materyalist, ateist bir felsefe ile yetiştirilen gençler işte bugün bütün hüviyetleriyle meydandadır. Bunlar Beyazıt Kulesi'ne kızıl bayrak çekmişler, bunlar üniversiteleri yağma etmişler, bunlar hocalarını yerlerde sürüklemişlerdir. Rüzgâr eken fırtına biçer. Demokrat Parti iktidarı zamanında seçim sandığından ümidini kesen İsmet Paşa, cephane sandığına el atmış, orduyu ve üniversiteleri karıştırmış, kışkırtmış, iktidara gelmek için bu zinde kuvvetleri kullanmıştır.

Üniversitelerde, işgaller, boykotlar, devam ettiği sıralarda Paşa, Meclis kürsüsünden "İşgal de boykot da aynı şeydir, çocuklar haklıdırlar", gibi bir fetva vermiş... Paşalarından yüz bulan solcu gençler, işi iyice azıtmışlar, Ecevit'i dahi dövmeye kalkmışlardır. Bu sefer Paşamız, şöyle bir beyanat veriyor: "İşgal de, boykot da bir hastalıktır ve zararlıdır." Başında böyle bir liderle düzen değiştirmeye kalkan Halk Partisi, acaba hangi düzeni değiştirecek? Bu düzen altı okun üzerine kurulmuş, kendi düzenleridir, kendi kendilerini inkâr edeceklerse, kendi düzenlerini değiştireceklerse o başka, biz onların düzenlerine karışmayız! Millet diyor ki:

"Halk Partisi'nden çok çektik... Artık İsmet Paşa da elini eteğini siyasetten çeksin!... Bülent Ecevit de ya İşçi Partisi'ne gitsin ya yeni bir parti kursun!"

Kardeşlerim: Halk Partisi bitmiştir, eskimiştir, bit pazarında yeni mallar satılmaz.

Millet, vicdanlara baskı yapan Halk Partisi'ni Paşası ile maşası ile unutmuyor, unutamadı. Millet böyle diyor!. Biz de diyoruz ki:

Oy verme altı kazığa,
Muhtaç olursun azığa!..

Güven Partisi

Kardeşlerim: C.H.P.den kopmuş, bir de Güven Partisi var ki bu partiye hiç de güvenimiz yok bizim!. Bu partinin lideri Sayın Feyzioğlu acemi bir er gibi, Paşa'nın omrinde, yıllarca yat-kalk talimi yaptıktan, her emrini yerine getirdikten sonra Paşa kendisini Genel Sekreter yapmayınca, bu Kayserili lider, Erciyes'in başına isyan bayrağını dikti. Şayet Feyzioğlu'nu İnönü Genel Sekreter yapsaydı, bu zat ortanın solunu değil, Moskova yolunu değil, Çin Seddi'ni dahi aşar, Mao'ya ulaşırdı. Feyzioğlu şimdi milliyetçilikten bahsediyor. Milliyetçilik, öyle kolay olmaz. Milliyetçilik, koyunun kuyruğunda, koçun boynuzunda bulunmaz. Milliyetçiliği Kurucu Meclis'te anayasaya sokmayan Muammer Aksoy'la bu zattır. Feyzioğlu şimdi demokratik nizamı müdafaa ediyor, talebe hareketlerini kınıyor. Hâlbuki 1959 yılında Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde, profesör iken bu Fakülte talebelerini demokratik nizama, hükûmete karşı kışkırtan, ilk talebe hareketlerini başlatan bu zattır. İhtilâlden sonra kurulan koalisyon hükûmetinde vekil iken M.D.O. gibi rumuzlarla tehditkâr bildiriler yayınlayan ihtilâlci dernek üyelerini Meclis kürsüsünden metheden yine bu zattır. Yıllarca mukaddesat düşmanlığı yaptığı, İmam Hatip okullarının aleyhinde bulunduğu hâlde, şimdi, seçim sırasında cami arsaları veren, bu Kayserili lidere ve partisine güvenimiz yoktur, onun için deriz ki:

Gelme sakın oyuna,
Verme oyu koyuna!..

Millet Partisi

Daha doğrusu Bölükbaşı'nın partisidir.

Kardeşlerim, Bölükbaşı öyle bir kimsedir ki ne idare edebilir, ne idare edilebilir! 1961 seçimlerinde Bölükba-

şı 71 mebus çıkarmıştı. Hazret bu 71 milletvekilini bir hafta içinde kıt'alara acemi erat dağıtır gibi dağıttı... Böylece Bölükbaşı oldu bir onbaşı! Bu seçimlerde galiba onbaşı da olamayacak. Çünkü Millet Partililerin çoğu bize geçmiştir. Bölükbaşı 25 senedir siyaset sahnesindedir. 25 metrelik yol alamamıştır. Esasen muayyen bir fikri de yoktur. Bazen sağı, bazen solu tutar. Fakat mutlaka atar tutar. Bölükbaşı kendi başına dahi hâkim olmaktan âcizdir. Baş olacak, baş tutacak adam değildir. Birkaç defa intihara teşebbüs etti, onu da beceremedi, onu da beceremedi!. M.P.li kardeşlerim: Sizler ki mert, çilekeş insanlarsınız. Senelerdir, hiçbir şey beklemediğiniz hâlde bu partiyi tuttunuz. Bölükbaşı'nın peşinden gittiniz, yoruldunuz, bittiniz. Artık bu hiç kimseye benzemeyen, hiç kimseyle geçinemeyen verdiğiniz reyleri kıymetlendiremeyen, bir kuvvet hâline getiremeyen bu zatı bırakınız. Bu gün memleketimiz ciddî tehlikeler karşısındadır, ciddî idarecilere, kuvvetli adamlara ihtiyacımız var. İşte çatısı altında böyle insanları toplayan bir parti var. Bu parti M. Hareket Partisi'dir. Biz zaten bir ve beraberdik. Haydi eski Millet Partililer!... Üç hilâlin altında birleşelim!.

Y.T.P.

Ekin partisi. Biz bu ekini kıratın yediğini sanıyorduk, "Bayar ve eski demokratlar, bizi tutuyorlar" teraneleriyle şurada burada yeniden yeşermek istiyorlar. Bu parti bölgeci bir partidir. Partinin lideri bulunan Azizoğlu bir zamanlar büyük bir cür'etkârlıkla şöyle demişti: "Siz doğu illerine kâfi yatırım yapmazsanız bu illerin sizinle siyasî münasebetleri kesilebilir"... Bu ne demektir arkadaşlar? Açıkça, "gerekirse bu vilâyetler Türkiye'den kopabilir", bunun manası budur. Vatandaşlarımı ikaz ediyorum: Bu parti doğuda Kürtçü, batıda Atatürkçüdür. Atatürkçülüğü, bölgeciliğini perdelemek içindir.

Kardeşlerim:

TİP ve Birlik Partisi'ne yer kalmadı.

Esasen bunların mihrapta ve kitapta yeri yoktur.

Cümlenize selâm ve sevgiler...

Ekim 1969

AYASOFYA

Ey İslâmın nûru, Türklüğün gururu Ayasofya! Şerefelerinde fethin, Fatih'in şerefi ışıl ışıl yanan muhteşem mabet!... Neden böyle bomboş, neden böyle bir hoşsun? Hani minarelerinden göklere yükselen, ta... mâverâdan gelen, ezanlar?! Hani o ilâhî devir, ilâhî nizamlar!..

Ayasofya ses vermiyor! Ayasofya bir hoş, Ayasofya bomboş!..

Hani nerde, şu muhteşem minberde, binlerce erin, binlerce gazinin baş koyduğu şu temiz yerde, şimdi hangi kirli ayaklar dolaşıyor?! Ayasofya Ayasofya! Seni bu hâle koyan kim? Seni çırılçıplak soyan kim?

Hani, gönüllerden kubbelere, kubbelerden gönüllere gürül gürül akan, sineler yakan Kur'an sesleri?!

Kur'an sesleri dindirilmiş, Müslümanlar sindirilmiş!.. Allah-Muhammed, Hulefâ-i râşidîn'in, bu din ulularının isimleri kubbelerden yerlere indirilmiş!..

Fethin, Fatih'in mabedinden Kitab-ı mübini, bu ulu dini kaldıran kim?.. Dinimize, imanımıza saldıran kim?..

Asırlık surların arkasından köhne Bizans'ı hortlatmak isteyen kimin eli, bunu söyleyenler kimin dili, Ayasofya'yı puthane yapan hangi delidir?!..

Elleri kurusun, dilleri kurusun!... Ayasofya Ayasofya, seni bu hâle koyan kim?.. Seni çırılçıplak soyan kim?!..

Ayasofya! Ey muhteşem mabet!.. Gel etme, bizi terk etme! Bizler Fatih'in torunları, bütün putları devirip seni camiye çevirecekler. Gözyaşlarıyla abdest alarak secdele-

re kapanacaklar... Tehlil ve tekbir sadaları boş kubbelerini yeniden dolduracak... İkinci bir fetih olacak... Ozanlar bunun destanını yazacaklar, ezanlar ilânını yapacaklar... Sessiz ve öksüz minarelerinden yükselen tekbir sesleri fezaları yeniden inletecek. Şerefelerin yine Allah'ın ve onun sevgili Peygamberi Hz. Muhammed'in şerefine ışıl ışıl yanacak... Bütün dünya Fatih dirildi sanacak... Bu olacak Ayasofya, bu olacak!.. İkinci bir fetih, yeni bir basübadelmevt... Bu muhakkak... Bu günler yakın, belki yarın, belki yarından da yakın!.."

Osman Yüksel

AYASOFYA MÜDAFAASI

Muhterem Hâkimlerim;

Huzurunuza çok garip, çok acı, çok ağır isnatlarla çıkarılmış bulunuyorum! Çünkü davaya mevzu olan yazı ile bana isnat olunan suçlar arasındaki uçurumu hiçbir vicdan; hiçbir kanaat ve adalet ölçüsü dolduramaz!. Biz 15 yıla varan neşriyat hayatımızda, daima millî mevzuları ele alan, bu mevzuları duyan, yaşayan, yazılarımızla yaşatan bir insan olarak tanınmışızdır. Şahısların, fertlerin sınırlarını aşan, milleti alâkadar eden her mevzu bizi yakından alâkadar eder. Mecmua, broşür, kitaplarla yaptığımız neşriyat incelenirse görülür ki, bu neşriyat, içtimaî millî mevzuları ele alan yazılarla doludur.

İşte Sayın Savcımızın "millî mukavemeti kırıcı" diye 161. madde ile huzurunuza getirdiği yazı, bütün bu unsurları ihtiva eden bir yazıdır. Biz, resmî bir kumar olan millî piyangodan başka bütün millîlerin dostu, gayrimillîlerin düşmanıyız. Yazımızın başlığı "Ayasofya" ismini taşıyor. Yazı Ayasofya'ya aittir. Bu bina tarihî bir binadır. Bir devir açıp, bir devir kapayan Fatih'in ilk hutbeyi okuduğu bu binanın İslâm-Türk âleminde bambaşka bir mevkii vardır. Yeni zamanlara ilk nefhayı, ilk nefesi Fatih, Ayasofya minberlerinden üflemiştir. Onun için iddia makamının "bir camii müze hâline getirmek Müslümanlığın ortadan kaldırılması demek değildir" demesi hiçbir mana ifade etmez. Kaldı ki biz yazımızda böyle bir şey de söylemiyoruz...

Geçen sene Ayasofya'yı ziyaret etmiştim. Binaya girer girmez, muazzam perişan bir boşluğun içine düştüm san-

ki!.. Ayasofya'yı camileştiren ne varsa imha edilmiş, İslâmın, Türklüğün takdir ve tebcil ettiği Allah, Muhammed gibi büyük isimler yerlere indirilmiş, bu tarihî perişanlık, bu kendi kendini inkâr dekoru içinde, eski günleri, İstanbul'un fethini, şu minberde Fatih'in okuduğu ilk fetih hutbesini duyar gibi oldum.

Ta... Asırların, nesillerin arkasından gelen bir sesle boş kubbelere şöyle seslendim:

"Ey İslâmın nuru, Türklüğün gururu Ayasofya!.. Şerefelerinde fethin, Fatih'in şerefi ışıl ışıl yanan muhteşem mabet!.. Neden böyle bomboş, neden böyle bir hoşsun? Hani minarelerinden göklere yükeselen, ta mâverâdan gelen ezanlar?! Hani o ilâhî devir, ilâhî nizamlar?!.. Ayasofya ses vermiyor, Ayasofya bomboş, Ayasofya bir hoş!.. Ayasofya, Ayasofya seni bu hâle koyan kim? Seni çırılçıplak soyan kim?." ilâahiri.. Bir mabet, tarihî bir mabet içinde idim.. Elbette böyle bir yazının dinî bir hüviyeti olacaktı. Fetih'ten, Fatih'ten, tarihten bahsediyordum. Bu bakımdan da millî bir cephesi olacaktı; böyledir de...

Böyle bir yazıya nasıl olur da 161. maddenin ağzıyla "Millî menfaatleri kırıcı" *"Halkın maneviyatını bozucu", "Düşman karşısında memleketin mukavemetini azaltıcı", "Yabancılarla iş birliği yapmak"* v.s. v.s. gibi bizi çileden çıkartan, bizim can düşmanımız komünistlere isnat edilebilecek en şeni, en deni suçlar isnat edilebilir? Şimdi beni götürsünler, şu meydanda ipe çeksinler... Razıyım... Belki bilmeden meselâ uyurken gece bir suç işlemişimdir. Fakat beni bile bile, şuurla senelerce mücadele ettiğim böyle iğrenç suçlarla muvakkaten de olsa suçlandırmasınlar!

Bizim davamız açıktır; meydandadır. Bu dava mecmuamızın parolasını teşkil eden Allah-Millet-Vatan davasıdır. Biz bu üç büyük gerçeğe delicesine bağlıyız. Bunların aleyhinde tek kelime söylemeyiz, yazmayız; elimizden gelirse söyletmeyiz, yazdırmayız da...

Davaya konu olan yazı, bilirkişi raporunda da belirtildiği gibi, millî mukavemeti kırmak şöyle dursun, millî heyecanı, millî hisleri şahlandıran, millî mukavemeti takviye eden, hisli hüzünlü, *"bir bakıma hayalî, tarihî, romantik neviden dinî bir yazıdır."* Bilirkişiyi biz seçmiş de-

ğiliz. Kendileri seçmiştir. Fakat rapora yine kendileri itiraz etmektedirler. Bir muharrir olduğu kadar aynı zamanda içtimaiyatçı, estetikçi olan İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu'nun mütalâasına Sayın Savcı "5" bende kadar iştirak edebileceğini ancak bundan sonraki mütalâalara iştirak edemeyeceğini söylüyor.

Hâlbuki bilirkişi raporu, bir bütündür. Birinci bentteki mütalâalar, sonuncu bende kadar sebep netice münasebetleriyle sıkı sıkıya birbirine bağlıdır. Bu hususta tam bir salâhiyet sahibi olan Profesör, davaya konu olan yazıyı muhtelif yönlerden, din, iman, heyecan, psikoloji, sosyoloji, estetik, politik, her cepheden tetkik etmiş, yazımızın okuyucular üzerindeki tesirine, reaksiyonuna varıncaya kadar incelemiş, raporunu vermiştir. Filhakika raporda *"Bu yazıyı dinsiz okusa da dindar okusa da hiçbir harekete geçmez"* denilmektedir. Bu kadar bedahate, sarahate rağmen, iddia makamı, bizi mutaassıp halkı Ayasofya'nın işgaline, hükûmet aleyhine harekete geçirmekle itham etmektedir. Ne gülünç bir iddia... Yazı neşredileli "10" ay olmuştur. Savcılığın iddia ettiği gibi, yazımız onların diliyle mutaassıp, bizim dilimizle Müslüman halkı harekete getirse idi, fetih yıldönümü bulunmaz bir fırsattı. Görülüyor ki iddia makamı hayalâtla meşgul. Bize vak'aların da tekzip ettiği olmayacak, olamayacak isnatlar yapmaktadır. Hakikat şudur ki, yazımız üzerine harekete geçen mutaassıp halk değil, çoktandır müddeihususî hâline gelen müddeiumumîler ve ona emir verenlerdir. Doğrusu biz inkılâbın ve Cumhuriyet'in koruyucusu C. Savcılarımızın bu kadar mutaassıp olduğunu bilmiyorduk!.

İddia makamının diğer bir iddiası da şudur: Biz Türk-Yunan dostluk münasebetlerini bozmuşuz. Bir kısım vatandaşlar arasına nifak sokmuşuz. Ağlar mısın, güler misin?!

Efendim, her memlekette böyle yazılar yazılır ve yazılmaktadır. Bunlar siyasî münasebetlere tesir edici, siyasî makaleler değildir. Kaldı ki satışı 100.000'i aşan gazetelerimiz, bu arada "Yeni Sabah" ve "Hürriyet" Türk-Yunan münasebetlerine dair çok ağır yazılar yazmışlardır.

Sayın Savcılarımız bunları görmüyor da, benim "10" ay evvel mecmuamda neşrettiğim siyasetle, politika ile zer-

re kadar alâkası olmayan, şairane bir uslûpla kaleme alınan, Ayasofya'nın boş kubbeleri altında eski günleri, fetih günlerini hayal eden yazımı mı görüyorlar? Çoktandır unutulan, rüzgâr gibi gelip geçen bu yazı mı Türk-Yunan dostluğunu bozuyor? Şimdi müsaadenizle size Hürriyet gazetesinin 9 Temmuz 1953 tarihli başmakalesini okuyorum. Dostluk münasebetleri bakımından bir benim yazıma bakılsın, bir buna... Bütün mesele kurt-kuzu hikâyesinden ibaret... Burada adaletin huzurunda bir siyaset adamı gibi konuşacak değiliz. Hangi dostluk efendim...

Komşumuzun daha dün yaktığı yıktığı ocaklar tütmedi. Ne münasebet efendim. Her milletin kendine göre, mukaddesleri, tarihi, hissiyatı vardır. Bunlar millî kıymetlerdir. Bu husus politikayı, politikacıları, hele siyasetle asla alâkası olmayan adalet cihazını hiç ilgilendirmemesi iktiza eder.

Yunanistan'da Fetih yıldönümü münasebetiyle, hatta ondan daha evvel neler olmuştur, neler olmaktadır. Bunlar hepinizin malûmu. Bütün bunlara rağmen Hariciye Vekilimiz şu günlerde yine Atina'dadır. Siyaset adamları başka, biz başkayız.

Rica ederim; insaf edilsin, zaman zaman Atina sokaklarında Kıbrıs'ın Yunanistan'a ilhakı için yapılan nümayişler, Türk elçiliğine doğru yürüyüşler olup, bu vesile ile Türk düşmanlığı yapılırken İstanbul'un Türkler tarafından fethinin matemini bütün Yunanistan, devlet adamları, din adamlarıyla birlikte tutar. Kilise çanları afakı inletirken, Türk-Yunan dostluğuna rağmen Batı Trakya Türklerinin toprakları ellerinden alınırken, ecdat yadigârı camilerimiz, türbelerimiz Yunan makamları tarafından yıktırılıp taşları helâ yapmak için kullanılırken, Yunan gazeteleri bize İstanbul ismini dahi çok görüp İstanbul'un "Konstantaniye" olmasını isterlerken, İstanbul'un yerli Rumları da dahil, Ayasofya'nın kilise olması için geniş propaganda yaparlarken, Anadolu'nun bir köşesinden garip Müslüman bir Türk çocuğu İstanbul'a gelmiş, Ayasofya'yı, Fethin, Fatih'in mabedini ziyaret etmiş... Ayasofya'nın boş kubbeleri altında tarihinin, ecdadının, dininin, imanının sesini duymuş, duyurmuş... Çoktandır öksüz kalan minarelerde bir ezan sesi duy-

mak istemiş. Çok mu; insaf edilsin!. El insaf... Neredeyiz? Hangi memleketteyiz?

Bidayette de söylediğim gibi savcılık bu davayı yanlış yere getirmiş... Dosyayı Yunanistan'a gönderseydi daha iyi etmiş olurdu.

İstanbul'un, hatta İzmir'in Yunan olduğunu söyleyen, bunun üzerine şiirler, kasideler yazan Yunan muharrirlerini, şairlerini Yunan hükûmeti teşvik, tebcil ederken, Ayasofya'da tek bir ses, tekbir sesi, ezan sesi işitmek isteyen bir insanı bizimkiler vatana ihanet suçuyla ağır ceza mahkemelerine sevkediyor...

Bu mukayese beni çıldırtıyor, çıldırtıyor beni!. Sanki karşımda, iddia makamında, Müslüman bir Türk'ü değil, Athenagoras'ın mümessilini görüyorum!. Ürperiyorum!. Ürperiyorum!...

Din gayretiyle, iman gayretiyle kurtulan, şehitler ve gaziler memleketi olan bu memlekette kendi öz vatanımızda, kendi vicdanımızın, kendi imanımızın, kendi tarihimizin sesini duyurmak, neden, niçin hangi ölçülere göre suç oluyor?!.

Anlamıyorum, anlamıyorum. Sayın Savcımıza göre biz bu yazıda samimî değilmişiz.. Ne bilmişler? Nereden bilmişler, kalbimize mi girmişler? Acaba kalbimiz solda olduğu için bize solcu mu demek istiyorlar? Onun için mi, solculara, sabotajcılara 5. kollara tatbik edilen 161. maddeyi bize tatbik etmek istiyorlar? Samimiyet!. Ben serâpâ samimiyet, serâpâ iyi niyet, serâpâ gözyaşı olan bir adamım...

Bu yazıyı yazarken ağlıyordum. Arkadaşlara okudum. Onlar da ağladılar, ısrarla rica ettiler: Bunu önümüzdeki sayıya koy diye... Ben de koydum.

Yine iddia makamı yazımızda birtakım hususî maksatlar arıyor. Rica ederim: Benim, Ayasofya cami olunca ne gibi bir hususî maksadım, menfaatim olabilir?!

Ayasofya'ya müezzin mi olacağım, imam mı? Asıl hususî maksatları olanlar karayı ak, akı kara göstererek her ne pahasına olursa olsun bizi mahkûm ettirmek isteyen müddeiumumîlerdir.

Sayın Savcımız, geçen celsede serdettiği iddianamesinde, Ayasofya'dan bahsederken mütemadiyen, "aslında

kilise olan", "aslında kilise olan" diye kilise kelimesi üzerinde ısrarla durdular. Bana bu çok ağır geldi!.. Muhterem Savcımız, bırakalım onu Rumlar söylesin.. Biz Türküz, Müslümanız. Biz, bize yakışanı söyleyelim. Aslında bizim de maymun olduğumuz söyleniyor. Şimdi hangi babayiğit ben maymunum diye bir iddiada bulunabilir? Eskiden, bundan 1000 sene evvel İslâm-Türk istilâlarından evvel, Anadolu'ya "Diyâr-ı Rûm" deniliyordu. Yoksa Ayasofya gibi bizim olan, bizden olan her şeyi yıkıp, silip süpürüp Anadolu'yu da tekrar Diyâr-ı Rûm mu yapacağız?.. Athenagoras bunu duysaydı savcımızı alnından öperdi.. Bu ne mantık, bu ne iş, bu ne gidiştir!.. Sonra Sayın Savcımızın iddia ettiği gibi ben bu yazımda hiçbir dini hatta bir milleti itham etmedim. Ben kendi kendimizi tenkit ettim. Yazımızda sadece "köhne Bizans" tabiri vardır. Bu tarihin hükmüdür. Bunu Bizans tarihçileri dahi itiraf ediyorlar... Kraldan ziyade kralcı, Konstantin'den ziyade Konstantinci olmak niye?!..

Biz bir hakikati tespit ettik. Bu hakikat şunlar: 500 yıldır cami olan bu büyük mabet cami olmaktan çıkmıştır, çıkarılmıştır. Evvelâ hukuken, kanunen buna hiçbir kurul ve otoritenin hakkı yoktur. Yine savcının iddiası hilâfına, dinimizin tebcil ve takdis ettiği "Allah-Muhammed" gibi levhalar, büyük isimler yerlere indirilmiş, çok büyük oldukları için kapı dışarı edilememiştir. Gözlerimle gördüm...

Bizans devrine ait ne varsa, büyük bir itina ile ortaya çıkarılmış, bizden olan, bize hitap eden her şey imha edilmiştir. Ayasofya şimdiki hâliyle içinde mum yanmayan, istavroz, günah çıkarılmayan bir kilisedir. Elbette Müslüman bir Türk olarak, bundan hüzün duydum. İdare ve siyaset adamları ne derlerse desinler, nasıl düşünürlerse düşünsünler. Biz her yapılan değişikliği alkışlamak, her olanı, her söyleneni kabul etmek mecburiyetinde değiliz! Acı duymak hakkımız da mı yok!

Muhterem hâkimlerim,

Sayın Savcımız 161. maddede tutunamayınca işi bu sefer 163. maddeye nakletti... Öyle ya beğen beğendiğini, herkes reyinde hür... Demokrasi bu... Biri tutmazsa biri tutar... Neredeyse bütün maddeleri üzerimde tatbik ede-

çok! At babam at... 163. madde... Dinî neşriyat yapanların başında Demokles'in kılıcı gibi sallanın meşhur madde... Bu maddeye göre *Devletin esas nizamlarını sarsmak... Bu nizamı dinî inançlara uydurmak, siyasî nüfuz ve şahsî menfaat tesis eylemek... Dinî siyasete âlet etmek... Duya duya, söylene söylene ezberlediğimiz bu madde.*

161. madde gibi bütün bunlar da benim mizacım, yolum, davam hilâfına zıt iddialar, isnatlar.

Şu Ayasofya yazısı devletin hangi içtimaî nizamını sarsmış Allah aşkına.. İktisadî mi, siyasî mi, içtimaî mi? Siyasî menfaat... Ben siyaset, parti, patırtı deyince Kafdağı'nın arkasına kadar kaçan adamım. İçi parça parça olan adamım! Ne siyaset, ne kiyaset, ne riyaset... Hiçbir şey yok bende... Hiçbir partiye, hiçbir siyasî, gayrisiyasî teşekküle girmiş değilim. Hiçbir yerin, hiçbir adamın adamı değilim.

Dini siyasete âlet etmek... Âlet olmak... Ve hele din gibi mukaddes bir duyguyu âlet olarak kullanmak, en çok iğrendiğim şeyler. Hepsinden el hazer!.. El insaf!.. Nice nice mahkûmiyetlere göğüs gerdiğim, 7 senede ancak "20" sayı çıkarabildiğim şu mecmua ile mi? Şahsî nüfuz, siyaset, servet...

Muhterem hâkimlerim,

Biz kurultay, nutuk, politika adamları değiliz. Samimî, mümin, gerçek dava adamlarıyız. Bize isnat edilen suçları şiddet ve nefretle reddediyorum. Buraya kadar oynanan oyun siyaset oyunudur. Şimdi II. Ağır Ceza Mahkemesinin huzurundayım. Artık politika bitmiştir. Vicdanlar, kanunlar konuşacaktır. Benim beraatim için fazla değil, *Adaletin A harfi kâfidir.* Sizden bunu bekliyorum.

MEVLÂNA

"Ben yerlere göklere sığmadımsa da bir müminin kalbine sığdım" mealindeki mukaddes sözün fehvasınca biz de şu küçücük kitabımıza iki büyük devi sığdırmaya çalıştık!..

Bunlardan biri, zerrelerden kürelere kadar, her şeyi bir hayranlık, bir aşk ve istiğrak havası içinde gören, gösteren Mevlâna Celâleddini Rûmî'dir; diğeri, arka sokaklardan serhatlere, cephelere kadar, vatan sathını bütün dertleri, meseleleri, feryat ve figanlarıyla dolduran, kucaklayan Hilâl ve İstiklâl Şairi Mehmet Âkif'tir.

Birincisinin aşkına tutulan, ikincisinin mücadelesine katılan şu âciz kardeşiniz, Mevlâna'nın doğum, M. Âkif'in ölüm yıldönümleri münasebetiyle Serdengeçti'nin 26. sayısında neşredilmek üzere iki tetkik yazısı hazırlamıştı. Bu yazılar dizildi; bir de baktık ki Mevlâna ve M. Âkif, 16 sayfadan ibaret olan, çok uzun fasılalarla çıkan mecmuamızı kaplayıverdi. Diğer yazılara yer kalmadı. Şimdiye kadar edindiğimiz tecrübelere göre de mecmualarda böyle 5-6 sayfa tutan uzun yazılar okuyucuyu sıkıyor.

Eh, ne yapmalı, Mevlâna ve Âkif'i feda edemezdik. Aklımıza şöyle bir şey geldi: "Hazır dizilmişken" dedik, "şu iki yazıyı küçük bir kitap hâline getirelim".

Şüphesiz bu kitapçık o büyük adamların şanına lâyık değildir. Sadece hatırlamak, hatırlatmak, ruhlarını taziz etmek için bir vesile olacaktır.

Yıllardır büyük bir aşk ve titizlikle üzerine eğildiğimiz, bu iki din ve millet ulusu hakkındaki eserlerimiz, inşallah pek yakın bir gelecekte neşredilecektir.

Ankara, 2.12.1957

Mevlâna'dan söz açmak, denizi bardakla boşaltmaya benzer... O bir umman, o bir derya... Biz onun âciz hayranları, birer damlayız!..

Molla Câmi'nin "Peygamber değildir amma kitabı vardır" dediği büyük âşık, başlı başına bir âlem, bir kâinat... Mevlâna kimdir, nerede doğmuş, nerede ölmüştür? Bütün fâniler için mukadder olan bu sual Mevlâna için manasız!. Mevlâna kendisinin nereden geldiğini, nereye gideceğini, o kendine has, sınırsız, engin, başsız ayaksız üslûbu, o zamanlara, mekânlara sığmayan üstün idrakiyle şöyle anlatır:

"Ey Müslümanlar!. Ben kendimi bilmiyorum, ben kendimi bilmiyorum. Ben ne Hristiyanım, ne Yahudi, ne de Müslüman!.. Ne şarklıyım, ne garplı.. Ne ulvîyim ne süflî... Ne tabiatın rükünlerindenim, ne dönen feleklerden!.. Ne arştanım, ne ferşten!.. Ne Hint'tenim, ne Çin'den... Ne Irak memleketindenim, ne Horasan toprağından.. Benim nişanım nişansızlık, mekânım mekânsızlıktır!"

"Biz şuradan, buradan değiliz. Biz yukarıdan geldik yukarıya gideriz!.. Biz denizden geldik denize gideriz; yersiz yerden geldik, yersiz yere gideriz!"

Mevlâna gibi, bütün beşeriyetin malı olmuş, bütün renklerin, sıfatların, ırkların, milliyetlerin, hatta dinlerin üzerine yükselmiş, bir veli için şuradan buradan olmak bir şey ifade etmez. Ancak bizler, bizim gibiler, şunun veya bunun soyundan şuradan veya buradan olmakla övünürüz.. Yine Hazreti Mevlâna der ki: "Ben bütün sıfatların, renklerin üstündeyim. Benim bir değil yetmiş iki türlü dilim var".

Hazretin bu sözü âdeta bir mucize hâlinde, bundan 34 sene evvel yapılan Mevlâna ihtifalinde zuhur etti. Bir İngiliz, İngilizce olarak onun rubaîlerini okudu. Bir Fransız, Fransızca Mesnevîden parçalar nakletti. Pakistanlı dindaşlarımız, Muhammed İkbal ile Mevlâna arasındaki münasebetleri, Urdu diliyle anlattılar. Sonra Almancaya çevrilmiş şiirleri okundu.

Arapça, Farsça, Türkçe şiir ve gazellerini de aslından okudular. O gün Mevlâna dünyanın belli başlı dillerinden dile geldi. Onun içindir ki Mevlâna, bu kâinat adam, umman adam, yeryüzünde Allah'ın halifeliğine

tam manasıyla lâyık olan adam, bütün insanlığın malıdır. Fakat biz, onun âciz hayranları, tarihî, millî bir gururla büyük mürşidin ruhaniyetinden özür dileyerek, onun her şeyden evvel Müslüman bir Türk olduğunu söyleyeceğiz. Kendisini bir an için fâniler gibi mütalâa edeceğiz. Bizi affetsin, hoş görsün.

Mevlâna, Belh şehrinde 1207 tarihinde doğdu. Babası o zaman Sultanülulema lâkabıyla maruf, Muhammed Bahaddin Veled'dir. Meşhur Fahreddini Razî de o devirde aynı şehirde yaşamaktadır. Düşünüş itibarıyla birbirinden ayrı iki kutup teşkil eden bu iki âlimin arası pek iyi değildir. Aynı zamanda Sultanülulema lâkabından kuşkulanan zamanın hükümdarı da Mevlâna'nın babası aleyhine dönmüştür. Bir gün hükümdar Belh Kalesi'nin anahtarlarını Sultanülulemaya gönderir ve der ki: "Bir beldede iki sultan olmaz, kalenin anahtarlarını gönderiyorum. Buyurun"... Bunun üzerine artık Sultanülulemaya yol görünmüştür. Belh şehrini terk edecektir.

O devirde Horasan'dan, Türk illerinden Diyar-ı Rum'a (Anadolu'ya) doğru fasılasız Türk akınları devam etmektedir. Aynı zamanda da kendisini, Konya'yı merkez ittihaz eden Selçuk Sultanı davet ediyor. Sultanülulema bütün maiyeti ile birlikte Diyar-ı Rum'a doğru yol alıyor. Selçuk hükümdarı bu büyük adamı Lârende'de (bugünkü Karaman) karşılıyor. Hükümdar, Sultanülulemanın ayaklarına kadar eğilerek hürmetlerini arz ediyor. Mevlâna'nın annesi, Lârende'de ölüyor. Mezarı oradadır. Sonra Konya'ya geliyorlar.

Biz Mevlâna'nın ailesi üzerinde durmayacağız. Bize lâzım olan ailesinden ziyade Mevlâna'dır. Mevlâna'nın hayatını iki safhada mütalâa etmek lâzım:

Birinci safha: Mevlâna bir zahir ulemasıdır. Etrafındaki insanlara "caizdir, değildir" diye fetvalar vermekte, onlara şeriatın yollarını göstermektedir. Kendisi esaslı bir âlimdir. Babasının Sultanülulemalık postuna oturmuştur. Ağırdır, vakurdur, hatta ilmiyle biraz mağrurdur da...

Vaktaki Tebriz'den, Şems-i Tebrizî isminde garip bir seyyah gelir. Mevlâna'yı görür; ona bazı şeyler söyler. Artık o andan itibaren her şey değişmiş, Mevlâna'nın eski nizamı altüst olmuş, koca âlim yanmış kül olmuştur.

Kendisi eski ve yeni hâlini şöyle anlatır: "Tam 35 yıl kendimden habersiz kupkuru yaşamışım. Ulemalık postuna oturmuş kendimi insan sanmışım. Eskiden ilmimle, amelimle mağrurdum. Aklım hayır, şer, cennet, cehennem kaygularıyla doluydu. Büyük âlim, büyük adamdım. Tebrizli Şems: Seni gördükten sonra hepsi bitti; sokağa düştüm çoluk çocuğun maskarası oldum"

Mevlâna'yı çileden çıkaran bu adam kimdi? Tarihler bize bu hususta kesin kanaate varacak bir malûmat vermiyor. Rivayete göre güneş gibi parlak bir adammış. Nikapla gezermiş. Çünkü yüzünü görenler, nazarına çarpanlar sarsılır, düşermiş. Kime baksa elektrik çarpar gibi çarparmış onu. Şems bir kibrit, bir kıvılcım, Mevlâna yanmak üzere bulunan bir çıra... Biri yakmış, diğeri yanmış. Sonra ikisi de yanmada, yakmada, ateş almada birleşmişler. Sonradan yanan kim yakan kim, şeyh kim mürit kim belli olmamış. Ayrılık gayrılık kalkmış aradan. Mevlâna Şems-i Tebrizî'nin cemalinde Allah'ın cemalini görür; deli divaneye döner. O kadar ki eski hayatına ait ne varsa, zahirî ilimlerden bahseden ne kadar kitap varsa yakar, kül eder.

Bu tarihten itibaren artık Mevlâna akılcı-nakilci âlimlerden değildir. Kendisi şöyle der: "Bir yerde aşk arttı mı, orada ne Ebu Hanife iş görebilir, ne Şafiî... Aşkta 72 türlü divanelik var".

"Ey gafil! Senin bu ağlaman aklının başında olduğuna delâlettir. Allah yolunda yok olmanın yolu başka bir yoldur. Aklı başında olmak, başka bir günahtır. Bu, geçmişi hatırlamaktan ileri gelir. Geçmişin de Tanrıya perdedir; geleceğin de... Her ikisini de ateşe at... Bu ikisi yüzünden ne vakte dek ney gibi boğum boğum olacaksın. Sen kendi etrafında tavaf edip durdukça nasıl tavafta olursun. Gönlümüzdeki bütün bu gamlar, hava ve hevesimizin, varlığımızın dumanından, tozundan ileri gelir. Mal ve para başta külâh gibidir. Külâha sığınan, keldir" demektedir.

Şems'in Mevlâna ile bir odaya kapanıp günlerce çıkmamaları birtakım dedikodulara sebep oluyor. Mevlâna'nın oğullarından Alaeddin Çelebi dahi babasının aleyhindedir. Türlü tahrikât yapılır. Bunun üzerine Şems Şam'a kaçar. Dostunun ayrılığına dayanamayan Mevlâna ney gibi inlemektedir. En güzel gazellerini bu ayrılık üze-

rine söyler. Mevlâna bu hâldeyken birisi ona der ki: "Ben Şems-i Tebrizî'yi gördüm" Hemen Mevlâna bu adama üzerinde ne varsa çıkarır verir. Sonra derler ki "Efendim o yalan söyledi, böyle bir şey yok ortada."

Mevlâna'nın cevabı: "Ben onun yalanına verdim onları. Doğru söyleseydi canımı verirdim."

Dellâl diye bağırıyor... "Nerde bir kalabalık varsa bağır!. Müslümanlar hiç kaçmış bir kul gördünüz mü?.. Ay yüzlü, mis kokulu, fitneden ibaret. Naz zamanı tez gider. Barış vakti yavaş davranır bir kul!" Nihayet oğlu Sultan Veled'i Şam'a gönderir. "Yürüyün erler, sevgilimizi, o kaçan güzelimizi hemencecik getirin bize."

Sultan Veled Şam'a gider; Şems'i getirir Konya'ya... Mevlâna'nın sevincine son yoktur... Şimdi de neşe, sevinç gazelleri söylemeye başlar:

"Güneşim ayım geldi, kulağım gözüm geldi. O gümüş bedenlim geldi, o altın madenim geldi. Başımın sarhoşluğu geldi, tövbemi bozan geldi. Başka bir şey diliyorsan işte benim o başka şeyim geldi. Dün gece mumla aradığım, bugün bir demet gül gibi elime düştü."

Fakat dedikodular tekrar başlar. Bu ne aşktır, bu ne iştir, bu ne halvettir derler... Bir rivayete göre oğlu Alâeddin ve adamları tarafından Şems-i Tebrizî oldürülüp bir kuyuya atılır, bir rivayete göre bu garip gezici derviş sırrolur. Nereye gittiği bilinmez!.. Hatta Şems Tebriz'e kaçmış, Mevlâna da peşinden, doğru Tebriz şehrine. Bu rivayet şöyle bir hikâyeye bağlanır. Konya'da bulundukları sırada Şems, Mevlâna'ya demiş ki: Bir gün olur da yolun Tebriz'e düşerse, beni yalancılar kahvesinde ara ya Mevlâna... Mevlâna Tebriz şehrine varır. Yalancılar kahvesini sorar. Bu suali kime sorduysa kendisini alayla karşılarlar, gülerler... Mevlâna müteessirdir. Artık şehri terk etmek üzredir, "Bari, der şu memleketten ayrılmadan evvel kabristanına uğrayayım da ölülerine Fatiha okuyayım." Kabristana gider. Bir de ne görsün... Şems-i Tebrizî orada değil mi? İki âşık sarmaş dolaş olurlar. Şems, Mevlâna'ya "Sen nasıl oldu da buna akıl erdiremedin. Yalancılar kahvesi işte burası ya... Bak şu mezar Şahın mezarıdır. Sağlığında dünyaya sığmıyordu bu adam; her yer, her şey benim diyordu. Şimdi bir avuç toprak! Yalancı değil

miymiş bu?! Şu mezar da bir zengin mezarıdır. O da malıyla mülküyle övünüyordu. Şu, şu, şu... Bunların hepsi yalancı ve işte burası yalancılar kahvesi..."

Bu güzel bir hikâye olmakla beraber, doğru olup olmadığı hakkında, yani Mevlâna'nın Tebriz'e kadar gelip gelmediği hakkında elimizde hiçbir vesika yok.

Mevlâna; Şems'ini, güneşini kaybedince Şems Divanı veya Divan-ı Kebir denilen büyük aşk, istiğrak eserini meydana getirir.

Bundan sonra Mevlâna kendine dost olarak Selâhaddin-i Zergubî'yi seçiyor. Selâhaddin kuyumcudur. Bir gün Mevlâna kuyumcunun dükkânı önünden geçerken, içerden dışarıya çekiç darbelerinin ahenkli sedası aksetmektedir. Bu ahenkten sermest olan Mevlâna dönmeye başlar ve şu sözleri söyler: "Ey Selâhaddin!.. Senin çekicinin darbeleri altında altın parça parça olmakta. Benim aşk çekici altında ne hâle geldiğimi düşün!.. Sonra Selâhaddin'e bir nazar eyler. Kuyumcu çılgına döner. Yağma, yağma diye dükkândan fırlar. Neyi varsa yağma eder. Düşer pirin peşine. Selâhaddin-i Zergubî, Şems'ten sonra Mevlâna'nın en sevgili dostu olur. Mevlâna kendisini çok severmiş. O kadar ki Selâhaddin biraz kekeme imiş, bazı kelimeleri yarım söylermiş. Mevlâna da o kelimeleri aynı Selâhaddin gibi telâffuz edermiş.

Nihayet Selâhaddin de ölüyor. Hazreti Mevlâna bundan sonra kendisine hemdem dost olarak Hüsameddin Çelebi'yi seçiyor. Mevlâna büyük eserini, şaheserini Hüsameddin Çelebi'ye ithaf ediyor. Hüsameddin Çelebi her yerde pir ile beraberdir. Çarşıda, pazarda, her yerde, her şeyde. Mevlâna devamlı bir cezbe hâlindedir. Bütün söyledikleri şiirdir, hikmettir.

Hüsameddin Çelebi de elinde kalem, belinde divit, pirin söylediklerini kaydetmektedir. Mevlâna dalgalı, cezbeli bir hayattan sonra bir hayli ihtiyarlamıştır. Mesnevî de bitmek üzeredir. Hüsameddin Çelebi'ye şöyle der: "Ya Hüsameddin! Biz hikâye yazacağız derken, kendimiz hikâye olmuşuz gitmişiz de farkında bile değiliz?!"

Evet Mevlâna da nihayet bir hikâye olmuş gitmiştir. Ama asırlardan beri tekrar edile edile, okuna okuna bıkılmayan, usanılmayan bir hikâye...

Mevlâna, Mesnevî'nin son cildi olan 6. cilt bittikten sonra fazla yaşamamış, Milâdî 1273, Hicrî 672 yılı Cemaziyelahirinin 5'inde, pazar günü, gün batarken, şu fâni dünyaya vedâ etmiştir.

Mevlâna ölüm döşeğinde şu harikulâde gazelini söylemiştir:

"Git başını yastığa koy, beni yalnız bırak. Geceleri dönüp dolaşan, şu harap olan beni terk et! Biz geceleri sabahlara kadar sevda dalgaları arasında çırpınıp durmaktayız.

İstersen gel, lütfet bize... İstersen git, cefa et!... Güzeller şahına vefa vacip değildir. Ey yüzü sararmış âşık! Sen sabret, sen vefalı ol!.. Bu öyle bir dert ki buna ölümden başka çare yok!"

Mevlâna'nın ölümüne Konya kan ağladı. Yahudiler bizim Musamız odur, Hristiyanlar bizim İsamız odur, diyorlardı. Bir tabutun arkasında bütün mezhepler, dinler, tarikatlar yürüdü. Namazını o zamanın meşhur mutasavvıflarından Sadreddin-i Konevî kıldıracaktı. Tam namaza durduğu sırada düştü bayıldı. Çünkü kendisi Mevlâna'yı çok seviyordu. Sonra bir başkası kıldırdı. Kalabalık öylesine coşkun bir kalabalıktı ki tabut üç defa kırıldı ve tekrar tekrar yeniden yapıldı.

Şimdi Konya'da, Yeşil Türbe'de şanına lâyık büyük makberinde oğlu Sultan Veled'le yan yana yatmaktadır. Etrafında bütün müritlerinin, akrabalarının, dostlarının, Horasan erlerinin mezarları. Mevlâna bu hâliyle de kimseye nasip olmayan manevî bir saltanat içindedir. Konya'daki Yeşil Türbe'yi ziyaret edenler bilirler. Ne heybetli bir manzarası vardır bu Tanrı erlerinin makberlerinin. Mevlâna sanki bütün maiyeti ve mahiyeti ile beraber hâlâ yaşıyor. Öylesine bir ruhaniyet, öylesine manalı bir sessizlik var ki... Çıt desen, başta Mevlâna olmak üzere bütün ihvan uyanıverecek. Ben hayatımda bu kadar diri, canlı ölüler görmedim.

Mevlâna'nın merkadinde şöyle yazılıdır:

"Bu merkadi ziyaret eden, mutlaka kutlu ve uğurlu olur. Bu merkad Belhli Hüseyin oğlu Muhammed'in istirahat yeridir. O doğular ve batılardaki âlimlerin sultanıdır. Tanrının karanlıklar içinde parlayan nurudur. İmam oğlu, imam oğlu imamdır. İslâmın direğidir. Celâl ve ik-

ram sahibi Tanrı'nın huzuruna halkı iletendir. Âyetleri, nişanları yıkılmış olan din yolunun nişanlarını meydana çıkarandır. Alâmetleri kayıp ve belirsiz olan hak ve yakîn yollarını aydınlatandır. Hâli ve ahlâkı ile arz hazinelerinin anahtarıdır. Sözüyle, sohbetiyle ferş definelerini gösterendir. Hakikat çiçekleriyle mahlûkatın gönül bahçelerini süsleyendir. Dünyadaki ariflerin boyunlarını Tanrı sevgisi gerdanlığı ile donatandır. Kur'an'ın gizli manalarını koruyandır. Allah'a ait bilgilerin medarıdır, âlimlerin kutbudur. Bütün nefisleri vaaz ve irşadıyla diriltendir. Hakkın, milletin, dinin celâlidir ve kusursuz velilerin sonudur. Yüksek mertebeler, makamlar, yüce fazilet ve menkıbeler sahibidir."

Sandukanın üst tarafını Mevlâna'nın şu güzel gazeli süsler: "*Ölüm gününde benim tabutum giderken zannetme ki bende, bu cihanın bir derdi kalmıştır? Benim için ağlama! Yazık, yazık deme. Felâket, şeytanın tuzağına düşmektir. Ancak onlara ağlanır. Cenazemi görünce ayrılık, ayrılık diye feryat etme. Sevgilimle buluşma, görüşme zamanımdır bu. Beni mezara koyduklarında elveda, elveda! deme. Mezar, cennet ehli ile dünya arasında bir perdedir. Batmasını gördüğün şeyin doğuşunu da bekle. Güneş, ay batar! Bu ziyan mıdır?! Bu batışlar yeni doğuşlara işarettir. Hangi tane toprağa düştü de bitmedi! İnsan tanesi için bu şüphe ne?!*

Hangi kova kuyuya indi de dolu çıkmadı. Can Yusufu için kuyudan, feryada, figana sebep ne?!"

Mevlâna'nın, felsefesi, dünya görüşü, sanatı üzerinde fazla duracak değiliz. Bu başlı başına bir tetkik mevzuu... Yalnız kısaca temas edelim:

Hz. Mevlâna her şeyi aşkla izah eder, her şeyi aşka bağlar. Çiçeklerin açışını, kuşların uçuşunu, bir ananın yavrusuna bakışını. Öteni, biteni, tüteni, akanı, bakanı, yakanı, velhâsıl haliki, mahlûku her şeyi her şeyi aşkla izah eder.

O her zaman, bizim, en basit gördüğümüz hâdiseler karşısında bile hayrete, hayranlığa düşer.

Yunus: Tanrı bir gönül verdi bana, ha demeden hayran olur, diyordu. Mevlâna da "Eğer benim toprağımdan buğday çıkar, ondan ekmek yaparsan hayranlığın artar" di-

yor. Diğer bir şiirinde de "Bu yol ki aşk yoludur. Burada hayret ve hayranlıktan başka bir şey yok".

Mevlâna kâinat karşısında, hâdiseler karşısında hayran olduğu hayrete düştüğü içindir olacak, bizi hayatı ve eserleriyle, hayretlere düşürmekte, hayranlıklara gark etmektedir. Mesnevî'de Buharalı bir âşıkın hâlini anlatıyor: Hikâye uzun, yalnız hikâyenin sonunda âşık için, "hayran hayran ağlıyordu; hayran hayran gülüyordu" der. Ağlamaktaki hayranlığı anladık amma bu hayran hayran gülme ne... İşte Mevlâna bütün kevni, tabiî, beşerî hâdiseleri bir hayranlık atmosferine almıştır. Mevlâna'ya göre yalnız insanlar değil, ölü sandığımız şu taş, şu toprak bile canlıdır. Çünkü Tanrının "hay" sıfatından meydana gelmiştir. Hepsi Allah'ın yolundadır. Onu tesbih eder. Rubailerinin birinde de şöyle der:

"Ey gün yüksel!.. Zerreler raksediyor. Ruhlar vecd içinde başsız ayaksız raksediyor. Bu kâinattakiler hep onun için raksediyor."

Mevlâna'daki ve daha sonra Mevlevîlerdeki dönüş, sema, kâinat nizamına, feleklerin, yıldızların dönüşüne, seyrine uygun bir harekettir. Her kuvvetli iman, fikir muhakkak hareket hâline gelmeye mecburdur. İmana da, fikre de kuvvet veren ancak aşktır. Aşksız meşk olmaz.

Mevlâna'nın gazellerinde rubailerinde sık sık şaraba rastlarsınız. Fakat o şarap meyhanelerde içilen bildiğimiz şarap değildir. Kendisi der ki: "Bizim sarhoşluğumuz kızıl şaraptan gelmez" fakat Mevlâna içmeden sarhoş olmanın sırrına ermiş, çoşkun bir şair, derin bir mutasavvıftır.

Bir rubaisinde içinde bulunduğu vecd ve istiğrak hâlini, o bambaşka sarhoşluğu şöyle anlatır:

Sevgili! Şarabı avcuma tutuşturma, ağzıma dök! Zira ben sarhoşluktan ağzımın nerede olduğunu unuttum.

Diğer bir rubaisinde de: Dün her ne kadar şarap kadehi ile mest olmakta isem de bugün o hâldeyim ki kadeh benden sarhoş oluyor.

Bu son rubai artık Mevlâna'nın yalnız sarhoş olan değil, herkesi, âlemi sarhoş eden bir varlık hâline geldiğini gösterir. Nitekim kendisini vaktiyle yakan, sarhoş eden, bir hoş eden Şems-i Tebrizî hakkında müritlerinden birinin:

Ah ne olurdu Şems'i ben de bir defa olsun görebilseydim sualine karşı, Mevlâna şu cevabı verir; "Hey oğul şu saçlarımın her telinde şimdi binlerce Şems sallanmakta, anladın mı?"

Mürit mahçup olur ve susar.

Mevlâna çılgın bir âşıktır, hak âşıkıdır. Kahrolasıya, mahvolasıya bir aşktır bu... Sevgilisine der ki: Benden, öyle ıvır zıvır şeyler isteme. Benden basit şeyler isteme.

Onun felsefesi, canlı, diri, hareketlerle dolu bir felsefedir.

Mevlâna müspet görüşlü, nikbin bir insandır. Bütün hâdiselere ve kâinata hayretler, hayranlıklarla dolu bir zevkle bakar. Ona göre geçmişi düşünmeyeceksin. Olan olmuştur. Geri gelmez... İstikbalden endişe etmeyeceksin. Allah'a bağlanacaksın. Henüz olmamış bir şey için endişe niye?

Hayat işte şu andır: "Sesinin çınladığı şu an en mes'ut anındır". Arının peteklerini balla doldurduğu gibi, sen de zaman peteğini balla doldur. Vaktini boşa geçirme. Kıymetlendir onu. Mevlâna tekâmülcüdür. Bakın bunu ne güzel, ne sade bir şekilde anlatır: "Ben bir kara topraktım. Öldüm, yemyeşil çimenler, dallar yapraklar, nebat oldum... Öldüm... Konuşan, düşünen insan oldum. Öldüm... Gidiş bu gidiş olduktan sonra artık ölümden korkum ne?" Bu bir nevi tenasüh nazariyesi değildir. Varlığın tekâmülü, tabiatın kanunudur. Her aşağı varlık bir üst varlığa geçmek için cehdeder, çabalar... Cemat nebata, nebat hayvana, hayvan insana... İnsanın da Allah'a doğru yol alması lâzım. İnsaların insanlara tapması, bir insana "yaptı, yarattı" gibi Allah'ın sıfatlarını izafe etmesi tekâmül kanununa zıttır. İnsanın yerinde saymasıdır. Onun içindir ki İslâm dininde Allah'a şerik koşmak, küfürlerin en büyüğüdür. Bir Tanrı vardır. O, âlemlerin rabbıdır. Rabbülâlemindir. "Biz ancak ona itaat eder, ondan yardım dileriz". En güzel, en geniş, en büyük hürriyet işte budur. Mevlâna'nın hürriyet anlayışı tamamen, Kur'an-ı Kerim'in görüşüne, anlayış ve anlatışına uygundur.

Mevlâna'nın ahlâk telâkkisi, fedakârlığa, feda-yı nefse, cananının yolunda can vermeye dayanır. Mutasavvıfların "Muti ente muti" dedikleri, ölmeden evvel ölmek.

Der ki: Öl ki, dirilesin, kul ol ki azat olasın! Kendinden geç, kendini unut ki hatırlanasın. Kul olmadan azatlık, hürriyet var mı? Hürriyet ancak kulluğun yanında bir şey ifade eder. Çirkinliğin yanında güzellik gibi. Kul olacaksın. Ama kime? Şüphesiz kula, kullara değil. Allah'a, Allah'a...

İncil'de bir söz vardır: "Tohum çürümeyince filizlenmez". Toprağa düşen tohum çürümese, varlığını muhafazada sebat ve inat etse, çimlenir mi? Ondan yeni tohumlar meydana gelir mi? Neslin bekası için, hayatın devamı için bu elzemdir. Fedaîlik, kendini feda etmek, bütün kurtuluşlar, kurtarışlar, oluşlar, çoğalışlar buna bağlıdır. Malım, mülküm, evim, barkım, çoluğum, çocuğum diyen adam hiçbir şey yapamaz. Milletim, vatanım diyebilmeli. Daha ileri giderek, dinim, Allahım diyebilmeli ve icap ederse kendini düşünmeden bu yolda harcayabilmeli. Bizim milletimiz, büyük, mukaddes davalar karşısında kendini unutmuş, kendi varlığını aşmış, Orta Asya steplerinden Viyana önlerine kadar âlemlerin rabbı olan Allah ve onun Resulü aşkına, hak ve hakikat nizamının kurulması, insanların kurtulması aşkına kaç nesli birden harcamıştır.

Hakikî kurtuluş, kurtarıştadır; insan kurtarırken kurtulur. Feda etmek, feda olmak, serden geçmek lâzımdır.

İnsan Terbiyesinde Usul: Büyük adamın insanları yola getirmek için kullandığı usul, metot, sevgi, aşk, merhamet yoludur. Mevlâna cehennemden, azaptan, haramdan ilâahiri insanların hoşlanmayacağı şeylerden fazla bahsetmez. O; insanın kafasına, gönlüne, sevgilerle girer, yerleşir. Önümüze Allah'ın bütün hikmetlerini, nimetlerini serer. Bizi onlardan ders almaya, ibret almaya davet eder... Fazla akılcılık da yapmaz. O; insanın en zayıf yahut en kuvvetli diyelim, tarafına, hissiyatına hitap eder. İnsanı hayretler, hayranlık içinde bırakarak, düşünmeye dahi vakit bırakmadan kendi yoluna çeker.

Nihayet Mevlâna'nın felsefesi kemal felsefesidir. İnsan yeryüzünde Allah'ın halifesidir. O süflî şeyler için yaratılmamıştır. Bir şiirinde der ki:

"Ey ulular, bu cihan bir ağaca benzer. Biz de bu dünyadaki yarı ham, yarı olmuş meyveler gibiyiz. Ham meyve-

ler dallara iyice yapışmıştır. Oradan kolay kolay kopmazlar. Çünkü ham meyveler saraya, padişaha lâyık değildir. Buradaki saray Allah'ın huzuru, padişah da Allah'tır. Allah'a lâyık insan olmak istiyorsan olgun meyveler gibi olacaksın. Ökse otu gibi dünyaya, dünyalık şeylere yapışıp kalmayacaksın.

Mevlâna'ya göre dünya, mal, mülk, servet su gibidir... Geminin denizde seyredebilmesi, yol alabilmesi için evet su muhakkak lâzımdır. Ama geminin dışında olması lâzım. Su geminin içine girdi mi battı gitti... İşte böylece, servet ve dünya muhabbeti yerleşti mi, su alan gemi gibi battı gitti...

Mevlâna'ya göre kâmil insan, şahsiyet sahibi insan, fire vermeyen insandır. Der ki: Bir testi ha paramparça, ha bir tarafı delik olmuş. İkisine de su konulmaz ki. Fakat yukarıda da zikrettiğimiz gibi, Mevlâna'nın felsefesi ümitlerle, ışıklarla, neşelerle dolu bir felsefedir. "Gel gel" diyor, putperestsen de, Mecusî isen de gel, bin defa tövbeni bozmuş olsan da gel. Gel, gel... Burası ümitsizlik kapısı değildir... Günahkâr insan Mevlâna'nın deyişi ile delik testi gibi olan insan da yine insandır. Bir gün olup bütünleşebilir. İnsan bu... Namütenahi imkânlara sahiptir.

Onun içindir ki Mevlâna'nın müritlerinden çoğu günahkâr insanlardır. Kendisine sormuşlar: Efendim, nedir bu etrafınızdaki seviyesiz adamlar? Cevap: Onlar iyi, doğru yolda olsalardı bana ne ihtiyaçları vardı? Asıl müşkül, korku, günah işleyen insandan gelmiyor. Günah işlemeyen, daha doğrusu işlemedim iddiasında ve gururunda olan, katı insandan geliyor. Bütün mutasavvıflar gibi Mevlâna bu türlü insana hücum eder... Günahkâr insan viranelere benzer. Onun gönül evine çabucak girilir. Günah işlemedim iddiasında bulunan insan kalelerle, surlarla çevrilmiş şatolara benzer. Bu şatoya hiçbir tanrı misafiri, hiçbir ışık giremez. Bu gönül kibir ovidir. İnsanı batıran da budur. Zira "Mağrurun hasmı bizzat Cenabıhak'tır."

Hazreti Mevlâna dıştan ziyade içe ehemmiyet verir. Hacca gidenlere: "Hacca gidenler, hacca gidenler nereye gidersiniz nereye gidersiniz? Geliniz, geliniz, sevgili buradadır, sevgili buradadır" diye onları kendilerine, kendi

benliklerine, kendi hakikatlerine dönmeye davet etmektedir. Mevlâna kalp gözü açık, geniş adam istemektedir. Der ki :

"Zahir gözü -dış gözü- kör olanlar görünür pisliklere bulaşır; bunu temizlemek kolaydır. Batın -iç- gözü kör olanlar görünmez kötülüklere bulaşır ki bunu temizlemek çok zordur."

Mevlâ hiç kimseyi iç gözü, kalp gözü kör olanlardan etmesin... Âmin!..

Velhâsıl Mevlâna yazımızın başında da söylediğimiz gibi bir ummandır. Biz burada o ummandan birkaç damla sunabildikse bahtiyarız.

MESNEVÎ HAKKINDA

Okuyucularımıza Mesnevî'den bazı hikâyeler takdim edelim ve Mesnevî hakkında biraz malûmat verelim:

Malûm olduğu üzere Mesnevî altı cilttir. Birçok tercüme ve tefsirleri vardır. Son tercüme Maarif Vekâleti tarafından yaptırılmıştır. Bu tercüme müfrit Türkçecilik cereyanı zamanında yaptırıldığı için tatsızdır. Eski Mesnevî tercümeleri, şerhleri de, uslûp ve ifade bakımından çok ağırdır. Biz, ileride neşredeceğimiz "Mevlâna ve Mesnevî'den Seçme Parçalar" eserimizi hazırlarken ifrat ve tefritten kaçındık. Bugünün Türkçesiyle tertipledik.

Mesnevî, Kur'an-ı Kerim'in, hadîslerin dünyaya, insanlara, hâdiselere bir nevi tatbikidir. Mevlâna'nın dünya görüşü tamamen İslâmîdir. Bilhassa son zamanlarda Mevlâna'yı, onun hayatını, eserlerini, kendi solak görüşlerine göre tevil, tefsir, hatta tahrif edenleri görüyoruz. Mevlâna'nın vecd ve istiğrak hâlinde söylediği bazı sözleri, onun hakikî akidesi imiş gibi gösteren gayretkeşler var. Hâlbuki Mevlâna tam din ölçülerine bağlı, Kur'an'ın ve Peygamberin yolundan kıl kadar dahi ayrılmayan büyük bir velîdir. Onda İslâmî bakımdan noksanlık yoktur; fazlalık vardır; çünkü Mevlâna vasatî insanın üstündedir.

Şair Mevlâna daha ziyade Divan-ı Kebir'indedir. Mesnevî'de Mevlâna cemiyetçi, ahlâkçı, tek kelime ile Müslüman bir mürşittir.

Fakat, Mevlâna'nın coşkun, taşkın ruhu burada da kendini gösterir. Günlük, basit hâdiseleri anlatırken bir

de bakarsınız büyük insan coşuverir. Başlar yanardağlar gibi indifaya.. Artık günlük hâdiseler, hikâyeler geride kalmıştır. Göklerin, gönüllerin ateşi mısralar hâlinde dökülmektedir. Belki de bunun için olacak Mesnevî'de bugünkü anladığımız manada bir kompozisyon yoktur.

Meselâ, Mevlâna bir hikâye anlatmaya başlar. O anda aklına, yahut yanına birisi gelmiştir, bırakıverir hikâyeyi... Geçer başka bir bahse. Sonra bir aşk ve heyecan tufanına tutulur; başlar şiir söylemeye... Bir şuur işi olan hikâyeler, rabıtalar, sebep netice münasebetleri artık kopmuştur. Ne hafıza kalmıştır, ne hatıra, ne hikâye...

Aklı başına gelinceye kadar söyler, söyler, söyler... Böylece sayfalar, hatta ciltler tükenir. Kitabın başındaki hikâyenin arkasına, ortasında, hatta sonunda rastlarsınız. Onun içindir ki Mesnevî'yi okumak bir hayli güçtür, sıkıcıdır. Kendi kendinize, "nerden nereye", "ne oluyoruz?" der durursunuz.

İşte biz bu parça parça, darmadağın hikâyelerin en güzellerini birleştirdik, topladık; hikâyelerin sonunda söylenen o ibret verici sözlerin, mısraların da yine en güzellerini seçtik, kısaca sütünü, kaymağını aldık. Böylece Mevlâna ve Mesnevî hakkında hatırı sayılır bir eser meydana getirdik. İnşallah bu kitap çok yakın bir zamanda neşredilecektir.

Bugün Mesnevî'nin 6 cildini tedarik etmek de mümkün değildir. Tedarik edilse bile okunması, yukarıda zikrettiğimiz sebepler yüzünden o kadar zordur ki... Alâminüt hikâyelerin, cep kitaplarının revaç bulduğu bir devirde yaşıyoruz. Herkeste bir sabırsızlık, acelecilik vardır. Uzun yazılara, uzun mütalâalara kimsenin tahammülü yok...

Biz bütün bu hususları düşünerek, bugünkü neslin kafasında, gönlünde tam manasıyla yeşermesi, yerleşmesi için Mesnevî'yi aslını bozmadan biraz budadık. "Mevlâna ve Mesnevî'den Seçme Parçalar" bu düşüncelerle, bu şekilde meydana geldi. Şimdilik bu kadarla iktifa edelim; kitabın çıkmasını bekleyelim.

MESNEVÎ'DEN SEÇME HİKÂYELER

Hz. Ömer ile Rum Kayserinin Elçisi

Rum Kayserinden Medine'de bulunan Ömer'e, uzak çölleri aşarak bir elçi geldi. Medine halkına "Halifenin sarayı nerededir ki atımı, eşyamı oraya çekeyim" dedi.

Halk: Onun köşkü, sarayı yok; Ömer'in köşkü nurlulardır.

Gerçi Emir diye adı sanı duyulmuştur amma, onun yoksullar gibi ancak bir kulübeciği var.

Kardeş! Sen onun köşkünü nasıl görebilirsin ki senin gönül gözünde kel bitmiş...

Gönül gözünü kıldan ve hastalıktan temizle... Sonra köşkünü gözet. Kimin canı heveslerden arınmışsa derhâl tertemiz Tanrı tapusunu, Tanrı dergâhını görür. Hz. Muhammed, bu ateşten, bu dumandan temizlendiğinden nereye yüz çevirse orada Allah'ın cemalini görürdü. Seni kötülüğe sevk eden vesveselere yoldaş oldukça "Semme vechullah"ı nasıl bilebilirsin?

Kimin kalbinde kapı açılırsa gönül göğünde yüzlerce güneş görür. Yıldızların içinde ay nasıl görünürse, başkaları arasında Tanrı da öyle görünür.

Fakat iki parmağını iki gözünün üstüne koy; bir şey görebilir misin?.. Nerde?!..

İnsaflı ol! Sen görmesen de dünya vardır. Kusur senin nefis parmağında. Kendine gel kendine. Gözünden parmağını çek de, ne istiyorsan gör; insan gözden ibarettir. Geri kalanı birdir... Göz diye de dostu gören göze derler.

Dostu görmeyen göz kör olsun!.. Daha iyi... Böylesi Süleyman bile olsa dünya ondan yeğdir.

Bu yepyeni sözler Rum elçisini semaa getirdi; Ömer'i görmek iştiyakı arttı... O padişahı aramak için gözünü dört açtı; eşyasını da kaybetti, atını da...

"Dünyada böyle adam da olur mu ki cihandan canı gibi gizlenmiş" diyordu.. Can ü gönülden Ömer'e kul olmak için onu aradı. Şüphesiz ki arayan bulur.

Bir bedevî karısı, onun yabancı olduğunu anladı: "Ömer işte şuracıkta... Şu hurma ağacının altında herkesten ayrılmış yapayalnız, gölgelikte uyuyan Tanrı gölgesini gör" dedi:

Elçi oraya gelip uzakta durdu. Ömer'i görünce titremeye başladı. Elçiye bir heybet, gönlüne hoş bir hâl geldi.

Kendi kendine "Ben nice padişahlar gördüm; büyük sultanların makbulü oldum. Onlardan korkmaz, ürkmezdim. Bu adamın heybeti aklımı başımdan aldı. Vahşî hayvanların bulunduğu korkunç ormanlara daldım. Yüzümün rengi bile kaçmadı. Cenk meydanlarında savaştım. Yaralandım. Böylesini görmedim. Bu adam kuru yerde silâhsız yatıyor; benim yedi azam tir tir titremede... Bu ne? Bu heybet şu gördüğüm abalı adamdan mı geliyor?" dedi.

Bir kimse, Hak'tan korkup takva yolunu tuttu mu; cin olsun, insan olsun, onu kim görürse korkar. Bu düşünce içinde hürmetle kollarını bağladı. Bir müddet sonra Ömer uykudan uyandı.

Elçi, Ömer'i tazimle selâmladı. Peygamber, "Önce selâm, sonra söz" demiştir.

Ömer selâmını alıp onu yanına çağırdı, teskin etti, karşısına oturttu.

Elçiye, Tanrının sıfatlarından bahsetti. Makam nedir? Hâl neye derler? Anlasın, bilsin diye Tanrının ermişlere gösterdiği lütuf ve ihsanlarını nakletti.

Hâl güzel bir gelinin cilvesidir; makam ise o gelinle halvet olup vuslatına erişmektir. Gelinin cilvesini padişah da görür, başkaları da. Amma, onunla halvete giren, vuslata eren ancak padişahtır. Sofîler içinde hâl ehli çoktur, fakat aralarında makam sahibi nadirdir.

Hz. Ömer, elçiye can menzillerini söyledi, ruh seferlerini anlattı.

Zamandan dışarı, zamana sığmayan bir zamandan, uzamete mensup kutsiyet makamından, ruhun bu âleme gelmeden önceki geniş uçuşlarından bahsetti.

Elçi,"Ya emir'ül-mü'minin! Can yücelerden aşağılara nasıl indi? Hiçbir şeyle kayıtlı olmayan can kuşu nasıl kafese girdi" diye sordu. Ömer dedi ki: "Hak ona afsunlar okudu; hikâyeler söyledi. Tanrı gözü kulağı olmayan yokluklara afsun okuyunca onlar, coşmaya başlarlar, varlık âlemine konarlar. Gülün kulağına bir şey söyledi, güldürdü. Taşın kulağına bir şey söyledi; akik ve maden hâline getirdi. Cisme bir ayet okudu, can oldu. Güneşe bir şey söyledi, nur oldu.

Ekmek sofrada durduğu müddetçe cansızdır, fakat insanın vücuduna girdi mi ruh olur, ruh!..

Ey doğru okuyup doğru anlayan! Bu can kuvvetidir, can! Kuvveti böyle olursa, canlar canının kuvvetini bir düşün!.. İnsanın bir tek kolu, candan gelen kuvvetle dağı delmekte...

Dağlar delen Ferhad'ın candan gelen kuvveti taş delmek, canlar canının kuvveti ise ay'ı ikiye ayırmaktır."

Ömer'den bu sözleri işiten elçinin içi aydınlandı. Sual de mahvoldu gitti, cevap da...

Sağır Hikâyesi

Hâlden hatırdan anlayan bir adam bir sağıra: "Komşun hasta" diye haber verdi. Sağır kendi kendine dedi ki: "Bu sağır kulakla ben ne anlayacağım, hele hasta da, onun sesi de yavaştır; fakat mutlaka da gitmem lâzım. Ağzından lâf çıkarken dudağının oynamasından bir şeyler anlarım...

Ey benim dertli dostum, nasılsın? derim.

O, elbette, iyiyim diyecek. Ne çorbası yedin? diye soracağım. O, meselâ, mercimek çorbası diye cevap verir. Afiyet olsun der, doktorlardan kim geliyor, kendini hangisine tedavi ettiriyorsun? derim. O, filân, deyince, ayağı çok kademli, uğurludur. Geldi mi, işin yoluna girdi demektir. Onun kademini biz de denedik, nereye vardıysa dilek hâsıl oldu, derim. Hüsnüniyet sahibi sağırcağız kıyas yoluyla tasarladığı cevapları düzüp koşarak hastaya hâl hatır sormaya gitti.

"Nasılsın" dedi. Hasta, "öldüm, çok rahatsızım" deyince, sağır "çok şükür" dedi. Hasta bu söze adamakıllı kızdı. Canı sıkıldı. "Bu ne biçim şükürmüş?! Anlaşıldı, adam bizim ölümümüzü istiyormuş" diye düşündü. Sağır bir söz tasarladı ama tutmadı. Sonra "Ne yedin?" diye sorunca hasta, "Zehir zakkum" dedi. Sağır "afiyet olsun" der demez hasta büsbütün hiddetlendi. Sağır bundan sonra da "doktorlardan kim geliyor?" diye sordu. Hasta, "hadi be, defol, Azrail geliyor" diye öfkeli cevap verdi. Sağır, hiçbir şey olmamış gibi "Ayağı pek kademlidir, kutludur, sevin, neşelen." dedi.

Sağır, böyle bir zamanda hâl hatır sordum, komşuluk hakkını ödedim, diye sevinerek dışarı çıktı.

Sağır, eşekliğinden tamamıyla aksini sandı, ziyanın ta kendisi olan o işi kâr zannetti. Hastanın da hatırına türlü kötü şeyler geliyor, ona türlü haberler göndermeyi kuruyordu.

Sağır, kıyas yoluyla bir şeyler tasarladı, ama yanlış çıktı. Çünkü nâs karşısında ilk olarak kıyası ileri süren İblis'ti. İblis "Âdem topraktan yaratıldı, ben ise ateşten, nurdan!.. Ona ne diye secde edecekmişim" diye serkeşlik etmişti. Bu işte soy, sop yok! Tanrı öyle buyurdu: "Topraktan yaratılan ay oldu, nurlandı, ateşten yaratılan kara şeytan..."

Güneş doğmuş, karşıdaki de "Kâbe" iken bu kıyası, bu araştırmayı bırak artık.

Bir insan, "acaba", "amma", "lâkin", "yalnız" gibi sualler sormaya başladı mı vay hâline... Onda huzur yok, rahat yok.. Zira îman yok!.. Tanrı, Kur'an'ında "Şüphe yok ki zan fayda vermez!" buyurmuştur.

Düşmanın Hz. Ali'nin Yüzüne Tükürmesi, Ali'nin Kılıcı Derhâl Elinden Bırakması

İbadetteki ihlâsı Ali'den öğren. Ali, Tanrı aslanıdır, bütün kötülüklerden arınmış, onun hile ile işi yok.

Hz. Ali, muharebede bir düşmanı alt etti; hemen kılıcını çekip üstüne saldırdığı sırada, kâfir o peygamberlerin övdüğü Ali'nin yüzüne tükürdü. Tükürülen öyle bir yüz ki, ay bile o yüze secde eder. Ali, hemen kılıcı elinden attı, onu öldürmekten vazgeçti. Düşman bu işe, bu yersiz af ve mağfirete şaştı kaldı.

Dedi ki: Bana keskin kılıcını kaldırmıştın, neden kılıcı bana indirmedin, beni bıraktın? Ne gördün ki bu derece kızgınken, kızgınlığın yatışıverdi; bir şimşek çaktı, sonra sönüverdi. Ne gördün? O gördüğün şeyin aksi bana da çarptı; gönlümde, canımda bir şûle parladı. Kevn ü mekândan, yüce candan daha güzel neydi o gördüğüm ki bize can bağışladı?!

Ey baştan başa akıl ve göz olan Ali! Gördüğünden bir parçacık olsun haber ver.

Hilim kılıcın canımızı yaraladı, ilim suyun toprağımızı arıttı. Ne olursun açıver. Biliyorum, bu Tanrı sırlarındandır. Çünkü kılıçsız, adam öldürmek ona mahsus... Tanrı uzuvsuz, âletsiz bir yapıcıdır. Mütemadiyen artan bu hediyeleri bağışlayan o... Akla yüz bin çeşit şarap tattırdı ki bundan ne gözlerin haberi var, ne kulağın...

Ey Aliyü'l-Murtaza, ey kötü kaza ve kaderden sonra güzel kaza ve kader, sırrı aç!

Ya sen aklına geleni söyle, ya ben gönlüme doğanı söyleyeyim. Bu sır senden parladı, bana vurdu; nasıl gizleyebilirim. Ay gibi söylemeden nur saçmada...

Mademki sen ilim şehrine kapısın, mademki sen hilim güneşine şulesin; ey kapı!. Kapı arayanlara açıl, açıl ki kabuklar dolsun, içlensin (Zahir ehli hakikate erişsin).

Ey rahmet kapısı, ey eşi, benzeri olmayan Tanrı dergâhı, ebede kadar açık kal...

Her istek, her zerre bir penceredir; fakat kör gönül, nasıl olur da "Orada bir kapı vardır" diyebilir.

Hz. Ali dedi ki: "Ben kılıcı Tanrı için vuruyorum. Tanrı kuluyum; ten memuru değil. Ben "attığın zaman sen atmadın, Tanrı attı" sırrına mazharım. Ben kılıcım; vuran o. Ben pılımı pırtımı ortadan kaldırdım. Ondan gayrısını yok bildim. Ben gölgeyim; sahibim güneş... Ona hacibim, hicap değil.

Kılıç gibi vuslat incileriyle doluyum.

Savaşta canlara can bağışlarım, öldürmem!

Ben dağım; varlığım onun yüzünden, onun binası saman çöpüne benzesem bile, rüzgârım onun rüzgârıdır.

Hiddet padişahlara bile padişahlık eder. Fakat bize köledir. Ben hiddete gem vurmuş, üstüne binmişimdir. Tavanım, damım çöktü amma nura gark oldum. Toprak atası (Ebu Türâb) oldumsa da, bahçe kesildim.

Savaşırken içime bir vesvese, bir benlik geldi; kılıcı kınına koymayı münasip gördüm. Bu suretle "Sevgisi Tanrı içindir" denmesini diledim; ancak Tanrı için birisine düşmanlık etmeli. Savaşırken sen benim yüzüme tükürünce benliğim kabardı, kızdım, hodbinleştim. Öyle bir hâle geldim ki o anda savaşımın yarısı Tanrı içindi, yarısı nefsim için. Tanrı işinde ortaklık yaşamaz. Müslüman kendi nefsi için cana kıymaz. Sen Tanrı nakşısın, seni o yarattı; onunsun, benim değil. Tanrı'nın nakşını yine Tanrı eliyle kır; sevgilinin camına sevgilinin tasını at!"

Kâfir bu sözü işitti. Gönlünde öyle bir nur zuhur etti ki sorma... Ya Ali: Ben seni zamanın en yücesi gördüm; bana kelimeişahadeti söyle, ben de söyleyeyim.

Bu yeni Müslümanla beraber bu yüzden akrabasından elliye yakın kişi Müslüman oldular.

MEHMET ÂKİF

Büyük Âkif'i kaybedeli yıllar oluyor... Kaybetmek, kaybolmak ancak bizim gibi fâniler içindir. Aradan yıllar geçtikçe o, gönüllerimizde, kalplerimizde daha çok var oluyor. Âkif kimdi, yaşadığı devir nasıl bir devirdi? Şairimiz bu devri nasıl görüyor, gösteriyordu... İmanı, mücadelesi, ideali... Bütün bunlar ayrı ayrı mevzular. Ciddî tetkikler ister.

Âkif inkıraz devrinin çocuğudur. 3 kıt'a ve 7 deniz imparatorluğunun çöküş, yıkılış, dağılış devrine rastlar. Onun içindir ki, eserleri feryat ve figanlarla doludur.

Kendisi bir şiirinde şöyle der:

Viranelerin yasçısı baykuşlara döndüm,
Gördüm de hazanında bu cennet gibi yurdu.
Gül devrini görseydim eğer, bülbül olurdum
Yâ Rab beni evvel getireydin ne olurdu?!..

Dışarda düşmanlar, imparatorluğun aleyhine birleşmiş, içerde yer yer isyanlar çıkmakta... Diğer taraftan İttihat ve İtilâf fırkalarının, bugünkü tabiriyle partilerinin tesiri orduyu da içine alacak şekilde kıyasıya mücadeleri, bu son imparatorluk şairinin gönlünde derin akisler yapıyor... Arnavutluk'ta çıkan isyan üzerine Âkif şöyle feryat ediyordu:

Âşina çehre de yok, hiçbirinin yâdı da yok;
Yıkılan bunca hayatın, hani ecsâdı da yok!
Yoklasan külleri, altından, eminim ancak,
Kömür olmuş iki üç parça kemiktir çıkacak!..

Baba! En sevgili annen, o senin öz vatanın
Olacak mıydı feda hırsına üç kaltabanın
Dedemin sürdüğü, can ektiği toprak gitti.
Öyle bir gitti ki hem, bir daha gelmez ebedî!
Ne olurdun bunu kalkıp da göreydin acaba
"Meşhed"in beynine haç saplanacak mıydı baba!
Ne felâket dönüversin de mesâcid ahıra,
Hırvat'ın askeri tepsin çıkıp üstünde hora.
Bâri bir hâtıra kalsaydı şu toprakta diri
Yer yarılmış yere geçmiş şühedâ türbeleri...

Arnavutluk elden gidiyor. Balkan milletleri birleşmişler, eski efendileri Türklere karşı saldırmışlardır. Âkif, bir halk adamı, bir kabadayı ağzıyla onları şöyle anlatıyor:

Karadağ haydudu, Sırp eşeği, Bulgar yılanı
Sonra Yunan iti, çepçevre kuşatsın vatanı...
Târ ü mâr eyleyiversin de bütün ordumuzu
Bizi kovsun elimizden alarak yurdumuzu.
Kimsesiz ailelerin kimi gitsin bıçağa,
Kimi bin türlü fecaatle çekilsin kucağa.

Yarabbi!.. Nihayet bunlar da mı olsun? Başımıza bunlar da mı gelsin, diye kan ağlayan şair, Allah'ına tazarru ve niyazlarda bulunuyor, hatta sitem ediyor:

Yâ Rab, bu uğursuz gecenin yok mu sabahı?
Mahşerde mi bîçârelerin yoksa felâhı?
"Nur" istiyoruz sen bize yangın veriyorsun,
"Yandık" diyoruz, boğmaya kan gönderiyorsun?
Mazlumu nedir ezmede, ezdirmede mânâ?
Zâlimleri hani adlin öldürmedi hâlâ!..

Kur'an ayak altında sürünsün mü ilâhî,
Âyâtının üstünde yürünsün mü ilâhî!
Çöksün mü nihayet koskoca bir din
Bîgünâhız yakma ilâhî... Âmin!

Âkif bir cepheli değil çok cepheli bir şairdir. Koskoca bir imparatorluk, koskoca bir millet, koskoca bir İslâm âlemi, dertleriyle, feryatlarıyla, davalarıyla, sefaletleriyle, şecaat ve kahramanlıklarıyla, velhâsıl bütün meseleleri, hususiyetleriyle onun eserlerinde, onun şiirlerindendir.

Herkes, zamanın diğer şairleri yan gelip yatarken, Âkif, arka sokaklardan, ta cephelere kadar bu milletin

bütün dertleriyle meşgul olmuş, bilfiil bu dertleri, bu heyecanları yaşamış, duymuş, en güzel bir şekilde millete duyurmuştur. Veremlilerin ciğerlerinden çıkan kan ve öksürüğe (Hasta şiiri), Küfeci Hasan'ın alnındaki düğüme (Küfe şiiri), yatağa düşen ihtiyar işçinin yoksul perişan hâline (Seyfi Baba), gece gündüz vaktini meyhanelerde, kahvelerde geçiren serseri takımının vaziyetine kadar (Mahalle Kahvesi ve Meyhane şiirleri) ve sonra karaborsacıların sefahatini anlatan tablolar... İnkılâp, irtica yaygaraları... Hürriyet türkücüleri... Parti kavgaları... Nihayet harpler... Camiler, secdeler, dualar, cihatlar, cepheler, kahramanlık menkıbeleri... Bunların hepsi Âkif'te... "Safahat", sefahatle sefaletin, gözyaşlarıyla kahkahanın, açlıkla tokluğun, varlıkla yokluğun, dinsizlikle dindarlığın... Bütün bu zıtların, birbirine atan tutan, birbirini yiyen yutan milletlerin, insanların, partilerin, mücadelelerin mahşeridir. İmparatorluğun çöküş devrini inceleyecekler için Âkif'in hayatı ve eserleri en güzel, ibret verici vesikalardır.

İşte veremli, bakımsız bir talebe. "Hasta" şiirinden bir parça:

- Çağırın hastayı gelsin...
Kapının perdesini
Açarak girdi o esnada düzeltip fesini,
Bir uzun boylu çocuk... Lâkin o bir levha idi!
Öyle bir levha-i rikkat ki unutmam ebedî:
Rengi uçmuş yüzünün, gözleri çökmüş içeri;
Elmacıklar iki baştan çıkıvermiş ileri...
O şakaklar göçerek cepheyi önden sıkmış,
Fırlamış alnı, damarlar da beraber çıkmış!
Betbeniz kül gibi olmuş uçarak nûr-i şebâb;
O yanaklar iki solgun güle dönmüş, bîtâb!
O dudaklar morarıp kavlamış artık derisi,
Uzamış saç gibi kirpiklerinin her birisi...

Nihayet çocukcağızı "sana tebdilihava veriyoruz" diye mektepten kovarlar. Hasta onlara şöyle yalvarır:

- Şimdi tebdil-i hava var mı benim istediğim
Bırakın hâlime artık beni, rahat öleyim
Üç buçuk yıl bana katlandı bu mektep, üç gün
Daha katlansa kıyamet mi kopar? Hem ne için

Beni yıllarca barındırmış olan bir yerden
"Öleceksin!" diye kovmak? Bu kovulmaktır. Ben
Kimsesiz bir çocuğum, nerde gider yer bulurum?
Etmeyin sonra sokaklarda perişan olurum.
Anam ölmüş, babamın hiç bilmiyorum yüzünü...
Kardeşim var; o da lâkin bana dikmiş gözünü...
.....
Merhamet bilmeyen insanlara bak, Yarabbi,
Kovuyorlar beni bir sâil-i âvâre gibi!
.....
Son sınıftan iki vicdanlı refikin koluna
Dayanıp çıktı o bîçâre sefalet yoluna...
Atarak arkaya bir levha-i lebrîz-i elem.
Onu teb'id edecek paytona yaklaştı "verem",
Tuttu bindirdi çocuklar sararak her yerini,
Öptüler girye-i mâtem dökerek gözlerini...

Veremli bir talebenin hâlini anlatan bu şiiri, gözleri yaşarmadan okuyabilen bilmem kaç insanoğlu var! Âkif'e dış adamı, içli değil diyenler, gözlerimizdeki yaşa bakıp utansınlar.

İşte küçük yaşında babasını kaybeden zavallı Hasan'ın hâli; "Küfe" başlıklı şiirden bir parça:

Belinde enlice bir şal, başında âbânî,
Bir orta boylu, güleryüzlü pîr-i nûranî;
Yanında koskocaman bir küfeyle bir çocucak,
Yavaş yavaş geliyorlar, fakat tesadüfe bak:
Çocuk, benim o sabah gördüğüm zavallı yetim.
Şu var ki, yavrucuğun hâli eskisinden elîm:
Cılız bacaklarının dizden altı çırçıplak...
Bir ince mintanın altında titriyor donacak.
Ayakta kundura yok, başta var mı fes, ne gezer!
Düğümlü alnının üstünde sâde bir çember.

İşte diğer bir facia... Aile faciası... Bir meyhane ve bir sarhoşun marifeti; "Meyhane" şiirinden bir parça:

Canım sıkıkdı dün akşam, sokak sokak gezdim,
Sonunda bir yere saptım ki önce bilmezdim.
Bitince bir sıra ev, sonra bir de virane
Dikildi karşıma bir han kılıklı meyhane...
Basık tavanlı, karanlık, sefil bir dükkân
İçinde bir masa, yahut civar tabutluktan
Atılma çok ölü görmüş acıklı bir teneşir.

Yanında hurdası çıkmış bir eski püskü sedir.
Sakat, bacaksız on onbeş hasırlı iskemle,
Kırık dökük şişeler, bir de çinko tepsiyle
Beş on kadeh, iki üç testi... Sonra tezgâhlık
Eden yan üstüne devrilme kirli bir sandık.
Sönük sönük yanıyor rafta isli bir lâmba,
Önünde bir küme: Fes, takke, hırka, salta, aba.
Kımıldanıp duruyor sefil bir sohbet:
Bu isli zulmete vermekte büsbütün vahşet;
- Kuzum Dimitri bu akşam biraz ziyadece ver.
- Ziyade anladık ama ya içtiğin şişeler?
- Çizersin...
- Öyle mi? Lâkin silinmiyor çetele?
Bakın tavan tebeşirden görünmez oldu...
- Hele!
- Bizim peşin paramız; almadın mı dün kuruşu?!
- Ayol tükendi mezen.. Bâri koy biraz turşu.
Arattı kendini ustan... Dinince dinlensin!
- Hasan be, sen de nasıl nazlı nazlı söylersin?
Nedir o türkü... Aman başka yok mu? Hah şöyle...
- Ömer, ne nazlanıyorsun? Biraz da sen söyle.
- Nevazil olmuşum Ahmet, bırak sesim yok hiç...
- Sesin mi yok? Açılır şimdi bir imam suyu iç!
- Yarın ne iştesin Osman?
- Ne işteyim... Burada!
- Dimitri çorbacı, doldur! Ne durmuşun orada.
- O kim gelen?
- Baba Ârif...
- Sakallı, gel bakalım!
- Yanaş!
- Selâmünaleyküm!
- Otur, biraz çakalım.
- Dimitri, hey, parasız geldi sanma, işte para!
- Ey anladık a kuzum...
- Sar be yoldaşım cıgara...
- Aman bizim Baba Ârif susuz musuz içiyor!
- Onun bi dalgası olmak gerek; tünel geçiyor.
- Moruk, kaçıncı kadeh? Şimdicek sızarsın ha!
- Sızarsa mis gibi yer, yatmamış adam değil a.

Yavaş yavaş kafalar, kelleler kızışmıştı,
Ağız, burun, hele sesler bütün karışmıştı,
Dikildi ağzına baktım, açık duran kapının,
Fener elinde bir erkek, yanında bir de kadın.
Beş on dakika süren bir düşünceden sonra,

Kadın da girdi o zulmet-serâ-yı menfûra.
Gözünde ebr-i teessür, yüzünde hûn-i hicâb,
Vücûdu ra'şe-i nâçâr-ı ye's içinde harâb,
Teveccüh eyleyerek sonradan gelen Baba'ya:

- Demek taşınmalı çoluk çocuk buraya!
Ayol, nedir bu senin yaptığın? Utan azıcık.
Anan da, ben de, yumurcakların da aç kaldık.
Ne iş, ne güç, gece gündüz içip zıbar sade,
Sakın düşünme çocuklar ne yer evde?
Evet, sen el kapısında sürün işin yoksa?
Getir bu sarhoşa yutsun, paran çoksa!

Zavallı ben... Çamaşır, tahta, her gün uğraş da,
Sonunda bir paralar yok, el elde, baş başta.
O tahtalar çamaşırlar da geçti yok hâlim.
Ayakta sallanışım zorladır, Hudâ âlim!
Çalışmadın, beni bunca yıl çalıştırdın,
O yavrucukları çıplak, sefil alıştırdın...
Herif, şu hâlime bak, merhametli ol azıcık;
Bırak o zıkkımı, içtiklerin yeter artık.
Efendiler, ağalar siz de bir nasihat edin;
Sizin de belki var evlâdınız..

- Hasan, ne dedin?
- Bırak, köpoğlu kadın amma çalçeneymiş ha!
- Benimki çok daha fazlaydı...
- Etme!
- Elbet ya!
Onun için boşadım. Sen işitmedin mi Halim?
- Kadın lâkırdısı girmez kulağıma zati benim.
Senin karım dediğin, âdeta pabuç gibidir.
Biraz vakit taşınır, sonradan değiştirilir.

Kadın bu sözleri duymaz, tazallüm eylerdi;
Herif mezar taşı tavrıyla sade dinlerdi.
Açıldı nihayet ağzı, açılmaz olsaydı.
Taşıp döküldü içinden şu lânet-i ebedî:
- Cehennem ol, seni hınzır orospu, git; boşsun!
- Ben anladım işi, sen komşu, iyice sarhoşsun...
Ayıltınız şunu yahu!
- İlişmeyin!
- Bırakın!
Herif ayıldı mı bilmem, düşüp bayıldı kadın.

İşte işretin sonu... M. Âkif bu acıklı manzarayı gözlerimizin önüne, bütün fecaatiyle canlı olarak seriyor. Şüphe-

siz böyle erkekler çoktur ve bu, içtimaî dertlerimizden biridir. Onun için diyebiliriz ki Âkif, yegâne cemiyetçi şairimizdir. Onun kadar hiç kimse, cemiyetimizin, milletimizin dertlerini ele almamış, işlememiş, görmemiş, göstermemiştir. Ferdiyetin dar sınırlarından cemiyete teveccüh eden bugünün sözde şair, romancı, hikâyecileri dahi, henüz M. Âkif'in eserleri çapında bir eser verememişlerdir.

Kendi zamanındaki şair ve romancılar ise, bu canlı, gerçek, halk mevzularına dokunmaktan âdeta tiksinmişler, hep hayalât ile uğraşmışlardır. Meselâ sembolizmin Türkiye'de mümessilliğini yapan Ahmet Haşim, bu kan ve kıyamette, millet inim inim inlerken, "altın kulelerden kuşlar uçurmuş", her şeye küsüp darılan, tebdil-i vicdan tebdil-i din eden Tevfik Fikret, Âşiyanına çekilerek, şimdi bir Protestan papazı olan oğlu Halûk'a şiirler yazmakla vakit geçirmiştir. Zamanın şairiâzamı Abdülhak Hâmit de, metafizik meselelerle uğraşmış, bir taraftan veremden ölen karısına mersiyeler yazarken, diğer taraftan başka bir kadına aşk mektupları yazmıştır.

Yalnız Âkif'tir ki veremlilerin öksürüğünden, cephelerdeki tekbir seslerine kadar, boylu boyunca bir milleti, bir cemiyeti bütün felâketleriyle birlikte kucaklamıştır.

Âkif'i muasırlarından ayıran diğer bir husus da, hepsinden iyi Arapça, Farsça bildiği hâlde bugünün Türkçesini dahi imrendirecek bir Türkçe ile yazması, konuşmasıdır.

Âkif'in Türkçesi, sıhhatli, sağlam, güzel bir Türkçedir. Servetifünun edip ve şairlerinin Türkçesi gibi, marazlı, frengili Türkçe değil... Bakın şu manzumedeki Türkçemizin güzelliğine:

Birinci Dünya Harbi sıralarındayız. İki arkadaş, harbin neticesi hakkında konuşuyorlar. Bu parça merhumun "Âsım" isimli eserinden alınmıştır:

- Hoca keşfet bakayım bu harbin sonunu.
- Onu Allah bilir amma, acaba var mı sonu?
- Ne demek! Nâmütenâhi mi bu, elbette biter;
Tarafeynin biri ancak deyiversin ki yeter.
- Aklım ermezse de evlât bu işin bitmesine,
İki şeyden biri lâzım...

- O nedir?
- Dinlesene:

İngiliz yok mu, o hain, ya doyup patlamalı,
Yahut aç kalmalıdır, yoksa bizim fal kapalı.

Sonra, semtlerine gelen kırkından sonra azmış bir paşadan bahis açılıyor. İki arkadaş yine konuşuyorlar. Biri, paşayı ve hâlini anlatıyor:

Mütekaid paşalardan biri, üç beş sene var,
Düştü bilmem ne taraftansa bizim semte kadar.
Kimde az çok getirir bir satılık mal varsa,
Kapatıp yaptı beleşten sekiz ev, dört arsa.
Herifin hâli bidayette zararsızcaydı,
Son zamanlarda ne olduysa namazdan caydı.
Ne cemaatte, ne mescidde bizim komşu paşa...

- Olağan şey, sofuluk çıkmadı besbelli başa.
- Derken incelmeye, gençleşmeye kalkıştı.
- Aman!
- Ne aman dinledi, gittikçe hovardam, ne zaman,
Saç sakal tuttu ne hikmetse acayip bir renk;
Kalafatlandı bıyıklar, iki batman bir denk!
Çehre allıklı sabunlarla mücellâ her gün,
Fes yıkık, kelle çıkık, kaş yılışık, göz süzgün;
İğne, boncuk, yakalık, tasma yular... Hepsi tamam
Koçyiğit sanki bunak!..
- Sen de mi şairdin imam?
- Kuşkulandım paşadan, gizlice gittim hanıma;
Dedim: örtün de kızım, gel bakalım gel yanıma.
Zevcinin tavrı acayipleşiyor zannederim,
Sen ne dersin buna bilmem, bana sor bak ne derim:
İşçiniz, sofracınız var mı?
- Evet.
- Kim?
- Eleni
- Şimdi sav!
- Hiç mi sebepsiz
- A kızım dinle beni!
Böyle şeylerde sebep hikmet aranmaz, çabucak
Savabilmektedir iş, yoksa rezalet çıkacak:
Paşa azmış!
- Acaba üstüme gül koklar mı?
- Onu bilmem, gülü koklar mı kocan, yoklar mı?

Nihayet paşa, evlenmeye kalkar. Eleni'yi alacak. Hocaya izinname yazdırmaya gelir. Fakat hoca idealist bir hocadır. Paşaya der ki:

- Defol ordan!
- Hadi yaz kâğıdını!
- Yazmam be, çekil!
- Yazacaksın!
- Yıkıl ordan, sana yok ilmühaber;
Meğer emretmeli rüyâma girip Peygamber!
- Yazma sittin sene, pampin yap elinden geleni;
Yedi gün sonra duyarsın hanım olmuş Eleni.
Hocazadem, sözü çıksın da nihayet herifin,
Bana kah kah diye gülsün mü? Nasılmış keyfin!
- Akdi kim yaptı?
- Açıkgöz mü ararsın ki dolu...
Yalnız gösteren olsun paranın nerde yolu...
O değil, şimdi asıl çattı belânın büyüğü:
Haber aldım, karı kandırmış o sersem hödüğü,
Alıvermiş bütün emlâkini.
- Gerçek mi?
- Evet.
Buna bir çare düşün, gitmesin evler, kerem et.
O çocuklar ne olur sonra?
- Perişan! Ya hanım?
- O da rahmetli anamdan daha safmış be canım!
Söyledim, söyledim, aldırmadı, "vurdum-duymaz"
Sonra mel'un karı kurnaz mı, hakikat kurnaz:
Herif eşşek mi dedin, eşhedübillâh eşşek...
Ağzı karnındaki uşkur düğümünden gevşek!
Bir kıntsın, iki dil döksün o fettan kahbe!
Çare yok, salyası sarkıp diyecek: "Verdim be!"

Aruzla bu kadar kıvrak, bu kadar güzel, bu kadar Türkçe bir şiir ne yazılmıştır, ne de yazılabilir.

Bir kıntsın, iki dil döksün, o fettan kahbe,
Çare yok, salyası akıp diyecek: "Verdim be!"

Şimdi Âkif, halkla bir türlü kaynaşamayan, anlaşamayan münevver tipini alır. Köylüler kendileri köylerine mektep yaptırıyorlar ve hükûmetten muallim istiyorlar. Gelen muallime bir de bakıyorlar ki hayvandan da aşağı bir adam. Kovuyorlar herifi... Hoca bunu duyuyor. Çıkıyor kürsüye: İşin iç yüzünü bilmediği için köylülere: "Hiç

muallim kovulur mu imiş?" diye veriyor, veriştiriyor. Vaaz bitince köylüler hocaya durumu anlatıyorlar:

Köylü cahilse de hayvan mı demektir, ne demek!
Kim teper nîmeti? İnsan meğer olsun eşek...
Koca bir nahiye titreştik, odunsuz yattık.
O büyük mektebi gördün ya kışın biz çattık.
Kimse evlâdını cahil koymak ister mi ayol,
Bize lâzım iki şey var, biri mektep, biri yol.
Neye Türk'ün canı yangın, neye millet geridir;
Anladık biz bunu az çok senelerden beridir.
Sonra baktık ki hükûmetten umup durdukça
Ne mühendis verecekler bize artık, ne hoca.
Para bizden, hoca sizden deyiverdik o zaman,
Çıkagelmez mi bu soysuz, aman Allahım, aman!
Sen oğul, ezbere çaldın bize akşam karayı,
Görmeliydin o muallim denilen maskarayı.
Geberir câmie girmez, ne oruç var, ne namaz,
Gusül abdestini Allah bilir amma tanımaz,
Yelde izler bırakır gezdi mi bir çiş kokusu,
Ebenin teknesi ömründe pisin gördüğü su...
Yola gelmez şehirin soysuzu, yoktur kolayı,
Yanılıp hoşbeş eden oldu mu tınmaz da ayı,
Bir bakar insana yan yan ki, yüz olmuş manda,
Canı yandıkça döner öyle bakar nalbanda..
Bir selâm ver, be herif; ağzın aşınmaz ya... Hayır!
Ne bilir vermeyi hayvan, ne de sen versen alır.
Yağlı yer çeşmeye gitmez, su döker el yıkamaz,
Hele tırnakları bir kazma ki insan bakamaz!
Kafa orman gibi, lâkin o bıyık hep budanır.
Ne ayıptır desen anlar, ne tükürsen utanır...
Tertemiz yerlere kipkirli fotinlerle dalar,
Örtü minder bulanır hepsi, bakarsın çamura...
Su mühendisleri gelmişti, herifler gâvur a,
Neme lâzım bizi incitmediler zerre kadar.
İnan oğlum, daha insaflı imiş çorbacılar.
Tatlı yüz, bal gibi söz... Başka ne ister köylü?!
Adam aldatmayı âlâ biliyor kahpe dölü!
Ne içen vardı, ne seccadeye çizmeyle basan,
Nideyim dinleri bâtılsa herifler insan...
Hiç ayık gezdiği olmaz ya bizim farmasonun,
İçki yüzler suyu, ahlâkını bir bilsen onun!

Âkif işte bu türlü sözde münevverin düşmanıydı. Rahmetli, gösterişi hiç sevmezdi. Görünüşe aldanmaz, her şeyin aslına, esasına bakardı. Hürriyetin ilânındaki o mey-

dan hatiplerinden iğrenirdi. Onlardan birini Safahat'ında şöyle anlatır:

Zaten ilân edilirken işi çakmıştım ya...
Çatlasın hayra yorulmazdı o miskin rüya!
Ne herifler, ne kılıklar, ne nutuklardı, düşün...
.....
Bâbıâli yokuşundan çıkıyordum, baktım:
Yolu boydan boya tutmuş eli bayraklı takım.
Geziyor başların üstünde genizden bir ses.
Çömelip, salya sümük, ağlayadursun herkes,
Ben görür görmez öten zurnayı bir irkildim.
Ay zuhuriye çıkan maskara bildim, bildim.
Değişen bir yeri yok, dinleyemem kim ne dese,
Yine bir kıl keçe altında kapanmış ense.
Yine yıllarca hamamsız ki boyun musmurdar
Yine parmak gibi, âfâka batan tırnaklar,
Yine merdane geçirmiş gibi yatkın bir yüz,
Ki hayâ namına tek ârıza bilmez dümdüz.
Yine bir tatsız alın, yassı burun, basma çene...
Hep o, hiç başka değil, gördüğüm evvelki sene...

Âkif, çığırtkanları değil, hakikî hürriyet ve din mücahitlerini takdir eder. Mandallı Hoca namıyla maruf kahraman bir hoca varmış. Âkif bir şiirinde sürgüne giden hocayı şöyle anlatır:

Başta bir dalgalı fes, tâ tepesinden o ibik,
Cuk oturmuş bakıyor; mavi beş on kat iplik,
Sapı yok, püskülü tutmuş da dışından ibiğe,
Bağlamış sımsıkı "artık bu da kopmaz ya" diye.
Önü çökmüş sarığın, arka taraf vermiş bel;
Çağlıyor, püsküle baktım üzerinden tel tel.
Saçak altında o gözler, uzanan kaşlardan,
İki şimşek dolu gök sanki yanarsın baksan!
Sonra hendekler açılmış gibi kat kat bir alın;
Hani bin parça olur düşmeyegörsün nazarın!
İri burnundan inip savruluyor çifte duman,
El ayak bağlı dururken bu kıyılmaz arslan!
Karayel indiredursun tipi, yağmur, kar kış;
Hoca çıplak, yalınız çok senelerden kalmış,
Yanı yırtmaçlı bir entarisi var sırsıklam,
Akıyor dört eteğinden hani bîçâre adam.
Lâkin aldırdığı yok, hem sövüyor, hem yürüyor,
Göğsünün kılları donmuş o ateş püskürüyor!

Âkif'in Mandallı Hocayı tasviri hakikaten bir şaheser. Bu ne müthiş ifade, bu ne hacimli buluşlar... Nâzım Hikmet'in "Yürüyen Adam" isimli ihtilâlci bir adamın tipini tasvir eden şiiri, bunun yanında yürümez, sadece yerinde sayar. Ne yazık ki inkılâp nesli Âkif'i dindar diye, softa diye okumak zahmetine dahi katlanmıyor. Âkif'i sadece İstiklâl Marşı'nın şairi, Çanakkale şiirinin şairi olarak biliyor... Âkif'in Safahat'ında İstiklâl Marşı'ndan, Çanakkale destanından da büyük, güzel şiirleri vardır.

Yine, ne yazıktır ki yeni nesil,"Varlık" nesli, Orhan Veli gibi şairlerin izindedir. Âkif gibi devlerden bîhaberdir. Orhan Veli'nin "tak takıştır, sür sürüştür" gibi sokak tekerlemelerinden başka bir şey olmayan umumhane şiirleri, yenilerce Âkif'in "Bülbül"ünden "Çanakkale"sinden daha mühimdir (!).

Yeni nesillere, geri bir şarklı olarak gösterilen Âkif, bakın, şark âlemi hakkında ne diyor, şarkı nasıl görüyor, gösteriyor:

"Ne gördün şarkı çok gezdin?" diyorlar, gördüğüm yer yer:
Harap iller; serilmiş hânümanlar, başsız ümmetler,
Yıkılmış köprüler, çökmüş kanallar, yolcusuz yollar;
Buruşmuş çehreler, tersiz alınlar, işlemez kollar.
Bükülmüş beller; incelmiş boyunlar, kaynamaz kanlar,
Düşünmez başlar, aldırmaz yürekler, paslı vicdanlar,
Tegallüpler, esaretler, tahakkümler, mezelletler.
Riyâlar; türlü iğrenç iptilâlar, türlü illetler.
Örümcek bağlamış, tütmez ocaklar; yanmış ormanlar,
Ekinsiz tarlalar, ot basmış evler; küflü harmanlar.
Cemâatsiz imamlar; kirli yüzler, secdesiz başlar.
"Gaza" namıyla dindaş öldüren bîçâre dindaşlar...

İşte, Şark! Bütün iğrençliği, ataleti, miskinliği ile Şark!.. Yine en iyi ifadesini bir şark çocuğu olan Âkif'in kaleminde buluyor.

Âkif bundan sonra şöyle devam ediyor:

Geçerken ağladım geçtim, dururken ağladım durdum,
Duyan yok, ses veren yok, bin perişan yurda başvurdum
Mezarlar, âhiretler, yükselen karşımda dûradûr,
Ne topraktan güler bir yüz, ne göklerden güler bir nûr!
Derinlerden gelir feryadı yüzbinlerce âlâmın,

Ufuklar bir kızıl çember bükük boynunda İslâmın;
Göğüsler hırlayıp durmakta, zincirler daralmakta,
Bunalmış kalmış üç yüz elli milyon cansa gırtlakta...

Müsterih ol ey koca Âkif, beklediğin istediğin nûr doğmuştur. Bahsettiğin o kızıl esaret çemberini mağripten maşrıka, Cava'dan Atlas Okyanusu'na kadar uzanan sahalardaki Müslümanlar kırmışlar, bir kısmını da kırmak üzeredirler. Müsterih ol! Rahat uyu... Senin o mazlum ümmetin ayaklanmış, yeni bir basübadelmevte kavuşmak üzeredir.

GÜLÜNÇ HAKİKATLER

ÖN SÖZ

"Gülünç Hakikatler" *ismi altında neşrettiğimiz bu kitap, daha evvel Serdengeçti mecmualarında aynı başlık altında çıkan fıkralardan, hikâyelerden, nüktelerden meydana gelmiştir. Okuyucunun aklına şöyle bir sual gelebilir: Mademki daha evvel neşredilmiş, ne diye şu kâğıt buhranında, bunlar tekrar ortaya atılıyor? Başka eserlerinizi bastırsanız daha iyi olmaz mıydı? Bu sual yeknazarda doğru ve haklı gibi görünüyorsa da mesele pek de öyle değildir. Bir kere bu fıkraların çoğu, yıllardır devamlı surette aranılan, bir türlü ele geçmeyen Serdengeçti'nin eski sayılarından aynen alınmıştır. İkincisi mecmualarda çıkmayan bazı fıkra ve buluşları da kitaba ilâve etmiş bulunuyoruz. Bunlardan daha mühim olan bir husus da, mecmuamızda en çok okunan, dilden dile, elden ele dolaşan kısmın "Gülünç Hakikatler" adı altında çıkan, fıkralar, espriler olduğunu biliyoruz.*

Gerçi bu fıkraların çoğu o zamanki hâdiselerden mülhem olarak yazılmış, bugün o eski canlılığını kaybetmiştir, ama, hem "o zamanki hâdiseler" dediğimiz zaman çok eski bir zaman değildir, hâlâ bu hâdiseler hafızalarda yaşamaktadır hem de bu fıkraların ekserisi, zaman denilen silindirin önünde ezilmeyecek kadar insanoğlunun ezelî ebedî zaaflarına temas etmektedir. Arkadaşlarımızın ve okuyucularımızın "Şu, Gülünç Hakikatler sütununda neşrettiğiniz fıkraları bir kitap hâlinde toplasanıza" yolundaki arzularına uyarak bu kitabı neşretmiş bulunuyoruz. Teşebbüs ve gayret bizden, tevfik ve tesir Allahtandır.

Serdengeçti

SAĞIRLAR BİLE

Allah etmesin, Serdengeçtilerde paradan yana derman kalmaz veyahut devletten ferman çıkmaz da Serdengeçti'yi çıkaramazsak, arkadaşımız Osman Yüksel, gelecek sayımızda neşredeceğimiz makaleleri Ankara'da Çankaya'nın yakınında, "Deliler Tepesi" denilen mevkide yüksek sesle okuyacaktır. Arkadaşımızın öyle kısa boylu olduğuna bakmayın. Yeri göğü dolduran, donduran bir sesi vardır. Dinleyici hâline geçecek okuyucularımız merak etmesinler. Bu sesi sağırlar bile duyacaktır.

Çocuk mu Yetiştiriyoruz, Köpek mi?

Yine Serdengeçti'nin üç defa tekrar tekrar basılan, o zamanlar dillere destan olan 1. sayısında bir makalenin başlığı şöyledir:

"Çocuklarımız her hafta radyoda Ayşe Ablanın başkanlığı altında kopiller gibi hep bir ağızdan havlatılıyor!.. Bu ne rezalet! İnsan mı yetiştiriyoruz, köpek mi?"

Değişmeyen Zihniyet

Yine inkılâptan, inkılâpçılıktan bahsediliyordu. Serdengeçti, sanki ne oldu, "âlem yine o âlem, devran yine ol devran" diye söze başladı:

"Lâ teşbih, tenbellik bakımından tekkelerin yerini birer kumarhane olan kulüpler, kahveler aldı. Hızır Aleyhisselâm yerini piyango gişelerine, at koşularına, poker

masalarına bıraktı. Yeşil Türbe'yi kapattık Mavi Gişe'yi açtık. Falcı kadını kaldırdık, yerine Müzeyyen Ablayı oturttuk. Ne yaptık, neyi değiştirdik?! Sadece kelimeleri... Mukadderat, alın yazısı, kader gibi orta zaman kelimelerinin yerini şans, talih, sürpriz aldı.

Maziyi yıktık, böylece asrî olduk, çıktık..."

Tek Yüzlü Hakikat, İki Yüzlü Para

Serdengeçti'nin ilk sayısında şöyle bir ilân var :

Muhterem okuyucularımız: Serdengeçti, bin bir müşkülât içinde çıkabildi. Günlerce kapı kapı, matbaa matbaa, şehir şehir dolaştık. Karşılaştığımız zorlukları yazsak koskoca bir kitap olur. Çok şükür Allahın yardımıyla şimdi çıkmış bulunuyoruz. Bir sürü acı hakikatler var! Bunları behemehâl söylememiz, yazmamız icap ediyor. Bildiğimizi, gördüğümüzü cesaretle söyleyeceğiz. Bize bu yolda, hak ve hakikat yolunda yardım ediniz. Serdengeçti'ye abone olunuz.. Ne yazıktır ki tek yüzlü hakikatin meydana çıkması için bile, şu iki yüzlü lânet paraya ihtiyacı var.

Marko Paşa Kimmiş?

Bir zamanlar çok sürüm yapan ve dedikodulara sebep olan komünist Sabahaddin Ali tarafından Marko Paşa isminde bir gazete çıkarılıyordu. Serdengeçti ona şu başlıkla ağır bir cevap vermiş, mahkemelik olmuşlardı:

"Marko Paşa, adından da anlaşılacağı üzere Türk değildir. Sovyet üniforması giymiş bir Rus emirberidir."

İhtisas Hastalığı

Zamanımızın adamları asrımızı türlü türlü tarif ederler. Makine asrı, elektrik asrı, atom asrı gibi... Bize kalırsa asrımızı ihtisas asrı diye tarif etmek daha doğru olacak. İhtisas, mütehassıs dendi mi akan sular duruyor.

Meselâ karnınız ağrıyor, dahiliye mütehassısına gidiyorsunuz. Sizi muayene eden doktor, "efendim, ben yalnız mide üzerinde çalışıyorum; bağırsaklardan anlamam" diyor. Bağırsak mütehassısına gidiyorsunuz; o da, "ben kalın bağırsaklardan anlamam, ince bağırsak mütehassısıyım."

İş o kadar incelmiş ki... Her şeyde böyle... Ciğerin içine bakan başka, dışına bakan başka, karasının mütehassısı başka, akının başka...

Bir kere hasta olmayagörün idrarınız mı alınmaz, kanınız mı, canınız mı? İş bu tempoda giderse insan bedeninde ne kadar hücre varsa, her hücrenin ayrı mütehassısı olacak.

Bir gün doktor tabelâlarında şöyle şeyler görürsek şaşmayalım:

Birinci sınıf sağ burun deliği mütehassısı.
Amerika'dan diplomalı tırnak mütehassısı.
Göz kapağı ve kirpikler mütehassısı.
İlâahiri...

Küçük Küçük, Kibar Kibar Hırsızlıklar

Bakkaldan bir şey alıyorsunuz. Ekseriya yanınızda bozuk para bulunmaz. Bakkal da, "bozuk yok" diye asgarî 35 kuruş noksan verecektir size. Sebzecisi de, kasabı da öyle...

Paranızın üzerini kazara sayıp eksik aldığınızın farkına varır, her gün tekerrür eden bu kırım kırım hırsızlığa kızar da yüzünüz kızara kızara paranın üstünü isterseniz, alacağınız cevap, verdiğiniz para kadar hazır ve peşindir: "Efendim, bozuk para yok." Bu sefer sanki kabahat sizde imiş gibi siz bozulursunuz. Hele kalabalık yerlerde, meselâ sinemalarda, o gişelerde o küçük küçük bayancıkların bu işte hünerlerine diyecek yok!

Millet gişelerin önünde kuyruk olmuş bekliyor. Artık o kadar adamın içinde şakır şakır para sayıp, "bayan 3 kuruş, 5 kuruş eksik.." diyemezsiniz ya. Haydi 35 kuruş ne olacak diyelim... Teklif mi var... Ama siz bir kuruş noksan verdiniz mi bilet kesilmez...

Amerika'da bunun istatistiğini yapmışlar. Neticede bu noksanlıklar % 80 garson ve gişe memurlarının lehine imiş. Demek ki bu işte yanılmadan ziyade, bir kasıt var. Küçük küçük, damla damla, hırsızlık ve hırsızlardır bunlar... Aynı zihniyette ve karakterde olan insanları, daha büyük işlerin başına koyun, iş hacmine ve istismar sahasına göre bunların hırsızlıkları da artar...

Sayın Bayanlar ve Köpekleri

Yenişehir'de dikkatle dolaşan bir kimse belki insan kadar köpek görür. Her bayanın yanında bir köpek? Apartman katlarında köpek... Balkonlarda köpek... Hem de ne köpekler... Koca koca kurt gibi erkek köpekler...

Bu köpekler bayanlarına kocalarından çok daha sadıktırlar. Bayanların köpeklerine karşı hissiyatları da öyle... Kocasız dururlar köpeksiz duramazlar.

İstatistik Genel Müdürlüğünden bir ricamız var. Gelecek nüfus sayımlarında cetvellere bir hane daha açılsın. Çocuklardan orijini köpek olanlar bir tarafa, insan olanlar diğer tarafa yazılsın. İşte o zaman çocukların Ankara Radyosunda neden kopiller gibi havladıkları daha iyi anlaşılır.

Kadın Aklı

Bay S. nin karısı çok muktesit bir hanımdı. Yine kocası bir gün pahalılıktan bahsediyor, hatta telgraflara dahi zam yapılacağını söylüyordu. Bunu duyan muktesit ve tedbirli karısı "Aman bey! dedi, mademki telgraflar da pahalanacakmış; ne kadar telgrafın varsa şimdiden çek de sonra fazla para vermeyelim."

Zati Sungur

Sıfır numara iki muhalif konuşuyor, mevcut nizamı çekiştirip duruyorlardı. Biri: "25 yılda ne yaptık; dünya çapında bir insan bile yetiştiremedik. Beynelmilel bir adam yetişti; o da hokkabaz!"

Arkadaşı gülerek cevap verdi:

- Ya, profesyonel dalkavuğu unutuyorsun?!

- O da kim?

- Canım, şu ağzının sağ yanıyla Kur'an okuyup, sol yanıyla kızıl ıslıklar çalan zatı bilmiyor musun?

- Hımmm...

Hasan Âli Yücel'in Duası

Seçim sıralarında İzmirliler, millî türkülerle Kırbelini Ali dayı türküsüyle milletvekilleri bulunan H. Âli Yücel'i

içten bir tezahüratla karşılamış ve uğurlamışlardı. Bay Yücel, o gün halkın kendisine gösterdiği teveccühten fevkalâde mütehassisti. Ankara'ya, evlerine geç vakit dönebildiler. Vekil-i âli çok heyecanlı idi. Odasına yavaşça girdi. Baktı, oğlu Can'la, kızı Cânan uyuyordu. Fakat onu çoktan ilgilendiren şey, ne ev, ne bark, ne de evlâd ü ayâl idi. O, bambaşka şeyler düşünüyor, sarsıntılar geçiriyordu. Şimale dönerek -çünkü kıbleyi çoktan değiştirmiştitıpkı tekkede olduğu gibi iki dizinin üzerine çöktü. Yücel şöyle yalvarıyordu:

Câni cânanı bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek makamımdan beni dünyada cüdâ!

Bunu tekrar tekrar söylüyordu. Ansızın gaipten bir sada, bir nida işitti!.. Bu ses ona: "Ey sadık kulum! Sen daha âli, daha yüksek makamlara lâyıksın!" diyordu. Yücel hemen secdelere kapandı; bayıldı.

Sabah olup da ayıldığı zaman baktı ki kapısının önünde her zaman emrine amade bulunan vekillik otomobili yok. Yücel şaşırdı ve işte o zaman gazetelere, radyolara kadar akseden meşhur sayıklamasına başladı: "O vekil ben miyim, ben değil miyim?".

Not: *Rahmetli Mareşal, Demokrat Parti'nin kuruluşu sırasında: "Memlekette komünistliğin alıp yürüdüğünü, bu hususta Halk Partisi Maarif Vekillerinden birini ikaz ettiğini söylemiş, bunun üzerine o zaman Maarif Vekili bulunan Hasan Âli Yücel iktidar gazetelerinde ve Devlet Radyosunda "O Vekil ben miyim?" diye Mareşal'den sormuş, rahmetli Kenan Öner de "Evet, o Vekil sensin" demiş, iş mahkemeye intikal etmişti. O zamanlar Öner-Yücel davası diye ortalığı dolduran mesele böyle başlamış, K. Öner davayı kazanınca Yücel, Vekillikten düşmüştür. İşte bu fıkra o sırada kaleme alınmıştır.*

Diş ve Tırnak

Görenler söylüyor: Eski Maarif Vekili Hasan Âli Yücel tırnak uzatıyormuş.

Ne yapsın adamcağız, bütün mücadele silâhlarını kaybetmiş bulunuyor. Anlaşılan mücadeleye tırnaklarıyla devam edecek. Öner dişli, Yücel tırnaklı... Bakalım diş mi galip gelecek, tırnak mı?!..

Falih Rıfkı Türkçü Olmuş(!)

"Ulus" ta Fatay, Öner-Yücel davasında dinlenen bir şahidin, "Ben Türkçü olduğum için tevkif edildiğim zaman" ifadesine dokunarak "Bu memlekette bunu da mı duyacaktık; biz de Türkçüyüz; Türkçülük, Türk Milliyetçiliğinin göbek adıdır" diyor. Doğrusu biz de aynı hayret içindeyiz. Bir gün gelip Bay Atay'ın "Türkçü" olduğunu da mı duyacaktık?

Türkçülük, milliyetçiliğin göbek adıymış! Allah Allah! Biz de Fatay'ın göbek taşından bahsedeceğini sanıyorduk.

Mamafih sayın yazar göbek adı koymakta, damgalamakta üstattır.

Bundan 3 sene evvel H. Âli Yücel-Nevzat Tandoğan - F. Rıfkı Atay... Bu üçlerin teşkil ettiği ittifak-ı müsellesin gazabına uğrayarak sırf Türkçü olduğumuz için tevkif edilmiş, nezaret altına alınmıştık. Bu hareketin diplomasi tarafını Yücel, neşriyat ve propaganda cihetini Atay idare ediyor; gestapoloğunu da N. Tandoğan yapıyordu. F. Rıfkı Atay tam bu fırsattan istifade ederek devletin resmî gazetesinde, milliyetçi Türk gençliğine, Moskova ağzıyla Gardist, Troçkist, Faşist... gibi türlü isnat ve iftiralar yağdırıyordu. Hâdiselerle söylenen ve yazılanlar arasında öyle bir tezat ve uçurum vardı ki, bu uçurumu kimimiz küfürle, kimimiz sükûtla, kimimiz de kahkaha ile dolduruyorduk. Ben de mütemadiyen gülüyordum.

Bir gün arkadaşlara : "Gelin bugün bizim isim günümüz olsun; F. Rıfkının sayesinde Gardist, Troçkist, faşist olduk. Bir merasim yapalım. Mahut başmuharrir de bizim vaftiz babamız olsun," dedim. Biz böyle şakalaşırken bir de baktık ki bizim üç ahbap çavuşlar geliyor: Atay-Yücel-Tandoğan... İşte bunlar, mahkemelerden evvel işi pişiren, şişiren, günün fırsatçı politikacılarıydı.

"Dağ Başını Duman Almış!"

Gazete ve dergilerde bir münakaşadır gidiyor: "Dağ başını duman almış" şarkısı Cumhuriyet Halk Partisinin malı olabilir mi, olamaz mı?

Halkçılar diyorlar ki: Bu türkü Atatürk'ündür.. Partimizin kurucusu da Atatürk olduğuna göre bu türkü bizo

aittir. Diğer taraftan Demokratlar, "Ne münasebet!" diyorlar, "bu türkü millete mal olmuştur, milletin malıdır, hürriyet, kurtuluş mücadelesinin şarkısıdır. Bu, C. H. Partisinden ziyade bize yakışır." Doğrusu ya biz demokrasi ve hürriyet mücadelesinin, türkülere, şarkılara kadar sirayet edeceğini bilmiyorduk. Memleketin bin bir dert ve sefalet içinde süründüğü şu anda böyle şeyleri ciddiye alıp, münakaşa edenlerin, muhakkak akıllarından zoru olsa gerek. Fakat mademki bu işi ciddiye almış, mesele hâline getirmişler. Biz de bu hususta görüşümüzü açıklayalım.

Bize kalırsa bu şarkı Halk Partisi'nin malı olmalıdır. Çünkü Halk Partisi, hele onun içinden bazıları başa yazmaya, başa geçmeye, başa oturmaya pek meraklıdırlar. Mahut başmuharirleri gibi... Dağın başını da onlar alsın, bitsin...

Öteden beri Atatürk'ün şu türküyü çok sevdiği söylenir:

Asmalarda üzüm
Yosmalarda gözüm
Biraz daha büyürsem
Çapkınlıkta gözüm

Bunu da az bir değişiklikle Demokrat Parti benimsesin, böylece kavga da bitsin:

Asmalarda üzüm
Yosmalarda gözüm
Biraz daha büyürsem
Sandalyede gözüm

Kuyruk Acısıymış!

Birtakım mahlûklar var: Sesleri zaman zaman kulaklarımıza kadar geliyor. Biz güya fakülte hakkındaki yazılarımızı bu fakülteden kovulduğumuz için yazmışız. Kuyruğumuza basmışlar, kuyruğumuz yok ki acısın. Sonra biz bu yazıyı hemen fakülteyi bitirmek üzere iken yazdık ve bu yazı üzerine tardolunduk. Herkesin malûmu olan bu hakikatleri birtakım kuyruklu, kulaklı, boynuzlu mahlûklar tahrif edip duruyorlar. Biz Allah, Millet, Vatan yolunda, davamız yolunda, diplomadan değil, serden bile geçen insanlarız.

Atatürk ve Köylü

Atatürk, Trakya'da maiyeti ile beraber dolaşıyormuş. Yolda çift süren yaşlıca bir köylüye rastlamışlar. Atatürk, bu vatandaşa sormuş:

- Sen Kemal Paşa'yı tanır mısın?

Köylü:

- Gözümle görmüş gibi biliyorum: Ak sakallı, nûranî yüzlü, kimseyi incitmez, beş vakit namazında bir zat! demiş.

Atatürk'ün yanındakiler gülmüşler: "Paşam, bildirelim mi?" demişler. Atatürk:

- Dokunmayın adamcağıza, varsın öyle bilsin. Köylünün hayalini bozmayalım.

Bizim dinsizler, bu kadar inceliğe bâri riayet etseler...

Atatürk Ne Demiş?!

3 Mayıs 1944 nümayişlerinde emniyete alınmıştık. Hamdolsun o zamandan beri emniyet altındayız ya! O zaman, vaktiyle Atatürk'ün yanında hizmet etmiş sivil polislerden biri anlatmıştı:

"Bir gün Atatürk yine o meşhur âlemlerinden birini yaşıyor, yaşatıyordu. Salona büyük bir masa kurulmuştu. Ata hem içiyor, hem konuşuyordu. Bir aralık durdu, etrafındakilere: "Söyleyin bakalım, bu millet ben öldükten sonra hakkımda ne diyecek?"

Hâzırun sıra ile sorguya çekildi. Kimi münci, kimi dâhi, kimi bu milleti ve bu vatanı yoktan var eden insan demişler. Hatta Allah'a, peygambere kadar yol alan olmuş. Atatürk gülmüş, "hayır, demiş, hayır... Hiçbiriniz bilemediniz. Bakın ne diyecek bu millet benim hakkımda... Bu adamın etrafını böyle pu.. pe.. takımı sarmasaydı memlekete daha çok hizmetler yapacaktı."

Atatürk'ün bu sözü üzerine etraftan öylesine bir alkış kopmuş ki Ata'nın elindeki kadeh düşmüş!.

Doğrusu Ne Bağlılık!

Atatürk, Dolmabahçe Sarayı'nda hasta yatıyor.. Onun ölümünü dört gözle bekleyen, Reisicumhur sevdasına kapılan birisi, yanına diğer vekillerden birkaçını da alarak

Ata'yı ziyarete gider. Atatürk bunların geldiğini görünce: "Eşekler, siz mi geldiniz?" der.

Bunun üzerine devletlû Bakanlarımız, birbirlerinin yüzüne bakarak, "Bizi tanıdı, bizi tanıdı" diye sevinirler...

Atatürk ve Reşit Galip

Bir mecliste Atatürk'le Reşit Galip, münakaşaya tutuşmuşlar. Atatürk Atatürk, ama öteki de yenir yutulur, öyle kolayca sırtı yere geliveren adamlardan değil.. Ata bir aralık kızar. Reşit Galip'e, "Kalk buradan" deyince Reşit Galip, "Paşa paşa, bu masa milletin masasıdır, sen beni buradan kaldıramazsın.." der. Bunun üzerine Atatürk öfkelenir, kendisi kalkar gider...

Aradan bir hayli zaman geçtikten sonra barışırlar. Yine yan yana oturup münakaşaya başlarlar. Masanın etrafında daha birçok kimseler varmış. Atatürk emretmiş: "Bana dışarıdan iki kuvvetli nefer çağırın!" Çağırmışlar. Ata, neferlere Reşit Galip'i göstererek: "Kaldırın bu adamı" der. Neferler kaldırırlar. "İndirin" der, indirirler. Atatürk, Reşit Galip'e: "Gördün mü, der, biz adamı nasıl kaldırırız!"

Konya ve İnkılâplar

İnkılâp edebiyatında, devrimcilerin dilinde "Konya" dendi mi, hemen irtica akla gelir. Hâlbuki bu toprakta dünyanın en büyük gerçek inkılâpçılarından biri yatmaktadır. Bizim Serdengeçti, Konya'yı çok sever. Kendisine "Konya ve Konyalı hakkında ne düşünüyorsunuz?" diye sual soran bir arkadaşına:

- Konya'nın her kuvvetli varlık gibi kendini saydıran, kabul ettiren, hükmeden bir ruhu vardır. Konyalı benzemez, benzetir. Uymaz, uydurur. Şu güya keçe şapkalara bakınız. Ufak bir kıvrıntı ile eski keçe külâhlar şapka oluvermiş. Denilebilir ki Konya inkılâba değil, inkılâp Konya'ya uymuştur.

Atatürk ve Kanun

Atatürk'ün ölümünü duyan eski bir hoca, başına sarığı sardığı gibi sokağa fırlar. Polisler adamı hemen tutar

karakola götürürler. Hoca hayretler içinde "lâhavle" çeker, "Yahu, Kemal Paşa ölmedi mi?" der.

Bale Mektebi

Bir hayli zaman oluyor. Londra'dan mütehassıs getirilerek İstanbul'da bir "Bale Mektebi" yani baldırıçıplaklar mektebi açıldı. Burada çocuklarımız daha küçük yaştan itibaren vücutlarını nasıl soyarak para kazanacaklarını, nasıl kırıtıp, göbek atacaklarını öğrenecekler. Yanılmıyorsam bu mektep, pardon okul, resmen Millî Eğitim Bakanlığına bağlı imiş. Biz Maarif Vekâletinin gençliğin ilim ve terbiyesiyle uğraştığını sanıyorduk. Meğer talim-terbiyeye uygun daha ne mühim vazifeleri varmış!..

Türkiye Şarapçılık Merkezi Oluyor

Türkiye'de beynelmilel bir kongre toplandı. O da şarapçılık kongresi.. Anlaşılan bizimkiler her şeyde, herkesten geri kaldık, hiç olmazsa şarapçılıkta başı alalım diyorlar. Tevekkeli değil, Ankara otobüs duraklarına levhalar yapılmış! Yağlı boya ile yapılmış olan bu büyük levhalar, Ankara Şarabının reklâmını yapıyor -Bu fıkranın çıktığı tarihte öyleydi- Aman Allahım ne manzaralar, ne manzaralar?! Doğrusu görülmeye değer. Levhanın bir köşesinde Ankara'nın meşhur tiftik keçisi ağzına üzüm salkımını almış, sarhoş olmuş... Boynuzlar aşağıda, ayaklar yukarıda... Hemen onun yanında, Ankara'nın meşhur kedileri... Onlar da sarhoş! Ömer Hayyam ve Bekri Mustafa'ya bile taş çıkartacak manzaralar... Kediler kendinden geçmiş, şarap kadehlerini devirmişler, kuyruklarını dikmişler... Önlerine fare çıksa göremeyecekler.

Bunları görünce, "eh ne olacak, dedim, zaten bu rejimin temeli şarapla yoğrulmuş!"

Şu manzaralar kadar, gittiğimiz yolu, tuttuğumuz işi gösteren başka hangi manzara var...

Başka memleketlerde içkiyi yalnız insanlar içer. Türkiye'de keçilere, kedilere varıncaya kadar herkes ve herşey sarhoş!

Allah sonumuzu hayırlı etsin...

Kravat Meselesi

Bizim Serdengeçti, kelimenin her iki manasıyla "garip" bir adamdır. Hayatında bir kerrecik olsun kravat takmamış, palto giymemiş, içki içmemiş, ilâahiri..

Fakültede bir gün arkadaşları onu sıkıştırırlar. Bunlar arasında kızlar da var. "Etme Osman, ne olursun, bir kerecik olsun kravat tak... Bizim hatırımız için.."

Osman, "şimdiye kadar ben neyi taktım ki kravatı takayım, vazgeçin bu sevdadan" dediyse de kâr etmez. Takacaksın da takacaksın... Bakar ki olacak şey değil bu. "Peki" der, söz verir; yarın sabah Fakülteye kravatlı gelecek.

Fakültenin bir başından öbür başına bu haber yayılır: "Hani felsefede şu karışık saçlı Osman var ya, o kravat takacakmış!"

Sabah olur. Arkadaşları Osman'ı beklemedeler.

Bir de bakarlar ki seninkisi yine kravatsız, baş açık, sine üryan çıkar gelir.

Arkadaşları: Aşk olsun, sen erkek adamsın, sözünün erisin, hani kravat?!"

– Taktım canım, taktım.. Bakın işte...

Osman takmış, takmış; ama neresine... Kravatı donuna bağlayıvermiş! Bir kahkahadır gider... Yasak bölgelere yakın bir yere bağlamış olmasa erkek kız, hepsi Osman'ın kravatını yoklayacaklar!

Bunun üzerine arkadaşı Arif Emre, Osman Yüksel için bir şiir yazar. Palto giymez, şunu yapmaz, bunu yapmaz, dedikten sonra sözü kravata getirerek şiirini şu iki mısra ile bitirir:

Kravat takmaz desem, istisnalıdır,
Ya kuşak yapmıştır ondan, ya donuna bağlıdır.

Pul Fıkrası

Serdengeçti'nin üçüncü sayısını Konya'da basan matbaa, sonradan çekindi. Mecmuaları kırmadan ceride halinde dışarıya attı, "Alın, dedi, ne yaparsanız yapın, bu mecmuayı matbaada daha fazla tutamam!"

Ne yapalım, neyleyelim... Bir araba tuttuk. Talebe çocuklardan birinin evine taşıdık. İki gün içinde talebelerle birlikte binlerce mecmuayı kırdık, dürdük, büktük...

Serdengeçti de dergilerin üzerine abonelerin adreslerini yazıyor, bir taraftan da pul yapıştırıyordu. Hani o üstünde 20 paralık insan fotoğrafı bulunan pullardan. Fakat pullar bir türlü yapışmıyordu. Serdengeçti evvelâ kızdı, sonra aklına tuhaf bir şey gelmiş olacak ki güldü. Pulun üzerine vurarak, "Be mübarek, dedi, sandalyeye yapıştığın gibi yapışsana!"

Dokunulmazlık

Mebus - saylav - milletvekillerinin eski tabirle teşriî masuniyet, yeni deyimiyle "dokunulmazlık" diye gayet kıymetli bir şeyleri var.

Adamlar kendilerini "mukaddes" sanıyorlar; onlara kimse dokunamaz. Fakat onlar herkese istedikleri gibi dokunurlar. Milletvekillerimiz kendilerini "Matbuat Kanunu", "Dokunulmazlık Kanunu" gibi kanunlarla sur içine almışlar. Alimallah Cengiz'in orduları gelse, bu suru yıkamaz. O kanun onlara dokunmuyor ama, bizlere çok dokunuyor doğrusu... Sonra Meclis'te öyle adamlar var ki, insan dokunmadan edemiyor. Meselâ şu H. Âli Yücel, Falih Rıfkı gibiler. Gel, sen bunlara dokunmadan geç de sana yiğit diyeyim.

Dağ Bir Fare Doğurdu!

Uzun zamandan beri gazetelerde, mecmualarda konuşulan bir mesele var: Din meselesi. Halk din istiyor, din dersleri konulmasını istiyor. Milletvekili olan mebuslarımızın ekserisi de bu düşüncede. Meclis'te hararetli münakaşalar oluyor. Millet dört gözle bekliyor. Muhakkak bir şey olması lâzım. Nihayet olan oluyor. Koskoca bir dağ fare doğuruyor...

Evvelâ İmam - Hatip Okulu açılıp idaresi Diyanet İşleri Reisliğine verilecekken bundan vazgeçiliyor, koskoca mektepler indiriliyor kursa... Millî Eğitim Bakanlığı İmam - Hatip Kursları açacakmış... Hani var gibi, yok gibi bir şey. Bu kurslara hem kimleri alacakmışlar biliyor musunuz? Askerliğini yapmış, ortaokulu bitirmiş gençler! Vay babam vay!

Yahu akıl var, yakın var! Hiç askerliğini yapmış, ortaokulu bitirmiş bir genç, hiçbir istikbal vadetmeyen böyle bir yere girer mi?

Oldu olacak, bâri bu kursa devam edeceklerin renkleri, boyları bosları, hatta isimleri için de şartlar konsun... Meselâ densin ki bu kurslara, ancak gözleri kara, boyu 1.70 cm. kilosu bilmem ne kadar, adı Şükrü - Başbakanımızın ismi, Saraçoğlu'nun - olanlar girebilecek!..

İlkokullarda okutulacak din derslerine gelince, bizim işgüzar milletvekillerimiz onu da şöyle kıvırıverdiler:

1. Din dersleri ilkokulların yalnız 4-5. sınıflarında okutulacak... O da şu şartlarla:

a) Çocukların velileri isterse,

b) Çocukların canı isterse...

Çocukların ders yerine oyunu tercih edecekleri belli bir şey... Görülüyor ki C.H.P. nin seçim ve rey mülâhazalarıyla giriştiği bu teşebbüste hüsnüniyetin "H"si bile yok.

Yahu, siz kimi aldatıyor, atlatıyorsunuz kimi? Millet bu kadar aptal mı?

Hem de bu dersleri kimler okutacak bilir misiniz? Hani "Allah" kelimesini ancak sevgililerine yazdıkları mektuplarda "Allah aşkına" diye kullanan, tırnağı manikürlü, dudağı boyalı, uzun ökçeli, kısa saçlı, boyuna kırıtan, sırıtan bayancıklar var ya, işte onlar...

Anıt-Kabir

Atatürk'ün Anıt-Kabrinde gençler çalışıyormuş; gazeteler yazmıştı. Bizim Serdengeçti'ye sordular:

Sen genç değil misin; niye Anıt-Kabirde çalışmıyorsun?

O da şöyle bir cevap verdi:

- Vallahi hapishanelerden bana aman zaman yok... İnşallah ikinci AnıtKabirde canla başla çalışırım.

Kervancı Profesör

Bir profesör var... Öteden beri ne deyip ne koduğunu kendisi de bilmez. Eskiden bir damla aklı vardı. Onu da son Fransa seyahatinde Paris'te bırakıp gelmiş galiba... Bazen biz de vakit geçirmek için Hukuk Fakültesindeki derslerine giderdik. Sayın profesörümüz derslerine "Kadının örekesiyle" başlar, "Erkeğin mızrağıyla" bitirirdi ve sonra ilâve ederdi: "Roma'da bunun her ikisi de mukaddestir" derdi. Talebe

milleti bu türlü konuşmalara bayılırdı. Gürültü, kahkaha gırla giderdi. Bu sefer seninki kızar, bağırır çağırır, sonra da talebeye "aklının olup olmadığı" hakkında sualler tevcih ederdi. "Eğer hâlâ bir parça aklım varsa... Onu da siz aldınız" derdi. Profesörümüzün imtihan şekli, talebeye not verme tarzı da acayipliğin, muvazenesizliğin ta kendisi idi. Meselâ bir sene kim ne bilirse bilsin, hangi talebe ne kadar çalışırsa çalışsın, 5.5 üzerinden not verir. Gelecek sene bilene, bilmeyene "10" verirdi. Hazretin aklı olmadığı o zamandan belli idi ama meğer yalnız aklı değil, daha birçok şeyleri de yokmuş...

Talebelerinden biri anlatıyordu:

Bir gün bu edepli irfanlı hocamız talebelerle birlikte yemek yiyor, bir taraftan da boyuna anlatıyormuş. Söz, şarktan, şark hizmetinden açılmış, bu vesile ile başından geçen şu hâdiseyi anlatmış:

"Bir gün Şarkta katırla seyahat ediyordum. Yol çok çetindi. Bindiğim katır bir yere geldi durdu. "Deh" derim gitmez, bağırırım gitmez. Gitmez Allah gitmez. O zaman aklıma bir şey geldi. Anladım ki bu katırın bir derdi var, alışkınmış kör olası. Hemen derdine derman olduk. Bu sefer seninkinin öyle bir gidişi var ki... İşte çocuklar kervanı bu suretle yürüttük..." demiş, talebeler utançlarından kıpkırmızı olmuşlar.

Atatürk'ü hiç ağzından düşürmeyen bu zat, şimdi de solcuların davasını üzerine almış bulunuyor. Şu Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinde kızıl tahrikler yapan "Üç Öğretim Üyesi" nin davasını... Bizim sol gruplar, sağı solu belli olmayan bu zatın kafasına sokulmuşlar: "Derdimize derman sensin" demişler. O da bu yaştan sonra yine kervanı yürütmeye kalkmış...

Sayın profesöre şunu hatırlatırız ki, bu sefer kervanın ipi elinde değil. Bu kervan Kars ve Ardahan yolu ile Moskova'ya gitmektedir.

100.000'likler Kalkıyor!

Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi, aynı zamanda enstitülerinin çokluğu ile de meşhurdur. Burada kuyruğuna "Loji" takılmış, tam 28 tane enstitü vardır.

Hindoloji, Sinoloji, Hungaroloji, Etnoloji, Sumeroloji, Hititoloji, ilâahiri... Tek kelime ile israfoloji...

Bunların çoğunda bir veya iki talebe vardır. Bu bir iki talebeye mukabil yabancı memleketlerden celp edilmiş yüzlerce lira alan profesörler, doçentler, asistanlar, kütüphane müdürleri v.s. Dört yılda, bir talebe, devlete birkaç yüz bin liraya mal oluyor.

Okuyucularımız hatırlayacaklardır. Bu mesele üzerinde "Bir Fakültenin İçyüzü" yazımızla biz durmuştuk. Birçok gürültülere sebep olan bu yazımız, o zaman C.H. Partisi grubuna kadar sirayet etmiş, heyecanlı münakaşalara sebep olmuştu. Fakat mükâfat olarak bizi Fakülteden atıverdiler, üstelik bir de mahkemeye verdiler. Şimdi de aynı şeyi bizim Serdengeçti'nin sayfasını okurcasına Büyük Millet Meclisi yapıyor. Bu lüzumsuz, talebesi ve talibi olmayan enstitülerden bir kısmını kaldırıyor, bazılarının tahsisatını kısıyor. Komünistlik propagandası yapan öğretmenlerden birkaçını da mahkemeye vermiş bulunuyor. Bizi de şahit olarak çağırıyorlar. Doğrusu hayırlı gelişmeler var. Dün sanıktık, bugün tanık olduk. Gerçi bu yüzden fakülteden kovulduk, altı ay hapishanede yattık ama, olsun. Koskoca hükûmet merkezinin ortasına yerleşmiş kızıl arı yuvasını çökerttik. İhanet ve israf şebekelerinin dağılmasına vesile olduk.

Bu Memleket Nasıl Kalkınır?

Gençler bir araya gelmişler, memleketin kalkınması üzerinde konuşuyorlardı. Bu memleket nasıl kalkınır? İşin, kimi siyaset ve particilik tarafını tuttu, kimi iktisat, kimi ahlâk... Münakaşanın bir türlü sonu gelmiyordu. Nihayet Serdengeçti de söze karıştı: "Bugün, dedi, milletimizin omuzlarına çöken yük hakikaten çok ağırdır. Bu yükü sırtından atmak, doğrulup kalkınabilmek için tek çare var: O da, "Ulus" gazetesinin sık sık acı bir kayıptan bahsetmesi. Siyah çerçevelerle çıkması, "5" dakika sükûtçularının Hacıbayram Camiinin dışında her gün beklemeleri lâzım.

Meğer Hasan Âli Bir Değil İki Defa Sıfırmış!

İlk tedrisat müfettişlerinden biri anlatıyordu:

"Hasanoğlan Köy Enstitüsündeyiz. O sırada Maarif Vekili H. Âli Yücel çıkageldi. Hemen bizi etrafına topladı.

Yorgun olduğunu, 5-6 gün burada enstitüde (malikânesinde) dinlenmek istediğini söyledi ve anlatmaya başladı:

"Biliyor musunuz arkadaşlar, bu enstitüler için ne kadar uğraşıyorum. Gördüğünüz şu binalar nasıl yapıldı, parası nasıl temin edildi?! Bana, şef parayı veriyor, sen de yapıyorsun, yaptırıyorsun, ne var bunda diyorlar. İş asıl o paraları alabilmekte. Vaktiyle bu binalar için Meclis'ten 40 milyon lira istemiştim. Arkadaşlarım bana, sen deli mi oldun? dediler, bu parayı vermediler. Bir türlü isteğimi kabul ettiremedim. Ben de elimde mendil, gözlerimde yaş, Çankaya'nın yolunu tuttum. Şef beni böyle gözü yaşlı, perişan bir hâlde görünce, "Ne o Hasan, ne oldu sana?" dedi. Efendim, şefim, büyüğüm dedim. Ben şimdiye kadar methiyeler, kasîdeler, şiirler yazdım. Sizi ululadım. Hayır hayır, bunların hiçbiri kâfi değilmiş. Sizin büyüklüğünüzü, dehanızı şimdi anladım. Ben şurada bir avuç adama, kendi arkadaşlarıma söz geçiremedim. Siz nasıl oldu da Lozan'da o kadar milletin murahhaslarına, hâlden, dilden anlamayan o insanlara söz geçirdiniz, istediğinizi kabul ettirdiniz? Şimdi anlıyorum ki ben sizin yanınızda da bir hiçim, sıfırım. Ulu şefim: Sizden bir ricam var: Ben Meclis'ten, enstitüler için 40 milyon lira istedim. Arkadaşlarım bana gülüverdiler, vermediler.

Bunun üzerine şef heyecanla telefonu eline aldı. Maliye Vekiline emretti. Böylece 40 milyonu aldık."

Sonra muzafferane bir eda ile hepimize baktı: "Ya, dedi, işte bu para böyle koparıldı; bu işler böyle yapıldı."

Ben bu hikâyeyi dinledikten sonra, meğer Hasan Âli Yücel bir değil de iki defa sıfırmış, dedim.

Şekil Dünyası

Bizim Serdengeçti'ye birkaç kız -muhakkak Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinden olacak- mektup yazmışlar. "Sen, demişler, evvelâ kendine çeki düzen ver de sonra cemiyeti düzeltmeye çalış."

Doğrusu ya bu bayanların hakları var. Erkek dediğin (hele muharrir olursa) Holivud'un bilmem hangi artistine benzemeli. Hani kızlarımızın, kartpostallarını koyunlarında taşıdıkları o şık erkeklerden... Bizim Serdengeçtimizin ise yakası bir tarafta, paçası bir tarafta...

Kendisi anlatıyor:

Serdengeçti'nin ilk sayısı çıktığı sıralarda "hele şu adamı bir görelim diyen çalıyordu bizim kapıyı. Bunlar arasında çok şık adamlar da vardı. Böylelerinden hoşlanmam ben. Kapı çalınınca gider açardım.

Adam sorardı:

- Osman Bey evdeler mi?
- Yoklar efendim.
- Siz kimsiniz?
- Ben onun hizmetçisiyim.
- Ya... O hâlde kendisine selâm ve hürmetlerimi söyleyiniz. Bendeniz falan filân...
- Hay hay, efendim.
- Böylece şık bey çeker giderdi.

Garden Parti-Kokteyl Parti

Türkiye'de herkes iki partiden bahseder durur. D.P. ve C.H.P. Hâlbuki daha ne mühim partilerimiz var...

Meselâ: Garden Partiler, Kokteyl Partiler...

Bunlara olan itibar gün geçtikçe artmakta. Gelecek seçimlerde bunu da hesaba katmamız lâzım...

Altı Ok-Altı Direk

Serdengeçtiye sordular:

- Şu 6 ok hakkında neler düşünüyorsun?
- Onu C.H.P.'lilere sorun, onlar altı oku ne hâle getirdiler, bilir misiniz? Altı direk hâline... Apartman yapmak için... İnsanın dahi elinde beş parmak var; bu altısı nereden çıkmış?!

Cumhuriyet Dedüğün Demokrasi Dedüğün

Bizim eski Antalya Valisi, bilâhare Maarif Vekili, sonra umumî müfettiş, şimdi de Afyon Valisi bulunan Sayın Abidin Özmen, Cumhuriyet Bayramı'nda nutuk söylüyormuş:

"Cumhuriyet, şöyle bir idaredir; böyle bir idaredir" demiş, bir hayli saymış dökmüş... Fakat karşısındakiler bu sözlerden bir şey anlayamamışlar. O zaman sayın valimiz

de Niğde ağzıyla: "Velhâsıl, demiş, Cumhuriyet dedüğün öyle bir şey ki dadından yenmez."

Onun dediği gibi biz de demokrasi denilen şeyi bir türlü anlayamadık. Kimi seçim diyor, kimi geçim diyor, kimi açım diyor. Bu da Cumhuriyet gibi, dadından yenmez bir nesne galiba. Biz bu yeni dünya meyvesinden bir tadalım, dedik, doğru hapishaneyi boyladık. Ağzımızın tadını aldık.

Bay Bayur ve Bay Atay

Epey oldu. Millet Partisi şefi Bay Bayur'la, İllet Partisinden Bay Atay birbirlerine bir hayli atıp tuttular. Bayur diyordu ki: "Atatürk'ün ölümüne kadar her şey yolunda gidiyordu. Ne zaman ki İsmet Paşa Reisicumhur oldu, işler tersine döndü." Birçok misaller de veriyordu.

Falih Rıfkı Atay da bilâkis Atatürk devrinin daha kontrolsüz ve bozuk olduğunu söylüyor, bu da birçok misaller veriyordu.

Bize kalırsa, misal verdiklerine göre her ikisinin de söyledikleri doğrudur. İyisi mi, "sil baştan" yapmalı...

Namuslu Olmaktan Korkan Namussuzlar

Bir hayli zaman oluyor. Gazeteler, "Antalya'da yaşlı kadınlar arasında çarşafa bürünmek moda hâline geldi. Bu cereyanın genç kızlara da sirayet edeceğinden korkulmaktadır" diye yazıyorlardı. Bu fikri benimseyenlere, bu haberi verenlere, basan ve yayanlara soruyoruz: Korktuğunuz şey nedir? Taun salgını mı var, frengi salgını mı? Memlekette günden güne türlü cinayetler ve ihanetler artıyor, ahlâk bozuluyor. Milletin istikbali tehlikede. Bu sayın baylar bundan korkmuyorlar da birkaç kocakarının örtündüğü çarşaftan mı korkuyorlar? Ahlâksızlığın alıp yürüdüğü cemiyet biliyorduk ama ahlâksızlığı mübah gören, onu teşvik eden, namustan, iffetten korkan cemiyet ve insanları ne görmüş, ne de duymuştuk.

Kaplan ve Pars

Bizim Serdengeçti ile bir arkadaşı Ankara'da Orman Çiftliğindeki Hayvanat Bahçesini dolaşıyorlardı. Arkadaşı Serdengeçti'ye sordu:

- Bizim memlekette kaplan ve pars mevcut olduğu hâlde, burada neden yok?

Serdengeçti şu cevabı verdi:

- Onlar Meclis'te...

Hamdullah Suphi ve Türk Ocakları

10 Mayısta Hamdullah Suphi, babasının konağında adı Türkocağı olan bir ocak açtı. Üstat açılış töreninde uzun bir hitabede bulundu. Ama ne hitabe... Türk'ten ve Türklükten başka her şeyi ele aldı, her şeyden bahsetti. Esasen toplantıda başta Athenagoras olduğu hâlde, birçok gayri Türk ve gayrimüslim zevat da vardı. Bir nispet yapılacak olursa, Hamdullah Suphi hitabesinde yüzde 3 Türk, yüzde 7 Müslüman, yüzde 40 Rum, yüzde 3 Ermeni, yüzde 10 Bulgar, yüzde 10 Yahudi konuştu. Onun için biz bu ocağın adına "Ekalliyetler Ocağı" dedik.

Azrail Partisi

İki sene evvel İncedayı, Eskişehir'de söylediği bir nutukta: "Demokrat Parti henüz çocuktur. Bir çocuğa iktidarı nasıl teslim ederiz?" demişti. Bu nutuktan sonra diğer iktidar kodamanları da aynı manaya gelen sözler sarf ettiler. "Bu millet bizim vasiliğimize daha 20-25 sene muhtaçtır" dediler.

Ben hesap ettim: Halk Partisi ileri gelenlerinin hemen hepsi 20-25 sene sonra tebdilimekân edecekler öte dünyaya.. Anlaşılıyor ki adamlar kaydıhayat şartıyla oturmuşlar sandalyelerine. İktidarı almak için, demek Azrail Partisine ihtiyaç var. Bunların hakkından ancak o gelebilir.

Diyanet İşleri Reisimiz ve Athenagoras

Rum Ortodoks Kilisesi Başpapazının Türkiye'de nasıl karşılandığı malûmunuzdur. Bu hâdiseden iki gün sonra gazetelerde başpapazın, Diyanet İşleri Reisimizle birlikte resmi çıkmıştı. Bunu gören bir vatandaş:

Çok şükür, dedi, başpapazın sayesinde, Diyanet İşleri Reisimizin resmini bir defa olsun, gazetelerde görebildik.

Şehzadeler-Şefzadeler

15.9.1948 tarihli "Ulus" gazetesinde şöyle bir yazı okumuştum. Ben o zaman hapishanede idim. Yazı şu:

"Cumhurbaşkanımızın ikinci oğulları tahsil için Amerika'ya gittiler."

Hep biliriz ki, Birinci Murat, İkinci Mehmet, Üçüncü Selim gibi tabirler, padişahlar, şehzadeler için kullanılır. Saltanat düşmanı C.H.Partisi ve onun gazetesi olan "Ulus" Cumhurbaşkanımızın küçük oğlu diyeceğine, bir saltanat ağzıyla, "İkinci oğulları" diyor. Hele şu "oğulun" kuyruğundaki "ları" ile "gitti" nin sonundaki "ler" huluskârlığın müstesna bir numunesidir. Demek ki Türkiye'de değişen bir şey yok. Sultan gitti, şef geldi, şehzadeler gitti, şefzadeler geldi.

Yaşasın inkılâp!

Kubbe ve Habbe

1944'te Ankara'da vukua gelen feveranda, emniyet müdürlüğünde nezarete alınmıştık. Milliyetçilerin davasını meşhur avukat Hâmit Şevket İnce almıştı ve bizim arkadaşlara: "Siz bana bir habbe verin, ben onu kubbe yapmasını bilirim; çünkü ben de Türkçüyüm, eski bir ocaklıyım" demişti.

Bir de ne görelim: Kahramanımızı sıkıştırmışlar, tam mahkeme günü kararından cayıverdi. "Ulus" gazetesinde hazretin şaheser bir beyanatı çıktı. Ben Atatürk Türkçüsüyüm, ben şuyum, ben buyum... Falan, filân..."

Bizler de bu döneklik karşısında şaşırdık kaldık.

Ankara Emniyet Müdürlüğünün odalarından birindeyiz. Yanımda şair Cemal Oğuz ve diğer arkadaşlar var. Cemal eline hemen bir kalem aldı. Hâmit Şevket İnce'ye şu hicviyeyi yazıverdi:

Sarmışken gönülleri bay İnce'nin gür sesi,
Neden sonra bilinmez, birden düştü maskesi,
Sütlü sütlü melerken meydân-ı hamiyette,
Birdenbire üstadın habbe oldu kubbesi..

– Ulan Cemal, dedim, sende akıl zekâ denilen nesneden bir damlacık yok ama, bu güzel oldu işte:

"Birdenbire üstadın habbe oldu kubbesi.."

Bu fevkalâde...

Korkunç Bir Mukayese

Gazetelerde okudum: Mersin ve Adana'daki fabrikalara Bolşevik beyannamesi asanlar, fabrikaları ateşleyenler, üç buçuk aya mahkûm olmuşlar. Aynı Cumhuriyet kanunları bizi: "Bir fakültede komünist propagandası var, fuhuş var" diye yazdığımız, bunu vesikalarıyla gösterdiğimiz için 6 ay 2 güne mahkûm ettiler. Hem de söylediklerimizin, yazdıklarımızın hakikat olduğu anlaşıldıktan sonra... Maşallah Hükûmetimiz milliyetçidir. C.H.P.'nin 6 okundan biri de milliyetçiliktir. Doğrusu komünizmle iyi mücadele ediyorlar.

Nazar değmesin!..

Yirmibeş Yıldır Gerdekten Çıkmayan Güveyi

İki kişi sinemaya gitmişlerdi. Film bir macera filmi idi. Mevzuu da tabi aşk... Bir deniz ve bir gemi. Güvertede bir erkek, bir kız; iki genç dikiliyor. Konuşuyorlar. Derken nasıl olduysa oldu, kız denize düşüverdi. Arkasından erkek de doğru denize... Oğlan kızı kurtardı; iki genç doğru kiliseye gittiler. Evlendiler; sonra gerdeğe girdiler. Film de böylece bitti.

Filmi seyreden iki arkadaştan biri diğerine sordu:

- Filmi nasıl buldun?

- Herif tıpkı bizimkiler gibi yaptı.

- Ne demek, anlamadım...

- Bunda anlamayacak ne var? Adam kızı kurtardım diye hemen istifadeye kalktı; zifafa girdi.

- Eh, sonra?!

- Sonrası var mı canım? Bizimkiler de, vatanı biz kurtardık, diye istifade etmeye kalkmadılar mı? 25 yıldır güveyi yatağından kalktı mı? Gerdekten çıktı mı?

25 Kuruşluk Komünizm

Konya Cezaevinde, vaktiyle Bursa hapishanesinde bulunmuş, Nâzım Hikmet'i gayet iyi tanıyan mahkûmlardan biri anlatmıştı:

Ben Bursa'da iken mahkûm arkadaşlardan biri komünizmi merak eder. Doğru Nâzım Hikmet'in yanına gider. Sorar Nâzım Hikmet'e: "Ağabey, komünizm nedir?"

Nâzım, cebini göstererek: "Sok elini buraya" der. Mahkûm çekinerek sokar.

Ne kadar para varsa al! der Nâzım.

Mahkûm alır. İki yirmibeş kuruşluk varmış. Kızıl şair, 25 kuruşluklardan birini ona verir, birini kendisi alır: İşte, der, komünizm budur.

Bu hareket mahkûmun hoşuna gider. Nâzım Hikmet'le lâubalî olmaya başlar. Bir gün elini cebine sokuverir. Bakar ki iki elli liralık var. Birini Nâzım Hikmet'e verir, birini kendi almak ister. Fakat komünist şair dehşetli kızar, adamı yanından kovar ve elli lirayı zorla alır.

Bu hâdiseyi dinledikten sonra, meğer dedik, komünizm ne kadar da ucuzmuş: Olmuşu 25 kuruş.

Boynuzlu Otobüsler

Bir dostumun garip, acayip sualler soran küçük bir oğlan çocuğu var. Birgün babası, ben, çocuk, Bankalar Caddesi'nde idik. Çocuk, babasına troleybüsleri göstererek soruyordu:

- Baba, bu boynuzlu şeyler nereye gidiyor?

(Troleybüslerin, cereyan tellerine sürtünen uzun cihazlarını boynuza benzetiyordu çocuk). Dayanamadım:

- Medeniyet ilerledikçe herkeste, her şeyde birer boynuz peyda oluyor. Bu asır boynuzlular asrıdır azizim...

Çocuk ve Köpek

Yenişehir'den geçiyordum. Kapalı tarafından açık tarafı fazla şık bir bayan, bir elinde çocuğuna taktığı tasmanın yuları, öteki elinde köpeğinin ipi, hızlı hızlı yürüyordu. Karşıdan kendine benzer bir bayanın geldiğini görünce durdu. Eskiden tanışıyorlarmış anlaşılan. "Bonsuvar" diye selâmlaştılar. Her ikisinin nazarları da köpek ve çocukta... Köpek çocuğu yalıyor, çocuk köpeği ba.. ba.. ba... diye seviyordu. Sonradan gelen bayan: "Hay senin o, ba.. ba.. ba.. diyen dilini sevsinler.." dedi. Annesi dayanamadı: "Vallahi bizim yavrucuk çok zekî; her şeyin aslını biliyor" demesin mi?!..

Altı Ok'un Hikâyesi

C. H. Partisi, 6 oku ne hâle soktu?

Milliyetçilik: Merasimlerde söylenilen nutuklar. Maziye sövüp saymalar, yaptık, yarattık, etrafında sımsıkıyız! haykırışları. 25 yıldır bitmeyen nakarat...

Devletçilik: Tuzu dahi inhisar altına alarak kokutan bir nevi garip tarz-ı idare.

Lâiklik: Alenen ve resmen din ve mukaddesat düşmanlığı, Millî Mücadele'yi yapan ruhun aforoz edilmesi, Sovyet taklidi terbiye sistemi.

Cumhuriyetçilik: Ebedî ve millî şef saltanatı... Sarayın köşke tebdili... Şehzadelerin yerine şefzadelerin gelmesi.

İnkılâpçılık: Yeşil türbenin kapatılması, mavi gişenin açılması. Mukadderat, alın yazısı gibi kelimelerin yerine, şans, talih, sürprizin ikamesi. Fatih'in kendi şehrinde hapsedilmesi. Buna mukabil yeni, milyonlarca liralık Anıt Kabirler inşası. Fatiha'nın beş dakika sükûta tebdili. Şalvarın çıkarılması, pantolon giyilmesi ilâahiri...

Halkçılık: Halkla partisi arasındaki korkunç uçurumun adı.

Farklar :

1. Halk verir, o alır.
2. Halk inanır, o inanmaz.
3. Halk câminin içinde, o dışında (cenaze namazlarında),
4. Halk susar, o söyler.
5. Halk boyun eğer, o emreder.
6. Halk bakar, o yer.
7. Halkta dua, onda riya.
8. Halk yolsuzdur, o yolludur.
9. Halkta tâkat, iktidar yok, o daima iktidarda..

İşbu 9 sebepten dolayı Halk Partisi'nin halkla ve kendi prensipleriyle alâkası olmadığı ilân olunur.

Beygirler Bile

Delege, uzlaştırıcı-Filistin'de Araplarla Yahudileri uzlaştırmak için mümessil seçilmişti,- üstat Yalçın, geçenlerde bu başlığı taşıyan bir başmakale yazmıştı. Bu makaleye göre, Almanya'da Sovyet Bölgesindeki beygirler, komünistlerin istibdadına dayanamayarak, Batı Alman-

ya'ya iltica etmişler, hürriyeti seçmişler. Bu mesele bir fıkra mevzuu olabilirdi. Fakat koskoca bir devletin koskoca resmî gazetesi Ulus'a başmakale olamaz. Üstelik Hüseyin Cahit yazıyor, çor çocuk değil...

Anlaşılan meşhur uzlaştırıcı üstadımız, kendini akıl mantık denilen nesne ile uzlaştıramamış. Hem sonra Hüseyin Cahit beygirlerin fikrini, zikrini ne biliyor? Mülâkat mı yaptı dersiniz?!

Yüz Numaralar ve Komünizm

Sık sık duyuyoruz. Gazeteler yazıyor. Şurada burada konuşuluyor. Filân mektebin, filân lisenin ve filân fabrikanın helâsında "Yaşasın komünizm" diye yazılmış! Veyahut orak çekiç resmi çizilmiş.

Serdengeçti, bunları duyunca, ne olacak, dedi, sıfırların himaye ettiği rejim helâlarda, yine sıfırlarda gelişiyor...

Umumhaneler Kalkacakmış!

Çoktan beri söyleniyor: Umumhaneler kalkacakmış. Bu haber türlü münakaşalara yol açtı. Her yerde bunu konuşuyorlar.

Eğer söylenenler doğru çıkar da umumhaneler, Halk Partisi'nin diliyle genel evler kalkarsa artık namuslu mahallelerin mahremiyeti kalmayacak. Öyle ya aşınmış fahişeler, her yere dağılacak. Kafayı çeken şunun bunun kapısına dayanacak. Âdeta memleketin her tarafı umumhane olacak. Rezalet diz boyuna çıkacak.

Sonradan öğrendik ki umumhaneleri kaldırmak bizimkilerin işi değilmiş. Bu Birleşmiş Milletler'de kararlaştırılmış. Biz de Birleşmiş Millletler'in ciddî işlerle meşgul olduğunu sanıyorduk. Meğer daha ne mühim vazifeleri varmış... Belki de bu berbat yerlerin isminin başında "umum" "genel" olduğu için, umumu ilgilendiren işlerden sanıp meşgul oluyordur Birleşmiş Milletler...

Resmî ve Alenî Kumarlar

Sözde kumar yasak, öyle mi? Ya şu kulüpler ne için ihdas edilmiş?!

Ya şu millî ve resmî, kolektif bir kumar olan Millî Piyango... Dünyanın neresinde görülmüştür? Kumara millî vasfı verilsin, kumar millîleştirilsin, devletleştirilsin?

Ya şu at yarışları... At yarışları değil, para yarışı... Kumarbazların yarışı... Bu kumar ötekiler gibi de değil. Bu kumar üzerimize dörtnala geliyor. Sefalet ve felâket getiriyor.

Sağ ve Sol

Hükûmet Meclis'e şiddetli bir kanun teklif etti; Meclisten çıkardı. Sağ ve sol kanunu. Aman ne kanun! Bu kanuna göre sağa bakarsan faşistsin, sola bakarsan komünist... Arkana bakarsan mürteci... Hani "gözler ileri, başlar yukarı.." diye bir şarkı vardı; o şarkıdan ilham almış olacaklar. İleri, daima ileri. Ama bu sefer de "Çok ileri gidiyorsun, hizaya gel bakalım" diyecekler. Doğrusu ne yapacağımızı şaşırdık. Başka çare kalmadı; gözlerimiz ilerde, boyuna yerimizde sayacağız ki onlar da yerlerinden olmasınlar. Fakat H. Partisinin "durmayalım düşeriz" vecizesi ne olacak o zaman?!

Bu kanun o kadar sıkı tatbik edilecekmiş ki, şimdiden korkuyoruz. Ne olur ne olmaz. Bütün sağ ve sol faaliyetlere paydos. Vücudumuzda sağa sola düşen uzuvlar da meflûç bir hâle gelecek.

Meselâ sağ kolumuz çalışmayacak. Kalbimiz solda çarptığı için durdurmalıyız. Yalnız orta uzuvlara söz yok. Onlar alabildiğine faaliyetlerine devam edebilirler. Yukarıdan aşağıya doğru sıralayalım: Ağız, haram helâl ne bulduysa yiyip yutacak. Göbek C.H.P. vâri şişecek. Mide modern bir fabrika gibi çalışacak. Tenasül uzuvlarının çalışmalarına hiçbir mâni yok. Çünkü onlar ne sağda, ne solda... Tam ortada. Aman Allahım! Adamlar... Rejimi koruyoruz... diye meğer neleri koruyorlarmış... Midelerini gövdelerini, ... lerini, mide ve gövde rejimi... korudukları...

Bâb-ı Âli mi, Bâb-ı Âdi mi?

Biz Bâbıâli'yi lisede edebiyat kitaplarından öğrenmiştik. Bâb-ı Âli hayalimizde bir cennet kapısı gibi büyük, cazip bir yerdi. Hayatını ezberlediğimiz adamların cümlesi ora-

dan yetişmişti. Gel zaman, git zaman, İstanbul'a bizim de yolumuz düştü. Tabi ilk iş olarak şu Bâbıâli'yi görelim, dedik... Bu Bâbıâli kitaplardakine hiç benzemiyordu. Küçük, daracık dükkânlar, yokuş v.s. neyse, burasıymış, dedik, geçtik.

Bu sefer Bâbıâli'ye bizim de işimiz düştü, Serdengeçti'nin 6. sayısını orada bastıralım demiştik. Bir hayli nefes tükettikten sonra matbaalarla anlaştık. Bir yerde dizilip, diğer bir yerde basılacaktı. Dizen dizdi; fakat mecmua tam basılacağı sırada yukarıdan bir emir: Basma! Düşüverdik Bâbıâli'ye! Kime bastırsak yarabbi kime? Hamalların sırtında, dizilmiş, bağlanmış sayfalar. Ağır mı ağır... Kurşun gibi... Gibisi var mı ya... Zaten kurşun... Güç belâ bir yerle anlaştık. Kâğıt aldık Bâbıâli'den... Bir de ne görelim... Kâğıtlar da noksan. Her toptan 30-40 tane aşırılmış.

Kâğıtları, kâğıtçı hamallardan almıştık. Bâbıâli'nin hamalları bile insanı dolandırıyor.

Diğer bir hâdise: Mecmuaların ilk sayıları, Vilâyet karşısında Kâmil isminde bir bâyie verilmişti. Tam 2200 mecmua... Hapishaneye düştüğümüz için takip edememiştik. Adama gittik, mecmuaların hesabını istedik. Güldü: "İki - üç sene sonra bana hesap mı soruyorsun" demesin mi? Biz ısrar edince herif sertleşti. Ben, dedi, onu bâyi Remzi'ye vermiştim! Yahu biz sana verdik, biz Remzi, memzi dinlemeyiz! dedik, fakat ne fayda; söktüremedik... Aslı astarı yok ya, hele bir de Remzi'ye soralım dedik... Remzi öleli çok olmuş. Hesaplar vereselerine intikal etmiş. El Fatiha... Naçar elimiz boş döndük. Böylece 2200 mecmua güme gitti.

Bâb-ı Âli'de Bir Âdilik Daha

Sabahaddin Ali mahkemesi dolayısıyla İstanbul'a gitmiştik. Gelmişken dedik Serdengeçti'nin 8. sayısını burada bastıralım... Mecmuanın eski sayıları da şiddetle aranıyordu. (4 - 5) sayıları bir arada tek kapak altında tekrar bastırmaya karar verdik. EGE Matbaası denilen bir matbaanın sahibi ile pazarlığa giriştik... Bu zat aynı zamanda Demokratmış.. "Ali Dayı" ve "Kelepçe" gazetelerini çıkarıyor. Neyse sözü uzatmayalım. Her iki sayıyı 8. sayı ile (4-5) basacak ve bize Kurban Bayramından 3-4 gün evvel teslim edecek... Paranın yarısını da peşin verdik. Herif

bir gün sonra caymasın mı? Şaşırdık kaldık... Sağdan soldan, "o para canlısıdır, bir kere bağlanmışsınız; biraz para verin de yapsın" dediler. Biraz daha para verdik. Râzı oldu. Derdi para imiş adamın. Bayramdan 4 gün evvel teslim edeceği mecmuaları 1 gün evvel teslim etti. O da 4-5. sayının ikinci baskısını... 8. sayıyı basamam, dedi, çıktı..

Kâğıtlar matbaaya getirilmiş, bekliyor. Biz mecmua bekliyoruz..

Bayram geldi. Paranın yarısı verildi. İtirazı da şu: Vay efendim, böyle mecmua görmemiş... Tıklım tıklım yazı imiş... Bir santim yer yokmuş... Tahta kurusu girecek kadar dahi... Satırları saymış... Şu kadarmış... Herif, satır matır derken attı bize satırı... Be adam... Sen bunun numunesini gördün. Paranın yarısını aldın. Kâğıtları buraya getirttin. Dinlemedi ki bizim sayın Demokratımız?! Haydi kâğıtları bir başka matbaaya taşı... Kurbanlar kesilmeden bizim mecmua Bâbıâli'de kurban oldu gitti.

Misli Görülmemiş Bir Dolandırıcılık Daha

Bunu mecmuadan almıyorum. Zira o mecmualar çıktığında dolandırıcılık henüz bu derece tekâmül etmemişti.

Bu 1952'den, meşhur Malatya hâdisesinden sonra oluyor. Bâbıâli'den söz açmışken bu sahtekârlık şaheserini ilâve etmeden geçemedim.

Bütün bu felâketlerden sonra "Karakedi"yi çıkaran, bizim çocuklar bana bir bayi tavsiye ettiler. Onunla anlaştık. Serdengeçtileri (15 -16). sayıdan itibaren ona göndermeye başladık. (15 - 16). sayıdan 2000 mecmuanın hesabını gördü. Biz iyi dedik. Aşk olsun şu çocuklara, yaş tahtaya basmıyorlar. Sonra 17. sayı çıktı. 1200 bundan, 1500 adet 18. sayıdan, 1500 adet de (19 - 20). sayıdan sonra, Malatya hâdisesi dolayısıyla hapishaneye düştük. Hapishanede iken kaç defa bu işgüzar, hem de Malatyalı bâyimize mektup yazdık, cevap yok. Hapisten çıktık. Bâbıâli'deki dağıtım yerine uğradık. Bizi gayet iyi karşıladı. Sağ olsun... Sonra dert yanmaya başladı. Malatya hâdisesi onu da mahvetmiş... O sırada Necip Fâzıl'ın "Maskenizi yırtıyorum" broşürünü neşretmiş de polisler toplamış. Hâlbuki hain, 75 Kr. luk bu broşü-

rü el altından "5" liraya satmış, sattırmış. Herkes biliyor. Masrafını on misliyle çıkartmış. Hem zarar etmiş olsa bile bana ne... Ben Malatya hâdisesinin mes'ul müdürü müyüm? Mecmuaların üzerine yatacak, şimdiden ağız yapıyor.

Hafiften "şu mecmuaların hesapları" diye söze başladım. Hemen atıldı. "Polisler onları da aldı!" Canım polisler onları ne diye alsın... Çoğu, Malatya hâdisesinden 8 - 10 ay evvel çıktı. Sonra sana gönderilen mecmuaların hiçbiri hakkında toplattırma kararı verilmedi. İmkânı yok... Gâh bir felâketzede gibi sızlandı, gâh haklı bir adam gibi bana çıkıştı ve böylece binlerce mecmua ve gazetenin üzerine yattı.

Bu sefer İstanbul'a gittiğimde gördüm ki bizim aslan bir hayli servete nail olmuş. Yeni yerler yaptırmış. İşte İstanbul'dan beni bu bâyiler, bu matbaalar, bu kitapçılar soğuttu. Kitapçılarla olan maceraları hiç açmayalım. O kitapları kapatalım... Velhâsıl Bâbıâli esnafı, muharririnden hammalına kadar hepsi bir âlem. Onun içindir ki ben Bâbıâli'ye "Bâbıâdi" diyorum ta o zamandan beri... Hatta zarfların üzerine dahi öyle yazıyorum.

Anadolu Öküz mü?

Kadıköy'e, Anadolu toprağına ayak basar basmaz, hemen bir öküzle karşılaşırsınız. Evet bir öküz heykeli ile... Hâlbuki karşı tarafta, Avrupa kısmındaki uçta Saraybırnu'nda Atatürk'ün heykeli var. Bir tarafta öküz, bir tarafta Atatürk...

Karşıdakiler bizi, Anadolu'yu öküz olarak görüyorlar galiba. Böyle görmeselerdi Anadolu'yu öküzle temsil etmezlerdi. Mamafih hakları da yok değil... Yıllardır boyunduruk altında inliyen o... Çifti süren o, vergi veren o... İstanbul'daki efendileri besleyen o... Anadolu, Anadolu... Karşıdakiler sadece emrettiler, saltanat sürdüler; yediler, içtiler. Şimdi Anadolu'nun niçin öküze benzetildiğini daha iyi anlamış bulunuyoruz.

F. Rıfkı Parti Kuruyormuş!

"Ulus" başyazarlığından atıldıktan sonra F. Rıfkı, C.H.P.'ye darılmış, cephe almış. Son günlerde bir parti

kuracağı da söyleniyor. Dolaşan şayialara göre parti merkezi İstanbul'da Şengül Hamamı'na yakın bir yerde olacakmış. Hatta üstadın başkanlığı altında bir toplantı da yapılmış. Toplananların çoğu da inkılâpçı gençlermiş. Üstadın bu gibi işlerle uğraşacak vakti geçtiği, yaşını başını bir hayli aldığı hâlde yine duramamış. Gençler kendisini desteklemişler; arka çıkmışlar. Ne diyelim, Allah destekçilerini artırsın!..

12 Ton Oyun Kâğıdı

12 kilo değil, 1200 kilo değil, 12 ton yani 12.000 kilo oyun kâğıdı. Geçenlerde gazetelerden birinde okumuştum: "Bugün gemilerden boşaltılan eşya" başlığı altında verilen bir haberde 12 ton oyun kumar kâğıdının geldiğinden bahsediliyordu. 12 bin kilo kumar kâğıdı, vay anam vay!.. Memleket baştan başa kumarhaneye dönmüş de haberimiz yok!..

Defter Ziyaret Edilir mi?

Diyanet İşleri Reisimiz dinî bayramlarda, Şef'i ziyarete gidiyor. Güzel ve doğru... O ziyaret ediyor ama, öteki kabul ediyor mu? Nerede, ne gezer?... Derhâl önüne bir defter çıkarıyorlar; bu şahane defter, "defter-i mahsusa" imiş. Ne olursa olsun, alt tarafı defter değil mi? 18 milyon -o zaman 18 milyondu- Müslüman Türk'ün dinî reisinin ancak bir defterle karşılanması... Bu az hakaret değil doğrusu...

Haydi devlet lâik diyelim... Tabiatıyla Devlet Reisi de lâik olacak. Bunu da kabul ettik. Fakat bizim reis değil de Hristiyanların reisi, meselâ haşmetlû Athenagoras gelseler, şeref verseler, o zaman ne lâiklik kalır, ne bir şey... Karşılamalar, sarmaş dolaş olmalar, bir arada fotoğraf çektirmeler gırla gider. Bizimkiler lâik, lâik amma yalnız bize, Müslümanlara karşı..

Diyanet İşleri Reisinin yerinde ben olsaydım, vallahi o tarafa doğru bir adım dahi atmazdım. Amma makamımdan olacakmışım, altımdaki otomobilimi alacaklarmış, olayım, alsınlar...

Muhterem Reisimiz bizi affetsinler. Acaba Sırat köprüsünü de hükûmetin verdiği otomobille mi geçecekler?! Böyle bir içtihada mı vardılar?!

Atatürk'ü Yaşatma Cemiyeti

Vaktiyle Atatürk'ün sağlığında İstanbul'u ve Ankara'yı dolaşan bir ecnebi, heykelleri görerek, "Yazık, demiş, Atatürk ölmüş!". Bunu duyanlar: "Hayır, yaşıyor" demişler. "Öyleyse siz öldürmüşsünüz, bu heykeller ne?" diye itiraz etmiş.

Tıpkı onun gibi, memlekette hâlâ Atatürk bir otorite, onun inkılâpları yürürlükte, onun kadrosu iş başında iken, ölümünden 8-9 sene sonra 3-5 kişi toplanıp "Atatürk'ü Yaşatma Cemiyeti" kurmuşlar. Atatürk'e karşı hürmetsizlik olsa olsa bu kadar olur. Fakat mademki Atatürk'ü cemiyetle yaşatacak hâle getirmişler, öldürmüşler.

Şimdi bir nispet, yenilerin tabiriyle bir orantı yapalım: Ebedî Şef, 8 senede ölürse, ebedî olmayan kaç senede ölür? Şimdiden bir yaşatma cemiyeti kurulması tavsiye olunur.

İstanbul Sergisi

İstanbul'da bir sergi açıldı. Sergide İstanbul'u çırılçıplak bir kadın heykeli temsil ediyor. Sanki Beyoğlu'ndaki geceli gündüzlü işleyen fuhuş yerlerinden bir sürtük getirilmiş, orada putlaştırılmış!

Bizim bildiğimiz, İstanbul denince insanın aklına minare, cami, kubbe gelir. İstanbul her yerde, her şeyde cami ve minare ile temsil edilir. Bu ne demek canım, İstanbul'u minareden, camiden, ardan hayâdan soy, bütün perdeleri kaldır, bir fahişe ile temsil et...

Diğer bir mesele de serginin baştan başa bir yaldız, bir övünme gösterisi olmasıdır. Son 25 sene içinde yapılanlar o kadar şişirilmiş ki insan geze geze bitiremiyor. Buna mukabil şanlı tarihimiz, meselâ 16. asır, karanlık bir odaya hapsedilmiş. Bir harita ve birkaç hayalî resim... 17. ve 18. asırlar hakeza... O kadar silik, donuk ve bîçare kil.

Sonra efendim, bu harabelerin üzerine bir Cumhuriyet güneşi doğuyor, bu güneşin ışığında öyle şeyler yaratılıyor ki akla hayale sığmaz.

"On yılda 15 milyon genç yarattık her yaştan.."

Bu sergi dolayısıyla, üç kıt'a ve yedi denize hükmeden imparatorluğun payitahtında tarihin ve ecdadın inkârını bir daha gördük.

Zulmetten Nura-Nurdan Zulmete

Eski Darülfünun ilâhiyat müderrislerinden Şemsettin Efendinin "Zulmetten Nûra" isimli kıymetli bir eseri var!.. Keşki Şemseddin Efendi yalnız bu kitabın müellifi olarak nûr içinde kalsaydı, zulmete dalmasaydı. Hem de ne zulmet! Ne körlük!..

Mareşal hâdisesi malûm... 400.000 mümin, büyük ölüyü omuzlar üzerinde tam sekiz saat taşıdı. Tekbir ve tehlil sadaları gönüllerden göklere kadar yükseldi. Şemseddin Günaltay bunun böyle olduğunu bildiği hâlde bu harekete "komünistlerin ilkbahar taarruzudur" demesin mi? Gazetelere böyle beyanatta bulundu.

Artık eskiden ehlikitap olan hocamızın eserinin adını değiştirmek lâzım: "Zulmetten Nura, Nurdan Zulmete" olsun... Şu satırları yazarken aklıma Şemseddin Efendi ile uzun zaman Sebilürreşad ve Sıratımüstakim gazetelerinde yazı arkadaşlığı yapan rahmetli şair M. Âkif'in bir sözü geldi: "Şemseddin, yanında gâvur olmadığı zaman iyi bir Müslümandır!" demiş Âkif! Hey koca Âkif, ileriyi ne güzel görmüşsün! Başbakanımızın kimlerle iş birliği yaptığı belli... Başındakilerin, yanındakilerin, altındaki ve üstündekilerin Müslümanlıkla ne derece alâkaları olduğu belli. Meselâ senin gibi dini bütün bir Müslümanın yanında iyi bir Müslüman olan Şemseddin Efendi, onların yanında işte böyle... Bu tekbirli tehlilli geçişler, bu nesillerin yan yana yürüyüşü, bu dalga dalga iman seli komünistlerin ilkbahar taarruzu öyle mi?.. Hakikatte bu komünistlere ve ondan ilham alan menfaatçi, maddeci, imansız bir nizama karşı ilkbahar taarruzudur. Bunu herkes biliyor. Bütün millet biliyor. Yalnız siz bilmiyorsunuz, bilmiyor görünüyorsunuz...

Sonra merhum Âkif'in mumaileyh hakkında diğer sözü var: Şemseddin, müsavi şartlar altında bizdendir.

Şartlar değişse de Sayın Günaltay tekrar "Zulmetten Nûra" dönse..

Yedi Gün Yedi Gece

Serdengeçti'nin 8. sayısında "Kadın ve Cemiyet" başlıklı bir yazımız vardı. "Ulus Meydanı" nutukçularının,

kadını kafes arkasından biz kurtardık, onu hürriyete biz kavuşturduk, gibi bitmez tükenmez nakaratlarına karşı biz o yazımızda şöyle demiştik: "Onlar kadını, kafes arkasından sokakta kafeslemek için kurtardılar. Eskiden evine, aile yuvasına bağlı bulunan Türk hanımı, şimdi asrî bayan adıyla sokağa düşmüş, piyasanın en ucuz metalarından biri hâline gelmiştir." Bir okuyucumuz, bilhassa kafesten kurtarma, kafese koyma cümlesine takılmış. Çok hoşuna gitmiş: "Bu cümleye cümlemiz yedi gün yedi gece güldük" diyor. Bize kalırsa yedi gün, yedi gece ağlamak lâzım... Kadın meselesi, onun hürriyeti meselesi, aile meselesi, evlenme meselesi... Bugün üzerinde durulması lâzım gelen en mühim meselelerdendir.

Bir Rivayet

Bir rivâyete göre, 10 Kr. Vatancı Ahmet Emin Yalman, D.P. yi tutan İstanbul gazetecilerini toplamış, "Seçimlerde olsun C.H.P. yi tutalım demiş. Bizim gazetelerin sürümünü artırmak için bu lâzım. D.P. iktidara gelirse kimi çatacağız? Hepimizin iflâs ettiğimiz gündür. Bize demokrasiden evvel sürüm lâzım, sürüm.." demiş. Bunu duyduktan sonra *Vatan*'ın neden birdenbire C.H.P. cephesine geçtiğini daha iyi anlamış bulunuyoruz.

Nâzım Hikmet ve Açlık Grevi

Türkiye komünistlerinin elebaşısı Nâzım Hikmet, hapisten beni çıkarsınlar diye açlık grevine başlayacakmış! 10 Kr. Vatan'la 10 Kr. Cumhuriyet bunu bir mesele hâline getirdiler. Bir zaman başladı vazgeçti denildi. Bir zaman başlayacak denildi, aslı çıkmadı... Tabi şimdikinin de aslı astarı yok...

Kendisiyle arkadaşlık eden mahkûmların anlattığına göre bir oturuşta 3-5 kişinin yediği kadar yiyip içen Nâzım'ın kaç gün, hatta kaç saat aç kalabileceği kestirilemez!.. Mesele, kendisini bir mesele hâline getirmek! Halk efkârını üzerine çekmek... Vicdanları ve merhamet duygularını tahrik etmek... Hem efendim, her şeyi maddeye, menfaate, mideye bağlayan ve bunu bir hakikat olarak kabul eden, ideal hâline getiren bir insanın açlık grevi yapması bir bakıma kendi

davasına karşı gelmesi gibi bir şey.. Bir gün gelip Nâzım Hikmet'in kendi davasına da ihanet ettiğini de mi görecektik?! Hikmetinden sual olunmaz!.. Düşünün bir kere maddeci, kavgacı, ruhsuz bir Karl Marks'la, ruhçu, sulhçu Gandi'nin anlaşmasına imkân var mı?.. Bu da öyle bir şey!...

Not : *Cumhuriyet ve Vatan gazetelerinin halka büyük bir vatanperver olarak tanıtmaya kalkıştıkları, onun Rus komünizmi ve Rusya ile asla alâkası bulunmadığını söyledikleri Nâzım Hikmet'in akıbeti malûmdur: "Moskova'da asıl vatanıma kavuştum; beni Stalin yarattı.." gibi konuşmalarını bütün dünya duydu. Ama Vatan ve Cumhuriyet gazeteleri...*

"Lüzumu Yok, Mebus Oldum"

Adamın birisinin kafası bozulur. O memlekette de kafalar tamir edilirmiş. Götürür kafasını tamirciye verir. Usta, kafayı düzeltir, bir gün bekler, iki gün bekler, adam yok oğlu yok!.. Nihayet bir yerde rastlar: "Beyefendi, der, kafanız tamir edildi, lütfen dükkâna teşrif edin de alın.". Ötekisi hiç oralı değil: "Ben, der, mebus oldum, artık kafaya lüzum yok!"

Bize kalırsa, eski tip C.H.P. mebusları için yalnız kafaya değil, kalbe dahi ihtiyaç yok. Sadece bir mide, bir de oy birliği ile karar vermek için kaldırılacak parmak... Hem yeter, hem artar.

Yana Yattı, Çamura Battı!

Misuri zırhlısını bilirsiniz! Hani canım Türkiye'ye gelişi bir hâdise olmuştu... Boyu şu kadarmış, eni bu kadarmış diye, masallardaki devler gibi büyütüle büyütüle nerdeyse Marmara'ya sığmayacaktı. İşte o zırhlı Türkiye'den gittikten sonra, karaya oturmuş! Yan yatmış çamura batmış!.. "Kır atın yanında duran ya huyundan ya tüyünden alır" derler. Japonya'yı teslim alan bu gemi Türkiye'ye gelince bize benzeyivermiş: Keyfe gelmiş, yata gitmiş!

Vaşington-Yavaşington

Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesinde bir İngiliz psikoloji hocamız vardı. Adamı, kızlar, sempatik değildir diye

hiç sevmezlerdi. Adamcağız hakikaten öyleydi de... Gülerken bile ısırır gibi bir hâli vardı. Bizim kızların işi gücü, derdi başka! Bu yüzden adamın verdiği vazifeleri yapmazlardı. Bugün muhakkak yarına, yarın öbürüsü güne atılırdı. Bir gün geldi ki adam kızdı. Vazifelerin yapılıp yapılmadığını sordu: Talebeler, yarın, yarın efendim, deyince: "Türkiye'nin bu günü yok! Türkiye'de her şey yarın" dedi. Biz, bu sözün altında ezileduralım, bizim kızlar buradan bir milliyetçilik meselesi çıkarmasınlar mı?

Vay anasını... Kızlar milliyetçi oldu çıktı. O kadar kibrizi milliyetsizlikle itham ettiler!.. Cinsî hisleri bir türlü kabarmayan bu adama karşı millî hisleri galeyana geldi. Adamı idareye şikâyet ettiler. Bir gürültüdür gitti. Lâf lâfı açar derler, maksadım Dil - Tarih'ten bahsetmek değildi. Mübareğin içine bir defa girdi mi insan bir türlü çıkamıyor. Evet Türkiye'de İngilizin dediği gibi her işin yarına kaldığı, kuru vaatlerden ibaret olduğu, hepimizde bir gevşeklik, bir durgunluk bulunduğu hakikatine işaret etmekti. Duyduğumuza göre, hâlimizi gören Amerikalılar Vaşington'a karşılık bizim Ankara'ya Yavaşington diyorlarmış! Güzel bir buluş!

Ali İhsan Paşa...

Meşhur Ali İhsan Paşa, bizimle beraber 3 Mayıs 1944'te hapse atılmıştı. 13 numaralı hücrede ben, 12'de Paşa, 14'te de Nihâl Atsız yatıyordu. Yüzlerini gördüğümüz yok ya, seslerinden anlıyorduk. Kaldığımız hücreler o kadar dardı ki bir adam ancak sığardı. Elektrik ışığından başka ışık da yok. Aylarca güneş yüzü görmedik. Neyse burası uzun sürer... Bu bir kitaplık mesele... Helâya nöbetleşe çıkardık. Hücreler dıştan açılırdı. Kapıyı vururduk. Polis: "Kaç numara?" diye sorar, "Meşgul" der, bir hayli bekletir, keyfi gelince bırakırdı. Koridorlarda yüz yüze hiç gelmezdik. İş ona göre ayarlanmıştı. Bir gün oldu ki helâda dahi, kontrole tâbi tutulduk. Helâya girip kapıyı kapamayacaktık. Polis karşımıza geçip bakacaktı. Nitekim öyle yapıyordu. Bu vaziyet karşısında yerin dibine geçiyor, kızarıyor, bozarıyor, fakat bir şey diyemiyorduk!..

Bir gün Paşa da helâya çıkıyor. Baktık bir gürültüdür gitti. "Ne rezalet bu! Hangi devirdeyiz? Polise helâya bak-

mak hakkını kim vermiş? Bu nasıl kanun? Bu nasıl nizam? Memleketin en temiz çocuklarını burada çürütün!.. Bu ne iştir? Gelsin müdürünüz, komiseriniz?"

Ha dedik! Bu, Paşa'nın sesi. Yaşa Paşa!.. Tabi içimizden. Kapıya kulak verdim. Benim hücre 6 numaralı (evvelâ 13'tü, sonra 6 oldu). Helânın tam karşısında idi. Anladık ki bize yapılan Paşa'ya da yapılmış. Tabi Paşa her zamanki gibi kapıyı kapamış. Kapının üstü camdı. Polis oradan kuş bakışı bakmış Paşa'ya.. Paşa da donunu çektiği gibi kalkmış. Buymuş kıyamet! Ne günlerdi o günler yarabbi!

Sıfırların emriyle kontrol 100 Numaralara kadar teşmil edilmişti.

Bir zamanlar vatandaşlara abdest bozmak hürriyetini bile tanımayanlar, şimdi hürriyetçi, demokrasi kahramanı kesildiler. Köy köy dolaşıp rey dileniyorlar. Ve bu işi yaptıranlar hâlâ C.H.P. listesinde adaydırlar.

Vasfi Raşit

Ankara Hukuk Fakültesinin bir profesörü var. Vasfi Raşit... Eskiden yalnız Hukuk Fakültesinindi, şimdi milletin oldu. Millet Partisine girdi. Ömür adamdır. Söze başladı mı nerden girip nerden çıktığı belli olmaz! Plânsız, yalansız konuşur. Konuşması, duruşması, ders anlatması, imtihan şekli yalnız ve yalnız kendisine benzer. Bir bakarsın bilene bilmeyene 10 verir. O sene 10 üzerinden gider... İçinden öyle emretmişlerdir. Bir bakarsın topyekûn "5" üzerinden gider!.. Hukuk Fakültesinde Hüsnü Güler adında bir arkadaşımız var. Kendisi Vasfi Raşit'in hayranlarındandır. O anlatıyordu:

"Bir gün hocam Vasfi Raşit talebeleri imtihan ediyordu. Biz de dinliyorduk. Sıra gayet güzel bir kıza geldi. Hocanın karşısına geçti, oturdu. Derin derin düşünmeye başladı; o düşünedursun, seninkinin nutku tutuldu. Kıza hayran hayran baktı, baktı, "Kızım" dedi, "sana Allah vermiş, ben ne diye vermeyeyim! Çık." "10".. Bu birinci hikâye... İkincisi daha enteresan!..

Yine bir gün, imtihandayız! (Hüsnü anlatıyor): Herkes heyecan içinde. Sıra güzel bir kızcağıza gelmiş. Usulcacık yerine oturdu. İmtihan odasına hafif bir güneş de giriyor,

kızın duruşuna, simasına yeni bir güzellik veriyordu... Vasfi Raşit, kız talebeye sual soracakmış gibi baktı. "Doğru söyle, dedi, hanım kızım... Benim dersle, benimle kaç gece meşgul oldun?" Kız, "Bir gece efendim" dedi. Hoca sevinir, güler: "Senin gibi güzel bir kızın benimle bir gece meşgul olması benim için büyük bir bahtiyarlıktır." Tabi numara: 10. Hoca kızı tam numara üzerinden geçirdi.

C.H.P. ve Zelzeleler

Ben öteden beri takip ederim. Onlardan biri hele birisi seyahate çıktı mı, yahut çıkmaya karar verdi mi, hemen arkasından zelzele muhakkak! Amma muhakkak... Ol mübarek ayağını toprağa basar basmaz yer gök sallanır.

Bir zaman Kırşehir havalisinde bir zelzele olmuştu. Olmadan biraz evvel o mübarek zat, o mıntıkada bir seyahate çıkmıştı... Ondan sonra İzmir civarında Dikili'de bir dep rem oldu... Daha evvel oraya şeref vermişlerdi. Meşhur doğu zelzelesi, Erzincan felâketi hakeza meşhur bir seyahat ten sonra vukua geldi. 60.000 vatandaş öldü. Adapazarı ve civarındaki sarsıntılar da... Böyle bir gezinin eseri.

Son Ege seyahati, hemen yolda iken Ege sallanmaya başladı. Aldoğan beyhude yere aklını oynatmasın. Baksana adamlar yeri göğü oynatıyorlar. Seçimi onlar kazanacak. Paşa, "Onları yerin dibine geçireceğiz, görecek onlar" diyordu. Nerde... C.H.P. memleketi yerin dibine geçirir de kendileri yine ayakta kalır. Yer gök buna şahit. Aklıma şöyle bir şey geldi: Türkiye'de zelzelelerin tarihini yazacak olanlar C.H.P. nin meşhur seyyahlarının tarihine baksınlar, kolaylık olur ve asla yanılmazlar.

Hindi Türkiye=Türkiye Hindi

Malûm, Serdengeçti pek seyrek çıkıyor. Onun için Amerika'dan gelen baba hindiyi karşılayamadık. Üzgünüz doğrusu. Dumanı üstünde bir hâdise iken bu babda neler yazılmazdı, neler! Mamafih yine de dokunmadan geçemeyeceğiz.

Efendim, İngilizceden biraz çakanlar bilirler; İngilizcede Türkiye ile hindi aynı imlâ ile yazılır ve söylenir: "Turkey!" Bu, hem hindi demek, hem de Türkiye! Küçük

harfle yazılırsa hindi, büyükle yazılırsa Türkiye... Ya noktadan sonra satır başına düşersek hindi olduk gitti! Amerikalılar bir espri, nükte, şaka olsun diye Cumhurbaşkanına koca bir hindi gönderiyorlar.

İşin, buraya kadar olan tarafı iyi, hoş, güzel! Bundan sonrası... Hindinin gelişi, Türkiye'de karşılanışı... Hem komik, hem trajik. Bir kere şu bizim gazeteciler, şu Anadolu Ajansımız!.. Bütün gayretlerini bu nokta üzerine teksif ettiler. Gazeteler muamaileyhin geleceğini bir hafta evvel haber verdiler. Umumiyetle bir tekzip âleti olan Anadolu Ajansı bu müthiş haberi teyit ediyor!

Baba hindi, Türkiye'de kimseye nasip olmayan bir merasimle karşılanıyor. Emrine hususî uçaklar tahsis olunuyor. İstanbul'daki merasim başka! Ankara'daki başka!.. Ankara'da derhâl Reisicumhur tarafından kabul olunuyor. Bu kabul merasiminde mutat olduğu üzere Hariciyeye mensup yüksek zevat da var!.. Birlikte resimler çektiriliyor. Gazetelerde gördük! Kâfirin öyle bir kabarışı var ki! Tıpkı bir fabrikatör gibi. Mr. Hindi, İngilizcesini söyleyelim: Türkey, Türkiye'de Türklerden fazla rağbet görüyor: Dolar gibi...

Dünya bu! Paranın olduğu yerden gelen hayvanlar bile insandan üstün tutuluyor. Paran yok mu bu hayvandan da aşağısın!

Vatandaşa açılmayan kapılar, ardına kadar açılıyor. Kabuller! Merasimler. Bu mahlûkuasilin kabul olunmadığı bir B. M. Meclisi kaldı.

Kim bilir, orada buyur denecek yer mi kalmadı. Malûm ya: Meclis dar!..

Nedense Amerikalılar bize her şeyin irisini gönderiyorlar! Missouri zırhlısı ve bu hindi, gibi... Dört beş arkadaş bir araya gelmiş konuşuyorduk. Acaba, diyorduk, buna mukabil bizimkiler ne gönderecek? Bizde öyle iri mallar yok!! Dostlardan biri güldü: "Ben gönderecek şeyi buldum!" dedi. "Meselâ, Halk Partisi tipinden C.H.P. li 3 - 5 kodaman (Pekervâri) göndeririz. Böylece hem Amerikalıların hediyesine mukabele etmiş, hem de dostlarımıza Marşal Yardımı'ndan nasıl istifade ettiğimizi, Türkiye'de demokrasinin azametini, bu demokrasi azmanlarını göstererek ispat etmiş oluruz"!..

Muvakkatler Dünyası

Sözüm ona bizim inkılâpçılar, hayat dünyadan ibarettir; her şeyin evveli, âhiri boştur; ruh yoktur, hâşâ Allah yoktur!

Bu türlü fikirler, inançlar, hurafedir diye bir şey tutturdular... Böylece kendilerine has bir muvakkatler dünyası yarattılar. Hakikaten bu fikirlerinde samimî imişler!..

Bakıyoruz: Bu adamların her işlerinde, her şeylerinde bir sathîlik, bir muvakkatlik var!..

Dostluklar muvakkat! (Yalan ve câli).

Fikirleri muvakkat! (Terakki ediyorum diye her devre uyarlar, her şekle girerler!)

Sözleri muvakkat!.. (Merdivenin dibinde başka, ortasında başka, başında başka konuşurlar!)

Zevkleri muvakkat! (Akşam başlar, sabaha biter).

Eserleri muvakkat! (20 senede koktular! Kokuttular!)

Kabirleri muvakkat!.. (?!..)

Daimî olan bir şeyleri var: Menfaat, makam, sandalye!.. O da muvakkat, o da...

Yılbaşı

Biz de gâvurlar gibi kışın ortasında bir yılbaşı demiş, tutturmuşuz!.. Bu âdet Hristiyanlığa, putperest Roma devrinden geçme bir âdet!.. Ordan da bize geçti. "Noel Baba!" diye bunak bir herif, kırkından sonra azmış zamparalar gibi kapı dururken bacadan iner! Çocuklara hediyeler getirir. Çamlar dikilir. Çamlar devrilir. Herkes o gece aklını, parasını, birçokları namusunu bile kaybeder! Asrîlik bu!.. Boru mu!.. Öyle ucuza mal olmaz...

Balıkesir'den genç bir liseli arkadaşımız (Erduran Korkut) yazıyordu: Malûm ya, yılbaşı bu sene aynı zamanda Hazreti Muhammed'in doğum gününe rastlamıştı.

Arkadaş o gece camiye gitmek için evinden çıkar. Yolda iki bayana rastlar. Geçerken kulak misafiri olur. Bu bayancıklardan biri yanındakine:

"A kardeş, Muhammet de doğacak günü bu gün mü buldu bilmem ki! Bilirsin babam mutaassıp!. 'Bu gece Peygamberimizin doğum gecesi, ben seni baloya falan bırakmam' demesin mi?.. Mamafih bir yolunu bulup kaçacağım" demiş!

İşte böyle, bütün dünyanın huzurunda hürmetle eğildiği, büyük Peygambere, Noel Baba'yı tercih edenler, bu zihniyeti getirenler, gençliği bu hâle düşürenler, bunlar! Bunlar...

Peştamal ve Hamam!..

Eski Bakan Yücel, seçimler yaklaştıkça faaliyetini artırmaya başladı. Giresun'da çıkan "İleri" gazetesinin yazdığına göre bay Ali, memleketi olan "Görele"de halka 60 peştamal dağıtmış!..

Bu hâdiseden bir müddet sonra, eski başyazar F. Rıfkı'nın Cumhuriyet gazetesinde eski Bakanı gençliğe karşı müdafaa eden bir yazısı çıktı! F. Rıfkı bu yazısında, "H. Âli Yücel de benim kadar Türkçü ve Türkçecidir" diyor. Zaten bunun aksini iddia edecek kimse yok!

Ha Hasan Âli Yücel, ha F. Rıfkı Atay!.. İkisi de aynı fabrikanın malı... Mademki F. Rıfkı kendisini aşkla destekliyor, arka çıkıyor, Bay Yücel'in yerinde ben olsan. o peştamalları derler toplar İstanbul'da F. Rıfkı ile bir hamam açar işletirdim. Peştamallarla rey toplayacağıma müşteri toplardım.

İşin alay tarafını bir tarafa bırakalım. F. Rıfkı "inkılâpçı gençlik imzalı anonim mektuba" başlıklı yazısında koca bir çam deviriyor. Devirdiği çamın altında kendisi kalıyor, farkında değil!.. Rezalet! Hatta cinayet!.. Aynen alıyorum:

"Ben, 1934'te Moskova'ya gidip de yıllarca yüzümüze gülen dostlarımızdan "Anadolu gelecek harplerde Rusya için ya bir set, yahut bir sıçrama yeri vazifesi görecektir. Öyle veya böyle olacağına bizi ne dostluklar, ne antlaşmalar inandıramaz! Ancak rejim birliği olursa, biz size güvenebiliriz!" sözlerini duyunca, "bugünkü tehlikeyi, ta o zaman sezmiştim.". F. Rıfkı devam ediyor: "İşte onun için üçüncü enternasyonale iştirak eden her Türk'ün, vatan haini olduğuna, o zamandan kani olmuştum" diyor.

Ey F. Rıfkı, şimdi sana soruyorum, soruyoruz: Mademki Rusların niyetini o zaman anlamıştın! Moskova dönüşünde ne diye bundan bahsetmedin? "Yeni Rusya" adındaki, Moskova'ya kasideler yazan o eserin ne?!. Hakikati milletin gözünden neden sakladın ve bunu kimin için

yaptın? Daha düne kadar "Ulus" ta yazdığın bir başmakalede "Stalin ve İnönü başımızdır" diyen sen değil miydin?! Sen ve senin gibiler 30 senedir hariçte ve dahilde millet aleyhinde cereyan eden bütün hâdiseleri örtbas ettiniz. Köşelerinize kuruldunuz! Masalarınıza oturdunuz!.. Onuncu Yıl Marşlarıyla, şeflere yazdığınız kasidelerle, meclislerde kopardığınız alkışlarla milleti sağır ettiniz! Şaşkına döndürdünüz! Bu millet ne çilekeş, ne hoşgörücü bir millettir ki hâlâ size söz, yazı hakkı veriyor ve hâlâ siz bu milletin vekilliğini yapıyorsunuz!..

Kapalı Odalar!

30 yıllık bir mebusluk hayatından sonra baba ocağına dönen, meşhur Rasih Kaplan, "Bize ne yaptıysa o kapalı odalar yaptı, şefe (burada arızî fizyolojik bir tabir kullanıyor) gel şu kapalı odalı seçim kanununu kabul etme, sen bu milleti bilmezsin, D.P. ye yüz verme, dedim, lâf anlamadı; bizi de, kendini de perişan etti" demiş. Her şeye rağmen bir halk adamı olan Rasih Kaplan milletin temayülünü iyi anlamış, anlamış ama ne yapsın. Şef demokrasi demiş tutturmuş. Gerçekten öyle oldu. Kapalı odalar C.H.P. nin başını yedi. Bizim millet edepli olduğu için açıkta herkesin gözü önünde bir şey yapamadı. Fakat kapalı odalarda ibadet de gizli, kabahat de gizli fehvasınca C.H.P. nin geçmişini, geleceğini, işini bitiriverdi.

Rasih Kaplan haklı... Fakat hâlâ gözü mebuslukta takılı... 30 yıl bu... Be mübarek. İnsan 30 yıl babasının evinde bile duramaz. Otur gayrı...

Yevmî Gazeteler

Okuyucularımız yazıyorlar: "Bazı gazeteler, yok güzellik kraliçesi seçiyoruz, yok fotojenik kadın müsabakası yapıyoruz diye, üç beş gazete fazla satabilmek için türlü hafiflikler yapıyorlar. Sözde bu gazeteler ağırbaşlı gazetelerdir. Serdengeçti şunlara bir yüklen, görelim seni" diyorlar.

Aziz okuyucularım; bunlarda ne var? Siz Perileri, Güzellincikleri, Haftaları, Salonları, Seksolojileri görmediniz mi? Bunlar ilim, sanat perdesi altında milletin cinsî hayatı

tını tahrik ederek gençliğin bel suyu ile geçinen herif-i nâşeriflerdir. Serdengeçti elinden gelse bu gibilerine yüklenmek değil, uçuracak amma kaç para eder. Kaç defa yazdık. Söyledik. Vız geldi, tırıs gitti. Neyliyelim, C. Savcısı değiliz ki takibat açalım. Savcılar, avcılıklarını bizde denerler, gösterirler. Hemen bizi vururlar. Tahrikçi, diye... Evet biz vicdanları tahrik ediyoruz. Hâb-ı gafletde olanları uyandırmaya çalışıyoruz. Onlar orta uzuvları tahrik ediyorlar.

Sözde ağırbaşlı gazeteler değil mi? Öyle yazıyorsunuz. Hayır, aziz okuyucular hayır, onların ceplerinden başka her şeyleri hafif. Türk halk efkârı nerde? Bu basma kâğıt tüccarları, Bâbıâdi simsarları nerede?

Lâikler Ayıldı...

Ömründe bir defa bile Allah kelâmını ağzına almayan, evlendiği gece namaz kılması için odasına serilen seccadeyi çizmesiyle tepen, Cumhurbaşkanı iken bayramlarda Diyanet İşleri Reisini bile kabul etmeyen, buna mukabil Athenagoras'la sarmaş dolaş olan C.H.P. Genel Başkanı, bu sefer Ramazan Bayramında bütün vatandaşlarını kabul etti. Elini öptürdü. Bayramlaştı.

Milletin bayramını fitre zarfı dağıtırken, kurban derisi toplatırken hatırlayan lâik Ulus gazetesi, bu havadisi müteaddit defalar yazdı, durdu.

İnönü ve ona bağlı 10 Kr. luk Ulus bu hareketleriyle "tövbe ettik, pişman olduk, imana geldik" mi demek istiyorlar acaba... Kim inanır?.

Onların Müslümanlığı huy Müslümanlığı değil, oy Müslümanlığı...

C.H.P.'nin Kiri

Seçim sıralarında sayın bayan, yanlarına daha birçok hanımefendileri alarak Ankara köylerine sabun dağıtmaya çıkmış. Maksat, tabi oy toplamak... Kocakarının birine de bir kalıp sabun verirler. Bu kocakarı sayın bayana ne dose beğenirsiniz?!.

Hanım hanım! Bu bir kalıp sabun sizin kirinizi temizlemez!

İnönü'nün Açılan Ağzı

Gazeteler yazdı; şurada, burada söylenip duruyor: İnönü, Peker'e milletin parasından 80.000 lira vermiş. İnönü, bunu yalanlıyor. Hem de nüsha nüsha... Ulus'a bir, Vatan'a bir nüsha göndermiş bu yalanlamalardan...

Kendisi söylüyor: Bu hâdiseyi yalanlarken Genel Şefin kullandığı tabirlere dikkat edin: "Alçakça, namussuzca bir iftira." Bu ne hiddet, bu ne şiddet a şefim. Bir de Aldoğan'a küfürbaz derler. Anlaşılan millî şef, millî küfürlerin de örneğini verecek. Sandalyede otururken, hususî trenle seyahat ederken, ne de kibar, nezih konuşuyorlardı. Meğer o nezaket de sandalyeden geliyormuş...

Neşeli miyim, Değil miyim?

C.H.P. seçimi kaybetti. "Ulus" ve onun emsali gazeteler bu müthiş yıkımı, bu korkunç mağlûbiyeti bile İnönü'nün bir nevi zaferi gibi kabul ettiler. İnönü'yü alkışladılar. 30 yıldır şefleri alkışlamakla, onların zaferlerinden bahsetmekle vakit geçiren bu efendiler başka türlü hareket edemezlerdi zaten!.. Fakat ne yapsalar, ne etseler İnönü'yü güldüremediler. Delege kabulünde rekoru kıran ve her gün "Ulus" ta mütebessim pozlarıyla arzıendam eden o Şefi o güler yüzüyle göremez olduk. Reisicumhurluk gibi o memnun çehre de tarihe karıştı artık...

İnönü, teselli ziyaretine gelenlere soruyormuş: (Zoraki gülmeye çalışarak) "Neşemi kaybetmemişim değil mi? Ben eskisi gibi neşeli değil miyim?!.."

Tıpkı Hasan Âli'nin "o Vekil ben miyim, değil miyim?" diye sayıkladığı, kendi kendine sualler sorduğu gibi...

Yine duyduğumuza göre seçimi kaybeden Genel Şef, "koynumda yılan beslemişim, yılan!" diyormuş. Koynunda beslediği bu yılan Türk Milletidir. A, Genel Şefim, mademki bu milleti bir yılan gibi görüyorsun; 30 yıl hiçbir şey yapmayan bu yılan sizi bir defa sokuvermiş, çok mu? Şerbetli değilsiniz ya!..

Ölürsem Mort, Kalırsam Lord

Kore'yi, paraya tahvil edenler de varmış! Duyuyoruz: Kore'ye gidenlere Amerikalılar şu kadar dolar veriyorlarmış!.

Bilhassa gönüllüler, "zaten burada adam olacağımız yok, sürünüp duruyoruz, ölsek mort oluruz, kalırsak lord!.. Kore apartmanını hemen dikeriz. Bu dünyanın da geçmişini .... riz! v.s." Biz, bu sözlere inanmak istemiyoruz. Vezinli kafiyeli bir lâtife olsa gerek... Biz Türkler yalnız ve yalnız Allah için, millet için, vatan için can veririz. Bizim parolamız, "ölürsem şehit, kalırsam gazi" dir. Mort lord hikâyesi, para için harp eden müstemleke askerlerinin parolası olabilir.

Kadın Güreşçiler

Su katılmamış, dejenere olmamış bir şeyimiz vardı: Güreşlerimiz. Eskiden dünya milletleri arasında her şeyde önde idik, birinci idik. Son zamanlarda tam aksine, sondan birinci olduk. Bunun bir tek istisnası vardı: Güreşçilerimiz, pehlivanlarımız.

Şimdi duyduk, okuduk ve öğrendik ki tam bir erkek işi olan güreşe, ellerinin hamuruyla -asrî konuşalım- tırnaklarının manikürü ile kadınlar da karıştı. Artık hayır gelmez...

Sahtekârlık Şaheserleri

İslâm milletleri içinde ve bütün dünyada Türkler ahlâklarıyla temayüz etmişlerdir. "Asyanın Üstünlüğü ve Düşkünlüğü" kitabının müellifi F. G., Kanunî Sultan Süleyman devrinde İstanbul'da yetmiş iki buçuk milletin, dinin, dilin kaynaştığı bu yerde dört sene içinde, zabıtayı alâkadar edecek dört hâdise olduğunu kaydeder ki bu hayretlere şayan bir meseledir. Şimdi İstanbul'un alelâde bir semtinde 4 yıl değil, 4 ay değil, hatta dört hafta değil 4 günde zabıtayı ilgilendiren kim bilir kaç hâdise zuhur ediyor?! Ne kanunlar, ne polis, ne jandarma bunları önleyemiyor! Kanunu, jandarmayı, polisi içimizde, vicdanımızda hissetmedikçe bütün bu dış gayretler, teşkilâtlar boşuna... Kısaca kanun, polis korkusunun yerine Allah korkusunu kaim kılmadıkça, bütün gayretler boşuna...

Pazara gidiyorsunuz! Meselâ Ankara pazarlarından birine... "Besili hindi var, hindi. Yağlı tavuklar!.." Köylüler, tavuk, hindi satıyorlar. "Beyefendi hele bir bak, sapsarı

yağ!.." Bakıyorsunuz hakikaten sapsarı. Yokluyorsunuz et namına bir şey yok!.. Bu nasıl olur? Hem sarı, yağlı, hem etsiz. Kimin aklına gelir birader? Meğer hindilere, tavuklara atebrin yutturmuyorlar mı imiş! Tavuk olsun, hindi olsun hapı yutunca sapsarı bir renk alıyor. Aman Allahım, kurnazlığın, sahtekârlığın bu kadarı görülmüş mü? Başkaları atom keşfederken bakın bizimkiler neler keşfediyorlar!.. Ne zekâ, ne zekâ yarabbi!..

Bir arkadaşım anlatmıştı... Diyarbakır'da akrep çok olurmuş. Bir zamanlar belediye ilân etmiş. Kim bir akrep getirirse 5-10 kuruş vereceğim diye... Birkaç madrabaz dişili erkekli bir hayli akrep toplarlar. Bir araya korlar, çoğaltırlar. Bu suretle belediyeden bir hayli para sızdırırlar. Bu işi bir gelir membaı hâline getirirler.

Akrepleri toplayacağımıza akrepten de beter olan bu insanları toplamalı... Daha iyi olur.

İnsan pazardan bir şey almaya doğrusu cesaret edemiyor. Nerdeyse yumurtanın sarısını bile çekecekler içinden.

Geçen kış şahit olmuştum. Açıkgözün biri donmuş limonların içini boşaltmış. İçine su doldurmuş. Samanpazarı'ndaki köşe başına durmuş. Bir elinde bardak, diğer elinde limon, bir sıkıyor: Yarım bardak su... Alan alana... Yarım bardak su amma bu su limon suyu değil, baraj suyu... Ne cıvık sulu insanlar var yarabbi...

Dört yıl evveldi. Yumurta alıyordum. "Bozuk bu ulan" dedim. "Vallahi beyim" dedi, "şart olsun taptaze!.." "Ulan, dur; şart etme, Allah müstahakını versin." demeden şart etti gitti. Yumurtaları bir bir kırdım. Hepsinin içi kan değil mi imiş? Ne hâle geldiğimi siz düşünün... Bir yumurta için, birkaç kuruş için avradı boşamak... İçimiz bu kanlı yumurta gibi bozuk. Beyhude yere partilerden medet ummayın. Siz, biz, hepimiz kendimizi temizleyelim. Öyle yumurtanın öyle civcivi olur. Peygamber ne güzel söylemiş: "Her millet lâyık olduğu hükûmeti bulur.."

Konya'da Amerikalılar tayyare meydanı yapıyorlar... Herifin biri bir kolayını bulmuş: Bir eşek, dört teneke, to nekelere benzin yerine su dolduruyor. Güya su taşıyor. İş o kadar tekrar edilmiş, talim edilmiş ki, bu işe eşek de alışmış. Eşeğe tenekeleri yerleştirince, eşek kendi hâli ne, arkasında adam olmadığı hâlde, kimsenin görmeyo

ceği dolambaçlı yollardan geçer gidermiş. Bir gün gâvur bunu görür: "Vay anasını, der, bunların eşekleri de hırsızmış!" Çok acı, çok ayıp!.

Bir zamanlar dünyaya ahlâkı ile örnek olan bu milleti ne hâle getirdiler bir görün.. Söve söve bitiremedikleri padişahlar devrinde Avrupa içlerine akın eden Osmanlı ordusu, gâvur topraklarından geçerken bağlara uğrarlar, üzüm yerler. Bakarlar ki sahipleri yok. Herkes ne kadar üzüm yemişse o kadar akçeyi teveklerin kütüklerine bağlarmış... Ya şimdi?! Hırsızlık bir nevi açıkgözlük, becerikliliik hâline geldi. Şimdi birisi hırsızlık yaptı mı gayet tabiî karşılanıyor. "Ne yapsın herif aç", herkes hırsızlık yaparmış ama derece derece imiş. Kimi 10 lirada, kimi 100, kimi 10.000'de teslim olurmuş. Şu ağız yok muymuş, şu ağız, boğaz... Muhakkak yermiş. Çalarmış...

Her devirde hırsızlık yapanlar görülmüştür ama hiçbir zaman hırsızlık, halk arasında bugünkü kadar mubah sayılmamıştır.

Bina yapmak, yol yapmak, hatta fabrika kurmak kolay!.. Fakat îman telkin etmek, bir cemiyeti ahlâklı yapmak, onu yola getirmek zor, bazen de imkânsız...

Bizimkiler, "yaptık, yarattık" diyenler neyi yapıp neyi yıktıklarını bilseler, bilirler ya!.. Milleti bir düşünseler intihar ederler.

Korkunç Bir Rakam

Sağlam bir yerden işittiğimize göre İnönü'nün 350 bin çerçeveli fotoğrafı ortadan kaldırılmış. İçlerinde 300 ilâ 500 liraya mal olan büyük tablo fotoğraflar var. Biz asgarîden hesaplıyoruz. Her fotoğrafa 10 lira gitmiş olsa 3.500.000 lira eder. Bu zavallı milletin paraları nelere, nerelere harcanmış! Bir de utanmadan hesap sorun diyorlar. Biz bu adamların yalnız kendilerine değil, suratlarına, suretlerine yüz binler, milyonlar harcamışız!. Zavallı millet, seni kaç türlü soymuşlar!..

Akıl ve Yeri

İnsan dimağı ile uğraşan âlimleri en çok meşgul eden meselelerden biri de insan kafasında aklın yerini bulmaktır.

Akıl nasıl bir şeydir, nasıl işler, yeri neresidir? v.s.

Âlimler kendi kendilerine sordukları bu suallerin cevabını veredursunlar. Biz, bizim Türkiye'de bilhassa şehirlerde yaşayanların akıllarının nerelerde olduğunu keşfettik. Bu keşfe göre:

1. Birçoklarının akılları henüz ayaklardadır. Bu grup sabahtan akşama kadar, kaldırımlarda, mecmualarda, sinemalarda baldır bacak seyretmekle vakit geçirirler. Zamane gençliğinin heyecan merkezi olan stadyumlarda ayakları alkışlayanlar da bu sınıfa dahildir. Öyle ya, ciddî bir mesele olsa, meselâ bir âlim, bir sanatkâr bir yerde konferans verse 3-5 genci bir arada göremezsiniz. Alkışlanan kafalar değil, ayaklardır. Söz ayağa düştü, meselini akıl ayağa düştü şeklinde değiştirebiliriz artık. Şu çok söylenen "ayak takımı" tabiri bundan çıksa gerek. Bizdeki spor kulüplerine "ayak takımı" desek daha doğru. Böylece lisanımız yerli bir tabir de kazanmış olur. İnkılâpçı C.H.P. aklı yukardan aşağı, kafadan ayağa düşürdüğü için ne kadar övünse hakkı var. Doğrusu büyük inkılâp...
2. Ayaklardan biraz daha yukarı çıkıyoruz. Şimdi geldik işin sıklet merkezine. Sıra orta uzuvlarda. Büyük bir ekseriyetin aklı fikri de burda. Yok dünya bunun üzerinde dönüyormuş. Yok dünyanın mihveri bu imiş!.. Başka ne için yaşıyormuşuz. Bir sürü edepsiz lâf... Şehvet felsefesi... Aklın da, tefekkürün de merkezi orasıdır.
3. Şimdi geldik mideye: Bu tip insanlara en iyi misal C.H.P. tipidir. Göbekli, enseli, kalantor... Bunlar şu fakir ve sefil memlekette, daha fazla yiyebilmek için ellerinde hususî otomobilleriyle eczane eczane dolaşan, asansörle inip çıkan kimselerdir. Çok yağlı ve tatlı yediklerinden hemen ekserisi karaciğer, şeker hastalığına tutulur. Bir şey yiyemez hale gelirler. Tabi bu da Allahtan...

Kırşehir-Kâbe ve Tavaf

Muhafazakâr, mukaddesatçı Millet Partisinin sözde nâşir-i efkârı olan "Kudret" gazetesi son günlerde yolunu

iyice sapıttı. "Kırşehir Kâbe oldu" diyor. Kâbe'nin kıble, Müslümanların Kâbesi hâline nasıl geldiği malûm! Bütün putlar kırıldıktan sonra değil mi?..

Kırşehir ve Kırılan Heykel

İki kişi konuşuyordu: Biri "Bu memleketin her tarafı heykellerle dolu, neden başka yerlerdeki kırılmadı da Kırşehir'deki kırıldı?!" Yanındaki cevap verdi:

- Eh birader, adı üstünde: Kır şehir!

İrtica ve Komünizm

(Din düşmanlığında "yeni taktik")

Din düşmanlığının taktiği de demokrasi ile beraber değişti!. Eskiden dine, mukaddesata açıktan açığa sövüyorlardı. Şimdi demokrasi var; iş halka, oya dayanıyor. Türk Milleti Müslümandır. Bunun için açıktan açığa sövemiyorlar. Başta C.H.P. cephesi ve Selânik taifesinden Yalmanlar, Nermiler "Din bir vicdan işidir, din ayrı dünya ayrı", "Din duygusu çok yüksektir, yükseklerdedir", "Halkın mukaddes dinini yobazlara istismar ettirmeyiz" v.s. gibi güzel lâflar ediyorlar. Amma hemen arkasından, bu adamlarda bir frengi illeti gibi nükseden din düşmanlığı ayan beyan görünüyor. Allah yolunda mücadele edenlere "mürteciler, yobazlar, kara kuvvet, inkılâp düşmanları." Ne kadar kindar, habis, pis küfür varsa hepsini savuruyorlar. "Din duygusu yüksekmiş! Vicdan işiymiş..."Onların niyetleri meydanda. Dini, zümrüdüanka gibi adı var, kendi yok, bir hâle getirmek veyahut Zühre Yıldızı gibi göklere havale etmek... Dünya ile insanla alâkasını kesmek, dini bir hayal mevzuu yapmak... Meçhule, karanlığa atmak... Velhâsıl yeryüzünden ayağını kesmek, kökünü kazımak... Onlara sorabilir miyiz: Her zaman ağızlarında çiğnedikleri şu "vicdan" denilen nesne nedir, nerededir? Acaba vicdan, insandan ayrı mı? İnsan, dünyadan ayrı mı?!. Bize iman veren, hareketlerimizi tanzim eden, cemiyet içinde, insanlar arasında hayrın, şerrin; iyinin, kötünün ayırıcısı, varlığımızın, ahlâkımızın esası olan dini insanlardan, dünyadan nasıl ayıracağız?!.. Mümkün mü bu?

Din düşmanlığında ikinci taktik de şudur: Dindarlara komünistlik isnadı, iftirası...

Bu hayâsızlığın, namussuzluğun daniskası. Geçenlerde komünist tahrikçileri tevkif edilmişti. Hemen hemen bütün İstanbul gazeteleri: "Bu tahrikçiler irtica ile alâkalı görülüyor." "İrticaî kıpırdamalar".. Gazetelere bu türlü başlıklar koyarak milletin dinine yine sövdüler. Tahkik ettik, bekledik. Bir tane olsun, amma bir tane, bu işte Müslüman, onların ağzıyla mürteci çıkmadı. Onlar açıktan açığa dine sövemedikleri için, işlerine gelmeyen herkese bir "komünist" damgası vuruyorlar. Çünkü Türkiye'de komünist demek "vatansız demek, Moskof ajanı demektir.."

Masonlar. C.H.P. yaygaracıları, dönmeler: Allah aşkına (pardon onlar Allaha inanmazlar, tapmazlar; Kırşehir'de kırılanın aşkına) bize söylesinler: Softa da olsa, bir tane olsun komünistlik propagandası yapan din adamı yakalandı mı, var mı?.. Ne gezer!.. Buna karşılık biz C.H.P. safında Kemalizmin arkasına gizlenmiş, hatta açıktan açığa C.H.P. iktidarı zamanında iş görmüş, bütün köprü başlarını tutmuş kızıl mikroplardan yüzlercesini, binlercesini sayabiliriz..

Cinsî İrtica

İrtica!.. İrtica! İrtica!.. Farmasonların, dönmelerin, Bolşeviklerin bitmez tükenmez nakaratı... Nerede ise insan daireden evine dönemeyecek. Öyle ya... Hemen karşınıza bir "inkılâp softası" çıkacak, soracak:

- Nereye gidiyorsun?
- Eve dönüyorum.
- Vay mürteci vay...

Bu asırda dönüş, dönmek ha... Atatürk inkılâplarına... Hakaret... diyecek.

Nihat Erim, "Ulus"ta siyasî irticadan, Barlas "Posta"sında iktisadî irticadan, "Yeni İstanbul" un kiralık nikâhsız kalemleri kültürel irticadan bahsediyor.

Oldu olacak bir seksolojik (cinsî) irticadan bahsedilsin...

Siz ne dersiniz, bilmem! Biz bunu en çok Süleyman Nazif'in kızdığı bir başmuharrire yakıştırdık. Malûm

ya... İrtica geri, gericilik... Bir kafiye uyduralım: "veri...." Haydi bay yazar!.. Görelim seni!.. Al eline kalemi, yaz başına geleni...

Al da Bozdur!

Gazetelerde okuduk, şaştık! Sinesinde muhafazakâr zümreyi toplayan Millet Partisi'nin askerî hatibi, İzmir'de eski konuşmalarına tamamen zıt bir konuşma yapmış: Sadık Aldoğan bu konuşmasında Millet Partisinin dinci bir parti olmadığını, mekteplere konulan din derslerinin aleyhinde olduğunu, eğer Millet Partisi iktidara geçerse, kanunlardan Demokrat Partinin koyduğu din kayıtlarını kaldıracağını vadetmiş! Bunun üzerine birçok delegeler salonu terk etmişler.

İnsan bu politika adamlarını dinlerken aklı başından gidiyor. Bu zat dün ne diyordu, bugün ne diyor?!

Bu ne perhiz, bu ne lâhana turşusu?.. Mamafih Aldoğan'ın bu sözleri nasıl bir ruh hâli içinde söylediği belli...

Adnan Menderes İzmir'de "Türk devleti bir İslâm devletidir; İslâmiyetin bütün icaplarını yerine getireceğiz!" demedi mi? Aldoğan da sırf muhalefet olsun diye "Hayır İslâm devleti değil, biz İslâmcı değiliz! Din derslerinin aleyhindeyiz" demek istiyor.

DP., Sayın Generalin yalnız silâhını, külâhını değil, aklını da başından almış!.. Yoksa böyle ulu orta konuşup, hem partisini hem kendini müşkül mevkie düşürmezdi!.. Sökmez Paşam, sökmez!.. Başka bir bildiğin varsa onu söyle!..

Sağ mısın, Sol musun?

Serdengeçti'ye takılmaktan zevk alan bir arkadaşı onun damarına bastı:

"Sen, dedi, sağ mısın, sol musun?!"

Cevap: "Yaşadıkça sağım."

İnönü Müstenkif

C.H.P. nin Genel Şefi, oturduğu koltuk duyar koltuk olmadığı için Meclis'te neler konuşulduğunu duyamamış! Onun için müstenkif kalmış! Gözünün önünde, kula-

ğının dibinde cereyan eden müzakereyi takip edemeyen adam nasıl oldu da yıllarca milletin başında kalabildi?!..

Tevekkeli değil!.. Adamcağız bir türlü koltuğu bırakmıyordu; meğer koltuk bu sabık Cumhurbaşkanının hem gözü, hem kulağı, kısaca velinimeti imiş!..

Yalvaç-Peygamber-Atatürk

C.H. Partisi, henüz ademiiktidar hastalığına tutulmadan evvel, (iktidarda iken demek istiyorum) Ankara Radyosunun bir "şen ve esen" kulu vardı. Açıklayalım: Nuretttin Artam... İstanbul'daki Kadiri tekkesi şeyhlerinden olan bu adam (C.H.P. tarafından kendisine "Müslüman Türk Çocuğunun Kitabı" yazdırılmış, binlerce nüsha bastırılan bu kitap şimdi depolarda çürümektedir.) "Koruma Kanunu" üzerine 8/9/1951 tarihli "Ulus"un Yankılar sütununda yazdığı yazıda Atatürk için "O, milletin şahlanmış imanı olduğu gibi, milletin imanını şahlandırmış bir Yalvaçtı." Aynı kelimeyi bir daha kullanıyor:

"O büyük Yalvaç, 1927 yılında şöyle dememiş miydi?!"

Malûm, Yalvaç, Türkçede Peygamberin karşılığıdır.

Bir zamanlar yine Ulus'taki yazısında bize, "Moskova ağzıyla konuşan bu delikanlının yalnız kapısına değil kafasına da bir gardiyan dikmeli" diyen bu demokrasi yankıcısının aynı makalede şu satırlarını okuyoruz: "Kemalizmin de geri dönülmeyecek, kendisinden sonraki nesillere yürütülecek, ihtilâlleri ihtiva ettiğini neden unutuyoruz?" Sol cephe Kemalizmi işte böyle anlar... Onu gelecek ihtilâllere bir basamak tahtası gibi görür. Kaç defa kendilerinden dinlemişidir. Nâzım Hikmet'in Atatürk'e methiyesi de aynı zihniyetin eseridir. C.H.P. çığırtkanlarının bu enteresan dönüşü gözümüzden kaçmıyor.

Cezmi Türk, F.Rıfkı'yı Destekliyor

F. Rıfkı "Fatay" imzasıyla 8/5/1951 tarihli "Ulus"taki yazısında "Cezmi Türk'ün sözleri de doğrudur. Eyüp'te arkasında komünformun Müslüman yığınlarını ele geçirmek için milliyetçi öğretmenleri değil, menfaatçi müftüleri ve kara cahil yobazları kadrosuna almıştır" diyor. Şu herif-i nâşerifin yediği naneyi gördünüz mü? Moskof deyince,

gâvur deyince, komünist deyince tüyleri diken diken olan, lâhavle getiren müftüler ve Eyüp Sultan'a toplanan Müslümanlar, komünform emrinde, yani Bolşeviktirler. Bu milletin din adamlarına, bu milletin dinine tecavüz olsa olsa bu kadar olur?!.. Savcı nerdesin? Kanun nerdesin? Bu herif Müslüman Türkiye'de bunu nasıl yazar, nasıl yazabilir. "Alır" da demiyor. "Komünform müftüleri kadrosuna almıştır" diyor. Moskova'ya kasîdeler yazan bu hayâsız, müftülere ve Müslümanlara komünform ajanıdır, açıkça Rus casusudur diyor. Vay rezil vay!..

Cezmi Türk de aynı fikirde imiş! Birbirlerini destekliyorlar.

Haç'ı Koynunda İmiş!

Bizim millî cephenin adamlarından... Cezmi Türk'ten bahsetmek istiyorum. Bahsetmeye de lüzum yok ya! Çünkü kendisinden o kadar çok bahsediyor ki... Artık herkes ne mal olduğunu anladı.

Meclis'te din meselesi konuşuluyor. Bizimki en önde... Tabi aleyhte konuşuyor. Vicdan hürriyetini, tenkit hürriyetini, demokrasiyi köstekleyen, diktatörlük devrini devam ettirmek isteyen bir kanun müzakeresi yapılıyor. Vaktiyle bizim derneklere gelen, bizim dergilerde yazı yazan, Atatürk'ü ağzına almayan bu milliyetçi Demokrat Milletvekilimiz, Meclis'te tıpkı Behçet Kemal gibi konuşmaya başlıyor.

Bu yeni Atatürk kasidecisine göre: Atatürk ölmemiş!

(Ölmemiş de milyonlarca lira harcayarak yapılan Anıt Kabir'e kim gömülecek? Pul sultan mı?) O milletmiş! Ebedî imiş, ezelî imiş! Hâşâ o diktatör değilmiş! Diktatör olmak isteseymiş, evlenirmiş, çocuk yaparmış. Yerine onu geçirirmiş. Kendini koruyan kanunlar çıkarırmış! Zavallı Cezmi Türk'cüğümüz ne dediğini kendisi de bilmiyor galiba...

Atatürk, çocuk yapsaydı ve kendi öldükten sonra o çocuk milletin mukadderatına hâkim olsaydı bu diktatörlük değil, hakanlık, hanedanlık, sultanlık olurdu. Dostumuz diktatörlükle hanedanlığı ayıracak bir seviyeye gelmeden, Meclis'e gelmiş... Hikmetinden sual olunmaz?

Kanun meselesine gelince:

Atatürk devrinde milletvekillerinin nasıl seçildiğini, kanunların nasıl yapıldığını bu Türk Bey nasıl bilmezlikten gelir?!.

Tam 30 yıl, ilk ve son Meclis müstesna, oy birliği ile verilen kararları, "bravo, bravo", alkış seslerini, nasıl unutur?.. Hey gidi Cezmi'cik! Türk'cük... Sayın dostumuza âcizane bir tavsiyemiz var: Ya bu soyadını değiştirsin, ya ona bir "ata" ilâve etsin!..

Orman Koruma Kanunu Atatürk'ü Koruma Kanunu

Atatürk sağken bir ecnebi Türkiye'yi ziyarete gelir. Malûm: Türkiye'nin her tarafı Atatürk heykelleriyle dolu...

Adam heykelleri görünce:

- Ne o? der Atatürk öldü mü?

- Hayır.

- O hâlde siz öldürdünüz? Hiç yaşayan bir insan için bu kadar heykel dikilir mi?

Biz böyleyiz işte... Diriyi öldürür, ölüyü diriltmeye çalışırız.

Mezarlıkları park yapan dünyalık bir şahsın ölüsünü müdafaa için kanun çıkarmak!.. Dünyanın neresinde görülmüş bu...

Bizi geç, buna Atatürkçüler nasıl yanaşıyor, aklım almadı doğrusu...

Orman Koruma Kanunu gibi Atatürk'ü Koruma Kanunu yapıyorlar! Atatürk'ün hatırasına saygısızlık olsa olsa bu kadar olur... Zavallı Atatürk seni bu hâle düşürenler düşmanların değil, dostlarındır. O "Kemal" isminin kuyruğuna takılan "ist" ler, "pist" ler yok mu? İşte onlar öldürdüler... Ve kanunla korunacak hâle getirdiler.

Selânik Tarafından

Doğu Türkistan mücahitlerinden 3 kişi Türkiye'mizde bulunuyor. Bu Uzak Doğulu, Büyük Asyalı kardeşlerimiz, bize, Yakın Doğu'ya, Küçük Asya'ya gelmişler. Kendilerini ziyaret ettik. Görüştük... Onları dinlerken ağlamamanın imkânı mı var? Son Çin mezalimi, Kızıl Rus mezalimi!.. Binlerce, on binlerce, yüz binlerce öldürülen kan

kardeşlerimiz, din kardeşlerimiz... Sürgünler... Sibirya!.. Milyonlar eriyor. Bunlardan 1500 tanesi nasılsa kaçabilmiş!... Bir kısmı Pakistan'da, bir kısmı Hindistan'da, bir kısmı Hicaz'da... Hepsi de Türkiye'ye gelmek istiyorlar. Türkiye'ye gelenler onların mümessilleridir. Devlet adamlarımızla konuşmuşlar. Zavallılar ümitliler. Fakat doğrusu ya biz ümidimizi kestik. Bizimkiler ipe un sermişler. Olmaz da dememişler, olur da dememişler. Düşünelim... Buyurmuşlar. Hâlâ da düşünüyorlar. Yahu düşünecek ne var? Şunun şurasında 1.500 kişi. Sekiz milyon insandan 1.500 kişi kurtulmuş. Bunlar da ölümle karşı karşıya. Aç, sefil, perişan!. Bu vaziyet karşısında insanın kahrolacağı, mahvolacağı geliyor.

Bir gün gene bu meseleyi konuşuyor, dertleşip duruyorduk. T. Milliyetçiler Derneğinde Ömer Yücesoy adında Konya'nın Bozkır'ından tok sesli, imanı kavi bir arkadaşımız var. Her şeyi alaturka birkaç cümle ile kestirip atmayı çok sever. Bize:

"Yahu!, dedi, ne münakaşa edip duruyorsunuz?.. Bizimkiler bu adamları kabul etmezler vesselâm!"

"Neden?.."

"Neden olacak canım. Bunlar şarktan geliyor. Kabul edilmeleri için, Rumeli'den gelmeleri, hiç olmazsa Selânik'e şöyle bir uğramaları lâzım.."

"Yapma be Ömer!" dedik. "Devir, milliyetçilik katillerinin devri değil. O devirle bu devir arasında hayli fark var. Bulgaristan'dan gelenler de Türk - Müslüman."

Ömer nafile dinlemedi:

"Bunlar, Selânikliler" diye tekrar girişti. "Ali Osman'ı bile şarktan geldiği için memleketten kovmadılar mı?"

"Aman dedik, dikkat et, padişahçılık, hilâfetçilik yasak ha.."

"Canım, dedi, bu halifecilik yapmak değil ki... Osmanlı hanedanı Türk değil mi? Şarktan gelmediler mi? Çoğu Yahudi dönmesi olan Selânik'liler tarafından kovulmadılar mı? Bu tarihî bir hakikat!.."

Ömer, bununla da yetinmedi.. Bir hikâye daha anlattı:

"Hani, dedi... Selânik'ten İstanbul üzerine yürüyenler, "Kalkın ey ehli vatan!" diye bir nara atmışlar. Bizim ricâl-i devlet de heyecana gelip ayağa kalkmış. Sonra bir

de bakmışlar ki bütün mevki ve sandalyelere Selânikliler oturuvermiş!.."

Ömer'e: "Bizimkiler ayakta kalmış, öyle mi?" dedik.

Ömer güldü:

"Ne gezer beyim, ne gezer. Rahatça ayakta kalsak gene iyi. Herifler bizi altı kazığa oturttular." Bizim koca Bozkırlı bu bapta kendine ait bir sırrı da ifşa etti. (Eğer kendisinde sır diye bir şey varsa):

"Çocuklar, dedi, bundan en çok zarar gören de ben oldum. Bende emoroit var da.."

Ben, bilmezlikten gelerek "emoroit de ne demek. Türkçe konuş.. Sana bu türlü Frenkçe kelimeler yakışmıyor" dedim. Ömer, sesinin olanca kalınlığı ve uzunluğu ile bağırdı:

"Canım bâsurrr!.."

Eh! Nasıl güldük, nasıl güldük... Ayrılırken:

"Ömer Bey, ben bunları müsaadenizle Serdengeçti'yo yazacağım.." dedim. Ömer'in pervası mı var. O dünden serdengeçmiş... "Yaz anasını satayım!.. Pilâvdan dönenin kaşığı kırılsın!.."

"Aman, dedim, (Pilâv) deme... Seni Ticanî sanırlar." Bir daha güldük... Ayrıldık.

Birleşmiş Milletler-Yerleşmiş Milletler

Kore'ye gönüllü gidip, gönülsüz gelen kahraman arkadaşlarımızdan Üsteğmen Hasan Yeşilırmak anlatıyordu. Mehmetçikler Kore'de verilen o ne idüğü belirsiz, karmaşık sebze ve meyvelerden yapılan konserve yemeklerine "Birleşmiş Milletler" adını koymuşlar. Yabancı, kozmopolit zevk ve yemeklerle ne güzel, alaturka bir alay! Bir türlü birleşemeyen şu Birleşmiş Milletler ideali nakaratı ile ne anlayışlı bir istihza... Harp hatırlarını Serdengeçti'de nakledeceğimiz arkadaşımız Hasan'ın ağzından Türk askerinin şanlı menkıbelerini dinlerken çarıklı erkânıharp denilen Mehmetçiğin ne cevher olduğunu bir daha anlamış bulunuyoruz. Ne Birleşmiş Milletleri canım? Onlar Birleşmiş Milletler değil, yerleşmiş milletler!.. Şimdiye kadar Birleşmiş Milletler'de hangi ayrılığın önüne geçebildiler? Rus vetosunun mu? Keşmir meselesinin mi? Sudan işinin mi? Siyasîlerimize bir tavsiyem var. "Beyhude

yere Mehmetçiğe Birleşmiş Milletler tekerlemesi ezberletmeyin... Boş yere Mehmetçiğin anasının, ninesinin ağzından radyoda, 'Birleşmiş Milletler ideali için dövüş yavrum' v.s. gibi çiğlikler yaptırmayın."

Bu topraklar için toprağa düşenlerin çocukları niçin, neye dövüştüklerini pekâlâ biliyorlar. Çanakkale'de, Sakarya'da dövüşenler, can veren, kan verenler nelerin uğruna dövüştülerse bugün onların torunları da aynı uğurda çarpışıyorlar. Din için, Allah için, Vatan, ırz ve namus için... Hepsi bu kadar.

Atatürk ve İçki

Konya cezaevinin gardiyan odasında ziyaretimize gelen arkadaşlarımızla konuşuyorduk. Kapıdan saçları ağarmış, fakat bakışları ve gözleri canlı, takriben 50-55 yaşlarında bir adam girdi. Bana takdim ettiler.

Anafartalar'da Atatürk'ün maiyetinde çalışmış, meşhur Şanlı Hasan Çavuş. Müşerref olduk. Biz daha evvel arkadaşlarla içki üzerinde konuşuyorduk. Hasan Çavuş ne konuştuğumuzun farkına vardı. Sözü Atatürk'ün üzerine getirerek: "Kemal Paşa da içerdi, fakat iyi adamdı" diye söze başladı. "Harbiumumide Çanakkale'de Anafartalar'da idik. M. Kemal Paşa da kumandanımız. Amma o zaman miralaydı. Büyük bir muharebe oldu. Geceli gündüzlü çetin bir mücadeleden sonra küffarı hâk ile yeksân ettik! Denize döktük. İşte tam o sıralarda bizim tabur kumandanı yanıma gelerek "Seninkine bak!" dedi.

Baktım, Mustafa Kemal biraz ilerde topun üzerine çıkmış boyuna içiyor. Tabur kumandanına "biz gâvurlarla uğraşıyoruz; bu adam gâvur gibi içiyor" dedim. Tabur kumandanı gitmiş, Mustafa Kemal'e dediklerimi aynen söylemiş. Kemal Paşa beni çağırttı. "Ulan Hasan Çavuş, dedi, rakıyı kimler içer?" Ben, "Sizin gibi muzaffer kumandanlar" dedim. Olmadı. Tekrar sordu. "Rakıyı kimler içer?" Artık dayanamadım: "Gâvurlar, efendim!" dedim. Rahmetli güldü. "Mataradan bir bardağa rakı doldurarak: "İç, ulan Hasan Çavuş şunu" dedi. "Ben içmem efendim, ben şehit olacağım" dediysem de kâr etmedi, zorla içirdi. Boğazım yandı, midem bulandı; başım döndü. Fakat az sonra benim de keyfim gelmeye başladı. Coşuverdim. Sıçra-

dım topun üstüne oturdum. Mustafa Kemal'in yanına ayak ayak üzerine attım; ben de oldum bir Anafartalar Kumandanı. Kemal Paşa elini dizime vurarak: "Söyle bakalım arslan çavuşum şimdi. Düşmanı denize döktük. Parmağı ile düşman donanmasını göstererek: Şu karşımızdaki zırhlılar ne duruyor? Bizi burada görmüyorlar mı?" Bu söz üzerine yere atladım: "Emret kumandanım; ben tek başıma bütün o zırhlıları deve çeker gibi çeker gelirim buraya" demişim. Kemal Paşa öyle bir gülmüş ki! Neyse sözü uzatmayalım. Emretmiş! "Hasan Çavuş'u yatırın yerine, istirahat etsin!" Beni çadırıma götürmüşler.

Fakat bana bir hâl oldu. Sanki dayak yemişim. Sabah kalktığım zaman arkadaşlara: "Yahu bu gece bana dayak mı attınız?" diye söylenip dururken "Seni kumandan çağırıyor" dediler. Kılığı, kıyafeti düzelterek hemen Kemal Paşa'nın karargâhına gittim. Çadırına girdim. Çadırın içinde iki kötü sandalye ve boşalmış mermi sandıkları vardı.

Anafartalar Kumandanı beni görünce güldü: "Nasılsın Hasan Çavuş?" dedi. "İyiyim efendim, ama, dedim; bu gece bana bir şey olmuş?"

"Ne olmuş?"

"Vallahi efendim, dayak yemiş gibiyim, vücudum çok kırgın..." Paşa: "Hayır Hasan Çavuş bize kimse dayak atamaz. Hele sana. Sen hani dün düşman zırhlılarını zincirlerinden tutup tek başına çekmiş gelmiştin ya... İşte yorgunluğun ondan.." Gülüştük. Bana kahve ikram etti: "Al bakalım bunu da Müslümanlar içer" dedi.

Çanakkale'nin şanlı Hasan Çavuş'u bir ah çekti: No günlerdi o günler!"

Ve son sözü ilk sözü oldu: "Kemal Paşa içerdi ama iyi adamdı."

Atatürk ve Kadın

Atatürk yine o büyük masayı kurmuş etrafındakilerle münakaşaya başlamıştı. Mevzu: Kadın mı üstün, erkek mi? Hâzırun sıra ile sorguya çekildi. Sorguya çekilenlerin hepsi Atatürk'ün kadınlara verdiği hürriyeti, v.s. yi düşünerek kadının üstünlüğü üzerinde ısrar ettiler. Birçok münakaşalar oldu. İşin içinden çıkılamadı. Nihayet Atatürk müdahale etti. Lâfın Türkçesini söyleyerek kes-

tirdi attı: "Arkadaşlar, dedi, beyhude yorulmayın, ne deseniz erkek üstündür, üsttedir. Daima kadın alttadır. İsterseniz evlerinize gittiğinizde bir tecrübe yapınız!"

Kazık Marka

C.H.P. nin resmî kasidecisi "On yılda on beş milyon genç yarattık" şarkıcısı, vezin kafiye tüccarı kazık marka bay Kemal! Gençliğini Kayseri'de bağ aralarında F. Rıfkı misali geçiren bay Kemal!

İşittim ki devrim ocaklarının açılışında açmışsın ağzını yummuşsun gözünü... "Atam" demişsin. "Nasıl tarlalarda kara kargaları kovaladıysa biz de mürtecileri kovalayacağız." Burada devrimci şöyle ezeceğiz diye bir çifte atmış. Bana cevap ver devrimci: Kara karga...

Leş kargası kim? Siz mi, biz mi?

Muhterem okuyucularımıza 6 okçu bu kazık markanın şiirlerinden bazı parçalar takdim edelim: Duymuşsunuzdur belki. Bu maruf ve meşhur inkılâp şairimiz Süleyman Çelebi'nin Mevlitnamesinden aşırma Atatürk için bir mevlit yazmıştı. Kemal'in mevlidi galiba şu mısralarla başlıyordu:

Zübeyde Hatun onun annesi
Selânik'te doğdu ol dürdanesi
Atatürk'e, Atatürk'e essalât!

Bu, evvelâ yüce Peygamberimize, sonra Süleyman Çelebi'ye, sonra da Atatürk'e ağır bir hakarettir. Mezarlıkları park yapan dünyalık bir adama böyle şeyler yazmak... Onu saçma bir mistisizm içinde ilâhlaştırmak... Bu, Atatürk İnkılâbına zıt bir görüş.

Atatürk bu hezeyanları duysaydı, kendi arkasından geldiklerini iddia eden bu yaygaracıların yüzüne tükürürdü. Atatürk için şiirler yazan bu ateistin diğer şiirinden bir parça:

Küçük akıllılar para etmiyor,
Nerdesin nerdesin büyük delimiz?

Burada büyük deli diye hasretini çektiği büyük deli Kemal Atatürk'tür. Kemal Atatürk'ü kâh ilâh, kâh peygamber, kâh büyük bir deli diye ilân eden bu kazık mar-

ka, az sonra yeni bir peygamber keşfetmekte gecikmiyor. Gandi için yazdığı bir manzumesinde:

Tam kırk sene Hint bezi giydin,
Sen âhir zaman peygamberiydin.

Diyor. Gandi'yi anlasa bâri...

Devrimcilerin evveli, başı, ağabeyisi böyle ise, âhirini siz düşünün artık.

Şunlara Bakın!

Üniversiteli gençler, milliyetçi, mukaddesatçı bir dergi çıkarırlar. Rengi kırmızı, bayrak rengidir. Kendilerine inkılâpçı süsü veren üç beş rezil hemen kırmızıyı kızıla çeviriyor. Mecmua çıkaran arkadaşlarını sıkıştırıyorlar. Niye renginiz kırmızı? Öylesine tazyik ederler ki bir dayak atmadıkları kalır. Yeşil çıkarsalar "irticaı hortlatıyorsunuz" diyecekler. Bu ne taassup yarabbi! Bu ne yobazlık! Bu inkılâp yobazlarına bir tavsiyemiz var. Bir beyannamo neşrederek piyasadan bütün renkleri kaldırtsınlar.

Bir Başkası Daha

Bir dergide "Serdengeçti yakında çıkıyor" denmiş. Vay efendim sen misin bunu diyen? Serdengeçti'yi ilân eden, mecmua sahipleri itler ve istler tarafından tehdit edilir. Sen misin? Cevap ver?

Bir üniversite yurdunda Kemalizmi, alkolizme bağlı yan bir Kemalist, köprü altındakiler gibi bir nara atar, yatakhaneye meyhaneye girer gibi girer. "Hey anam, burada yeşil elbiseli bir mürteci varmış! Kimse çıksın karşıma... Biz Kemalistiz, inkılâpçıyız. Yakarız vallahi dünyayı... Atatürk bu vatanı bize emanet etti."

Sonra midesinde inkılâp namına ne varsa yatakhaneye kusar. Hakikaten gece yarısı, bu köprü altı mahsulü, bu inkılâp yobazı, bu maalesef üniversiteli... Herkesi uyandırır. Her yeri kokutur. Kimse ses çıkaramaz. Çünkü inkılâptan bahsetmiştir.

Çünkü Atatürk'ün ismini ağzına almıştır. Sıkı mı karşı gelen olsun. Derhâl Atatürk'e sövdü diye, Koruma Kanununa dayanılarak doğru kodese atarlar adamı...

Yeşil elbise giymek yüzünden kopuyor bu kıyamet... İnkılâpçılık bu sür'atle giderse memlekette yeşil yaprak namına bir şey kalmayacak...

Tespih Çekme-Tetik Çekme

Amerikalılar biz Türklerin kahvelere dolup şakır şakır tespih çekişimize şaşmışlar. "Bu ne hâldir, boyuna bu adamlar tespih çekiyor. İbadet desek, değil.."
Amerikalının yanındaki tercüman zeki bir adammış:
"Efendim, demiş, bizimkiler harbe hazırlanıyor. Kahvelerde dahi tetik çekme, tetik düşürme talimleri yapıyorlar."
Amerikalının gözü dört açılmış:
- Sahi mi?
- Yes..

"Pazar"cı Pazarcıya!

Türkçede bir darbımesel vardır: "Pazar, düşmanlar azar." derler. Bu ismi taşıyan bir ceridecik hakikaten bize düşmanlık yapıyor. Azıtıyor, azıtıyor.

Koyu devletçilik, koyu inkılâpçılık adı altında sinesinde birçok Bolşevikleri toplayan bu cerideye göre, biz yirminci asrı anlamamışız. Onlar anlamışlar!

Vaktiyle Yenişehir'de randevu evi işleten bu Bakan eskisine ve çömezlerine soruyoruz: Acaba yirminci asrı anlamak Yenişehir'de randevu evi işletmek demek midir?

Sabahattin Ali'nin bu eski dostu koyu devletçi, koyu inkılâpçıya tam kendi zihniyetine, 20'nci asra uygun bir aile takdim ediyoruz. "Asrî Aile.." Bu yirminci asır hayranlarının, bu randevucuların istediği aile işte budur. Onlar bundan anlarlar:

ASRÎ AİLE'den parçalar:

Nazik, Komiflo, kibar, elegan, janti, ince
Hatıra bu gelmez mi asrîlik denilince?..
Her gece birkaç yüz papeli sökülüşler
Ayrılırken el sıkıp kıvrılıp bükülüşler
Hakikati bilmeyen herhâlde, gıpta eder.
Ah ne yüksek anlayış, ne yüksek insanlar der.
Otuz yıldır gezerim muhiti adım adım,
Her inkılâp devrinde bir terakki aradım.

Yazık ki rastlamadım, çok gayret ettimse de
Bizdeki asrîliği görmedim hiç kimsede
Asrî olan kadında çalışmak da ne demek?
Ne ev işi, ne dikiş, ne çamaşır, ne yemek?!.
Bir düğme bile kopsa bayan dikemez onu,
Çamaşırcıyı bekler, küflenir kızın donu.
El sürmez sıcak suya isteriktir, tıkanır.
Mendil, yaka ne varsa aydan aya yıkanır.
Kazara aşçı gitse evde bir çorba pişmez.
Bu öyle bir iştir ki el ermez güç yetişmez.
Manikürü bozulur kadının eli kokar
O pomadlı elini sulara nasıl sokar?
Onun kaygusu ancak eğlenmektir, şıklıktır.
O ev kadını değil, mosturalık şıllıktır.
Pudra, krem, esanslar hep düzüne düzüne,
Her tuvalette üç beş lira sürer yüzüne
İsraf günahtır, dersen katılır güle güle
Yüzlerce lira verir birkaç metrelik tüle.
Oğlan züppe, kız hoppa, ana sürtük, baba kaz
Bundan daha âhenkli bir aile olamaz.
Baba kendi eliyle oğlunu takdim eder,
Anası randevuya kızıyla beraber gider.
Mahdum filâme, kerime hanım metres,
Ana sicilli kaltak, baba boynuzlu teres.
Dansta kadın öpülür, sıkmak, sıkıştırmak hiç,
Her balodan kazanır memleket bir sürü piç..
Göbekler perçin olmuş, hava geçmez aradan!
Yola gelmez kadın varsa, sen haber ver paradan?
Çiftler kenetli gibi asılmışlar sımsıkı,
Dans eden kadın-erkek konuşur sıkı fıkı
İkisi de duş ister, buna derler asrî dans,
Hiçbir külfeti yoktur, ne pey ister, ne avans!.
Kocasının yanında randevu verir hanım,
Cemiyet ortasında hitap: nonoşum, canım!..
Asrîlik böyle midir anlat bana çelebi?..
Nerdeyse ça... kadın erkek alenî..
Hayâ, namus kalmamış, rezalet diz boyunda,
Orospuluk, deyyusluk var onların soyunda.
Asrîliğin manası edep irfan demektir,
Bizdekine gelince düpedüz bok yemektir.

"Ulus" ve Bizim Ömer Efendi

Bizim Bozkır'lı Koca Ömer'i 14'üncü sayımızdan tanır sınız. Bir âlemdir bizim Ömer...

Bir gün Ömer Efendinin paltosunun üzerine bir "Ulus" gazetesi atarlar... Ömer Efendi gazaba gelir: "Hangi namussuz koydu benim paltoya Ulus'u? Ben onunla namaz kılıyorum yahu!.."der.

Şimdi Ömer'e takılıyorlar:

"Ömer Bey, paltoyu temizlettin mi?"

"Ulus" Yangını

Arkadaşlardan biri koşa koşa geldi:

- Osman ağabey, Ulus yanıyor!..
- Ulus mu?
- Evet...

Sevinmedim... Bir kere ne de olsa millî servet. 23 milyon liralık matbaa. Nasıl olsa bu millete devredilecek.

İkincisi: C.H.P. bu yangını Demokratlar yaptırdı diye kendi lehine propaganda vasıtası hâline getirecek. Birçok saf vatandaşlar da buna inanacak. C.H.P. liler kendilerine müşkül şartlar altında çalışan idealist vatansever süsü verecekler.

Haberi veren arkadaş: "İtfaiye çabuk yetişti, şimdi tulumbalarla "Ulus" a su sıkıyorlar." deyince dayanamadım: "Zaten Ulus suluydu. Nasıl oldu da ateş oldu? Ne zaman suyu çekildi, hayret!.. İktidardan düşünce mi?!.. Öyledir: İnsan ademiiktidar hastalığına tutulunca suyu çekilir zaten.."

Ateşimiz

Garip bir tesadüf... 24 Temmuzda Türk milliyetçilerinin birinci büyük kurultayı toplanmıştı. Her şeyden evvel mukaddesatçı Türklerin birliği olan Kurultay, Fatiha okuyarak işe başlamıştı. Ulus'un foto muhabiri bu ulvî manzarayı, kim bilir hangi maksatlarla tespit etti, 25 tarihli " Ulus " ta bu fotoğraf çıktı. 26 Temmuzda (aynı zamanda bugün benim doğum günümdür) Ulus'ta yangın çıktı.

Dernek mensubu arkadaşlara şöyle dedim: "Bizim ateşimiz Ulus'u bile tutuşturdu. O kadar sulu olmasına rağmen... Fatihayı Ulus'un canına okumuşsunuz. Bir daha okursanız kim bilir daha kimler, nereler tutuşacak!."

Ticanîlik Leyleklere de Sirayet Etti

C.H.P. devrinde Ankara'daki meşhur heykellerden bi rine bir leylek dadanır. Zaman zaman heykelin üzerine pek de hoş olmayan şeyler bırakır gider. Bunu gören müfrit devrimcilerden biri, leyleğin bu edepsizliğini mes'ul makamlar nezdinde protesto eder. Bu makamlar hemen harekete geçer. Hacı leylek resmî makamlar ta rafından sıkı bir takibe uğrar. Nihayet zavallıyı öldürür ler (doğrudur bu).

Fakat iktidar değişmekle, her şey değişmiyor ki. Şim di de başka bir leylek, arkadaşının intikamını alırcasına aynı yere alışmış! Sıkıştığı zaman doğru tepesine... Aklı ermeyen bir kimseye kuş kafalı, kuş beyinli derler. Bu za vallı kuşun da Koruma Kanunundan haberi yok. Demok rasi var diye istediği yere, istediği şeyi yapıyor. Başına ge lecek akıbeti ne bilsin?!.

Bunu görünce, Ticanîlik leyleklere de sirayet etmiş, şimdi devrim ocaklarına inkılâpları koruma bâbında mü him vazifeler düşüyor... Ya bu mürteci hacı leyleği C.H.P. li babaları gibi öldürsünler, yahut Ticanîdir diye mahke meye versinler. Yahut da Kırşehir'de yaptıkları gibi vak'a mahallinde bir miting tertip etsinler.

İrtica var!.. İnkılâplar elden gidiyor!.. deyu naralar at sınlar...

Ne duruyorlar?!

Boyacıgiller!..

Boyacıgiller namında bir milletvekili, nur gibi insanla ra balçık sıvamaya kalkışmış. Çamur atmış... Güneş nasıl balçıkla sıvanamazsa nur da nurcular da öyle...

Sayın Milletvekilimiz Boyacıgiller'e bir tavsiyemiz var: Boyasını boş yere harcamasın, onu seçimlere bıraksın. Seçimlerde seçmenlerin gözünü boyamak için kullansın boyasını.

Sonra dökeriz ortaya foyasını...

Açın Kapıları: Osman Geliyor!

(15–16). sayılarımızdaki yazılarımızdan dolayı yine mahkemeye verildik. İstanbul'da bir, Ankara'da bir. Şim-

dilik iki mahkeme... Celpler gelip duruyor. Fakat bizim evvel Allah kimseden korkumuz yok! Biz davamızda haklıyız. O kadar haklıyız ki, münakaşaya bile tahammülümüz yok. Bugünkü cemiyet nizamı, kanunları bizim özlediğimiz nizama, adalet prensiplerine uymayabilir. Biz yine mahkûm olabiliriz!

Bu dava o kadar büyük, o kadar çetin bir davadır ki, bu yolda bir Osman değil, bin Osman feda olsun! Biz ölümü göze almış insanlarız. Muhterem okuyucularımıza şimdiden haber verelim...

Belki birkaç ay sonra:

"Açın kapıları, Osman geliyor" diyebilir, yine hapishanelere düşebiliriz. Umurumuzda değil vallahi...

Yunus'un dediği gibi:

Kahrında hoş, lütfunda hoş
Tanrım sana sundum elim.
İster ağlat, ister güldür,
İster yaşat, ister öldür
Tanrım sana sundum elim..

Dava yolunda, Allah yolunda çektiğimiz meşakkatler, mahrumiyet ve mahkûmiyetler bile zevktir bize. Çünkü: Kanunlardan evvel insanlar, insanlardan evvel de Allah vardır!

Ne gam?!..

Paris Mektubu: Çıplaklar Balosu

İşte Fransa!.. İşte Paris!.. Yıllardır taklit ettiğimiz, faydalandığımız Fransa!..

Aşağıdaki mektup Fransa'dan gönderilmiştir. Gönderenin ismi bizde mahfuzdur. Bir ibret ve dehşet levhası olarak okuyucularımızın gözleri önüne seriyoruz:

Paris, 3.1.1951

"Bir hafta, on gün kadar evvel bir balo vardı. Üniversite balosu ki, buraya girebilmek için en az üniversiteli olmak lâzımdı. Arkadaşlardan bazıları gittiler. Şimdi Fransa hakkında bir fikir verebilmek için bu balonun giriş şartlarını, programını ve tatbikatını kısaca anlatacağım.

Balo, l'Etoile'de, en muazzam salonlardan birinde yapıldı. Kıyafet, erkekler için yalnız bir mayo veya ona mu-

adil ince bir deniz donu. Öyle ki ayaklarına çorap dahi giyemezler. Sokaktan bu kıyafetle geçecekler. Kadınlar ya tamamen anadan doğma çıplak, yahut yarı belden aşağı ve fakat içerisini gösterebilen bir tül... Yahut ince bir külot... Fakat esas şart tamamen çırçıplak olmaktır. Bunlar da sokaktan bu kıyafetle geçtiler. Binlerce seyirci binanın önünü doldurmuş bulunuyordu. Kadınların ekserisi çırçıplaktı. Önüne bir şey kapatmış olanlar erkeklerin hücumuna uğradı. Onlar da çırçıplak oldular. Binlerce kişi büyük salonu doldurmuştu. Salonun duvarları insan ve hayvanlar arasındaki cinsî münasebetlerin türlü şekillerini canlandıran tablolarla süslenmişti. Sabaha kadar gruplar, çiftler bu tablolarda gösterilen müstehcen resimleri canlandırmakla mükelleftiler. Bu faaliyetler salonun her taraftan ışık alan bir yerinde yapılıyordu. Bu şeni fiili en iyi canlandıran gruplar fazlasıyla takdir görüyor, alkış topluyordu. (Tam manasıyla hiçbir eksiksiz!..)

İşte Fransa! İşte zevk!..

Burada frengi ve bel soğukluğu bizdeki sıtma gibidir. Allahını bilmeyenlerin gideceği yol, ancak bu olabilir!.. Bizdeki sözde medeniyet dostu, irtica düşmanı gözüken cibilliyetsizlerin, medeniyetten, irticadan kasıtları bu mu acaba?.."

Mektubu burada kesiyoruz. "Hess" in müdafaasıyla bunu karşılaştırınız. İşte mağlûp Almanya! İşte galipler masasına oturan dört büyüklerden muzaffer Fransa!

İlân-ı Aşk - İlâna Aşk...

Demokrasi ile birlikte kelimeler de inkılâp geçiriyor. İlân-ı aşk, ilâna aşk oldu. Öyle ya... Herkesi bir ilân telâşıdır sardı. Boru mu bu, hükûmet istediği gazeteye aydı binlerce lira resmî ilân parası veriyor. Öyle gazeteler biliyorum ki 500 adet basar, 5 kuruşa satar. Kendi kendinize: "Yahu dersiniz, bu kuruş, kâğıdının parası değil!! Nasıl idare ederler bunu?" Hiç şaşmayın! Gazeteci taslakları bunun kolayını bulmuşlar. Ağaoğlu'nun koca güveylik bir resmi basılır, gidilir Yardımcı'ya gösterilir. Al sana 1000 lira... Al sana 1500 lira!.. Ne o? Resmî ilân parası.

Ben öylelerini tanırım ki bir sene evvel cebinde 5 kuruşu olmayan birtakım gazeteci taslakları, bu 5 kuruşluk

gazetelerle çektikleri ilân paralarıyla gazino, kahvehane işletmeye başladılar. Tabi kâğıt da ucuz. İzmit Fabrikası yaşasın.

Bize gelince: Zaten biz ilân kabul etmeyiz!.. Fakat hiç olmazsa şu İzmit kâğıdından biz de faydalansak... Ne gezer! C.H.P. yi yıkmak için topyekûn bu uğurda mücadele edenler, bu devrin hilesini değil, çilesini çekenler gene açıkta kaldı. Onlar yâranlar, yardakçılar, yanaşmalar, köşebaşı vurguncuları, vurdular partiyi... Kimi parti kurar, kimi parti vurur. Bize de hayal kurmak düşüyor. Matbaa kuracağız... Mecmua çıkaracağız, dava yolunda mücadele edeceğiz... v.s... v.s... Ne ile? Ne ile... Hiç... Hiç! Bütün bu işleri yapmak için C.H.P. devrinde olduğu gibi, iktidarın şakşakçılığını yapmak lâzım. Acaba şu memlekette namuslu insanlara çalışma, gelişme imkanı ne zaman verilecek? Bunu ne zaman göreceğiz?..

Siz o sözde demokrasi yaygaracılarının, gazetecilerin demokrasi taraftarlığına bakmayınız.

Onlar demokrasiye ilân-ı aşk etmiyorlar. İlâna âşıklar onlar.

Serdengeçti ve Devrimciler

Devrim ocaklarının dergisiyle, Serdengeçti aynı matbaada basılıyor. Devrimcilerden hele kızlar gece demezler, gündüz demezler, basım işleri için matbaaya gelirler. İçlerinde güzel kızlar da var ha... Matbaanın idarecileri bu vaziyetten çok memnun, her iki kutbu da matbaamızda birleştirdik diyorlar. Devrimci kızların matbaada bulunduğu bir sırada bizim Serdengeçti, idarecilerden birine: "Yahu, dedi, şu Devrimcilerle mürtecileri (bizi) birleştirsen fena olmayacak! Şu devrimcilerin içine bir girelim ve onları alaşağı edelim!.."

O gün bu gün, bu söz milliyetçi muhitlerde güle güle konuşulan mevzulardan biri hâline geldi.

Serdengeçti, Devrimci kızları görmüş. İnkılâpçılarla mürtecilerin birleşmesini teklif etmiş. İnkılâpçıları şöyle bir alaşağı edelim demiş, v.s.. Devrimcilerden matbaaya sık sık uğrayan bir kıza bizimkiler takılmışlar. Serdengeçti sana âşık oldu. Seninle evlenmek istiyor, demişler. Kız da Devrim ocaklarına yazılmak şartıyla kabul, de-

miş!.. Osman Yüksel bunu duyunca, iyi amma, dedi... Bu Sevr Muahedesi'nden daha ağır bir şart.

Tepesi Delik Fes ve Üniversiteli

Üniversiteli gençler hamama gitmişler. İçlerinden biri üşümeyeyim diye tepesi delik fese benzer bir şeyi geçirmiş başına. Muvakkaten... Polis hemen câni yakalar gibi yakalamış genci. Karakol, birinci şube, ikinci şube... Savcılık... İş bu kadarla kalsa iyi...

Derhâl gencin evi aranıyor, taranıyor. Bir yığın din düşmanı, mukaddesat düşmanı "Varlık" yayınlarının yanında dine ait bir broşür çıkıyor. Ha tamam, diyorlar: İrtica... İrtica...Gazeteler bu fırsatı kaçırır mı? Bir yaygara daha... Fes giyen üniversiteli... "İnkılâplar elden gidiyor.."

İllâllah bu ahlâksız ve allahsızların inkılâp yaygaralarından "inkılâp elden gidiyor; inkılâplar elden gidiyor". İnkılâp denilen nesne ne de ele avuca sığmaz şeymiş yahu...

Ne çabuk da elden gidiyor, tıpkı bozuk para gibi elde avuçta durduğu yok... Tıpkı ruj gibi, dudak boyası gibi...

İnkılâp tellâlları bozdurup bozdurup harcıyorlar ama bir türlü de bitmiyor. Tabi bitmez!.. Boru mu bu! Yahudi sermayesine dayanıyorlar.

"Soy"lar-Soyguncular

Soyadları "soy" la biten birçoklarını tanıyorum ki, nam muslu insanları soyup bitirmekte emsalsiz bir dirayete sahiptirler. Bunlar soy yerine soyadlarını "Soyguncu" koysalar daha iyi...

Hikmetinden

Bizim birinci Cumhurbaşkanı ile İsrail devletinin birinci Cumhurbaşkanı aynı zamanda vefat ettiler. Yarabbi!.. Yarabbi!..

Yine "Büyük Doğu"

Kalabalık bir mecliste Büyük Doğu'nun kapatılması mevzuunda konuşuyorlardı. Kim kapattı, kim?

Serdengeçti, vaziyeti, bu işteki sırrı şu birkaç kelime ile izah ve ifşa etti:

O kadar düşünmeyin yahu, düşüne düşüne başınız ağrımış olacak. Bir aspirin "Bayer" yutun. Her şey anlaşılır. Bir şeyciğiniz kalmaz.

Bir aspirin "Bayer"...

Zavallı Kurbanlar

Şefler, liderler, geneller geziye çıktılar. Alkışlar, mitingler, kurbanlar gırla gidiyor... Bu ne taşkınlık, bu ne çılgınlık?! Ah şu bizim millet yok mu, şu bizim millet... Ne yaptığını bilmiyor. Kurban kime, kimin için kesilir hey gafil... Allah için, Allah'a değil mi? Hayvanlara acıyorum. Hayvanlardan çok bizim millete. Zira esas kurbanlık koyun odur. Hem de kimin yoluna, kimin yoluna... Kimin yolunda kurban oluyor, kurban kesiyor.

Asil Kan

Cumhuriyet Bayramı'nda herifin biri, avradın birini yanağından ısırmış. Görenler söylüyor. Kadıncağızın yüzü kan içinde kalmış. Bu hâdiseyi anlatan arkadaş dedi ki: Çok güzel yapmış! Adam atasının vasiyetini yerine getirmiş. Ne var bunda? Damarlarındaki asil kanı görmek istemiş...

Mısır ve Püskül

General Necip'in Mısır'da yaptığı inkılâplardan bahsolunuyordu. Nihayet fesi feshetmiş ve püskülü de kaldırmış denildi. Serdengeçti: "Yahu, dedi, nasıl olur? Mısır denince insanın aklına püskül gelir. Püskülsüz Mısır olur mu?"

İnönü mü, Kin Önü mü?

Atatürk zamanında İnönü Başvekillikten uzaklaştırılınca, Tevfik Rüştü Aras, Atatürk'ün yanına sokulur: "Atam, der bu herifi Londra Sefirliğine gönderelim, olur mu?"

- Olur... Ol zaman yüksek mevkilerde bulunan bir zat da "sağırı kaydırdık" gibilerden lâflar eder. Vakta ki Ata-

türk ölür. Bizim pul sultan elinden gelse diri diri yiyeceği Atatürk'ün diktatörlük makamına kurulur. Hemen o gün, Cumhurbaşkanı olduğu gün, hatta o saat, Hariciye Vekili olan Tevfik Rüştü Aras'ı çağırır. "Şimdi der sen doğru Londra'ya... Sefir tâyin ettim seni.."

"Sağırı kaydırdık" diyen adama da derhâl haber gönderir:

"Sağır vaktiyle söylediğinizi duydu. Makamınızı derhâl ve hemen terk ediniz..."

Kin ve intikam diye buna derler azizim.

Diğer bir hâdise: İnönü ve hempaları partiyi kaybettiler. İnönü Çankaya'da üç gün üç gece ter ter tepindi... "Ben koynumda yılan beslemişim. Nankör millet, nankör millet.."

Millet onu mu besledi, o mu milleti, o ayrı mesele...

Millî Şefin ağzından çıkanlara bakın bir hele... Şimdi iktidardan düşmüş, yaşı yetmiş, işi bitmiş adam... Bir peygamber edası ve sedasıyla milletin arasına karışıyor. Ölçüsürüklü, aksırıklı nutuklar çekiyor.

Millete, birbirinize karşı kin beslemeyin, partizanlık yapmayın deyü nasihatler veriyor.

İlâhi pul sultan, dünyada kin denilen şey kalmasa ve kazara lâzım olsa, senin tükrüğünden bir parça alsalar ve insanlara aşılasalar, bütün dünya, bütün beşeriyet serapa kin, intikam hâline gelir. Sen kinin, inadın, hıncın, intikamın müşekkel ve mücessem bir abidesisin!.. Anıt Kabir kadar koskoca...

Maskeli İnkılâp

Arkadaşlardan Erhan Löker anlatmıştı: Ankara mahkemelerinden birinde komünistlikten sanık bir gencin mahkemesine bakılıyordu. Sanık, ben komünist değilim, diye kendisini müdafaa etmeye kalkınca, hâkim sanığın evinde yakalanan komünizme ait kitaplardan bahsedince "Efendim ben mürteci değilim. O kitaplar inkılâp kitaplarıdır. Ben inkılâpçıyım, Kemalistim", demesin mi?

Arkadaşım sanığın bu müdafaa tarzına hayret etmiş! Hayret edilecek ne var? İki yıldır Türkiye komünistleri aynı isim, hep aynı perdenin arkasına gizleniyorlar.

Partiler Arasında Siyasî Hava Raporu

D.P.: Demokrat Parti, yüksek tazyik merkezinin tesiri altında olup, rüzgârlar parti grubundan hızla esmekte, ortalığı kaplayan adnanüs, menderesüs bulutlarını dağıtmaktadır. Görüş mesafesi gittikçe genişlemekte, hararet sıfırın üstünde 40-41 derecedir.

C.H.P.: Kuzeyde teşekkül eden alçak basınç merkezinin etkisi altında olup muhtelif istikametten esen rüzgârlar, bu partiye hâkim olan "inadüs, ihtirasüs ve sağirüs bulutlarını dağıtamamıştır. Görüş mesafesi 6-7 yıl evvel ne ise odur. Hararet derecesi gayet düşük olup her şey donmuş kalmıştır.

C.M.P.: Batıdan gelen alçak tazyikin tesiri altında olup, rüzgârlar ölüm fırtınaları hâlinde esmekte, partinin güzide elemanlarını öteki dünyaya götürmektedir. Hararet çok yüksek, görüş mesafesi Osman Bölükbaşı uzunluğundadır.

T.K.P.: Köylü Partisi hiçbir tazyikin tesiri altında değildir. Rüzgârlar bir kağnı yavaşlığı ile esmekte, görüş mesafesi övendire uzunluğundadır. Hararet normaldir.

HÜR. P.: Ne taraftan tazyik göreceği henüz belli olmayan bu partide rüzgârlar her istikametten esmekte, hararet gâh inmekte, gâh çıkmakta, yarının ne olacağı bilinmemektedir.

Bâbıâli canibinden esen rüzgârlar bu partinin yelkenlerini bir hayli şişirdi ise de, Anadolu canibinde şimdilik kuvvetli bir hareket görünmemektedir. Bakalım bu parti belini ne zaman doğrultur.

Hava - Cıva Rasathanesinden

Hemen Gel!

Malûm olduğu üzere Osman Yüksel, Malatya hâdisesi dolayısıyla tevkif edilmiş, bir sene kadar hapishanede kaldıktan sonra tahliye olunmuştu. Tahliyesinden 15-20 gün sonra Malatya hâdisesi sanıklarından birinin ölmesi üzerine mahkemede hâdise çıkarmış, tekrar tevkif olunmuştu ve seninki sanki 10-15 gün izinli çıkmış gibi hapishaneyi tekrar boylamıştı. Avukatı bir gün mahkemeden tahliye kararı aldı. Bizim ebedî sanığı bir taksiye koy-

dular, eve getirdiler... Evde ağabeyisi yoktu. Serdengeçti'nin avukatı Arif Emre telefonu eline aldı; ağabeyisine şöyle dedi:

- Osman çıktı; tekrar tevkif olunmadan hemen gel!

"O Biçim" Kahramanlık!

C.H.P. muhalefetinden biri (!) Bakanın birine söver. O da onu mahkemeye verir. Kahramanımızı tevkif ederler. Şarlatanlıkta faik olan bu gazeteci ve onun taraftarları basarlar yaygarayı: Matbuat hürriyeti yok, neşriyat hürriyeti yok. Şu yok, bu yok! Hapishaneye düşer düşmez, seninki bir kolayını bulur, hemen revire...

Arkasından Vekile minnetler, ricalar, af mektupları... Vekil mi, Bakan mı, her neyse, onun kusuruna bakmaz, affeder. Sonra efendime söyleyeyim, bu açıkgöz, hapishaneden çıkınca tekrar kahraman kesilir. Sanki hapishane köşelerinde çürümüş gibi -olmuşu 10-15 gün revirde yatmıştır- gazetesine hapishane hayatına ait yazılar yazmaya başlar. "O biçim", "bu biçim" başlığı altında... Biz bunu görünce bu cici beyin kahramanlığı da "o biçim" bir kahramanlıkmış, dedik, geçtik.

Gazeteler ve Et

Tuhafıma gitti... Gazetelerimizin çoğunun isminin sonu "et" ile bitiyor: Cumhuriyet, Hürriyet, Milliyet, Medeniyet, Hizmet, Memleket, Hâkimiyet ilâahiri... Bu et düşkünlüğü de nereden çıkıyor? Acaba gazetecilerin her yere, her şeye burnunu soktuklarından, etliye, sütlüye karıştıklarından mı?

İşe Hayvanlar da Karışırsa

Osman Bölükbaşı'nı Elâzığ'da karşılamak için otomobil, otobüs ve arabalarla bir hayli halk toplanmış. Arabaları çeken hayvanların alnına da C.M.P. işareti konulmuş. Gazetelerde bu haberi okuyunca Bölükbaşı'nın son mebus seçimlerinde radyoda yaptığı bir konuşmayı hatırladım:

"Piyasada arpa, buğdaydan çok pahalıdır. Çünkü buğdayı insanlar yer, arpayı hayvanlar. Hayvanların rey verme hakkı olmadığı için bu böyledir." Herhâlde, dedim,

Bölükbaşı'na bu konuşmasından dolayı hayvanlar teşekküre geldiler...

Gelecek seçimlerde işin içine bir de hayvanlar karışırsa seyreyle sen gümbürtüyü...

Aşağıdan Al!

Bana herkes, "aman Serdengeçti, bu sefer biraz aşağıdan al" diyor. İyi dostlar, ama aşağıdan almak ne demek... Siz neler söylediğinizin farkında mısınız? Ne aşağılık sözler, tavsiyeler bunlar... Siyasî olmak için muhakkak aşağıdan mı almak lâzım?

Namus ve Tercüme

İsmail (kendi yazısıyla İsmayıl) Hakkı Baltacıoğlu, Kur'an-ı Kerim'i, Arapça bilmediği, İslâmî ilimlerle alâkası pek az olduğu hâlde tercümeye kalkışmış değil, tercüme de etmiş. Şurada burada "namusumdan şüphe ederim tercümemden şüphe etmem" diyormuş. A sayın üstadım, tercümeye namusunu miyar olarak alman doğru mu?. Sen namusundan, biz de tercümenden şüphe edersek ortada neyin kalır? Kendine yazık ediyorsun, yazık!

Avrat Panayırı

Anafartalar postahanesinin altındaki Türk Fotoğraf Ajansının açtığı avrat panayırını gördünüz mü? Kapı gibi resimler. Kabarık kabarık... Avratların ayıp yerlerinde ufak bir tül, yahut gül veyahut kâğıt parçası yapıştırmışlar! Hani şöyle üfleyiversen uçacak.

Bu fotoğrafçı, ismine bâri Türk demese...

Sanırsınız ki İstanbul'daki vatansız vatanistin Ankara fotoğraf ajansı...

Bunların gayesi fotoğrafçılık, sanat manat değil!.. Doğrudan doğruya rezalet, teşhir, tahrik...

Anlaşılan Gar Gazinosu ile anlaşmışlar. Ben burada teşhir edeyim, müşteri toplayayım, sen orada avratları oynat. Alalım şu ahmakların paralarını: Bel suyu parası..

Ya Berkalp Kitabevindeki o çırılçıplak tablolara ne buyrulur? Sanat efendim sanat... Bilmem hangi büyük

keferenin tablosuymuş. Şahesermiş.. Hey gidi hey!... Cumhuriyet Savcıları neredesiniz?

Gözünüz hep Serdengeçti'yi mi görür? Lütfen bunlara da dikkat buyrulsun... Ar, hayâ, iffet, ismet ortadan kalktı mı? Bu ne rezalet?!..

Partiler

Memleketimize Avrupa'dan ve Amerika'dan aktarma, Gardenparti ile Kokteylpartinin İstanbul'da Beyoğlu, Ankara'da Yenişehir, İzmir'de Karşıyaka ocakları dün hararetli toplantılar yapmışlardır. Gardenparti mensupları boynuzlarının, Kokteylpartili olanlar kuyruklarının uzunluğu ile göze çarpıyorlardı. Dün bir hayli boynuz kuyruk yarıştırması olmuş, neticeyi hangi tarafın kazandığı pek belli olmamıştır.

Kiralık

Yenişehirde birçok apartmanların orta katı kiralıktır. İsteyen, istediği şeyini alt kata koyabilir. Zira alt katlar müşteri beklemektedir. Yabancılar, hele Amerikalılar tercih edilir.

Adres: Yenişehir Açan Sokak, Soksoloji Apartmanında kapıcı kurt köpeğine müracaat.

Doktora Vereceğine Mühendise Ver

Bizim Serdengeçti ömür adam. Muhakkak her şeyin tuhaf bir tarafını bulur, yakalar. İnsanın yüzüne de söyloyiverir. Bir gün Ankara'da Kızılay'da eski fakülte arkadaşlarından bir kıza rastlar. Konuşmaya başlarlar:

- Nasılsın Osman?

- Ben iyiyim. Hapishane hapishane dolaşıyorum. Sen nasılsın?

- Ben de iyiyim?

- Daha evlenmedin mi kız?

Kız, Serdengeçti'nin bu suali karşısında şaşırır. Sonra kendini toparlar:

- Hayır evlenmedim, doktora vereceğim...

Serdengeçti dayanamaz... Kızar:

- Doktora vereceğine, mühendise ver!..

- A.. a.. a.. a.. a....

Yeni Neşriyat

İstanbul'u Nasıl Fethettim.

Yazan: Kambur Kalfa, namı diğer Millî Birader.

Bir şehri, koca bir vilâyeti, mezarlıklarına varıncaya kadar fethetmenin bütün yolları... Vergi kaçakçılarına, kara borsacılara hararetle tavsiye olunur...

Beni Stalin Yarattı

Yazan: Nâzım Hikmetof

Ahmet Emin Yalman'a ithaf ve tavsiye olunur.

Şengül Hamamında Geçirdiğim Şen Günler

Yazanlar: Yatay-Fatay.

Kolayca yükselmek, başa geçmek, başa oturmak istiyenler bu kitabı okusunlar...

Anıt-Kabir ve Heykel

1953 yılı Cumhuriyet Bayramı'na yetiştirilmesine karar verilen Atatürk'ün Anıt Kabri etrafında süs için yapılacak insan, arslan ve sair heykellerin inşası ihale edilmiştir. Anıt Kabir'de iki insan heykeli, 24 arslan heykeli, 16 da soliyetif olmak üzere cem'an 43 heykel yapılacak ve bunlara 800.000 lira sarf edilecektir.

Bunu gazetelerde okudum ve aynen iktibas ettim. İki insan, 24 arslan, 16 bilmem ne heykeli... 800.000 lira! Vay babam vay!.. Zavallı milletin paraları. Nelere sarf ediyorlar. Hayvanlara, taşlara, şuna buna...

İki insan, tam kırk tane hayvan! Demokrasiye göre ekseriyet hayvanlarda.

Atatürk'ün etrafını bir sürü mahlûklarla, hayvanlarla doldurmak; bu Atatürk'ün hatırasına saygısızlık olmaz mı acaba?.. Adamcağız sağlığında da birçok mahlûklar tarafından sarılmıştı. Öldükten sonra da... Malûm ya, Ankara'yı ziyaret eden bir ecnebi, Atatürk'e: "Ankara'yı çok beğendiğini, yalnız hayvanat bahçesi bulunmadığını" söyler.

Atatürk bunun üzerine, yanındakilere: "Götürün şu adamı Meclis'e... Orada envaiçeşit hayvan var" der.

O zamanki B. M. Meclisini hayvanat bahçesi olarak tavsif eden, kendisinden soyadı isteyenlerin kimisine "eşek", kimisine "köpek" (Bu meşhur ve mağrur, emsalsiz, nadir bir gazetenin kurucusudur) koy diyen, böylece

sağlığında bir sürü hayvanla kuşatılmış olan Ebedî Şef'in, öldükten sonra da aynı akıbete uğraması talihin ne garip bir cilvesidir?!

Hikmetinden sual olunmaz!..

Bağrıyanık-Karnıyarık

Serdengeçti Bağrıyanık'ı çıkarır çıkarmaz İstanbul'a gitmişti. İstanbul'da on gün kadar kaldı. Ankara'ya döner dönmez aldığı ilk haber şu oldu:

- Bağrıyanık'ı toplattılar. Polisler seni arıyor!.

Serdengeçti böyle şeylere çok alışkın olmakla beraber yine de üzüldü. Bağrıyanık, Bağrıyanık... Kafasında hep bu vardı.

Bir ara aşçı dükkânına girdi. Yemek listesine baktı. Karnıyarık isteyecekti. Fakat kafasında hep "Bağrıyanık" olduğu için garsona bana bir Bağrıyanık ver, dedi, garson anlamadı. Serdengeçti tekrar etti. Bağrıyanık... Yanındaki arkadaşı güldü. Karnıyarık istiyor karnıyarık...

Serdengeçti arkadaşına: Yahu, dedi, bu adamlar hep "yarık" tan anlıyorlar. Yanıktan, Bağrıyanıktan kimsenin anladığı yok..

Bâbıâli ve İşkembeciler

Bizim Serdengeçti Bâbıâli'ye Bâbıâdi der. Hatta zarfın üzerine de öyle yazar. Bâbıâdi ki Türkiye'nin fikirsiz fikir hayatına hâkim olan yer... İstanbuldaki bütün büyük gazetelerin çıktığı mahal!..

Serdengeçti bir gün burada arkadaşlarıyla dolaşırken içlerinden biri "yahu" dedi, "burada ne kadar çok işkembeci dükkânı var?"

Bunun üzerine Serdengeçti:

- Canım, dedi, bunda şaşacak ne var? Bütün işkembeden atanlar burada toplandıkları için işkembeciler burada...

Malûm ya takviye etmek lâzım...

Tuşla mı, Sayı Hesabıyla mı?

Arkadaşları Serdengeçti'ye dediler ki:

- Bu ne hâldir, bu ne yoldur canım? 6 yılda 15-16 sayı... Bu ne tembellik?

Serdengeçti:
- Biz, dedi, sayı hesabı ile değil, tuşla galibiz.

Niye Evlenmiyorsunuz?

Serdengeçti'ye sordular? Niye evlenmiyorsun? "Ben, dedi, Serdengeçti ile evlendim. Ondan başka gözüm bir şey görmüyor. Ayrılamam ondan...

Hem ikide bir hapishaneye girip duruyorum. Bizim avrat, hapishane penceresini mi gözetlesin?!"

- Canım şöyle zengince bir şey bulsak, matbaa kursak...

- Bak o fena olmaz, bu suretle her iki basın meselesini birden halletmiş oluruz! diye cevap verdi.

Kardeşiz Be!

Serdengeçti anlatıyor:

"Bizim birader öte dünyaya, pardon Amerika'ya gidecekti. Onu uğurlamak için Ankara Palas'ın önünde, B. M. Meclisi'nin karşısında üç kardeş bir araya geldik. Çocuğu uğurlayacağız canım... Polis gelip, Toplantı Kanununa muhalif diye, bizi birbirimizden ayırmaya kalkmasın mı? Yahu, dedim, kardeşiz, bak şeklimize, hele burunlarımıza, aynı istikamette. Kanun ve polis anamızın kanına da mı müdahale edecek?"

Noel Baba-Meryem Ana!

Son zamanlarda moda oldu... Yok Noel Baba Antalya'nın Demre nahiyesinde imiş; yok Meryem Ana Ege'de Selçuk mevkiinde yaşamış. Yalnız bu kadarla kalsak iyi. Bir de, garbın ilim adamları Ağrı Dağı'nda Nuh'un gemisini aramaya gelmesinler mi?

Nuh aleyhisselâma da "Nuh Dede" diyelim. Çünkü bu sonuncusu onlardan daha evvelki zamanlarda yaşamış!

Bir gün gelir de Hristiyanlar, "Bizim anamız da, babamız da, dedemiz de Anadolu'da" diye hak iddiasına kalkışırlarsa ne diyeceğiz?

Turizm adı altında memlekete sokulmak istenen zihniyeti, Hristiyanî alâkayı, kısaca manevî emperyalizmi görmezlikten gelemeyiz. Çok, hem de pek çok dikkatli olmamız lâzım.

Nuh'un gemisi burda, Meryem Ana burda, Noel Baba burda... Ne kadar köhne eski şey varsa bizim memlekette... Bu memleket mürteci olmaz da ne olur, azizim?!

Allahla Kul Arasına

Serdengeçti'yi dinî neşriyattan dolayı mahkemeye verirler. Savcı, "Sayın hâkimlerim, bunlar kulla Allah arasına giriyorlar, dini siyasete âlet ediyorlar..." gibi ithamlarda bulunur.

Mahkemede Serdengeçti hemen atılır:

- Hayır, biz Allahla kul arasına girmiyoruz. Kendileri Allahla kul arasına polis sokuyorlar, deyince hâkimler şaşırırlar. Maznundan sorarlar:

- Ne demek istiyorsun?

Serdengeçti anlatmaya başlar:

- Efendim, bilhassa Malatya hâdisesinden sonra peşim de iki polis beni gölgem gibi takip etmeye başladı. O kadar ki bir cuma günü cami kalabalık olduğu için caminin dışında namaz kılıyordum. Sağıma selâm verdim; baktım: Üç beş adım ileride beni takip eden, boynunda mavi atkısı bulunan sivil polis. Soluma selâm verdim: Bir diğeri... İkisini de iyi tanıyordum. Biri sağımda, biri solumda. Sevap ve günah melekleri gibi. Ben namaz kılarken acaba nereye, nasıl kaçabilirim. İsa gibi göğe mi uçacağım; Musa gibi mucize mi göstereceğimi sanmış bu adamlar!.. İşte bunlar Allahla kul arasına polis sokan zihniyetin mümessilleri... Deyince hâkimler biraz daha şaşırırlar. Tabi savcıda mecal yok!..

Ayasofya Davası

Osman Yüksel, Serdengeçti'de neşrettiği "Ayasofya" yazısından dolayı mahkemeye verilmişti. Bir hayli gürültülere, heyecanlı sahnelere vesile olan bu mahkemede, Savcının "Efendim Ayasofya aslında zaten kilisedir; mazmunun bu mesele üzerinde ısrarla durması, böyle heyecanlı, kışkırtıcı yazılar yazması manasızdır" deyince, Serdengeçti: "Muhterem hâkimlerim, aslında Anadolu da diyar-ı Rum'du. Aslında böyleydi, böyle söyleniyordu, diye güzel Anadolumuzu Rumlara peşkeş mi çekeceğiz? Bu yın savcımızdan soruyorum:

Kendi zihniyetlerine göre bizim de aslımızın maymun olduğu söyleniyor. İddia makamında bulunan savcımız kendisinin maymun olduğunu söyleyebilir mi?"

Bunun üzerine hâkimler biraz daha gülmüşler, savcı biraz daha kızarmış. Fakat iddiasında ısrar etmiş ve Serdengeçti de sesini tekrar yükselterek:

- Karşımda Müslüman Türk Milletinin müddeiumumîsini değil, bir müddeihususî, Atinagoras'ın hususî mümessilini görüyorum! Ürperiyorum, ürperiyorum... dedi.

10 dakika bir fasıladan sonra... Karar tefhim ediliyor: Beraat!

Amma savcı temyiz ediyor. Temyizden de tasdik!

Âlât-ı Câriha

Serdengeçti anlatıyor:

Malatya hâdisesi üzerine İstanbul'un basma kâğıt tüccarları, gazeteciler "irtica merkezleri irtica yuvaları, bu yuvalardan biri de Ankara'da olduğu anlaşılıyor" gibi başlıklarla Malatya hâdisesini bahane ederek Müslümanlara tecavüz edip duruyorlar. Sık sık benim ve mecmuanın ismi de geçiyor. Hükûmet, savcısı, jandarması, polisi ile maalesef matbuatın tesiri altında. Nasılsa Malatya'ya yakın bir yerde "Üç Kardeşler" isimli bir kahvehane varmış. Hemen bu kahveyi polisler basıyor. Levhasını alaşağı ediyorlar. Kendilerini de karakola...

Neden böyle yapıyorlarmış, biliyor musnuz? Hani Mısır'da bir İhvan-ı Müslimîn (Müslüman Kardeşler) teşkilâtı vardı ya... Bunların da onlardan olmak ihtimali varmış (!), esbabımucibesi de levhasında "Kardeşler" bulunmasından...

Hâlbuki bîçare adamlar, Mısır'dan da bîhaber, püsküldden de... İhtimal ve evhamı o kadar büyüttüler, o kadar köpürttüler ki, bir gün benim kapımın da çalınacağını, ifademin alınacağını bilip duruyordum. Nihayet o gün geldi... 3 polis, bir komiser kapımıza dayandı..

- Osman Bey, arama yapacağız.

- Hay hay, buyurun...

Evvelâ üzerinizi... diye sayın komiser aramaya başladı üstümü başımı... Pantolonumun cebine de elini sokunca aklımıza yine bir muziplik geldi. Komisere:

- Biraz daha sok, eline ne geçecek bakalım; tam âlât-ı câriha yı, suikast âletini bulacaksın...

Üzüm ve Şarap

Atatürk bir gün hocanın birine sormuş:

- Ya hoca, üzümü yersin, suyunu içersin, bu haram olmuyor da bunlardan meydana gelen şarap neden haram oluyor?

Hocanın cevabı:

- Paşa, sen ailenle yatar kalkarsın, bu helâldir. Amma ailenden olan kızınla aynı şeyi yapabilir misin? İşte bu da ona benzer.

Atatürk bu cevaptan fevkalâde hoşlanmış. "Hoca, dolmiş, sende iş var.." Hocayı Dolmabahçe Sarayı'na götürmüş... Rivayete göre ezanı bu hoca ile Türkçeleştirmişler.

Atatürk ve Şehinşah

Sözüne itimat ettiğim bir zat anlatmıştı. Bizzat hâdisenin cereyan ettiği mecliste bulunmuş bu hikâyeyi nakleden zat:

"Acem Şahı Rıza Pehlevî Ankara'ya gelmişti. Ben o zaman Konservatuvar Müdür Muavini idim. Atatürk talebelerimizle birlikte bizi çağırmış. Muhterem misafirimizi eğlendirecektik. Gittik. Türküler, şarkılar söyledik. Atatürk coştuğu bir sırada hepimize hitaben:

"Şimdi Pehlevî Hazretlerini teker teker öpeceksiniz! Haydi bakalım; çocuklar öpmek üzere hemen üzerlerine yürümüşlerdi ki Şah oturduğu yerden bir tarafına yıkılı verdi. Kendine gelince: "Rica ederim, teşekkür ederim, beni öpmesinler.."

Bunun üzerine Atatürk:

- Şah Hazretlerinin emirleri fermandır. Öpmeyeceksiniz çocuklar.

Aradan 3 - 5 dakika geçmemişti ki Atatürk yeniden:

- Acem Şahı ne derse desin: Öpeceksiniz çocuklar!

Ve çocuklar teker teker şahı öptüler.

Mareşal Voroşilof geldiğinde de aynı hâdiseler cereyan etmiş, fakat Sovyet Mareşali öpme meselesine Şah Pehlevî gibi itiraz etmemişti. Üstelik o da bizim talebeleri öpmüştü.

Serdengeçti'ye Ait Fıkralar

Mukaddesat düşmanı meşhur bir adamdan bahsolunuyordu. Serdengeçti böylelerine çok kızar. Dedi ki:

"Bu herif öylesine pis, mülevves ve kirli ki, Akdenize düşse Karadeniz hâline gelir."

Bir Cümle İle

Birisinin ailesi hakkında konuşuluyordu. Şöyleymiş, böyleymiş; sözü uzatıp duruyorlardı. Serdengeçti'ye sordular: "Sen gördün mü hiç onun ailesini?"

- Gördüm..
- Nasıldı?

Bir cümle ile cevap verdi:

- Açık tarafı, kapalı tarafından fazla...

Hürriyet-Zürriyet

Hürriyet Partisinin kurulduğu sıralarda idi. Serdengeçti'ye sordular:

- Nasıl buluyorsun bu partiyi?
- Vallahi ben şimdi evlendim. Hürriyetle değil, zürriyetle meşgulüm.

Çocuk ve Mecmua

Serdengeçti'nin arkadaşlarından Arif Emre'nin bir oğlu daha olmuştu. Arif Emre kendisine bu müjdeyi verince şöyle dedi:

- Vallahi mecmua çıkarmaktansa çocuk çıkarmak daha iyi. Hiç olmazsa savcı onda suç unsuru aramaz, tetkike almaz.

Seçim Rüyası

Dün gece seçimler ne olacak, acaba hangi parti kazanacak düşüncesiyle yatmıştım. Şöyle bir rüya gördüm:

Koskoca bir meydan!. Meydanda kum gibi insan kaynıyor. Renk renk, çeşit çeşit bayraklar. Her kafadan bir ses çıkıyor.

Meydanın bir köşesinde D. Partililer kümelenmiş. Enseleri kalın birçok adamlar... Bağırıyor, çağırıyor, oradan

oraya koşuyorlar. Ellerinde birçok levhalar da var! Hele bunlardan biri çok cazip, bu levhada şunları okuyorum:

Vatandaş reyini D.P. ye ver:
Çünkü 7 yıllık iktidarımızda:
Fabrika bacaları yükseldi!
Minareler yükseldi!..
Altın fiyatları yükseldi!
Dış itibarımız yükseldi!
Hayat seviyemiz yükseldi!
Apartmanlar yükseldi...
Herşey ve herkes yükseldi
Böyle bir parti düşmez!
Fasulye ve süpürge fiyatları gibi daima yükselir...

yazılıydı.

İçlerinden biri beni tanımış olacak ki: "Ey Osman Yüksel, sen de yükselmek istiyorsan partimize gir!.."

Ben ona dedim ki: "Mebusları mahpus yapan bir partiye giremem." Derken içlerinden biri çıktı: "Ey ahali diye bağırdı: Biz iktidar partisiyiz. Her şeyi yapmaya muktediriz! Arsa parsa isteyenler bu tarafa, bu tarafa.." Bütün kalabalık o tarafa doğru kaydı. Sonra dedi ki:

"Şimdi size verdiğimiz bu arsalara ev yaptıracağız. Temel atma merasimine, çamur atma merasimine buyurun. Ey demokratlar!"

Demokrat kalabalığı bu söz üzerine temel atma merasimine gitti!

Meydanın bir köşesinde de C.H.P. liler kümelenmişti. Hepsi de iri, semiz, göbekli adamlardı. Seçim kilo hesabına göre yapılsa muhakkak ki bunlar kazanırdı. İçlerinden biri kürsüye çıkmış, yırtınırcasına bağırıyordu: İnkılâp, inkılâp!..

Kısa pantolonlu gençler türlü dövizler, levhalar taşıyorlardı.. Bu levhalarda şunlar yazılıydı!..

Vatandaş!
On yılda 15 milyon genç yarattık!
15 milyon daha yaratacağız.
Oyunu C.H.P. ye ver!
Vatandaş!
Tabutluklarımızı yıktılar,
Yenilerini yapacağız!

Oyunu C.H.P. ye ver!
Türk kadını!
Seni hürriyete biz kavuşturduk,
Seni kafes arkasından sokakta
Kafeslemek için biz kurtardık!
Oyunu C.H.P. ye ver.

Daha birçok vecizeler vardı. Ama ben okuyamadım... Sonra boynunda fasulyeden yapılmış bir kolye, elinde bir süpürge olan bir bayancık çıktı. Süpürgeye bakarak: "İşte, dedi, onların iktidarını biz bu süpürge ile süpüreceğiz!"

İçlerinde bir D.P.'li varmış ki bağırdı: "Siz o süpürge ile bizim barajlarımızı, garajlarımızı, fabrikalarımızı, dev silolarımızı süpüremezsiniz! Siz onunla kendi pisliklerinizi süpürünüz! Bunun üzerine C.H.P.'liler adamın üzerine çullandılar. Yaka paça herifi dışarı attılar.

Bayan hatipten sonra kürsüye, arkasında koyun kuyruğu gibi kuyruğu olan siyah ince bir palto giymiş bir adam çıktı ve konuşmaya başladı:

"Biz baş olmak istiyorduk, buyruk olmak istiyorduk, onlar bizi kuyruk yaptılar!" Daha buna benzer bir hayli tekerlemeler yaptıktan sonra: "Arkadaşlar, dedi, şimdi hep bir ağızdan Onuncu Yıl Marşı'nı söyleyeceğiz. Ve ondan sonra Anıt Kabir'e, Atatürk'e gideceğiz.."

Kalabalık hep bir ağızdan: "On yılda onbeş milyon genç yarattık her yaştan" marşını söyleyerek, ellerinde çelenk Anıt Kabir'in yolunu tuttular.

Meydanın diğer bir köşesinde de Hürriyet Partililer yer almıştı. Bunlar o kadar kalabalık değildi ama hepsi de seçkin kimselerdi: Kravatlı, pantolonları ütülü, hepsi de son derece kibar, son ekselâns kıyafetinde adamlardı..

Bunlar iktidar partisinden istifade etmemişler, sadece istifa etmişlerdi. Mustafi profesörler, doçentler, vekiller, mebuslar hep burada toplanmışlardı. İçlerinden biri kürsüye çıktı, biz iktidar istemiyoruz, hürriyet istiyoruz, hürriyet, dedi. Bu hürriyet kelimesinin üzerine, hele sonundaki "et" e o kadar bastı ve dokundu ki, arkadan birisi, "doğru söylüyor bey, kaç gündür et bulamıyoruz; ben de et istiyorum" diye bağırdı! Bunun üzerine son ekselânslar güldüler. "Nerden girmiş bu adam içimize?" dediler. İkin-

ci hatip de yine hürriyetten, üniversite muhtariyetinden falan bahsetti..

Muhtar, muhtariyet derken, sonradan gelen köylüler arasından bir ses daha yükseldi: "Merak etme beyefendi, bizim muhtar D. Partiden istifa etti; sizin partiye girdi... Bir gülüşme daha oldu..

İki köylü vatandaş konuşuyordu:

- Ulan hepsi de hürriyet, hürriyet istiyoruz! diyor. Bu istedikleri hürriyet hangisi... Şu kürsünün yanındaki ak saçlı adam mı, yoksa ilk konuşan kısa boylusu mu, hangisi acaba?

Merasim bitiyordu. Son olarak hürriyetçiler hep bir ağızdan milletin hürriyetleri için ölünceye kadar mücadele edeceklerine dair ant içtiler.

Meydanın diğer bir köşesinde C. M. Partililer toplanmışlardı. Çoğu pejmürde kıyafetli, fakir Anadolu köylüleriydi. Hakikaten bu kalabalık milletin ta kendisiydi, içlerinde sakallılar da vardı. Öyle D.P. liler gibi göbekli, Hür. Partililer gibi düzgün kıyafetli insanlara pek rastlayamazdınız.

C. M. Partililerin afişleri, levhaları çok enteresandı. Sakallı bir cemaatin elindeki levhalarda şöyle yazılı idi:

Ey Nâs!

Eğer Müslümanlığın geri gelmesini istiyorsan reyini bizim fırkaya ver.

Dinsizlere din, donsuzlara don!

Metreslik, odalık yok, teaddüd-ü zevcât var!

Zannetme ki bir çiçekle yaz gelir,

Bir avrat da bir erkeğe az gelir!

Ne fuhuş, ne içki, ne bâde

Yalnız dörde kadar müsaade..

Bu sakallılar taifesinin karşı tarafında C.M.P. delileri kümelenmişti. Onların levhalarında şunlar yazılıydı:

Vatandaş!

Karakolda ifade vermek istiyorsan,

Kavga çıkarmak istiyorsan,

Osman Bölükbaşı'nı görmek istiyorsan,

Reyini C. M. Partisine ver.

Ben bu levhaları okurken dağınık saçlı, tok ve kalın sesli C. M. Partisi hatipleri halkı coşturuyorlar, nutuk çekiyorlardı. Vakit bir hayli ilerlemişti.

İkindi oluyordu... İçlerinden biri çıktı, ezan okudu. Hepsi de salâvat getirerek namaza durdular. Zannedersem içlerine ben de karıştım. Daha namaz bitmeden uyanıverdim, hay aksilik hay!

Az kaldı unutuyordum: Meydanın tam ortasında koca bir levha, bu levhanın üzerinde bütün muhalefetin dertlerine tercüman olan şu manzume yazılıydı:

BU KERVAN BÖYLE GİTMEZ

İster beni hoş görün, ister vurun öldürün,
İster bir câni gibi zindanda süründürün,
Yeter artık, illâllah şu yangını söndürün!

Amerikan doları bu yangına kâr etmez
Ey muhterem Menderes bu kervan böyle gitmez

Her yerden yükselirken âvâze-i sefalet
Yurdu cennet gösterir radyo denen kör âlet
Allahım bu ne ister, yarabbi ne dalâlet!

Bu derde çare lâzım nutuklarla iş bitmez
Ey muhterem Menderes bu kervan böyle gitmez

Dünkü solda sıfırlar, bugün bir kıymet oldu!
Sâyenizde fasulye bulunmaz nimet oldu
Halkçıların boynunda gerdanlık, ziynet oldu

Tenceremiz kaynamaz, ocaklarımız tütmez
Ey muhterem Menderes bu kervan böyle gitmez

Ağızlar kilitlendi, bak herkes suspus oldu!
Eli kalem tutanlar, mebuslar, mahpus oldu!
Her yerde geçer akça, riya tabasbus oldu!

Bu derde çâre lâzım, nutuklarla iş bitmez
Ey muhterem Menderes bu kervan böyle gitmez

AKDENİZ HİLÂLİNDİR

ÖN SÖZ

1950 yılından ismen, 1955'ten itibaren de şahsen tanıdığım ve ölümüne kadar yakın dostluk içinde bulunduğum Osman Yüksel Serdengeçti'nin şiirlerini bir araya getirmek fikri, Doç. Dr. Ali Birinci kardeşimden geldi.

Osman Yüksel Serdengeçti'nin elli yıl önce çıkmış şiir kitaplarını aradım. "Akdeniz Hilâlindir" (1940), "Cenk Türküsü" (1940), "Bu Duygular Benim Değil, Bizimdir" (1950), (Serdengeçti Koptagel takma adı ile) "Erzincan Destanı" (1940), "Türk ve Tanrı" (1940) (Selahattin Ertürk'le ortak) isimli şiir kitaplarındaki şiirlerini bir araya getirdim. Bu kitapların bulunmasında bana büyük yardımları olan can kardeşim Doç. Dr. Ali Birinci'ye teşekkür borçluyum. Mükerrer şiirleri ayıkladım. Kendisinin bana sağlığında verdiği kendi el yazısıyla olan ve ilk defa bu kitapta yayınlanan iki şiirini de ekledim. Böylece Osman Yüksel Serdengeçti'nin bütün şiirlerini bir araya getirmiş oldum. Elbette, Osman Yüksel'in bizim bilmediğimiz bazı şiirleri daha vardır. Onlar da elimize geçer geçmez, kitabın ikinci baskısında yer alacaklardır.

Yücel Hacaloğlu - Ocak 1994

OSMAN YÜKSEL ve ŞİİRLERİ

Osman Yüksel Serdengeçti, 1917 yılında Antalya'nın Akseki kazasında doğdu. Akseki'nin en eski ailelerinden birine mensuptur. Babası Hacı Salim Yüksel, yıllarca Akseki'de müftülük yapmıştır.

Osman Yüksel, ilkokulu Akseki'de, liseyi Antalya'da okudu. Daha sonra Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinin Felsefe Bölümüne girdi. 3 Mayıs 1994 milliyetçilik olaylarına karıştığı gerekçesiyle tutuklandı, tabutluklara atıldı. Daha sonra beraat etti ise de fakülteyi bitirmesine imkân verilmedi.

"Serdengeçti" adlı mücadele dergisini çıkardı. 1965-1969 yılları arasında Antalya Milletvekilliği yaptı. Yazıları yüzünden hapislerde yattı.

Parkinson hastalığına yakalandı ve 10 Kasım 1983'te Ankara'da vefat etti. Cebeci Asrî Mezarlığı'na defnedildi.

Osman Yüksel, Serdengeçti dergisinin dışında bir seri kitap yayını da yaptı. Bunların on bir tanesi teliftir.

Osman Yüksel'in şiirlerinde; cesur, atak ve kural tanımayan bir anlayışın, bir karakterin izleri görülür.

O, kendisini üç kıt'a, yedi iklime hükmeden bir imparatorluğun vârisi olarak görür. Ardından yaşlar döker, ağıtlar yakar. Klâsik olmuş, *"Ağıtlar"*, *"İmparatorluğa Mersiye"* bu şiirlerden sayılır.

"Ben şair değilim, ama şiirin ne demek olduğunu bilenlerdenim." diyen Osman Yüksel, sanat anlayışındaki düşüncesini şöyle dile getirir:

"İnadına böyle acı baharı severim. Açılan, saçılan, bayılan sıcak mayıs baharını değil. Titreyen, titreten genç baharı. Çiçekler açılmak üzere olacak, dallar yeşillenmek üzere... Yazla kışın çekişmesi, hırçın bahar..."

Osman Yüksel, hasretini duyduğu günlerin ateşiyle yanar, onları dile getirir. Taşkın zekâsının örnekleri şiirlerine yansır. Bazıları lirik ve nostaljiktir. Bazıları yanardağ gibi lâv saçar. Kabına sığmayan, sonsuzluk arzusu taşıyan düşüncelerini aksettirir.

Ruhu, genişlik arar, ufuk arar. Kabına sığmaz. İmparatorluğun mirası kendisine yetmez. Tatmin olmayan bir ruh hâleti içindedir. Bazı şiirlerinde de bu samimiyet açıkça görülür.

Biz, burada Osman Yüksel'in şiirleri üzerinde uzun uzun tahlillerde bulunacak değiliz. Bunu, ileri bir zamana bırakıyoruz.

Bu şiirler, Osman Yüksel'in şairliği hakkında okuyana fikir verecektir.

Hüküm okuyucunundur.

CENK TÜRKÜSÜ

Sabahlar olmadan çıktım köyümden.
Ayrı düştüm yârânımdan evimden,
Nideyim vazgeçtim ben her şeyimden;

Vatansız malı mülkü niderim;
Elimde süngüm cenge giderim.

Hısımlar, komşular siz hoşca kalın,
Arada sırada bir haber salın.
Yurt için gidiyom müsterih olun.

Ne yapim böyle imiş kaderim;
Elimde süngüm cenge giderim.

Kara gözlü anam neden ağlarsın;
Ağlarsın da yüreğimi dağlarsın.
Sabaha doğru ben gideceğim
Akşamdan azığımı bağlarsın

Ağlama kızana Hudamız kerim
Elimde süngüm cenge giderim.

Gel ey elâ gözlü güneş yüzlü yâr
"Gidip de gelmemek var gelip de görmemek var"
Son olarak beni bir kerecik sar

Vatanımdır şimdi benim sevgilim
Elimde süngüm cenge giderim.

Dedem kayıp olmuş Yemen çölünde,
Amcam şehit oldu Urumeli'nde,
Babamın ruhu Çanakkale'de,

Beşikte bırakmış beni pederim!
Elimde süngüm cenge giderim.

Mübarekmiş kaza, cenk, döğüş, sefer!
Böylece buyurmuş Ulu Peygamber
Demiş ki: "yurt için can veren erler
Mahşerde benim ile beraber"

Tanrının buyruğu buna ne derim
Elimde süngüm cenge giderim.

Varsın parçalansın yurt için tenim!
Açılır kapısı bana cennetin!
Bayrağım olsun kanlı kefenim!
Ey vatan sensin velinimetim.

Saklı yüreğimde kanı zaferin,
Elimde süngüm cenge giderim.

Türkoğlu Türk'üm; sağlamım, dincim,
Dağları taşları eritir hıncım!
Sırat köprüsünden keskin kılıncım!

Düşmanı bir anda ben mahvederim.
Elimde süngüm cenge giderim.

Çekilin önümden ey dağlar taşlar!
Düz düz oluverin yarlar yokuşlar!
Yol gösterin bana uçuşan kuşlar!

Dönemem yolumdan eroğlu erim.
Elimde süngüm cenge giderim.

Köyümü andıkça yüreğim sızlar,
Akşamlar olur da doğar yıldızlar
Aklıma geliyor gelinler kızlar.

Hepsine içimden selâm ederim
Elimde süngüm cenge giderim.

Sabahlar olunca çalar borular,
Ağarmaya başlar yeşil korular,
Bu sesler insanı içten yaralar!

Yurdumu canımdan fazla severim!
Elimde süngüm cenge giderim.

Dedemin kanını taşır ırmaklar
Babamın gezdiği güzel topraklar
Ağaçlar, ormanlar, yeşil yapraklar

Bunlara Türklüğün cenneti derim!
Elimde süngüm cenge giderim.

Şimdi cenk meydanı benim evimdir!
Cepheler, sınırlar benim köyümdür!
Türk'e muharebe zaten düğündür!

Varsın toprak olsun yatacak yerim,
Elimde süngüm cenge giderim.

Canlandı gözümde yeniden mâzi!
Ölürsem şehidim kalırsam gazi!
Bitiyor Mehmed'in burada sözü

Hazırım; korkum yok, ben harp ederim
Elimde süngüm cenge giderim.

9 Eylül 1939, Akseki

KİMSEYE YOL VERMEYİZ

– Yolverin
Bu ses:
Berlin - Bağdat rüyasını görenlerin
Viyana'ya Bükreş'e alkışla girenlerin
Bu ses:
Hak müsavidir kuvvet deyen
Bismark'ın Hitler'in Hegeller'in
Bu ses:
Muhteris
Emperyalist
Cermenizmin eski sevdası
Berlin - Bağdat rüyası

Cermenizm:
İçi fitne fesat dolu bir gemi
Bu geminin
Hitler
Bekçisi
Ribentrop
Kürekçisi

ve Göbels:
Borusunu çalıyor
Hep aynı ses
Hep aynı feryat
Berlin
Bağdat

Fakat unutmayın ki arada sert mert bir milletin,
İmanından yaptığı aşılmaz kal'alar var!

Balkanlar'dan kopacak boralar fırtınalar!
Yıldırımlar, alevler, tufanlar, kasırgalar
Şimşekten kanatlılar bütün "kızıl atlılar"
Dağılmaya mahkûmdur Türk siperi önünde

Üstümüze yıkılan güneşler, seyyareler
Akın etse yüzlerce, binlerce tayyareler
Ezilmeye mahkûmdur hep bunlar birer birer
Cesaretin timsali Türk neferi önünde

24 Birinciteşrin, Ankara

AKDENİZ HİLÂLİNDİR

-Birinci kısım-

Bizi Akdeniz'den uzaklaştırmak isteyenlere

Akdeniz Hilâlindir; Salîbin değil!..
Ey!.. Emperyalist, muhteris Avrupa!..
Bu hakikatin önünde eğil!..
Akdeniz kıyılarına ilk taşı atan,
Buralarda medeniyet yaratan,
Gemiler donatan...
Biziz.....
Bizans'ı yıkan,
Septe'ye çıkan,
Roma'ya, bir sel gibi akan,
Biziz.....
Biz asırlarca burada gezenlerdeniz!
Bâtılı değil, hakkı sezenlerdeniz...

Müsterih ol bizim deniz Akdeniz
Sen bizdensin, biz, sendeniz
Biz... Seni vermemek için,
Yanıyoruz hep için için,
Biz... Sende gezmek dolaşmak için
Suların kadar kanlar dökenlerdeniz!..
Müsterih ol bizim deniz Akdeniz
Sen bizdensin, biz... sendeniz...

Ey!.. Şanlı Barbaroslar'ın,
Yüce Toroslar'ın
Gölgesinde ün alan deniz:
Bir kalıncaya kadar hepimiz
Uğrunda seferberiz...

Akdeniz hedefimiz... Toroslar siperimiz...
Biz seni hiç kimseye vermemişiz, vermeyiz...

Bu deniz... Ne Romalılar'ın,
Ne şuralıların, ne buralıların
Bu deniz... Kanlarında Akdeniz sularının
Dolaştığı Toroslular'ın;
Bu deniz... Oğuzlar'ın, Selçuklar'ın, Yavuzlar'ın,
Bu deniz... Bizlerin, bizlerin, bizlerindir...

Müsterih ol, bizim deniz Akdeniz
Sen bizdensin; biz... sendeniz...

Çanakkale'de karışan kanlarımız
Daha sularından uçmadı!..
Daha bir gemimiz, tek neferimiz
Salîpten korkup kaçmadı...

.....
.....

Sana destan okuyan dağlar bizdedir
Seni sarhoş eden bağlar bizdedir...
Hilâlin otağı bir yerde değil!
Akdeniz'dedir... Akdeniz'dedir...

Akdeniz bizde, biz Akdeniz'de...
Akdeniz bizim içimizdedir...

.....
.....

Senin köpüren dalgaların
Bizim şahlanan atlarımız...
Ey... deniz, ey Akdeniz...
Sensin bizim vatanımız...

Ta... Barbaros'tan beri Afrika sularında,
Venedik'te, Mora'da Ayyıldız dalgalanmış!..
Kızıldeniz, Basra'da, Hindistan sularında
Yıllarca asırlarca nâmımız çalkalanmış!..

O vakit Akdeniz'de binlerce arslan varmış!..
Türk'ün donanmasına ufuklar bile darmış!..
Kudretimizden dağlar, yer ile yeksân olur,
Savletimizden bizim, zeminler kıpırdarmış!..

Her şey bize râm olur, tarihler hayran olur,
En büyük düşmanımız gölgemizden korkarmış!..
Gemilerimiz her yıl Odesa'dan Septe'ye,
İstanbul'dan Bombay'a cevelanlar yaparmış!..

Gökler bize ses verir, şimşekler selâm durur,
Bağrımızda zaferin kartalları kışlarmış!..
Aşkımızın odundan göller, denizler kurur,
Türk'ün al sancağını yıldızlar alkışlarmış!..

Asırlarca seyretti cihan hayretle bizi
Donanmalar, bombalar sökemez cephemizi!
Dünya buna inansın, düşman şunu bilsin ki:
Vermemişiz kimseye, vermeyiz Akdeniz'i...

Fâtihlerin kılıncı bugün de elimizde,
Yıldırımlar'ın hıncı yaşıyor kalbimizde!..
Guruplar arkamızda, fecirler önümüzde
Biz böyle dolaşırız; gezeriz Akdeniz'de...

.....
.....

Hürriyet ve milliyet, zaferler denizinde
Afyon'un sırtlarında düşmanı boğan bizdik;
Yürüyüp hiç durmadan Şefimizin izinde
İzmir ufuklarında, bir anda doğan bizdik!..

Şu mübarek, şu kutsî, kartallar yuvasından
Kurtları, çakalları sürüp çıkaran bizdik.
Eskişehir, Kütahya, Ankara ovasından
Bir hamlede Aydın'a, İzmir'e varan bizdik...

Zaman... Mekân... mefhumu gayet uzaktı bizden!
Aristo ilhamını alsın felsefemizden!..
"İleri!..." emrini biz alınca Şefimizden
Allah Allah sesleri duyuldu Akdeniz'den!..

Her yönden cevap verdik aczin feryatlarına!..
Kale yaptık imandan yurdun serhatlarına;
Uzanan el kırılır, bakan kem göz kör olur
Vatan topraklarına... Vatan topraklarına...

Akdeniz Türk oğluna cevap veriyor:

Ey Türk oğlu:
Tarihi şanla, şerefle dolu
Kahraman!..
Senin bu aşk türkülerini dinliyorum
Her zaman.
Ta...
Ezelden beri sularımda
Yelken açan,
Ateş saçan
Kahraman
Seninleydim her zaman;
Seninleyim ben her an!..
Seni görünce nasıl sevinmiştim, şark ufuklarından!
Nasıl doğmuştu o şanlı bayrağın Asya şafaklarından!
İbtidaî kavimler eğilirlerse nasıl yıldızların önünde
Ben de öyle eğilirim Oğuzlar'ın, Kırgızlar'ın önünde!..

Nasıl canlar cânânını yaşatırsa hayâlinde
Ben de öyle yaşatırım hilâlimi hayâlimde.

Canlanıyor önümde şimdi, o devr-i muhteşemin
Allah Allah seslerini duyuyor gibiyim
Cengâver erlerin, kahraman neferlerin
Hâlâ kulağımda uğultusu
O, mutantan günlerin, muazzam zaferlerin

Barbaros hazırlamış sefere donanmayı;
Geçiyor ağır ağır gemilerle hilâller
Hayretle seyrediyor bu ulvî manzarayı
Roma'dan, Kartaca'dan, Sezarlar, Aniballar...

Anlatmakla bitmez ki Türk'ün mâceraları
Şahittir savaşına, Anadolu dağları,
Tuna, Ural ve Seyhan, Ceyhan mâverâları;
Asya'nın bozkırları, Afrika sahrâları.

Hiç durmadan bu millet benim için savaştı
Dağlar, denizler, göller, ormanlar, çöller aştı!
Tahtlar, taçlar devirdi, yeni zamanlar açtı
Bu millet benim için, benim için savaştı!

Konya'da Alâettin bana meyil vermişti;
O da benim uğruma cidallere girmişti!

Halep'te Salâhattin harikalar yarattı!
Şarkın ufuklarını zaferlerle donattı.

Yedi devlet pay aldı eğilmez kılıcından!
Avrupa dalgalandı, dalgalandı hıncından!..

Mağrur, vakur krallar, o arslanlar(!) Rişarlar
Buz gibi kırıldılar, toz gibi dağıldılar...

Geliyor tarihlerin övdüğü Kılıncarslan
Bir dağ gibi yükseldi, yükseldi bozkırlardan!..
Kaydetmiyor tarihler bu gibi bir kumandan
Milyonluk orduları yenmişti tek bir insan!

Ehlisalîbi bütün kendine etmişti râm
Bütün cihan şahsına, zâtına oldu hayran!..

İşte böyle bir ırkın timsalidir hilâlim
Şimdi bütün dünyaya benim şudur sualim
Hanginiz Türkler kadar cenk etti benim için?..
Neden susuyorsunuz anlamam neden, niçin?!..

Eğer Hilâlimden ayrı düşersem
Lânetler olsun bana, onsuz yaşarsam
Sanmayın ki bir başka yâr bulurum
İşte o vakit de ben çekilir kaybolurum!
Sis olur, bulut olur o göklerde dolaşan
Hilâlimi bulurum!.....

Güzel Hilâl, şanlı Hilâl bunu duydu Akdeniz'inden
Yaşlar döküldü ak benizinden

Sağına baktı alkan, soluna baktı alkan!
Anladı ki bu timsal-i vatan

Akan yaş değil kandı!
Kan değil vatandı!.....

Hilâl, Akdeniz'e cevap veriyor

Asırlarca üstünde gezdim,
Senin sırlarını ben çözdüm;
Sana destanlar yazdım
Bırakmam seni canım Akdeniz...

.....
.....

Zaferler yarattığım,
Gemiler donattığım;
Düşmana dayattığım
Meydanımsın Akdeniz...

.....
.....

Salîbi sende kırdım
Murada sende erdim
Septe'ye kadar vardım
Senin hayranınım canım Akdeniz...

Yerler gökler yarılsa da
Her tarafım sarılsa da
Dünya bana darılsa da
Vazgeçmem senden yine Akdeniz...

Yazın ılık rüzgârların
Kışın biraz sertleşse de
Senin o mavi suların
Başkasıyla dertleşse de
Bırakamam seni asla Akdeniz!..

Sana dökülen sular
Benim gözyaşlarımdır!
Sende yüzen kuğular
Benim aşktaşlarımdır...

Gizleme gel sevgilim
Zümrüt gibi yüzünü
Zeytin ağaçlarıyla
Defne ormanlarıyla

Seyrettim doya doya
Geceni gündüzünü
Vatan şafaklarıyla,
Vatan guruplarıyla...

Böyle kalsın bu sırlar
Değişse de sınırlar
Geçse yıllar asırlar
Seninle beraberim...

Ey deniz ey Akdeniz...
Sensin benim sevgilim.

1936 Antalya

Not: Noktayla gösterilen yerlerdeki mısralar ve dörtlükler mecburen çıkartılmıştır. Bazı yerlerdeki aksaklık ve rabıtasızlık bundan ileri geliyor. Noktalar, bu boşluğu doldurmak, mısralar ve dörtlükler arasındaki imtizacı temin etmek gayesiyle konulmuştur.

SEVDİM SEVGİLİM DİYE ANAYURDU DERİNDEN

"İstiklâl Marşı" şairi, zamansız kıymet Mehmet Âkif'in ruhuna ithaf*

İyilik ve güzellik taşıyor her yerinden,
Sevdim sevgilim diye Anayurdu derinden.
Neye baksam sevindim, sevdim ne varsa yerde,
Yurtta bulunmak bile devâ olur çok derde.
Şu uçuşan kırlangıç, sarılasma ne güzel,
Şu nurtopu yavruda allı basma ne güzel,
Güzellik kaynağıdır yeryüzü, gök ve deniz,
Tatlıdır Anayurtta her yüze bakan beniz,
Gözü besler yemyeşil toptop çam ağaçları,
Ne hoştur karşı dağın kıvrımlı yamaçları,
Irmaklarda gümüşten balıklar oynaşırlar,
Vâdilerde, yaylada davarlar kaynaşırlar,
Başka yerin bu kadar ılık güneşi yoktur,
Bence öz Anayurdun benzeri, eşi yoktur,
Gözlerim dalar gider ufkun rengârengine,
Bilmem hiç rastlanır mı yeryüzünde dengine?
Öyle bir renk çökmüş ki mâvi, mor diyemezsin,
Eflâtun mu, pembe mi? Ateş, kor diyemezsin!
Ne bir ressamın eli, ne bir şairin dili,
O renkleri çizemez, anlatamaz besbelli,
Herkese ilgi vardır memleket olayında,
Başka bir tat gizlidir zorunda, kolayında,
Her şeyinde bir âhenk, her şeyinde bir tat var,
İçimizde sevinçten sanki bir çift kanat var,
Doyulur mu seyrine ayyıldızlı bayrağın,
Uğrunda kim can vermez bu güzelim toprağın,
Ne mutlu bu ülkede varlık olmak bir zerre,
Anayurtta yaşayan bahtiyardır bin kerre!

Gelibolu, Doğanaslan Çiftliği
13/14 Ocak 1945

* Zaman ilerledikçe kıymeti eksilmeyen, yani bütün zaman boyunca kıymet taşıyan kimseler için Almanlar "Zeitlose Worte" derler ki, ben de M. Âkif için aynı sıfatı kullandım. S.K.

SANCAĞIMA

Dalgalan ufuklarda, ey güzel şanlı sancak
Senin o kan rengini şafaklar kıskanacak!
Ayyıldızından doğan mukaddes meş'aleler
Hepimizin bağrında asırlarca yanacak!..

Gitmeyiz yad izlerden, uzaksın kem gözlerden
Selâm sana bizlerden, selâm sana al sancak!..

Timsalidir Hilâlin kahraman ırkımızın
Yolumuzu gösterir parlayan tek yıldızın
Tutarız elimizde beş yüz sene bin sene
Tutarız yorulmadan, tutarız bıkmaksızın!

.....
.....

Vazomuz tunçtan sağlam, elimiz de demirel
Granitlerden de sert, gayet metindir temel!..
Bu temelin üstünde ta... Arşa kadar yüksel!..

Yüksel yüksel göklere, yüksel şanlı sancağım
Tek başıma kalsam da seni koruyacağım!..

Zincirleri kırmışız, kırmışız azmimizden
Mefâhirler söylüyor Hilâlin mazimizden
Viyana'dan, Tuna'dan, Rodos'tan, Akdeniz'den...

Buraları kat'iyen, ben, unutmayacağım
Dalgalan ufuklarda dalgalan al sancağım...

Sen ilâhlardan ulvî, onlardan yüksektesin!
İçimde tanrılaştı, o anlatılmaz sevgin
Takdirini kazandın saffetinle herkesin
Sevginle kalbimizde, şeklinle göklerdesin!

Biz Türk ordularının nâmağlûp erleriyiz
Biz kutlu yarınların ilk mübeşşirleriyiz
Biz esaret, esaret, esaret ne bilmeyiz...
Biz yalnız al sancak önünde eğiliriz...

Yaşa dünya durdukça, yaşa ey şanlı Hilâl
Karşılayacak seni ışıklı bir istikbal
"Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyet
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl"

23 Nisan 1940 – ANKARA

ANADOLU'DAN SESLER
(GEZSEN GÖRÜRSÜN)

Çoktan beri Paris'te bulunup öz yurdunu unutan arkadaşım İ.G.ye Anadolu'dan yazdığım manzum mektuplarımdan biri
26 Temmuz 1937, Akseki

Bırak şu gafleti, bırak uykuyu
Arkadaş: Gel dolaş Anadolu'yu
İnönü, Sakarya, Gelibolu'yu;
Ne ulvî, ne kutsî yerler görürsün

Karasabanlarla çiftini süren,
Yurt için varını yoğunu veren,
Böylece en yüksek rütbeye eren
Tunç yüzlü kahraman erler görürsün.

Kışın soğuğunda titreyip donan,
Yazın sıcağında çöl gibi yanan,
Bunları, en küçük eziyet sanan!
Köylünün alnında terler görürsün.

Bir şeyi sevmez yurt toprağı kadar,
Vicdanlı, namuslu, metin, fedâkâr!
Sözlerine sâdık, dönmez vefâkâr
"İşte bizim türemiz" derler görürsün.

Böğürtlenli, kuytu, serin dereli,
Bir defter kadar dar, dar pencereli,
Üstünden asırlar olmuş geçeli...
Evleri perişan eller görürsün.

Başları yazın da dumanlı karlı,
Eteği çiğdemli, güllü baharlı,
Yamacı kısraklı, taylı davarlı
Kervanlar geçmez, beller görürsün...

Kuraklık gidince artık havalar
Yükselir ta arşa kadar duâlar
Buluta darılmış sanki semâlar!
Kavrulmuş ekinler çöller görürsün!

Göklerle konuşan koskoca dağlar!
Cevizli, bademli, üzümlü bağlar...
Bulutlar, rüzgârlar, güneşler, aylar
Ördekli, kuğulu göller görürsün.

Ovalar, vadiler, geçitler, yarlar,
Denizler, deryalar, bakir ormanlar,
Yaylalar, tarlalar, yüksek harmanlar,
Nehirler, ırmaklar, seller görürsün.

Bırak dostum artık garp ellerini,
Kadın, içki kokan otellerini;
Geçince o Semplon tünellerini
Çayırlı çimenli yollar görürsün.

Meyletme Frengin musikisine,
Kulak ver şarktaki bülbül sesine,
Rüzgârlar renk katar gür bestesine!
Her havayı çalan teller görürsün.

Velhâsıl hepsi var bizim diyarda
Sıcak da, soğuk da, güz de, bahar da
Tezatlarla dolu şu topraklarda
Dikenler yanında güller görürsün.

TOPRAĞI ÖPTÜM VATANIMDA

Al kanımız çıkardı toprağın tapusunu,
Tuttuk Gelibolu'nun biz Demirkapu'sunu,
Dünya varsın kaynasın, tutuşsun için için,
Duygularımı yazdım yurt için, millet için
Ve armağan eyledim Teğmen Yusuf Erten'e
Bu, bir hatıradır ki erir senebesene.
Bir bülbül öter, ruhuma mızrapla vururdu,
Şahlanmış emeller de içimden kudururdu,
Toprağına baktıkça hemen cûşa gelirdim,
Yurdun, Anayurdun hiç eşi yoktu bilirdim,
Ürperme duyardım suyunu tastan içersem.
Gönlüm koca bir tarih olur yerlere sersem,
Masmavi deniz bağrına basmış iken heyhât,
Deryalara baksam dirilir bir nice emvât;
Bir tâze yeşil dal koparıp göğsüme taksam,
Ecdâdımı gördüm de övündüm neye baksam,
Az zevk mi verir insana, olmak bu vatanda,
Allah'a şükür Türk yaratıldık şu cihanda,
Dünyaya bedeldir yaşamak hür olaraktan,
Serbestçe hava göğsüne bol bol dolaraktan,
Âşık Anayurdun canına canı katandır,
Hiç sönmeyecek aşkın adı aşk-ı vatandır.
Bir ses olayım ben de senin tatlı sesinden,
Canım vereyim almak için tek nefesinden.
.....
Binlerce şehidin canı devretti kanımda,
Ecdât kokan toprağı öptüm ben vatanımda.

Gelibolu, Demirtepe Köyü,
4 Kasım 1941

YURT KAN AĞLAR İKEN YİĞİT KAÇAMAZ

Yurt kan ağlar iken yiğit kaçamaz,
Canından vazgeçer yurttan geçemez
Kapısını düşmanlara açamaz,
Yurt kan ağlar iken yiğit kaçamaz

Nasıl bırakırsın evde anayı,
Nasıl bırakırsın tayı, danayı,
Parmağına yakamazsın kınayı,
Yurt kan ağlar iken yiğit kaçamaz

Yüzlerce baş yatarken bir mezarda,
Su yerine kan akarken pınarda,
Yurt ve millet tut ki hep ahüzarda,
Yurt kan ağlar iken yiğit kaçamaz

Bin Fatiha yazılı her yaprakta,
Geçmişimiz gömülüyken toprakta,
Benliğimiz al sancakta, bayrakta,
Yurt kan ağlar iken yiğit kaçamaz,

Er milletin dölü elbet er olur,
Gözlerdeki korku değil fer olur,
Yurttan kaçmak yiğitlere âr olur,
Yurt kan ağlar iken yiğit kaçamaz

Yüreğimi astım onun dalına,
Ayağımı bastım onun yoluna,
Bel bağladım ben de yurdun beline,
Yurt kan ağlar iken yiğit kaçamaz

Göklerinde ışık olmak ne mutlu.
Toprağında başak olmak ne mutlu,
Kapısında uşak olmak ne mutlu,
Yurt kan ağlar iken yiğit kaçamaz

Ankara, 10 Haziran 1938

TOPRAK VAR MI YURT GİBİ, VATAN GİBİ?..

İnsan var mı Allah'a tapan gibi?
Ömür boyu iyilik yapan gibi?
Orda hürsün, başka yerden daha hür,
Toprak var mı yurt gibi, vatan gibi?

Canımızı koyduk yurdun yoluna
Bel bağladık biz de yurdun beline
Kör ederiz ona göz diken gözü,
Bütün dünyaca bu böyle biline.

Çiçekleri solmaz olsun yurdumun,
Gündüzü son bulmaz olsun yurdumun,
Yaradandan dilediğim şudur ki,
Hiçbir yası olmaz olsun yurdumun,

Senin için akıtayım kanımı,
Uğrunda vereyim tatlı canımı,
Ölünce ölümü sarsınlar sana,
Yurt toprağı kaplasın dört yanımı,

Serdengeçti doğru sözler söyledi,
Dost dinledi, düşman gönül eğledi,
Milletini, yurdunu seven herkes,
Bayrağını öperek el bağladı.

Yarımburgaz, Küçükçekmece Gölü kıyısı
13 Eylül 1948

YAŞASAM BİR HAYÂLİ BİR HAKİKAT SANARAK!

Dudağının rengini kızıl güller mi çaldı?
Kanının sıcaklığını samyelleri mi aldı?
Gönlün deryâdil olup deryâlara mı daldı?
Söyle bana sevgilim, senden bana ne kaldı?

Sıcak bir nefes gibi seni kendimde bulsam,
Yahut bir ruh olup da uçup ruhuna dolsam,
Değil ömür boyunca, bir ân olsun ey güzel
Sana kavuşmak için neler yapsam ne olsam?

Bülbül olup şakısam gül adını anarak,
Gülün rengini versem bir kor olup yanarak,
Râzıyım tâbemahşer su içsem şarap diye,
Yaşasam bir hayâli bir hakikat sanarak!

YAŞA HER GÜN, GÜN İÇİN!..

Nedir bu gözyaşı, hicran ve hüzün,
Kalbini sık avuçlarında, düşün,
Ne kazandın, ne bıraktın dün için
Gafil olma yaşa her gün, gün için!..

Nice bülbül bu bâğ-ı gülşende,
Ötüşüp verdi son nefeslerini.
Âh ü vâhı bırak da gel sen de
Doyur ruhundaki heveslerini!..

Her geçen gün alıyor ömrü biraz.
Her varın belki eder nâz ü niyâz.
Şu güzellik, şu tabiat ne için.
Gafil olma yaşa her gün, gün için!..

Gelibolu, Doğanaslan Çiftliği,
24-25 Mayıs 1942
Saat 24 ve daha sonrası

ACILARA KARNIM TOK, NEŞ'EYE AÇ GÖZLERİM

Şair kardeşim Müyesser Taran'a

Rûhumda her bir sızı oluyor bir çağlayan,
Sonsuz bir sevgidir bu, yürekleri dağlayan,
Alnımdaki yazıya beni çekip bağlayan,
Acılara karnım tok, neş'eye aç gözlerim.

Karanlıklar yerine pembe beyaz tan olsun,
Sevinç bir yıl olursa, tasa ancak ân olsun,
Sözlerim her dertliye her derde dermân olsun,
Acılara karnım tok, neş'eye aç gözlerim.

Hepimiz sarmaş dolaş can ve cânân olalım,
Yaşamanın tadını yaşamakta bulalım,
Mezardan söz açanın saçlarını yolalım.
Acılara karnım tok, neş'eye aç gözlerim.

Çatık kaşlar düzelsin, geceler ışık bulsun.
İstemem dünyada hiç gülmeyen bir yüz olsun;
İçim "of"larla değil, her gün "oh"larla dolsun,
Acılara karnım tok, neş'eye aç gözlerim.

Ey şâir gönlümüzü derbeder ettiğin yeter,
Kaynamış, pişmiş aşa tuz, biber ektiğin yeter,
Bana artık gülüşten, kahkahadan haber ver;
Acılara karnım tok, neş'eye aç gözlerim.

Ankara, 1 Temmuz 1937

BİR CİHAN GÖRÜRDÜM O GÖZDE, KAŞTA!..

Gözleri yemyeşil bir kız tanırdım,
Sevginin sınırı olmaz sanırdım,
O altın saçlarda, o güzel başta
Bir cihan görürdüm o gözde, kaşta

Kader sevgilimi aldı eşinden,
Ben bir yetim gibi kaldım peşinden,
Aşkı bitmez sandım, tükenmez sandım,
Sevgiye doymadan acıya kandım.

Yıllardır ömrüme acılar katık,
Ya... Rabbim, bir son ver çileme artık,
Kopdagel dile de Büyük Tanrı'dan,
Komasın kimseyi uzak yârinden.

Kel Kâhya gazetesinde neşredilmiştir.
Yarımburgaz, Küçükçekmece Gölü kıyısı
13 Eylül 1948

BAK DA AVUN GÖZYAŞININ SELİNE!..

Fadime, Fadime diye ağlarım,
Yüreğimi sevgilime bağlarım,
Amansız bir derde düştüm neyleyim,
Çağlayanlar gibi coşar çağlarım.

Ben bir kuşum ayrı düşmüş eşinden
Acı, tatlı, neler geçmiş başından
Ömrümü vermişim bir güzel için,
Yıllardır gözyaşı döktüm peşinden.

Çiçekler solmaz sanırdım, soldular;
Acılar, sızılar benim oldular,
İyi gün görmek kaderde yok imiş,
Umutlarım yüreğimde kaldılar.

Göremedim doyasıya yüzünü,
Duyar gibi oluyorum sözünü,
Gece gündüz unutamam ben onu,
Kovalarım hayâlini, izini.

Doyamadım tatlı şirin diline,
Saramadım o incecik beline,
Serdengeçti vur başını taşlara,
Bak da avun gözyaşının seline.

Yarımburgaz, Küçükçekmece Gölü kıyısı
13 Eylül 1948

GENÇTİR, YAPAR...

Gençtir, duyar sızılardan kendisi de bir sızı,
Gençtir, alır gençliğinden gerek olan her hızı,
Gençtir, yapar; yüce dağlar dize gelir önünde,
Yardım için el uzatır yurda kara gününde
Gençtir, akar bir su gibi yatağından taşarak,
Gençtir, koşar vurmak için sınırları aşarak,
Gençtir, yapar, haksızlığa elbet yumruk indirir,
İndirir de nice mazlum gözyaşları dindirir.
Gençtir tapar, taptığını kutlu bilir de tapar,
Geçmişinden örnek alır, geleceğini yapar
Bir millet ki her gün gençtir sırtı yere gelemez,
Yenmek bilir, yenilmeyi hiçbir zaman bilemez.
Bir bütündür bütün gençlik parçalanmaz taş gibi.
Bir başbuğ da başlık eder bedende bir baş gibi.
Gençtir yapar, fakat sanma gençlik yalnız yaştadır
Belle dostum bil ki gençlik hem yaşta hem baştadır.

20 Haziran 1942

HAYAT SEN NE GÜZELSİN!

Yaşamak, bir ülküye varmak için yaşamak,
Yaşamak, bir sevgiyi sarmak için yaşamak,
Düpedüz bir sahrâdan bir mâmûre yaratmak,
Karanlıklara ışık, bitkinlere can katmak,
Gökyüzüne el atıp yıldızları koparmak,
Şimşeklere binerek yıldırımlara varmak,
Ayrılmak olsa bile cânânından, eşinden,
Didinmek ve yorulmak bir ülkünün peşinden,
Hep engelleri aşıp iyi günlere ermek,
Saâdet bahçesinden güzel çiçekler dermek,
Kasırgalar dindirmek, tûfanlara eş olmak,
Fethedip gökyüzünü ufukta güneş olmak,
Kim bunları yaparsa demeye kazanır hak,
"Hayat sen ne güzelsin" ne güzeldir yaşamak!*

Gelibolu, Doğanaslan Çiftliği,
24 Temmuz 1941

* Yazanın notu: Bu şiir "O Das Lebeu wie bist du Schön" adındaki Almanca şiirden ilham alınarak yazılmıştır.

BEN OKUDUM BAHTIMI YILLARIN DEFTERİNDEN

Ellerim ceplerimde yollarda yürüyorum
Ve kapkara bahtımı karşımda görüyorum,
Ellerim ceplerimde yollarda yürüyorum

Gözlerim dağdan dağa aşan bir ceylân olur,
Şimdi bir yılan olur, sonra küheylân olur,
Gözlerim dağdan dağa aşan bir ceylân olur,

Ruhum kafamla verip kol kola oldu yoldaş
Ömrümün izlerinden gittiler yavaş yavaş,
Ruhum kafamla verip kol kola oldu yoldaş

Ben okudum bahtımı yılların defterinden,
Bir ses inledi durdu tâ... derinden derinden,
Ben okudum bahtımı yılların defterinden.

BEN UFKUN ÇOCUĞUYUM

Ufuk yerle gökleri birleştiren bir hattır,
Ufuk uçsuz bucaksız gerilmiş bir kanattır.
Nazar dokunuverir onun güzelliğine,
Bilmem hiç rastlanır mı yeryüzünde dengine?
Bakarsın belki bugün kararıverir ufuk,
Bakarsın belki yarın ağarıverir ufuk
Ufuk derin bir aşkla yanıp tutuşur bazen
Ufuk bir şiir olur uçar uçuşur bazen,
Bazen bir bıçak olur yürekleri zedeler,
Bazen bir hasret olur neler bekletir neler!..
.....
Demin çatkın bir kaştı, şimdi gülen bir yüzdür.
Bakarsın bir yetimdir, bakarsın bir öksüzdür.

Bir gün beni öp diye yalvaran bir dudaktır,
Bir gün zehir kaynağı kurulmuş bir tuzaktır.
Bahtımla kara bahtı ayıran çizgidir o!
Dertleri, günahları silen bir silgidir o!
Kalemlere, dillere gelmeyen bir eserdir,
Bakarsın bir batıştır, bakarsın bir zaferdir.
Ufuk benim her şeyim can yoldaşımdır ufuk,
Sevgimdir, sevgilimdir, öz kardaşımdır ufuk.
.....
Ben de zaman elinde hem batı hem doğuyum,
Beni ufuk doğurdu ben ufkun çocuğuyum.

İstanbul, Çamlıca, 5 Eylül 1937

YANGIN VAR!

Sevgili kardeşim Rafet Baştav'a
(Beyoğlu'nda, defterimden niyetine
bu şiirin çıkması dolayısıyla)

Yangın var, bağrım yanık, herkes şaka sanıyor,
Yanıyor avuçlarım bir kor gibi yanıyor.
Yâ... Rabbim neydi bu hâl, başa gelenler neydi?
Ya ben Cehennemdeyim, ya Cehennem bendeydi,
Denizlere atılsam deniz kurtarmaz beni,
Ufuklara uzansam ufuk da sarmaz beni,
Yükselsem tâ... göklere, gökler dar gelir bana,
Onlardaki yağmuru içsem de kana kana
İçimdeki ateşi söndürmekten uzaktır,
Bozkır gibi çoraktır, bozkır gibi kuraktır.
.....
Ruhumdaki aleve bir alev uzatıldı,
İkisi de yoğruldu birbirine katıldı,
Sonra her bir kıvılcım renksiz bir renge döndü,
Ateş ateşte söndü, ateş ateşte söndü!

AYIN ONDÖRDÜ

Ayın ondördü'nü gördüm gece ben Heybeli'de,
Değme bir yüz ne yazık âh... eli de yok, dili de
Ne zarar yoksa dili var ya lisân-ı hâli,
Hâlden anlar kişiye tavrı gelir pek âlî,
Neye teşbih edeyim? Yok eşi, ay benzer aya,
Belki benzer yine mehtâp gibi dilber Suna'ya,
Yine coşkun sulara kaydı bakışlar yer yer,
Yine renginde ayın kaynadı gözlerdeki fer,
Yine vurmuş kamerin rengi gümüşten denize,
Yine göz çarpıyor artık yalabık bin bir ize,
Dalgacıklar yine zümrüt gibi par par yanıyor,
Yekten insan bunu "Binbir Geceler"den sanıyor.
Yine gönlümle deniz diz dize bağdaşmadalar,
Yine mehtâp ile daryâ yine kaynaşmadalar.
O duruş, şâhâne duruş, âh... Neler ifhâm etmez,
Heyhat... Gönül duygusuna kudreti tahrir yetmez!
Bir güzel gördü mü göz akl ü ferâset gidiyor,
Bir kamer bin bir hayâli yine zîruh ediyor!
Mâlihulyâya bürünmüş düşünürken kafalar,
Gam, keder yok olarak kalbe hemen neş'e dolar,
Kalmadı gayriye hâcet, kendime kendim yettim,
Derdi deryâya atıp, ruhumu tathîr ettim,
Ayrılıp zerrebezerre anafor yaptı sular,
Bu gelen lokmayı birden atılıp kaptı sular,
Birleşip cümle etibbâ yapsa da konsültasyon,
Veremezlerdi fakat ben gibi kökten buna son.
Bilmedim şimdiye dek, derdime dermân imişim,
Benliğim hicre devâ, ben bana Lokmân imişim.
Gözlerim ufka dalıp, gitgide dalgınlaşarak,
Çökmüşüm çamlara karşı, kalmışım tâbeşafak!

İstanbul, Heybeliada, Nisan 1937

KARA TOPRAK KAPMIŞ KARA GÖZLÜMÜ

Yandım Allah aramaktan sözlümü,
Ele sordum "gördünüz mü Nazlımı?"
"Gördünüz mü tatlı esmer yüzlümü?"
Kara toprak kapmış kara gözlümü.

Tâ... çocukken bağlanmıştık biz bize,
Yatmış idik kaç kereler diz dize,
Kıyamazken bakışmaya yüz yüze,
Kara toprak kapmış kara gözlümü.

Bucak bucak başımı da alayım
Dertlerimi dört bir yana salayım,
Ben yârimi acep nerde bulayım?
Kara toprak kapmış kara gözlümü.

Çağlayanlar inim inim inlesin,
Feryâdımı dağlar taşlar dinlesin,
Neylesin hey... deli gönül neylesin,
Kara toprak kapmış kara gözlümü.

Serdengeçti yürüdükçe yürüdü,
Dağ başını yine duman bürüdü,
Benim yârim bu yerlerde bir idi,
Kara toprak kapmış kara gözlümü.

SEVMEK VE SEVİLMEK GİBİ TAT VAR MI Kİ BAŞKA

Geçmişte gömülmüş ne de çok hâtıralar var.
Bir sevgili mes'ut ise bir başkası ağlar,
Bir eski gönül yâresi sızlar da derinden,
Bir ok yeniden kalbi vurur dertli yerinden,
Bir damla şaraba, bir içim suya kanılmaz,
Bir tatlı güne ertesi gün pek inanılmaz,
Mâdemki hayatın yolu er geç bitecektir,
Her sevgili varlık kara toprağa gidecektir,
Öyleyse neden bin bir üzüntüyle yanarsın?
Bir hâtıranın zevkini özlemle anarsın?
Günler değil, aylar boyu, yıllar boyu olsa,
Bir sevgiye insan doyamaz, ömrü de dolsa.
Ver kendini, koyver yine taptâze bir aşka!
Sevmek ve sevilmek gibi tat var mı ki başka?

Hadımköy, 29 Ağustos 1949

UMMAK NE GÜZEL ŞEY!

Beklerken hayırlı bir haber nurtopu yârdan,
Rüzgâr esiyordu yine bir başka diyârdan.
Yıllar bana artık veremez oldu teselli,
Zîrâ onu bulmak bir hayâl olduğu belli.
Duydum ve üzüldüm onu almıştı melekler;
Gönlüm onu hâlâ gelecekmiş gibi bekler.
.....
Eyvah... Şu geçen kim, şu gelen sevgili kimdi?
Ummak ne güzel şey hele şimdi, hele şimdi.

Hadımköy, 24 Eylül 1949

BİR CEYLÂN GEÇTİ ELE

Kulağım duydu bir ses,
Ormanda uzun uzun
Bağırdı nefes nefes,
Kulağım duydu bir ses.

Güneş ufku aşmaya.
Başladı bütün bütün,
Renkler soluklaşmaya,
Güneş ufku aşmaya.

Gölgeler düştü yola
Ağaçlar üzerinden,
Sağa sola, kol kola,
Gölgeler düştü yola

Kalbim asıldı kaldı,
Bambu ağaçlarında,
Gözüm daldıkça daldı,
Kalbim asıldı kaldı.

Bir ceylân geçti ele.
Gözleri tıpkı benzer,
Bir yosunî yeşile,
Bir ceylân geçti ele.

Gelibolu, Demirtepe Köyü,
25 Ekim 1941

ANLADIM

Anladım ruh ve beden âh... Ne için yıpranmış,
Anladım ekmeğimiz gam, suyumuz hicranmış.
Seneler geçti, fakat:
Gözümüz noktai avrâ gibi görmez ne yedik.
Ders-i ibret alarak:
Döndük artık o tarîkden, geçmişe metrûke dedik.
.....
Bir sevginin âhıyla düşerken bîtap,
Kal'a-i hicri yıkıp, oldu gönül neş'e-şitap.

İstanbul, Heybeliada, 27 Mart 1937

MUKTEDİRSEN DEVİR GEÇ SİLSİLE-İ CİBÂLİ

Neden göçüp gittiler, neden Âdem'le Havvâ?
Neden Lokman Hekimler bulamadılar devâ?
Melekülmevte verip emânet canlarını,
Bırakarak gittiler değme cânânlarını...
Ölüm, mukadder ölüm sarılmadan yakana,
Günü kazanmaya bak, dönüp bakma arkana!
Her yarın bir bugünü arattırmasın sakın,
Deryâlara hücûm et, mâvi göklere akın,
Hiçbir şeyin kalmasın karşı duracak hâli,
Muktedirsen devir geç silsile-i cibâli!

Gelibolu, Doğanaslan Çiftliği, 1941

BU ZAMANIN ELİNDE

Akan bir su bulanıksa akar akar durulur,
İki bacak bir bedeni çekmez olur yorulur,
Ecel bir samyeli gibi eser hepsini alır,
Ne sevilen bir sevgili, ne çarpan yürek kalır,
Her şey bir gün hâtıradır yaşayanlar dilinde,
Her şey erir erimeyen bu zamânın elinde.

Gelibolu, Demirtepe Köyü, 20 Haziran 1942

SENİN SEVGİ DEDİĞİN...

Korkma geçti kara kış girdik bahar faslına,
Deryâlarda kavuşur deryâ - diller aslına;
Yeşil yapraklar gibi yeşillere bezendim,
Sevgiyi sende buldum sevgiliye özendim,
Tattım aşkın tadını, yandım tâ mahşere dek,
Benim hâlim şimdicek kürek mahkûmu kürek.
Yenmez yutulmaz imiş, ne zehirli bir okmuş,
Neş'esi zerre kadar ıstırâbı pek çokmuş,
Senin "sevgi" dediğin acı biber gibidir,
Gördüğün deryâ ise işte anın dibidir.

Zehir etme kendine iki günlük hayâtı,
Vâde hulûl etmeden dâvet etme memâtı,
Bülbül gibi seviş dur, kumru gibi düşünme,
Muktedirsen değiştir mihver-i kâinâtı.

Ehl-i dil çekmiş şarâbı, şişesin vurmuş yere,
Bizlere bin parça olmuş câm-ı mey kalmış meğer;
Gül sararmış âhını duydukça efgan bülbülün,
Güle bülbülden nişâne "yâ... hey" kalmış meğer.

Gelibolu, Evreşe nahiyesi, 27 Ocak 1943

Serdengeçti çifte kavrulmuşsa cân,
Cânânını darıltmaz hiçbir zamân,
Câm-ı mey kırmaz, devirmez bâdeyi,
Dili dil-hûn eylemez rind-meşrebân.

İstanbul

Allah'ın eğer kudreti olsaydı elimde,
Deryâyı dil eyler ona aşk bağlar idim ben;
Bilseydim akan gözyaşı her derde devâdır.
Durmaz, gece gündüz coşarak ağlar idim ben.

Gelibolu, Doğanaslan Çiftliği

Düşüncen uzak olsun bir örümcek ağından,
Gülüşün eksilmesin hiçbir dem dudağından,
Kadrini bilmeyene cehennem gibi gelir,
Bilen için farksızdır dünyâ İrem bağından.

İstanbul, Heybeliada, 24 Mart 1937

İçtin mi hiç Hayyâm'ın kâse-i şarâbından?
Geçtin mi hiç Ruhî'nin mest-i elest bâbından?
İçmedim ve geçmedim, fakat, ne mutlu bana,
Bir zerreyim Hayyâm'ın destî-i turâbından.

Âdemoğlu zehirli bir baş imiş,
Yüreği de kaskatı bir taş imiş.
Bunca yıldır aldanmışım ben yazık,
Meğer acı, Kopdagel'e aş imiş.

Bir hevesi alır, bir heves verir,
Bir nefesi alır bir nefes verir,
Birinden koparır birine ekler,
Yıllar ki ardından bizi sürükler.

Ne hâcet fikretmeye esmer, sarı, kumral, neden?
Seçiver bir dâne sen de reng-i binbir dâneden,
Dâr-ı dünyâ değmez ey gafil yanıp âh etmeye,
Ne kaparsan kâr kalır yânına yağmahâneden.

İstanbul, Heybeliada, 1937

Bir gülistan mı, viranlık mı mekân bilme nedir?
Yaşa cânânla beraber de zamân bilme nedir.
Yıllarca çekip türlü cefâsın bu hayâtın,
Hasret çekeriz gelmesine sonra memâtın.

Hadımköy, 9-10 Haziran 1949

Tâ ezelden ne yazılmış ise bir ömre bedel,
İsteyen, istemeyen bağlayacaktır ona bel.

Yok edildi bunca arzum, emelim,
Ben artık rastgele akan bir selim.

Cümle âlem mest olurken dem çekip demhânede,
Kim sana lâyık gören gam çekmeyi gamhânede.

Tâli'e bel bağlar isen tâli'in yanar, söner;
Enseyi görmektir ancak pehlivanlıkta hüner.

Geçmiş geri gelmez, olanı durduramazsın,
Öyleyse neden gözyaşı dökmekle yanarsın

HAPİSHANELERDE HULYA VE HAYAT

Gönül serseri, avare,
Zindana düştü ne çare,
Hür göklere dağılmış
Mor bulutlar pare pare,
Geçip gider, geçip gider...

Aklım bir şeye takılır,
Kaleler, kuleler yıkılır
Garip gönlüm kuşlar gibi
Uçup gider, uçup gider...

Hulya ve rüya âlemi,
Alıp götürürler beni,
Mavi deniz ve bir gemi,
Enginlere yelkenleri,
Açıp gider, açıp gider...

Kanar içimde bir yara,
Aklıma gelir Ankara,
Ulus'tan Bakanlıklar'a
Taksiler, otobüsler,
Kaçıp gider, kaçıp gider...

Sonu gelmez baharlardan
Hür, serazat diyarlardan,
Hayal akan pınarlardan
Susuz ruhum, kana kana,
İçip gider, içip gider...

YUNUS'UN YOLLARINDA

-Bu yola davet-

I

Bu davet, bu çağrı herkese
Kulak verin siz bu sese...
Ne felsefe, ne vesvese...

Bir avuç toprak
Bir yeşil yaprak
Bir damla su...
Hakikat işte bu...

Yunusum Hu...
Yunusum Hu...

Değil öyle karanlık, karışık
Işık ışık, ışık ışık...
Cümle âlemle barışık...

Hakikat işte bu...

Yunusum Hu...
Yunusum Hu...

Kalmış bir kemik, bir deri
Amma ölü değil, diri
Gönüllerde onun yeri.

Bir avuç toprak
Bir damla su...
Hakikat işte bu...

Yunusum Hu...
Yunusum Hu...

Varlığı yok yok'ta bulmuş
Kendini ortadan silmiş
Ölmeden evvel ölmüş

Bir avuç toprak
Bir damla su...

Yunusum Hu...
Yunusum Hu...

Bu dünya insana tuzak
Mal-mülk kaydından uzak
Yollara düşmüş halk diyerek hak

Bir avuç toprak
Bir damla su...

Yunusum Hu...
Yunusum Hu...

YUNUS'UN YOLLARINDA

II

Horan illerinden gelmiş
Boynu bükük bir derviş
Hilkatin sırrına ermiş
Boynu bükük bir derviş

Bağrında taş, gözünde yaş
Hâlim bilen dertli kardaş
Cümle dertlilerle sırdaş
Gönlü yıkık bir derviş.

Topraklar gibi yol olmuş...
Yaradana kul olmuş
Ne eskimiş, ne de solmuş
Kana boyanmış bir derviş.

Ha demeden hayran olan
Hak yolunda kurban olan
Aşk mülküne sultan olan
Cana dayanmış bir derviş.

Kendini silmiş aradan
Vazgeçmiş aktan, karadan
Haberi yok, maldan paradan
Ona inanmış bir derviş...

Yıllarca yanmış yakınmış
Her türlü kirden sakınmış
Onun aşkına dokunmuş,
Birden uyanmış bir derviş

Can verir bize nefesi
Belli olur onun sesi
Bilmem ki neyin nesi?
Bilinmez işte bir derviş

"Bir garip ölmüş diyeler
Üç günden sonra duyalar
Soğuk su ile yuyalar"
Kalender, garip bir derviş...

Serdengeçti... Sen sus gayrı
Değilsin sen ondan ayrı
Bütün yollar ona doğru
Doğrudan doğruya derviş...

SONBAHAR

Sonbahar sarı yapraklar
Sonbahar içimde hüzün
Sonbahar mezarlıklar...
Soluk hicranı güzün

Her şeyin en son tadıdır bu
Baharın son adıdır bu...
Sonbahar mevsimlerin en derini
Kışın sıcağı yazın serini...

Son ümit, son sevgi ve ayrılışlar
Ardında sıcaklar, önünde kışlar...
Sonbahar yaprakları düşer yerlere
İnsan ölümü anar kaç kere...

Kurumuş dallar, sarı yapraklar
Sonbahar kokar sular topraklar
Sonbahar, son ümit, son nefes...
Son bahar, son heves.

4 Eylül 1974

MEKTUP - I

Dilimin ve kalemimin ucundasın,
Fakat kalbimin içinde,

Şu tükenen yıllara sor, gecelere
Gündüzlere sor: Kiminleyim ben?

Hiç sizin semtinizde vefa rüzgârı esmez mi?
Dağlara seslendim, onlar bile ses verdi de

Sen neden susuyorsun?!..
Ses ver de senin semtinden esecek vefa
Ve aşk rüzgârlarına bağrımı açayım... Ciğerlerime çekeyim...

"Beni ne yapacaksın" deme
"Sen benim yüzümden ne hâle gelmişsin" de...

Yollarda ayak izlerini gördüm.
Bu izlere yüzümü sürdüm.
Evet buralardan geçen sensin!..
Yollardan geçtiğin gibi benden de mi geçeceksin?

Yollardaki izlerini başka izler bozar, siler...
Fakat kalbimde bıraktığın izlere ebedîdir, bozulmaz, silinmez

Seni düşüne düşüne, düşüme giriyorsun.
Onun için ben, gündüzlerden çok geceleri sever oldum

Senin olmadığın yerde, güneş yok bana.
Ateş yok bana... Hayat yok bana...

Muhacir kuşlar sıcak iklimlere göçtüler.
Demek ki göç zamanı... Benim kuşumsa
"Aşk" denilen kafeste çırpınıp durur.

Seninle olduktan sonra her şey sıcaktır bana.
Sonbahar bile ilkbahar gibidir.

Bir baktın canımı yaktın
Bir daha bak ki, kül olayım, savrulayım...

Bu bayram da sensiz geçti. Seninle olunca her gün
Bayram bana. Sen olmayınca bayramdan ne haber?

İş bildiğin gibi değil. Bilmediğin gibi...
Sen kendine bakma, bana bak... Neler oluyor, o zaman anlarsın

Öldüğüm zaman mezarıma gel.
De ki: "Bu adam benden neler çekti?
Ey toprak, böyle bir dertliyi sen nasıl çekiyorsun?.."

MEKTUP - II

Sen benden ne ayrısın, ne gayrı...
Amma feryatlarım neye?

Gidişin bir türlü harap ediyor beni, gelişin bir türlü...
Fakat bu iki harabe arasındaki canı gör!..

Senin için "geliyor" dediler; aklım gitti.
Gelirsin, aklım gider; gidersin, aklım gider...
Açık söyle, sen akıl düşmanı mısın?..

Toprağa düşen tohum gibi
Ben de ayaklarına düşüyorum...
Bu aşk ne zaman başak verecek?

Sen; "Sen ne olursan ol, bana ne?" diyorsun.
Ben; "Ne olursan ol, bana gel!.." diyorum...
Hangimiz haklıyız?.. Söyle...

Artık bu iş böyle gitmez. Artık bu ateş
Böyle tütmez. Dumanım kesildi, serapa
Kor oldum... Anla...

Akşam oluyor, güneş batmak üzere...
Aşk uzun bir geceye benzer. Sabah ayıklar içindir.
Biz ki sarhoşuz...
Gel!.. Uzun gecelere bürünelim...

ELLİ BEŞ SENE

Şu elli beş sene olmuş da heder
Günler, aylar, yıllar su gibi gider?
Ey yolcu bu yollar nereye gider?

Şu elli beş sene olmuş da heder
Adına biz kader demişiz kader

Şu çocuk ne çabuk büyümüş, hayret!
Nedir bu acele, nedir bu gayret?
Demek hayat böyle, ibret al seyret.

Şu elli beş sene olmuş da heder
Adına biz kader demişiz kader

Şu ocak, bildiğim o ocak değil
Güneş dahi artık ah!.. Sıcak değil
Açılan kucaklar o kucak değil

Şu elli beş sene olmuş da heder
Adına biz kader demişiz kader

Gözüme şimdiden perdeler indi
Sabah öğle derken oldu ikindi
Kuşlar yuvasında, sesleri dindi

Şu elli beş sene olmuş da heder
Adına biz kader demişiz kader

Hani benim yuvam hani kuşlarım
Arar karanlıkta parmak uçlarım
Bilmem bu sözümle kimi suçlarım

Şu elli beş sene olmuş da heder
Adına biz kader demişiz kader

18 Eylül 1972
Akseki

YAVRUMA

Şairin bir yaşında iken ölen
oğluna yazdığı Ağıt'tan alınmıştır.

Ne aklım kaldı ah ne de kararım
Her zaman her yerde seni ararım
Uçan kuşa, esen yele sorarım
Nerdesin sevgili yavrum nerdesin?..

Daha baba bile demeden gittin
Ananı babanı perişan ettin
Ey kara toprak yavrumu ne ettin
Nerdesin sevgili yavrum nerdesin?..

Kapkara sürmeli gözlerin vardı
Gülerken ah!.. İnci gibi parlardı
Koyup gittin beni dünyam kararadı
Nerdesin sevgili yavrum nerdesin?..

Taze bir çimendin, taze bir yaprak
Neyledin yavrumu ey kara toprak
Böyle mi yazılır kaderi mutlak
Nerdesin sevgili yavrum nerdesin?..

Hiç gelmemiş gibi geldi dünyama
Bizleri salmıştı derin hulyaya
Hayatı benzedi sanki rüyaya
Nerdesin sevgili yavrum nerdesin?..

Daha o hayatın eşiğindeydi
Gülümserken ecel beşiğindeydi
Bilmem ki kimlerin nazarı değdi
Nerdesin sevgili yavrum nerdesin?..

BOZKIR

Hayâlimde yemyeşil bir âlem kura kura
Giriyorum güngörmüş bağrı yanık Bozkır'a

Sabır, tevekkül çile burada sonsuzlaşır,
Cihet ebedî silinir, insan mekânsızlaşır...

Hep aynı ses, aynı renk, aynı şekil, aynı hat!..
Topraktan ve güneşten gelen sonsuz saltanat!..

Bozkır sükûn, bozkır ruh, bozkır bir derviş gibi!
Kendi kendinden geçmiş, Allah'ı görmüş gibi!..

"Biz demi topraktan yaratmışız" diyen din!..
Adını ilân eder her sabah Muhammed'in!..

Yanmış yağız çehreler, yürekler nûr içinde,
İnanan seven insan, sonsuz huzur içinde...

Bozkırlarda "şimdi"nin, "acele"nin işi yok!
Motor, sür'at asrının korkunç keşmekeşi yok!

Bir meydan okuyuş var, derinde çok derinde
Asya dile gelirken kağnı tekerlerinde!

Kendini vere vere insan toprak anaya
Yavaş yavaş kavuşur sükûna Nirvana'ya!..

İHTİYARLIK

Artık iş kalmadı yârenler bizde
Tökezliyor olduk yazıda düzde
Şairdik, hatiptik, yazardık sözde

Ekmeği yemeye ağızda diş yok
Dedik ya efendim bizlerde iş yok.

Sağ yanım titriyor, sol yanım tutmaz
Nabzım tekler durur, muntazam atmaz
Ayağım bir türlü ileri gitmez

Ağzım her an kuru, gözümde yaş yok
Artık bundan böyle bizlerde iş yok

Bir secdeye varsam başım dolanır
Ne yesem ne içsem midem bulanır
Bütün dertler birbirine ulanır

Yuvamız da bomboş, uçacak kuş yok
Hayra yorulacak hayal yok, düş yok

Yakını uzağı seçemez oldum
Bir ufak hendeği geçemez oldum
Bir bardak soğuk su içemez oldum

Tatlılarda bile lezzet yok, tad yok
Benim bu hâlime takacak ad yok

İki adım atsam durmaz düşerim
Eski hâllerime şimdi şaşarım
Allahım ben böyle nasıl yaşarım

Kendimi kollayacak gövdede baş yok
Bağrıma basacak evlât yok, eş yok

Yaşıtlarım birer birer ölüyor
Yeşil yaprak kara toprak oluyor
Azrail de baş ucumda soluyor

Üstüme dikmeye ağaç yok, taş yok
Arkamdan vermeye yemek yok, aş yok.

1983

ONSUZ OLAMIYORUM

Düşmüşüm yollara peri perişan,
Gideceğim yeri bilemiyorum,
Her yer, herkes, her şey yabancı bana
Ondan gayrısını dilemiyorum.

Aklımı başımdan alanlar almış,
Ne yapsam faydasız, olanlar olmuş,
Bana benden ancak bir isim kalmış,
Çok zaman onu da bilemiyorum.

Hey dostlar içmeden sarhoş olmuşum
Bir tuhaf, bir garip, bir hoş olmuşum
Canımdan geçmişim onu bulmuşum
Bir türlü kendime gelemiyorum.

Kandan kıyametten ben bir mahşerim
Ecel de olsan gel seni isterim

Aşkınla doludur ruhum her yerim
Velhâsıl ben sensiz olamıyorum.

1966

SEVGİLİYE

Gözlerim yaşlı da dudağım kuru,
Sen attın içime ateşi, koru,
Yarabbi, Yarabbi sen beni koru,
Yoksa yanıp yanıp kül olacağım.

Girsem bari geceleri düşüne,
Deli oldum ben düşüne düşüne,
Senden gayrı beni kimler düşüne
Allahım... Kuluna kul olacağım.

Hele gözlerine baha biçilmez,
Nasıl anlatayım, yenip içilmez
Sen olmadan gözüm gönlüm açılmaz
Emreyle yoluna yol olacağım.

Etme gel, gitme gel, gel bana acı,
Ruhumun, gönlümün, başımın tacı
Öyle bir ok attın ki kalbimde ucu
Gelmezsen eğer, bir hâl olacağım.

1966

ISSIZ DAĞ BAŞLARINDA

Gönül delidir delidir
Sevda dolu doludur
Tanrı daha uludur

Issız dağ başlarında
Issız dağ başlarında

Mahşer burdan görünür
Ruhlar burda arınır
Nice Yunus barınır

Issız dağ başlarında
Issız dağ başlarında

Dehalar şimşeklenir
Cebrailler beklenir
Peygamberler saklanır

Issız dağ başlarında
Issız dağ başlarında

Dualaşır hislerim
Yıldızlar tespihlerim
Secde etmek isterim

Issız dağ başlarında
Issız dağ başlarında

Her taraf nur âlem nur
Hayal içre hayal kur
İnsan devrana der: Dur

Issız dağ başlarında
Issız dağ başlarında

Kucak kucak bulutlar
Hudutsuzdur hudutlar
Ufuklar ah ufuklar

Issız dağ başlarında
Issız dağ başlarında

HAPİSHANE TÜRKÜSÜ

Yıkılası hapishane damları anam
Yandım Allah yandım, daha mı yanam
İçtiğimiz gözyaşı, ekmeğimiz gam,

Yıkılası hapishane damları anam
Yandım Allah yandım, daha mı yanam

Her yeri kaplamış bir kara duman
Geçmiyor, geçmiyor, şu kahpe zaman
Bir af çıkmazsa da hâlimiz yaman.

Yıkılası hapishane damları anam
Yandım Allah yandım, daha mı yanam.

Feryadıma ses vermez, duvarlar dilsiz
Geçiyor baharlar çemensiz, gülsüz
Kötürüm gibiyim ayaksız, elsiz...

Yıkılası hapishane damları anam
Yandım Allah yandım, daha mı yanam

Hep de bize imiş feleğin cevri
Döndü gayrı dünya, değişti seyri
Bu devir alçaklar, korkaklar devri

Yıkılası hapishane damları anam
Yandım Allah yandım, daha mı yanam...

Herkesin derdi de başından aşkın,
Her kimi gördümse serseri, şaşkın,
Yemeksiz, gömleksiz, perişan, düşkün

Yıkılası hapishane damları anam
Yandım Allah yandım, daha mı yanam.

Bozulmuş düzeni, çalmıyor sazım
Geçmiyor, geçmiyor kimseye nazım
Ben bir Köroğlu'yum, nerde Ayvaz'ım

Yıkılası hapishane damları anam
Yandım Allah yandım, daha mı yanam.

Çıkar avluya da volta vururum
Bu sefil hayatı böyle sürürüm
İflâh etmez ben bu yerde çürürüm

Yıkılası hapishane damları anam
Yandım Allah yandım, daha mı yanam.

Düşmüşüm yatağa, hastayım hasta
Gözlerim kapıda, kulağım seste
Yastayım kardaşlar, yastayım yasta...

Yıkılası hapishane damları anam
Yandım Allah yandım, daha mı yanam

Geceler iner de doğar yıldızlar
Köyümü andıkça yüreğim sızlar
Aklıma geliyor, gelinler, kızlar.

Yıkılası hapishane damları anam
Yandım Allah yandım, daha mı yanam

Akşam olur kapıların kitlenir
Kimi kumar oynar kimi bitlenir
Buraya düşen her derde katlanır

Yıkılası hapishane damları anam
Yandım Allah yandım, daha mı yanam

Kimi esrar çeker düşer dalgaya,
Kimi bıçak çeker girer kavgaya,
.....

Yıkılası hapishane damları anam
Yandım Allah yandım, daha mı yanam...

İNTİKAM

Dedelerimden kalma intikam var kanımda,
Geçmişini... Bulgar'ın, Moskof'un da,
Bir domuz görmüş gibi ayaklanır hislerim
Alçakların sesini dinlerken mikrofonda...
O kadar gururlanma, o kadar mağrur olma
Dün daha kölemizdin, mahvolmuştun Purut'ta.
Yalnız şunu isterim, yalnız şunu hatırla:
Yatmıştı Katerina Baltacı'nın koynunda...

1950

BULAMAZSIN

Bir defa inkâra düştün mü yavrum,
Kendini aşmaya yol bulamazsın.
Vehimler, şüpheler bozar ruhunu,
Seni kaldıracak el bulamazsın...

Elbet dünya döner, biz de döneriz,
Bir müddet parıldar, sonra söneriz...
Yükseklerden enginlere ineriz,
Hâlinden anlayan dil bulamazsın...

Ömür akar gider yokluk gölüne,
İnsanoğlu düşmüş serap çölüne,
Hayat benzer bir gecelik geline,
Kendin gibi akan sel bulamazsın...

Ektiğin tohumlar bir türlü bitmez,
Müşkülü yenmeye bir ömür yetmez,
Kuş olsan uçsan da, gene kâr etmez,
Arasan konacak dal bulamazsın...

BÖYLE GEÇER GÜNLERİMİZ

Evim-barkım, malım-mülküm,
Hem Müslüman, hem de Türk'üm
İşte budur benim ülküm
Diye geçer günlerimiz...

Yapamadım, edemedim,
Falan yere gidemedim,
"Dedi" dedin, "dedi" dedim
Diye geçer günlerimiz...

Yazacaktım, çizecektim,
Her tarafı gezecektim,
Düşmanları ezecektim
Diye geçer günlerimiz...

Alamadım, veremedim,
Postu yere seremedim,
Muradıma eremedim
Diye geçer günlerimiz...

Biz geçmeden bu dünyadan,
Bu hayâlden, bu rüyâdan,
Senden-benden, şundan-bundan
Derken geçer günlerimiz...

Serdengeçti, durma söyle,
Biraz da sen gönlün eyle,
İşte şöyle, işte böyle
Geçti gitti günlerimiz...

GELSEN DE BİR, GELMESEN DE...

Artık olan oldu bize,
Gelsen de bir, gelmesen de.
Gelemeyiz biz yüz yüze,
Gelsen de bir gelmesen de.

Hep kendini çektin naza,
Yok bahara yahut yaza,
Bıktım gayrı yaza yaza,
Gelsen de bir, gelmesen de.

Demir tavında dövülür,
Ağaç yaş iken eğilir,
Çocuk küçükken sevilir,
Gelsen de bir, gelmesen de.

Bir candır bu, bir andır bu,
Giden gelmez, bir handır bu,
Dağ-taş değil, insandır bu,
Gelsen de bir, gelmesen de.

Göreceğin bir boş kafes,
Ceset kalmış, çıkmış nefes,
Nerde o can, nerde o ses?
Gelsen de bir, gelmesen de.

Serdengeçti artık bitti,
Bu ayrılık cana yetti,
O bir kuştu, uçtu gitti,
Gelsen de bir, gelmesen de...

KENDİSİ

Güller alına bürünmüş
Diyor aşkım... aşkım... aşkım
Bülbül hâliyle görünmüş
Diyor aşkım... aşkım... aşkım

Ateşi yakmış otları
Alev sarmış bulutları
Bedbahtları mes'utları
Diyor aşkım... aşkım... aşkım

Gök dibinde ışık olmuş
Dalgalanmış göle dolmuş
Bağrım içinde yer bulmuş
Diyor aşkım... aşkım... aşkım

Yanmış içim dışa dönmüş
Tatlı canım şişe konmuş
Dilim bu ateşe dönmüş
Diyor aşkım... aşkım... aşkım...

KANLI BAHAR

İnsanlık nâr içinde,
Kanlı bahâr içinde,
Başka âlem isteriz
Biz bu diyâr içinde...

Âkif'in gür sesinden,
Yunus'un nefesinden,
Gökalp'ın hevesinden,
Bir şeyler var içimde...

Ben dağların oğluyum,
Tarihim, Niğbolu'yum,
Fetih, zafer doluyum,
Deli rüzgâr içimde...

ASRÎ AİLE

Nâzik, komilfo; kibar; elegan; janti, ince
Hatıra bu gelmez mi asrîlik denilince?
Dil, din farkı gözetmez; genç, ihtiyar her yaşta
Asrîlik şartı gelir bunlar için en başta

Hepsi koket, hepsi şık, düzgün kıyafet kılık
Kadınları çaçaron, erkekleri kılıbık
Haftada dört beş gece gelirler bir araya
Kimi şebeğe dönmüş, kimi de maskaraya

Viski, kokteyl; likör, mezeler bol sandöviç
A dö tabl bakara, frap; poker; bezik; briç
Şen müzik divertisman kontuvarı eğlenceler
Sabah olurken biter olan sonsuz geceler

Her gece birkaç yüz papeli sökülüşler
Ayrılırken el sıkıp kırılıp dökülüşler
Hakikati bilmeyen her hâlde gıpta eder
Ah ne yüksek yaşayış; ne mes'ut insanlar der

Asrîlik ne demektir anlaması biraz zor
İç yüzünü öğrenmek istersen gel bana sor
Dikkatli bak görürsün ne kadar tersine iş
Uçuruma sürükler cemiyeti bu gidiş

Otuz yıldır gezerim muhiti adım adım
Her inkılâp devrinde bir terakki aradım
Yazık ki rastlamadım çok gayret ettimse de
Bizdeki asrîliği görmedim hiç kimsede

Bir hasbıhâl edelim ben sana anlatayım
Bu çok mühim yarayı deşeyim kanatayım
Biraz daha geçerse can evine girecek
Asrîlik denen âfet bünyeni kemirecek

O tertemiz varlığın çürüyüp kanayacak
Kangıren olup çıban her yerini saracak
Asrîlerde bulunmaz dostluk, vefa, müveddet
Yalandır, hep riyâdır; samimiyet, muhabbet

İşit, fakat inanma o yaldızlı sözünü
Elinden gelse oyar birbirinin gözünü
Sahtedir, gösteriştir o cicili şeyler hep
Candan dosttur sandığın kalkar seni zemmeyler

Ne ahbaplık hissi var ne hak ve hukuk tanır
Ne kimseden sıkılır ne Allah'tan utanır
Erkek adı donkişot, kadında yok ar hayâ
Nâmus; dinden bahseden kalır burada yaya

Lükstür tuvalettir onlardaki her imân
Mübalâğa değildir bu saydıklarım inan
Saç, kaş, kirpik, göz, dudak, yanak, hepsi denk
Altın rengi toz pembe beyaz kızıl kara renk
.....

İsraf günâhtır dersen katılır güle güle
Binlerce lira verir birkaç metrelik tüle
Saçlar kuaför ister, pamuk eller manikür
Vücuda masaj lâzım, ayaklara pedikür
.....

Aklın varsa sokulma, kaç onlardan uzağa
Görünüşe aldırma tutulursun tuzağa
Asrîliğe imrenip bakarken sağa sola
Hâli vakti yerinde kimseler düşer ağa

Üşüşürler başına içki kumar boğarlar
Metelik kalmayınca art kapıdan kovarlar
Asrî denen kibarın dolabı böyle döner
Lâkin öbür tarafta birçok ocaklar söner
.....

Asrîler işte böyle yarı Türk yarı Frenk
Kadınları çaçaron, kozmopolittir erkek
Bunlardan gelen nesil vatan millet tanır mı
Müslümanlık kaygusu Türklük duygusu var mı?
.....

Asrîliğin mânâsı edep irfan demektir
Bizdekine gelince düpedüz b... yemektir.

HAZRETİ MEVLÂNA'YI ZİYARET

Erenlerde uyku olmaz,
Uyan pîrim, uyan gayrı!..
Bak, içime girdi korku,
Uyan pîrim, uyan gayrı!..

Yürekten bir çekerek âh,
Gezdi bu can dergâh dergâh
Korkum nedir bilir Allah,
Uyan pîrim, uyan gayrı!..

Öz şîrine kana kana,
Aşk oduyla yana yana,
Mecnun gibi koştum sana,
Uyan pîrim, uyan gayrı!..

Konduğum yer Konya hanı,
Âşıkların öz vatanı,
Ey gönlümün ilk sultanı,
Aç gözünü, uyan gayrı!..

Durup Hakk'ın divanına,
Katıldım aşk kervanına,
Kerem kılıp hayranına,
Uyan pîrim, uyan gayrı!..

Söyle âşık yanık yanık,
Yeşil Türbe olsun tanık,
Madde uyur, ruh uyanık,
Uyan pîrim, uyan gayrı!..

Yağdırdılar durmadan ok,
Delik deşik oldu bağrım!..
Yüz sürünce dergâhına;
Dindi -şükür- dinmez ağrım!..

Konya, 6 Nisan 1947

BİR KAHRAMAN BEKLİYORUZ

Kal'a gibi dik başın bulutlarla yarışsın,
Dalga dalga saçların rüzgârlara karışsın!

Adını nakşedelim, eski-kadîm surlara
Sesini haykıralım asırdan asırlara...

Savletinden titresin yeniden doğu, batı,
Ve kurulsun Allah'ın ebedî saltanatı...

Ufukları kaplasın bayraklarımız al, al,
Göklere zaferimizi çizsin vahşî bir kartal!..

Kahramanlar büyüsün masalda dev misâli,
Eğilsin öpsün gökler canım nazlı hilâli...

Ordularım yeniden Tuna'ya akın etsin!
Bir Yıldırım çıksın da uzağı yakın etsin!

Selâm dursun karşında bütün şerefler, şanlar!
Namını tebcil etsin, yıldızlar kehkeşanlar...

İçimde hiç sönmeyen bir fetih sevdası var.
Yavuz gibi diyorum: Bu dünya insana dar!

Bir sada duymak için sahralara düşeyim.
Helâl olsun bu yolda, varım yoğum her şeyim!..

Volkan gibi lâv atmış, ne susmuş ne sönmüşüm.
Ben bu imân uğruna çılgınlara dönmüşüm.

Bir dehâ bekliyoruz, gençliğe mihrap olsun,
Ruhları tutuşturan bir ateş mihrak olsun.

Sinesinde birleşsin sağa sola sapanlar,
Kahrolsun Hak dururken zorbalara tapanlar!

Çık, nerdesin, zuhur et! Biz seni bekliyoruz.
Yıllardır yollarında yorgun emekliyoruz...

Musa ol! Hakk'a yüksel! Tecelli et de Tûr'a.
Zulmet yıkılsın gitsin! Cihan gark olsun nûra!

İstiyorum, yeniden bir hilkat istiyorum,
Ne hayal, ne kuruntu hakikat istiyorum.

Hakikat, hakikat, hakikat istiyorum!..

1912 - Ankara

ASLAN MEHMETÇİK

Sen benim baş yazım, alın yazım, baş tacımsın...
Bu nefer seni daha yakından tanıdım!..
Seninle yattım, seninle kalktım...
Mektuplarını okudum,
Gözlerinin içine baktım...
...
Senin tasan, benim tasam,
Senin kaderin, benim kaderim oldu.
Ne çare sana doyamadan ayrıldım.
Sana hiç doyulur mu?
Benim sessiz sedasız, sabırlı Mehmedim...

Varlığımızın esası sensin...
Dirliğimiz birliğimiz sensin...
Sen olmasaydın biz olur muyduk?!..
Sen ölmeseydin biz kalır mıydık?!..

Şu alev alev yanan ocaklar,
Şu dalga dalga sancaklar,
Şu köyler, şu bentler, şu bucaklar,
Seni tanır, seni arar, seni söylerler...
Fakat sen hep susarsın!..
Ölürsün, gülmezsin!..
Gidersin, gelmezsin!..

"Bura Yemen'dir,
Yolu çimendir,
Giden gelmiyor
Acep nedendir?!.."

Nedendir bilinmez!..
Gidilir gelinmez!..
Verilir alınmaz!..

Bu hâl böyledir Mehmedim!..
Dert insanı söyletir Mehmedim!..

Sen göklerin direği,
Sen gönlümüzün, cümlemizin dileği,
Sen Türk'ün bükülmez bileğisin...
Dün Yemen'de idin, bugün Kore'de!..
Söyle bana asıl yerin nerede!..

Sen tarihini meydanlarda yazan,
Sen talihini meydanlarda deneyen,
Sen gönüllerde, sen göklerde gezen ersin!..
Allah - millet - vatan için
Her zaman, her yerde seferbersin!..

Sen tepelerinden âhiret ve mahşerlerin göründüğü
Allahuekber dağlarından kendi mukadderini gördün.
Peygamberlerin Tanrılarından nidâ bekledikleri,
Uçsuz bucaksız çöllerde,
Sina çöllerinde
Nice savaşlar verdin!..

Tarih sana hayran,
Cümlemiz sana hayran...
Sen cengi düğün, ölümü bayram bilirsin!

– Nereye düğün mü var, bayram mı var?
Yoksa vatanım mı dar?
Nereye gidiyorsun nereye?!..
Kore'ye!..
Bir bahar günü, hayatının baharında...
Çok, çok uzaklara
Gidiyorsun!..

Sarı yüzlü, çekik gözlü
İnsanlar diyarına...
Doymadan baharına
Gidiyorsun!..
Benim garip, benim dertli, benim mahzun Mehmedim
Gittin:
Kore'yi de bizim için bir vatan ettin...
Anavatan gibi, Anadolu gibi...
Çünkü orada da sen varsın...

Çünkü "Kore" topraklarında senin kanın var...
Senin bastığın her yer vatandır bize Mehmedim.
Düşmanı sen getirdin dize Mehmedim.

Bu bahar Kore dağlarında esen yellerde,
Bu bahar Kore ovalarında akan sellerde
Dalga dalga sen varsın!..
Açan çiçeklerinde al al,
Yeşil yapraklarında yol yol
Sen varsın Mehmedim,
Sen varsın!..

AĞITLAR

Yıllardır yıllardır hayaller kurdum,
Seni anam gibi aradım durdum,
Ey benim sevgilim, ey Anayurdum,

Nerde benim Ural-Altay dağlarım,
Akşam olur, sabah olur ağlarım...

Gövden bir yerde de, başın bir yerde,
Aramıza inmiş bir demir perde,
Söyle Tûran sen nerdesin, ben nerde?

Nerde benim yaslı Tanrı dağlarım,
Akşam olur sabah olur ağlarım...

Tûran ellerinden haber gelmiyor,
Yarabbi derdimi kimse bilmiyor,
Dört asırdır Türk'ün yüzü gülmüyor.

Akşam olur sabah olur ağlarım,
Nerde benim Ural-Altay dağlarım?..

Koskoca bir âlem göçmüş yıkılmış,
Türbelerin, câmilerin yakılmış,
Meydanlara kara putlar dikilmiş,

Buhara der, Semerkant der ağlarım,
Nerde benim Ural-Altay dağlarım?..

Kimlere söylesem bilmem derdimi,
Acep dünya böyle zulüm gördü mü?
Bozkurt gitmiş ayı basmış yurdumu,

Bozkurdum der, özyurdum der ağlarım,
Nerde benim yaslı Tanrı dağlarım?..

Sen ey Hazar, engin Hazar, Türk Hazar,
Söyle bana boylarında kim gezer?..
Kâfir Moskof yine mezar mı kazar?

Seyhun gibi, Ceyhun gibi çağlarım,
Nerde benim Ural-Altay dağlarım?..

Moskof bayrağını çekmiş gemiler,
Yol alırken dalgaların iniler,
Her gelen haber de derdim yeniler

Nerde benim Ural-Altay dağlarım,
Akşam olur sabah olur ağlarım...

Vatanlar, vatanlar, esir vatanlar,
Ey yüreği vatan için atanlar,
Toplanın elleri silâh tutanlar,

Kıyam etsin ölülerim, sağlarım,
Nerde benim yaslı Tanrı dağlarım?..

Esen yellere bak sevda yelidir,
Açan güllere bak bayrak alıdır,
Senden ayrı düşen gönül delidir,

Nerde benim Ural-Altay dağlarım,
Akşam olur sabah olur ağlarım...

Duman olup dağlarına ağsam mı?
Yağmur olup bağlarına yağsam mı?
Yıldız olup göklerine doğsam mı?

Ah çeker de yaşın yaşın ağlarım,
Nerde benim Ural-Altay dağlarım?..

Doğmuyor doğmuyor aylar, yıldızlar,
Çalmıyor kırılmış kopuzlar, sazlar,
Karalar bağlamış gelinler, kızlar,

Akşam olur sabah olur ağlarım,
Nerde benim yaslı Tanrı dağlarım?..

Allah Allah diyen ezanlar nerde?
Efeler, yiğitler, kızanlar nerde?
Taşkentler, Kırımlar, Kazanlar nerde?

Nerde benim Ural-Altay dağlarım,
Akşam olur sabah olur ağlarım...

Artık Dede Korkut öğüt vermiyor,
Gültekin'den bildirgeler gelmiyor,
Ne söylesem olmuyor, ah olmuyor,

Nerde benim Ural-Altay dağlarım,
Akşam olur sabah olur ağlarım...

Sürüler dağılmış, yaylamaz olmuş,
Irmaklar kurumuş, çağlamaz olmuş,
Ozanlar, Şamanlar söylemez olmuş,

Nerde benim Ural-Altay dağlarım?
Akşam olur sabah olur ağlarım...

Mağripten maşrıkı soranlar hani?
Çin'i, Viyana'yı saranlar hani?
Üç kıt'ada dimdik duranlar hani?

Nerde benim Ural-Altay dağlarım?
Akşam olur sabah olur ağlarım...

Geçmiş günler birer hayâl oldular,
Bedr-i tâm idiler Hilâl oldular,
Dün cevapken bugün suâl oldular

Nerde benim Ural-Altay dağlarım?
Akşam olur sabah olur ağlarım...

Kınaman dostlarım gözümde yaş var,
Şu kara bağrımda bir kara taş var,
Tam elli iki milyon esir kardaş var,

Nerde benim yaslı Tanrı dağlarım?
Akşam olur sabah olur ağlarım...

1942

İMPARATORLUĞA MERSİYE

Rumeli ve Balkanlar'a dair

Bin yıl oldu toprağına basalı
Hayli oldu kılıçları asalı,
Bülbüllerin onun için tasalı,

Sazlar kırık, ayar tutmaz telleri?
Biz neyledik o koskoca elleri?..

Yol görünür, hakan emir verirdi,
Dalga dalga ordularım yürürdü,
Hamlemizden dağlar taşlar erirdi,

Dolu dizgin aştık nice belleri,
Biz neyledik o koskoca elleri?..

Yıldız doğar, talihimiz belirir,
Sabah olur, ulûfeler verilir,
Bir seferde dört krallık serilir,

Al al ettik, kara kara tülleri,
Biz neyledik o koskoca elleri?..

Ferman çıkar, dal kılıçlar takınır,
Meydanlarda Rabb'e duâ okunur,
Gölgemizden bütün cihan sakınır,

Andırırdık coşkun akan selleri,
Biz neyledik o koskoca elleri?..

Kosovalar, Plevneler bizsizdir,
Yosun tutmuş câmilerim ıssızdır,
Boynu bükük minareler öksüzdür,

Açmaz olmuş Kızanlık'ın gülleri,
Biz neyledik o koskoca elleri?..

Hâli görür, geleceği sezerdik,
Bir zamanlar ta Vistül'de gezerdik.
Haritayı biz kendimiz çizerdik,

Fetheyledik deryaları, çölleri,
Biz neyledik o koskoca elleri?..

Rodopların ak başları yaslıdır,
Serdengeçti gönül, artık usludur,
Rüzgârları bile mâtem seslidir,

Zafer, zafer der, eserdi yelleri,
Biz neyledik o koskoca elleri?!..

AYASOFYA

Ey İslâm'ın nûru, Türklüğün gururu Ayasofya!
Şerefelerinde fethin, Fâtih'in şerefi,
Işıl ışıl yanan muhteşem mâbet!..
Neden böyle bomboş, neden böyle bir hoşsun?

Hani minarelerinden göklere yükselen,
Ta mâverâdan gelen ezanlar?..
Hani o ilâhî devir, ilâhî nizamlar?..

Ayasofya ses vermiyor,
Ayasofya bir hoş,
Ayasofya bomboş!..

Hani nerde?
Şu muhteşem minberde,
Binlerce erin baş koyduğu şu temiz yerde,
Şimdi hangi kirli ayaklar dolaşıyor?..

Ayasofya! Ayasofya!.. Seni bu hâle koyan kim?
Seni çırılçıplak soyan kim?!..

Hani nerde?
Gönüllerden kubbelere,
Kubbelerden gönüllere
Gürül gürül akan Kur'an sesleri?..
Kur'an sesleri dindirilmiş,
Müslümanlar sindirilmiş!..
Allah-Muhammed-Hulefâ-i râşidîn'in
İsimleri kubbelerden yerlere indirilmiş!..

Fethin, Fâtih'in mâbedinden kitab-ı mübini,
Bu ulu dini kaldıran kim?
Dinimize, imanımıza saldıran kim?..
Mâbedimin göğsüne uzanan nâmahrem eli,
Kimin elidir?!..
Söyle Ayasofya, söyle:
Seni puthâne yapan hangi delidir?!..

Elleri kurusun, dilleri kurusun!
Ayasofya! Ayasofya! Seni bu hâle koyan kim?
Seni çırılçıplak soyan kim?!..

Ayasofya,
Ey muhteşem mâbet;
Gel etme,
Bizi terk etme!..
Bizler, Fâtih'in torunları, yakında putları devirip,
Yine seni câmiye çevireceğiz...

Dindaşlarımızla,
Kanlı gözyaşlarımızla,
Abdest alarak secdelere kapanacağız,
Tekbir ve tehlil sadâları boş kubbelerini yeniden dolduracak
İkinci bir fetih olacak,
Ayasofya, ikinci bir fetih!..
Ezanlar bu fethin ilânını,
Ozanlar destânını yazacaklar...

Putperest Roma'ya yeni bir mezar kazacaklar, Sessiz ve öksüz minarelerinden yükselen ezan sesleri fezaları yeniden inletecek! Şerefelerin yine Allah'ın ve onun sevgili peygamberi Hz. Muhammed'in aşkına, şerefine ışıl ışıl yanacak; bütün cihan Fâtih Sultan Mehmed Hân dirildi sanacak!..

Bu olacak Ayasofya,
Bu muhakkak olacak...
İkinci bir fetih, yeni bir ba'sü ba'delmevt...
Bugünler belki yarın, belki yarından da yakındır,
Ayasofya, belki yarından da yakın!..

SAKARYA'DAN GEÇERKEN...

I.

Trenimiz geçerken Sakarya civarından,
Rüzgârlar geliyordu şehitler diyarından...

Çiçekler mâtemliydi, ağlıyordu bulutlar,
Başlıyordu bu yerde hürriyetten hudutlar...

Sükûttan menkıbeler dinliyordum derinden,
İlâhiler geliyor cennet bahçelerinden...

Dağlar rükûa varmış, kabul olmuş dilekler,
Saf saf olmuş semadan iniyordu melekler...

Sakarya ufukları kıpkızıl, gün batıyor,
Burada her bir zerre nabız gibi atıyor!..

II.

Ey meçhûl âlemlerin, ey meçhûl sâkinleri,
Ey ebedî hayatın, ebedî hâkimleri...

Ey!.. Şu ıssız ve sessiz, şu çıplak bozkırların,
Ey!.. Burada yıllardır sükût eden sırların...

Ey bir karış yer için dağ gibi can verenler,
Durun, susun, dinleyin, ey kapkara trenler!..

Burada her bir zerre nabız gibi atıyor!
Sakarya ufukları kıpkızıl, gün batıyor!..

BU KERVAN BÖYLE GİTMEZ!..

İster beni hoş görün, ister vurun öldürün,
İster bir câni gibi zindanda süründürün,
Yeter artık illâllah! Şu yangını söndürün,

Amerikan doları bu yangına kâr etmez,
Ey meclis-i mebusan bu kervan böyle gitmez!

"I love you America" yazılı durur duvarda,
Donanmalar taşıdı yığın yığın hovarda,
Kızlarımız dans etti, salep içtiler barda,

Kimse görmez bunları, hayâ etmez, ar etmez,
Ey meclis-i mebusan bu kervan böyle gitmez!..

Bankalar mâbet oldu, daktilo sesi dua,
Âdet oldu hırsızlık, dalkavukluk ve riyâ,
Yapmayanlar düz yolda kalıverirler yaya,

Vallahi bilmem amma bu millet iflâh etmez,
Ey meclis-i mebusan bu kervan böyle gitmez!..

Her yerde yükselirken âvâze-i sefâlet,
Yurdu cennet gösterir radyo denen kör âlet,
İlâhi bu ne hâlet, ya Rab bu ne dalâlet?

Zorbalık, cebr ü şiddet kimseye gık dedirtmez
Ey meclis-i mebusan bu kervan böyle gitmez!..

Haykırırım hakkı her sözüm ağır olsa da,
Şaklasa kamçı, sırtım onmaz yağır olsa da,
Duyulmaz mı bu feryat insan sağır olsa da,

Bu derde çâre lâzım, nutuklarla iş bitmez,
Ey meclis-i mebusan bu kervan böyle gitmez!..

YAKARIŞ

Deli divâne olmuşum,
Arayıp seni bulmuşum,
Ölmeden evvel ölmüşüm!..

Gel etme Allah aşkına
Döndürdün beni şaşkına...

Yıktım devirdim bendimi,
Bırakıverdim kendimi!
Bilemedin gittin... derdimi!

Gel etme Allah aşkına
Döndürdün beni şaşkına...

Seni bir kez göreyim gel!
Yüzüne yüz süreyim gel!
Ne istersen vereyim gel!..

Gel etme Allah aşkına
Döndürdün beni şaşkına...

Varım yoğum, hayrım şerrim
Kimi görsem "ha o!.." derim,
Perişanım derbederim!..

Gel gitme Allah aşkına
Döndürdün beni şaşkına...

SEVGİLİYE

Çiçek senin için açar,
Kuşlar sana doğru uçar,
Bir ömür, bir ömür sevgili...
Senin için gelir geçer...

Yalnız seni görüyorum,
Varlığında eriyorum
Kabul kabul de... sevgili
Canım sana veriyorum.

Nazarlarda bakışlarda,
İnişlerde yokuşlarda,
Bütün sen varsın sevgili
Doğuşlarda batışlarda...

Yıldız yanar ışıl ışıl,
Çocuk uyur mışıl mışıl,
Senin aşkından sevgili
İnsan olur haşir neşir...

HÜCREM

Girdim içeriye bir dar kapıdan,
*Oturur oturmaz başladı hücum**
Nasıl çıkacağım bu dar yapıdan?
Söyle muktedirsen ey ilm-i nücum.

İnsanlar zebânî, dünya cehennem,
Her gelen yarama bir tuz ekiyor
Kaldır da başını gör garip annem,
Oğlun nerelerde, neler çekiyor.

Hücrem küçük ama mânâsı büyük,
Benzetmek mümkündür onu bir sûra,
Olacak hayatım taşınmaz bir yük,
Kavuşmazsak eğer zulmetten nûra.

Oku aynı şeyi, bir daha oku,
Bir defa okursan geçmez bu zaman!..
Saplanmış bağrına kahpelik oku,
Çağır da kurtarsın atsız kahraman.

Sıkmaya başladı artık bu hayat
Kaç haftadır ne gelen var ne giden.
Ekmek bayat, zeytin bayat, su bayat
Haksız mı hâlinden şikâyet eden?..

Ne düşünür bilmem havlum duvarda?
Ne düşünse boştur, çözülmez bu sır.
Deli gönül hovardadır, hovarda,
Uslanmaz eğlense belki bir asır!..

Kâğıttan bohçanı önüne ser de,
Haydi uslu ozan karnını doyur!..
Çekilmiş gözlere bir kalın perde,
Kadirsen sesini Allah'a duyur!..

* Bit, pire, tahtakurusu, örümcek, kertenkele, akrep ve diğer haşaratın hücumu.

ERZİNCAN DESTANI

Yüce dağlarında sümbül biterdi,
Yeşil bağlarında bülbül öterdi,
Dün bacalarında duman tüterdi,

Bugün ne hâllere döndün Erzincan?
Sabahı görmeden öldün Erzincan!

Bu yaz kırlarında çiçek açmasın.
Şahin yuva kurup kuşlar uçmasın,
Bahçendeki güller koku saçmasın,

Bahara ermeden n'oldun Erzincan?
Daha yeşermeden soldun Erzincan!

Nerde, sıra sıra serviler nerde?
Pazar pazar ezen köylüler nerde?
Kargalar dolaşır virânelerde.

Baykuşlara yuva oldun Erzincan.
Bugün artık ova oldun Erzincan,

Ocakların gayrı tütmez oldular,
Horozlar şafakla ötmez oldular,
Çobanlar sürüsün gütmez oldular,

Her yanın kanlı bir kefen Erzincan,
Nerde o namlı efen Erzincan?

Yeşil ağaçların gölgelerinde.
Çorabını ören kızların nerde?
Serin serin esen yazların nerde?

Erzincan, Erzincan serin Erzincan!
Mezar mı oldu yerin Erzincan!

Bu yaz ekinlerin biçilmeyecek,
Kışların, yazların seçilmeyecek.
Kan olmuş suların içilmeyecek!

Her şeyin darmadağın Erzincan!
Sahipsiz bahçen, bağın Erzincan!..

Karların üstüne akmış kanların,
Bir darbede göçmüş koca damların,
Toprakta inleyen nice canların,

Cihanı ağlattı güzel Erzincan!
Karalar bağlattı bize Erzincan!..

Taze gelinlerin dul mu kaldılar?
Kaderlerine kul mu oldular?
Ak saçlı nineler ya... Ne oldular?!..

Belli sana nazar oldu Erzincan!..
Baştan başa mezar oldu Erzincan!..

Yarı sıcak, yarı donmuş gövdeler,
*Sormayın kim kime ağlar eğdiler**
Anasız babasız kuzular meler.

Alnının yazısı oldu Erzincan!
Yürekler sızısı oldu Erzincan!

* Eğdilemek: Ağıtlar söyleyerek ağlamak.

Erzincan sen neler gördün sen neler,
Anlatmaya yetmez aylar seneler'..
Saçlarını yolan koca nineler.

Dertlerine derman olam Erzincan!
Yoluna ben kurban olam Erzincan!

Saatler ikiyi daha vurmadan,
Her taraf sarsıldı, bu ne?! durmadan!
Karı kocasına bir şey sormadan!..

Topraklar altında kaldı Erzincan!
Felek öfkesini aldı Erzincan!

Yayıldı gecenin karanlığında;
Feryatlar, figanlar, yetiş sesleri!
Bu sesler onların son nefesleri!

Ana baba günü gördün Erzincan!
Ne bitmez tükenmez derdin Erzincan!..

Oy ana neyledin Mehmet oğlunu?
O da ölmüş dediler söyle doğru mu?
Söyle dağlayayım kara bağrımı,

Erzincan Erzincan kara Erzincan!
Gitmez yüreklerden yara Erzincan!..

Gâvur başına da gelmesin bunlar,
Bunu kimse anlamaz, görenler anlar,
Yedi yavrusunu gömenler anlar!..

Görmeden ben bunu duydum Erzincan,
Canımı yoluna koydum Erzincan!..

Erzincan söylenir dillerde adın,
Kırıldı, serildi kolun kanadın,
Felek bu mu idi senin muradın?

Erzincan Erzincan ağlaşalım gel!..
Elemin pek büyük paylaşalım gel!..

Erzincan dağları karlıdır karlı,
Evlerin yerinde çadırlar kurulu,
Yoksa tarihlerin o hunhar kurdu,

Cengiz mi geçiyor şanlı Erzincan?
Kelle mi biçiyor namlı Erzincan?!..

Çal garip çoban çal şu kavalını.
Dinleyelim yanık sedalarını.
İnlet vatanımın hür dağlarını,

Bu sesle uyusun yaslı Erzincan.
Dağları dumanlı, sisli Erzincan.

Erzincan yolları uzundur uzun,
Sazımın telleri hazindir hazin,
Buradan geçerken gelecek yazın,

Seni bir mâmure görem Erzincan!
Değilse olurum verem Erzincan...

Her gece görürüm seni düşümde,
Sesini dinlerim radyo başında,
Ben zaten değilim senin dışında,

İçimde kuruldun yıkık Erzincan
Başımdan vuruldum dökük Erzincan.

O akşam yollara düşesim geldi,
O gece belleri aşasım geldi;
Senin feryatların bağrımı deldi...

Ne çare kanatsız idim Erzincan...
Kendimi ben burda yedim Erzincan...

Sanki bir yas evi postahaneler,
Kucağını açtı hastahaneler,
Yolumuzda bütün millet seferber...

Gönüllerden taştın güzel Erzincan!
Yaramızı deştin güzel Erzincan.

Ağlarım ağlarım dertlerim bitmez,
Yazayım desem, kâğıtlar yetmez!
Bu dert, bu acılar gönülden gitmez!

Ağlaya ağlaya bittim Erzincan!
Sencileyin çöktüm gittim Erzincan!..

1940 - Ankara

TÜRKLÜĞÜN İLÂHİSİ

Şol Asya'nın ırmakları,
Akar Türklük deyu deyu!
Ol mübarek toprakları,
Kokar Türklük deyu deyu!..

Burçlarında al sancaklar,
Hür göklerini kucaklar,
Daima tüter ocaklar,
Tüter Türklük deyu deyu!..

Şahin yuvası belleri,
Şehit kanından gülleri,
Cûşa gelmiş bülbülleri,
Öter Türklük deyu deyu!..

Kırılsın artık halkalar,
Vurulsun leşte kargalar,
Bahr-ı Hazar'da dalgalar,
Atar Türklük deyu deyu...

Yabancılarda yurdumuz,
Devasız kaldı derdimiz,
Altaylarda bozkurdumuz,
Gezer Türklük deyu deyu!..

NAMIK KEMAL'E

Ey! Bağrında boralar, fırtınalar kaynaşan,
Ey! Sevgisi, Türklüğün ruhunda ilâhlaşan,
Ey! Gönüller fâtihi, cehennemler galibi,
Hürriyet mücâhidi, ey emsalsiz kahraman!..

Sen duyurdun bizlere kurtuluş sırlarını,
Bekliyordu kalemin vatan sınırlarını,
Dev ruhundan yükselen gür sesin, hür hevesin.
Oynatırdı yerinden İstanbul surlarını...

Kızıl lâvlar püsküren bir yanardağ idin sen:
Vatan derken, Türk derken, hilâl, istiklâl derken.

Ey kemâller kemâli! Hiçti sana sultanlar,
Eğilirdi önünde bütün şerefler, şanlar.
Gayen o kadar ulvî, o kadar parlaktı ki,
Yanında dûn kalırdı, yıldızlar kehkeşanlar!..

Gidiyordun zindana kollarında zincirler,
Artta kızıl guruplar, önde mavi fecirler.

Gidiyordun, korkmadan, yılmadan gidiyordun.
"Çok rahatım, mes'udum, müsterihim" diyordun.

Dalgalar arkadaşın, bulutlar sana yârdı,
Perişan saçlarında rüzgârlar uğuldardı.

Bazen bir Alparslan'dın Malazgirt önlerinde,
Bazen Selâhattin'din Suriye çöllerinde.

Bazen adsız bir askerdin Silistre civarında.
Bazen şanlı Yavuz'dun sen firavunlar diyarında.

Eserlerin dolaşırdı nice nice bin ellerde,
Uğuldardı şiirlerin huruş eden gönüllerde...

Zaman sussun, cihan sussun, seni alkışlasın eller
Bahadır rûhun şad olsun açsın mezarında güller!

1942

DAĞLAR

Cennet yeşili dağlar!
Çamlı, meşeli dağlar!
Tanrılık var içimde,
Size düşeli dağlar...

Ruhum, sizde devleşir,
Varlığım, alevleşir,
Kahramanlar söyleşir,
Allah'ın yolu dağlar...

Musa, Turisina'da,
Muhammed de Hıra'da,
Her hakikat birer dağ,
Nebiler dolu dağlar!..

Erenlerin yurdudur,
Rüzgâr, ordu ordudur,
Osman, dağlar kurdudur,
Siz gibi deli, dağlar!..

BENDEN GERİ

F. H. Dağlarca'ya

Gönlüm, kırk gözlü pınar,
Çağlar, akışır sular,
Sıcak çöller, vahalar,
Seraplar, benden geri...

Mermerleşmiş dilekler,
Sarhoş olmuş felekler,
Mezarlarda melekler.
Turaplar benden geri...

İçimde kurlu mekân,
Ardında ordu zaman,
Bana gökler de vatan,
Serhatlar benden geri...

Yanardağlar gibiyim,
Coşup çağlar gibiyim,
Her dem ağlar gibiyim,
Ferhatlar benden geri...

DAĞLAR GİBİ

Baştan başa heyecanım,
Yanar alev alev kanım,
Semalarda var vatanım,
Dağlar gibi, dağlar gibi...

Her yanımda defineler,
Denizimde sefineler,
Başım diktir göğü deler,
Dağlar gibi, dağlar gibi...

Er meydanıdır meydanım,
Bayraklaşır şeref, şanım,
Gayet muhkem dört bir yanım,
Dağlar gibi, dağlar gibi...

OSMAN YÜKSEL

Serden geçti

Bir Nesli Nasıl Mahvettiler • Güldüren Hakikatler • Akdeniz Hilâlindi

Bu kitapta yer alan bazı yazılarından dolayı Serdengeçti işkence gördü ve zindanlarda yattı.

Milletine insanca yaşama hakkı tanımayanlara, bu milleti diktatör kafasıyla idare etmeye kalkışanlara, halkı sürü yerine koyanlara, Allah'a, Peygamber'e ve dine saldıranlara karşı kalemini keskin bir kılıç gibi kullandı. Namertlere hadlerini bildirdi.

Serdengeçti'yi okumak, daha dün gibi kısa bir zaman önce bu millete reva görülen onca zulmü unutmamak, bu halka ve bu halkın dinine gizliden gizliye düşmanlık edenlere karşı uyanık ve tedbirli olmak demektir.

Serdengeçti, bu mazlum ve mağdur milletin vicdanı idi O vicdanı bu topraklarda yaşayan her şuurlu ferdin mutlaka tanıması ve bilmesi gerekir.

THG 0933788 CRP

9 789757 594833